

Torsdag den 4. oktober 2018 (D)

1

3. møde

Torsdag den 4. oktober 2018 kl. 9.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for medlem af Folketinget Mette Abildgaard (KF), medlem af Folketinget Carl Holst (V) og medlem af Folketinget Leif Mikkelsen (LA).

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse:

Godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Carl Holst (V).

3) Forhandling om redegørelse nr. R 1:

Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38. (Anmeldelse 02.10.2018. Redegørelse givet 02.10.2018. Meddelelse om forhandling 02.10.2018).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 2019.
Af finansministeren (Kristian Jensen).
(Fremsættelse 02.10.2018).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2022.
Af finansministeren (Kristian Jensen).
(Fremsættelse 02.10.2018).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 3:

Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2018, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2019, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2020 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2021. (Konsekvenser af aftale om lavere skat på arbejdsindkomst m.v.).
Af finansministeren (Kristian Jensen).
(Fremsættelse 02.10.2018).

Meddelelser fra formanden

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Mødet er åbnet.

Fra medlem af Folketinget Holger K. Nielsen, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 7. oktober 2018 atter kan give møde i Tinget.

Serdal Benlis hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

I dag er der følgende anmeldelser:

Miljø- og fødevareministeren (Jakob Ellemann-Jensen):

Lovforslag nr. L 52 (Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet. (Bemyndigelse om offentliggørelse af navne på rederier, der overtræder reglerne om svovlindhold i skibsbrændstoffer)),

Lovforslag nr. L 53 (Forslag til lov om ændring af lov om hold af dyr. (Smittebeskyttelse, forenkling af reglerne om sundhedsrådgivning og påbud om rådgivning om Salmonella Dublin)) og

Lovforslag nr. L 54 (Forslag til lov om ophævelse af en række love på Miljø- og Fødevareministeriets og Udenrigsministeriets områder).

Udlændinge- og integrationsministeren (Inger Støjberg):

Lovforslag nr. L 55 (Forslag til lov om ændring af lov om ændring af udlændingeloven og udlændingeloven. (Revision af reglerne om transportøransvar i forbindelse med midlertidig grænsekontrol ved indre Schengengrænser samt justering af de supplerende overførte betingelser for ægtefællesammenføring)).

Ministeren for offentlig innovation (Sophie Løhde):

Lovforslag nr. L 56 (Forslag til lov om Den Sociale Investeringsfond).

Undervisningsministeren (Merete Riisager):

Lovforslag nr. L 57 (Forslag til lov om et nationalt naturfagscenter),

Lovforslag nr. L 58 (Forslag til lov om ændring af lov om kommunale internationale grundskoler. (Udskydelse af revisionsbestemmelse)),

Lovforslag nr. L 59 (Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Mulighed for at oprette talentklasser i musik og integrerede biblioteker)) og

Kl. 09:00

Lovforslag nr. L 60 (Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love. (Obligatoriske sprogprøver i udvalgte boligområder, konsekvent indgriben over for dårligt præsterende folkeskoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner, styrket forældreansvar gennem mulighed for standsning af børnecheck m.v.)).

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Lovforslag nr. L 61 (Forslag til lov om ændring af sundhedsloven, lov om lægemidler, lov om apoteksvirksomhed og lov om medicinsk udstyr. (Kontrolforanstaltninger mod poliovirus og andre biologiske stoffer, opsplitning af lægemiddelpakninger til veterinær brug og gebyr for visse opgaver vedrørende medicinsk udstyr m.v.)),

Lovforslag nr. L 62 (Forslag til lov om ændring af lov om forsøgsordning med medicinsk cannabis og lov om euforiserende stoffer. (Eksport af cannabisbulk, brug af pesticider, kontraktudlægning, tilskudsordning, gebyrer m.v.)),

Lovforslag nr. L 63 (Forslag til lov om ændring af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, lov om apoteksvirksomhed, sundhedsloven og forskellige andre love. (Autorisation af ambulancebehandlere og registrering af ambulancebehandlere med særlig kompetence (paramedicinere), opgavespecifik autorisation af behandlerfarmaceuter, genordination af receptpligtig medicin, ordination af dosisdispensering med tilskud, organisatorisk ansvar m.v.)),

Lovforslag nr. L 64 (Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Indførelse af forsøgsordning med risikodeling i medicintilskudssystemet)),

Lovforslag nr. L 65 (Forslag til lov om ændring af lov om lægemidler og lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år. (Flytning af inspektionsopgaver fra Lægemiddelstyrelsen til Sikkerhedsstyrelsen og tilførsel af kontrolopgave til Sikkerhedsstyrelsen)),

Lovforslag nr. L 66 (Forslag til lov om ændring af lov om regionernes finansiering. (Ændring af det statslige bidrag til finansiering af regionerne)).

Kirsten Normann Andersen (SF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 6 (Forslag til folketingsbeslutning om behandlingsret inden for behandling af søvnløshed hos børn med adhd).

Kim Christiansen (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 7 (Forslag til folketingsbeslutning om kørekort til stor knallert til 16-årige).

Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 8 (Forslag til folketingsbeslutning om maksimalt én fællesanvisning af ungdomsboliger i en kommune og mulighed for én fællesanvisning på tværs af kommuner).

Peter Skaarup (DF), Pernille Skipper (EL), Christina Egelund (LA), Carolina Magdalene Maier (ALT), Sofie Carsten Nielsen (RV), Karsten Hønge (SF) og Anders Johansson (KF):

Beslutningsforslag nr. B 9 (Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af 18-årsmindstealder for omskæring af raske børn (borgerforslag)) og

Beslutningsforslag nr. B 10 (Forslag til folketingsbeslutning om automatisk organdonation, fra man fylder 18 år (borgerforslag)).

Jakob Sølvhøj (EL) og Carolina Magdalene Maier (ALT) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 11 (Forslag til folketingsbeslutning om at give forældre beslutningskompetence til at udsætte et barns skolestart).

Rosa Lund (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 12 (Forslag til folketingsbeslutning om en ny definition af voldtægt i straffeloven baseret på samtykke).

Stine Brix (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 13 (Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af brugerbetaling ved ophold på kommunale akutpladser i stedet for sygehuse).

Martin Henriksen (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 14 (Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod Masjid Al-Faruq-moskeen på Nørrebro).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for medlem af Folketinget Mette Abildgaard (KF), medlem af Folketinget Carl Holst (V) og medlem af Folketinget Leif Mikkelsen (LA).

Kl. 09:02

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Mette Abildgaard (KF) har søgt om orlov fra den 8. oktober 2018, jf. forretningsordenens § 41, stk. 4, medens Carl Holst (V) og Leif Mikkelsen (LA) har søgt om orlov fra den 25. oktober 2018, jf. forretningsordenens § 41, stk. 3, litra a.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderne indkaldes som midlertidige medlemmer.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse: Godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Carl Holst (V).

Kl. 09:03

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 3. stedfortræder for Det Konservative Folkeparti i Nordsjællands Storkreds, Erik Lund, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 8. oktober 2018 i anledning af Mette Abildgaards orlov. Det bemærkes, at 1. og 2. stedfortræder har meddelt, at de ikke ønsker at indtræde under denne orlov.

Jeg har endvidere modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Venstre i Sydjylland Storkreds, Hans Christian Thoning, godkendes

som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 25. oktober 2018 i anledning af Carl Holsts orlov.

Endelig har jeg modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Liberal Alliance i Vestjyllands Storkreds, Lene Foged, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 25. oktober 2018 i anledning af Leif Mikkelsens orlov.

Er der nogen, der ønsker ordet?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 09:04

Afstemning

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Der stemmes om udvalgets indstilling.

Afstemningen er slut.

For stemte 116 (S, DF, V, EL, LA, ALT, RV, SF og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Udvalgets indstilling er vedtaget enstemmigt med 116 stemmer.

Kl. 09:05

Meddelelser fra formanden

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Åbningsdebatten i dag vil blive tolket på tegnsprog, således at døve kan følge debatten. Men ellers er det mit indtryk, at højtaleranlægget virker bedre, end det har gjort hidtil. Tegnsprogstolkningen kan ses direkte på Folketingets hjemmeside, www.ft.dk – og efterfølgende on demand.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Forhandling om redegørelse nr. R 1:

Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

(Anmeldelse 02.10.2018. Redegørelse givet 02.10.2018. Meddelelse om forhandling 02.10.2018).

Kl. 09:05

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet, og det er fru Mette Frederiksen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 09:06

(Ordfører)

Mette Frederiksen (S):

Tid er en underlig størrelse. Jeg er f.eks. sikker på, at statsministeren vil mene, at jeg taler i utrolig lang tid, selv om det egentlig kun er i 10 minutter. Jeg har det omvendt sådan, at den her valgperiode har følt som en evighed. Sådan opfatter vi jo tid så forskelligt. I dag vil jeg gerne tale om tiden, vi mangler i vores sundhedsvæsen. Vores sundhedsvæsen er jo både historien om en fantastisk udvikling og samtidig historien om, at vi mangler tid til omsorg, tryghed og nær-

hed, fordi vores sygeplejersker og vores sundhedspersonale har for travlt.

Forleden dag talte jeg i telefon med Gudrun. Hun fyldte i sommer – og hold nu fast – 100 år. Da hun blev 100 år, havde hun tre ønsker til sin fødselsdag: en dag med sine oldebørn, trillinger, en ferie med sin søn og en tur i sommerhus. Hun fik alle tre ønsker opfyldt, nemlig tid sammen med dem, hun holder af. For nylig faldt Gudrun og slog sin arm. Hun blev for første gang i sit lange liv afhængig af hjælp fra os andre. Hun havde behov for hjælp for at komme ud af sengen om morgenen. Hun vågner tidligt og har altid passet sit arbejde. Klokken blev 7.00, klokken blev 8.00, klokken blev 9.00, og klokken blev 9.45, og så kom hjemmehjælperen endelig. Der mangler tid.

Det gør ondt, fortæller en sygeplejerske, når patienter bemærker: I siger altid, at I kommer om 2 minutter, men I kommer aldrig igen. Der mangler tid. Og her tænker jeg ikke på, hvad man kan nå, hvis man arbejder 12 minutter længere. Jeg taler om tid til omsorg, og omsorg kan ikke effektiviseres; bedre ledelse, ja, og forandringer, selvfølgelig, men du kan jo ikke sige til en fødende kvinde, at hun skal føde 2 pct. hurtigere – eller det kan du godt, men så bliver det nok det sidste, du kommer til at gøre.

Derfor foreslår vi i dag konkret, at vi skal ansætte 1.000 flere sygeplejersker, så der er tid til den kvinde, der lige har født, til at få amningen til at fungere, og til at de kan lande i det at være mor og far; så der er tid til de mange ældre patienter, der måske er utrygge og usikre ved, hvad de står over for, når både alderdom og sygdom melder sig; så der er tid til den arm om skulderen, ingen økonomer kan gøre op og sætte på en formel, men som vi jo alle sammen godt ved er det, der betyder noget, når livet spænder ben.

I Socialdemokratiet er vi optaget af kvalitet og af tid. Statsministeren er optaget af tal. Og det lyder da også flot, når statsministeren siger, at der siden 2001 er ansat en ekstra læge og en ekstra sygeplejerske hver dag undtagen om søndagen. For nu at citere et par folketingsmedlemmers far var det vistnok Uffe Ellemann-Jensen, der havde en meget rammende pointe, nemlig at statistik er lidt ligesom en bikini; den viser meget, men skjuler det væsentligste. For i de seneste 3 år er der blevet færre sygeplejersker på landets hospitaler. Der er så at sige ansat nul ekstra sygeplejersker. Til gengæld er der blevet fyret en hver eneste søndag undtagen i skolernes ferieuger. Og hvis regeringen fortsætter efter valget, fortsætter den udvikling, og så vil der være 1.000 færre sygeplejersker på de danske sygehuse.

For selv om Liberal Alliance ikke længere råber højt op om, hvor forfærdelig man synes den offentlige sektor er, og hvor forfærdeligt vores velfærdssamfund er, fører den her regering en politik, der gør velfærden dårligere. Man aner et mønster. Når statsministeren påstår, at der er investeret 75 mia. kr. i velfærden, dækker det over, at man har skåret ned, når statsministeren tager æren for akuthelikoptere, viser det sig, at de blev indført af Thorningregeringen og af Dansk Folkeparti, og inden vi når valgkampen, har statsministeren sikkert påstået, at det er Anker Jørgensen, der har skrevet »Fra socialstat til minimalstat«, eller at det var Poul Nyrup Rasmussen og ikke statsministeren selv, der stod bag overbetaling af privathospitaler. Hvorfor står statsministeren ikke ved egne meritter?

Der er kommunalreformen; den vel største centralisering af Danmark siden enevælden. Jeg tænker: Er statsministeren nu i gang med et nyt skrivebordsprojekt? Skal der i virkeligheden centraliseres endnu mere? Tag Nordjylland som et eksempel. I dag er det folkevalgte fra Aalborg, Hadsund, Brønderslev og Skagen, der afgør de lokale sundhedsspørgsmål i Nordjylland. Skal det nu overlades til en embedsmand i Sundhedsministeriet i København eller til et kontor i Aarhus? Mange steder er der blevet længere til det nærmeste hospital.

Det, at vi i dag kan få den bedste og mest specialiserede behandling ved alvorlig sygdom, er godt, men nærhed er også vigtigt, og i

vores øjne er Danmark blevet centraliseret alt for meget. Der er færre politistationer, færre hospitaler, færre uddannelsesinstitutioner. Og der var ikke et ord fra statsministeren i tirsdags om behovet for at skabe udvikling i hele Danmark. Det synes vi er uholdbart.

Kl. 09:12

Derfor er Socialdemokratiets budskab i dag meget enkelt: Det er tid til at sætte velfærden først. For det går jo godt i Danmark, og det, at det går godt, skal vi bruge klogt, på en måde, der kommer os alle sammen til gavn, og på en måde, så Danmark står stærkere, ikke bare næste år, men også om 5-10 år.

Vi lever i grådighedens tid. Vi vil et samfund, der bygger på gensidig tillid, tillid til, at alle bidrager, også bankerne, og derfor skal vi træffe de rigtige valg.

Vi vil afskaffe regeringens årlige besparelser på uddannelse. Jeg synes, det er urimeligt, at regeringen med den ene hånd skærer ned på de unges erhvervsuddannelser og dermed forhindrer fremtidens håndværkere i at blive så dygtige, som de kan blive, for med den anden hånd at åbne for konkurrerende arbejdskraft fra tredjelande. Det her handler ikke om, hvorvidt højt specialiseret arbejdskraft skal kunne komme til Danmark – selvfølgelig skal de det, og det kan de i dag – men når virksomhederne efterspørger flere medarbejdere, hvorfor så ikke satse på alle dem, der i vores eget samfund står uden for arbejdsmarkedet, de næsten 50.000 unge, der slet ikke er i gang med en uddannelse? Det er en bemærkelsesværdig lempelse af udlændingepolitikken, regeringen her foreslår.

Til gengæld vil jeg gerne tage positivt imod regeringens udspil om elbilerne. Det var også på tide – 3 år med landbrugspakke, forsøg på aflyste vindmøller og besparelse på energiforskning. Men lad os komme videre. Danmark skal være fossilfrit i år 2045. Vi synes, landbruget skal yde et reelt klimabidrag. Vi har foreslået højere afgifter på plastik, så vi kan komme af med noget af plastikforureningen. Vi vil gerne have mere urørt skov. Med andre ord: Danmark skal være en grøn stormagt.

Så vil vi skabe en skole, der er lige så god for de drenge, der har svært ved at sidde stille, som den er for andre børn, og vi politikere behøver ikke at lovgive om alt. Hvis et barn har behov for et år mere i børnehaven, så lad dog forældre og pædagoger træffe den beslutning. Mennesket før systemet.

Jeg vil gerne give de udsatte børn flere rettigheder. Den vigtigste politiske sag, det vigtigste at kæmpe for er vores børn. Det er derfor, jeg siger, at jeg gerne vil være børnenes statsminister. Som politiker, som socialdemokrat vil jeg insistere på én ting før noget andet: at vi skaber et samfund, hvor alle børn får så god og så tryk en barndom, som de har fortjent, så de kan realisere deres egne drømme, også dem, der lever på skyggesiden. For som Kim Larsen sagde det:

Jeg kan ikke forstå, hvad en regering skal være godt for, hvis ikke det skulle være for at støtte de svage, for de stærke skal nok klare sig.

Så vil jeg gerne have lov til at læse et forslag til vedtagelse op fra Socialdemokratiet, Enhedslisten, Alternativet, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringen vil forringe velfærden ved ikke at dække de øgede udgifter til det stigende antal børn og ældre de kommende år.

Folketinget anbefaler en ny politik, som for det første sikrer kernevelfærden i hele landet, giver alle børn en god start og nedbringer uligheden.

For det andet skal Danmark på tværs af alle sektorer, herunder transport, landbrug og bygninger, gennemføre en hurtig og rettidig grøn omstilling i overensstemmelse med videnskabens anbefalinger, der sikrer, at Danmark i EU og globalt er et foregangsland til inspiration for verden.

For det tredje reelt løfter integrationen, så flere nye danskere kommer ind på arbejdsmarkedet, herunder fastholder IGU-ordningen. Antallet af flygtninge er af betydning for integrationen. Kontante ydelser for frasing af familiesammenføringsret gavner ikke integrationen og bør derfor ikke indføres.

For det fjerde fører en ambitiøs uddannelsespolitik, herunder at omprioriteringsbidrag fjernes, og muligheden for at videreuddanne sig uden et loft genindføres.

(Forslag til vedtagelse nr. V 1).

Kl. 09:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Dette forslag indgår i de videre forhandlinger.

Så går vi i gang med spørgsmål og kommentarer. Hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 09:17

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak, og tak både for historien om Gudrun og for historien om bikini'en, som vist var en lettere omskrivning af den der historie med, at hvis man holder en tale, skal man huske, at den skal være så lang, at den dækker det meste, men så kort, at den fastholder interessen. Så kan man jo vurdere, om en 10-minuttersordførertale her i Folketinget gør det, men lad det nu ligge, det må andre vurdere.

Mit spørgsmål retter sig selvfølgelig til udlændingepolitikken og til det, som vi jo har kaldt et paradigmeskifte – man kan kalde det sund fornuft osv., statsministeren var inde på det i tirsdags – altså at når man kommer til Danmark og får hjælp, skal man være her midlertidigt, og når muligheden for at vende tilbage er til stede, skal man også vende tilbage til sit fædreland og være med til at genopbygge det. Jeg synes jo, der har været lidt forskellige meldinger fra Socialdemokratiets side i forhold til det her såkaldte paradigmeskifte og den her kursændring, og derfor er jeg interesseret i at få at vide fra fru Mette Frederiksen's side, om man er enig med Dansk Folkeparti i, at et midlertidigt ophold i Danmark reelt også skal være midlertidigt, og at man har pligt til at vende tilbage, når muligheden for det er der, og om Socialdemokratiet kan foreslå initiativer, der i virkeligheden så kan sikre, at vi også kommer dertil.

Kl. 09:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Mette Frederiksen.

Kl. 09:18

Mette Frederiksen (S):

Det korte svar er ja, og jeg vil meget gerne knytte præcis begrebet sund fornuft til ideen om, at man, hvis man er flygtning og kommer til Danmark, nyder vores beskyttelse, og der i hjemlandet igen opstår fred, så selvfølgelig vender tilbage og gør, hvad man overhovedet kan, for at være med til at genoprette sit oprindelige fædreland. Jeg synes, det er sund fornuft, og det vil i øvrigt også give os muligheden for at hjælpe andre mennesker, der så måtte have et beskyttelsesbehov på et senere tidspunkt. Så det korte svar er ja.

Hvordan gør vi det så i praksis? For jeg vil meget gerne være med til at diskutere, hvordan vi i den periode, hvor flygtninge så er her, i virkeligheden koncentrerer vores indsats om de mennesker, så de faktisk kan vende tilbage, samtidig med at vi jo lige så godt kan sikre, at de også bidrager, mens de er her. Jeg synes jo, at et af de største problemer, der er med den fejlslagne integration i dag, er, at vi ikke har stillet krav nok. Når mennesker er i Danmark, skal de arbejde, og de skal bidrage, og de skal forsørge sig selv.

Men det korte svar er: Ja, det er sund fornuft, og vi skulle have gjort det for lang tid siden.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 09:19 ninge. Det synes vi er et positivt tiltag, og det bakker vi op om, og det vil vi også gøre efter et valg.

Kl. 09:21

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Nu kan jeg jo forstå på det forslag til vedtagelse, der er fremsat i debatten foreløbig, at man ikke ønsker at røre ved igu'en eksempelvis, så man ønsker fortsat også – går jeg ud fra – at flygtninge, der er her på midlertidigt ophold, får ret til dagpengesystemet. Det kan jo siges at være lidt af en selvmodsigelse, når man samtidig siger, at folk kun skal være her midlertidigt. Hvorfor skal man så have dem ind i vores dagpengesystem?

Men når Socialdemokratiet ikke vil røre ved sådan noget som det, kan fru Mette Frederiksen så fortælle et eller andet om, hvad man kan gøre i praksis for at sikre, at et midlertidigt ophold reelt også bliver midlertidigt? Hvad kan Socialdemokratiet foreslå af initiativer, der rent faktisk gør, at vi når derhen, hvor vi så er enige om at vi skal hen?

Kl. 09:19 **Formanden** (Pia Kjærsgaard):
Fru Britt Bager.

Kl. 09:21

Britt Bager (V):

Det var så et klart svar. I vil bevare igu'en efter et valg. Det var dejligt at høre, at I bakker op om det.

Nu kritiserede fru Mette Frederiksen jo statsministeren for ikke at nævne »Et Danmark i bedre balance« i sin tale. Derfor undrer det mig, at det slet ikke er nævnt i jeres vedtagelsestekst. Hvordan kan det være, at »Et Danmark i bedre balance«, som fru Mette Frederiksen tilsyneladende går så højt op i, ikke står i vedtagelsesteksten fra oppositionspartierne?

Kl. 09:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Man skal lige huske at tale i tredje person.
Værsgo.

Kl. 09:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:20

Kl. 09:20

Mette Frederiksen (S):

Der er to ting til det. For det første er der jo med hensyn til igu'en lavet en trepartsaftale på det her område, og jeg synes, det er positivt. Det er jo ikke mig, der står bag den trepartsaftale, det er statsministeren. Jeg forstår også, at regeringen ønsker at fastholde igu'en, så her er der altså lidt uenighed, der går på kryds og tværs af Folketingssalen. Jeg synes jo, det er positivt, at arbejdsmarkedets parter har givet et tilsagn om at løfte den opgave og sikre, at der er flere flygtninge, der kommer ind på arbejdsmarkedet.

Med hensyn til det konkrete om, hvad vi kan gøre, drejer det sig jo i virkeligheden om en mere grundlæggende, fundamental ændring af vores flygtningepolitik. For de facto er flygtninge i Danmark jo blevet til indvandrere hen over tid, og derfor tror jeg, at det mest afgørende i virkeligheden er at få vendt hele vores udlændingepolitik, så den kommer til at basere sig på midlertidighed, når det handler om flygtninge. Det vil være fornuftigt.

Kl. 09:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Britt Bager, Venstre.

Kl. 09:20

Britt Bager (V):

Mange tak. Tak for en på mange måder fin tale. Jeg vil følge lidt op på det, hr. Kristian Thulesen Dahl spurgte om her, for jeg synes ikke rigtig, at fru Mette Frederiksen svarede helt klart på det. Hvis Socialdemokratiet skulle komme til magten, vil I så afskaffe igu'en – ja eller nej?

Kl. 09:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:21

Mette Frederiksen (S):

Jeg synes egentlig, det var rimelig klart – i al respekt – men det kan jo være, at spørgsmålet har været skrevet før. For i den her sag har vi jo faktisk valgt at bakke regeringen op. Regeringen har lavet en aftale med arbejdsmarkedets parter om en særlig uddannelse for flygt-

Mette Frederiksen (S):

Det vil jeg love dig at det gør (*Munterhed*) – undskyld! Først undskyld til Folketingets formand. Selv efter snart 20 år i huset kan man komme til at begå fejl, hvad angår tiltale. Jeg vil gerne til fru Britt Bager sige, at det gennemsyrrer hele vedtagelsesteksten, at vi skal have et Danmark i balance. For noget af det, som jeg kan mærke for alvor udfordrer bl.a. vores landdistrikter – for alvor udfordrer landdistrikterne – er besparelserne på uddannelserne. Det er så tungt i de områder, hvor de unge skal rejse længere efter uddannelse, end man gør i de store byer, at vi har en regering, der skærer ned på gymnasiernes, der skærer ned på erhvervsuddannelserne, der skærer ned på vores velfærdsuddannelser. Så det gennemsyrrer vedtagelsesteksten, at vi skal have et Danmark i balance.

Kl. 09:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Jakob Sølvhøj, Enhedslisten.

Kl. 09:22

Jakob Sølvhøj (EL):

Fru Mette Frederiksen var i sin tale inde på, hvordan tid kan forekomme uendelig lang, f.eks. under en socialdemokratisk ordførertale. Det synes jeg ikke var tilfældet, så tak for talen. Hvad der til gengæld kan forekomme uendelig langt, er, hvis man har været 40 år på arbejdsmarkedet og føler sig godt slidt og træt og ikke har mulighed for at komme på pension. Vi kunne her sidste år sammen glæde os over, at det lykkedes at stoppe regeringens forsøg på at lade pensionsalderen stige yderligere. Nu har debatten rejst sig igen her hen over sommeren, for fra næste år stiger pensionsalderen jo helt konkret.

Derfor vil jeg godt høre, om det ikke er sådan, at kritikken – den nye kritik – har gjort indtryk på fru Mette Frederiksen, sådan at der kan gives tilsagn om, at Socialdemokratiet vil arbejde for, at pensionsalderen ikke kommer til at stige yderligere.

Kl. 09:23

Mette Frederiksen (S):

Først vil jeg ligesom spørgeren glæde mig over, at vi i fællesskab fik forhindret regeringen i at forringe tilbagetrækningsalderen. Det gode spørgsmål at stille i dag er jo, om regeringen stadig væk har den plan liggende i en skrivebordsskuffe – det kan vi vende tilbage til.

Den velfærdsaftale, der blev lavet tilbage i 2006, synes vi på mange måder var en god aftale, men den hvilede jo på en bestemt præmis, nemlig at der stadig var en efterløn. Så går der 5 år, og så afskaffer et flertal i Folketinget, som hverken Enhedslisten eller Socialdemokratiet var med i, selvfølgelig ikke, de facto at afskaffe efterlønnen. Derfor vil jeg gerne i dag sige, at der er lønmodtagere, som er kommet i klemme, og som kommer i klemme. Og jeg tror ikke på – det vil jeg gerne sige – at alle kan arbejde, til de er i slutningen af 60'erne og om nogle år i starten af 70'erne. Der er så stor forskel på, hvor hårdt vores arbejdsliv er, og nedslidning er så skævt fordelt.

Så med andre ord: Vi har en opgave foran os, vi skal finde ud af at løse.

Kl. 09:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Jakob Sølvhøj.

Kl. 09:24

Jakob Sølvhøj (EL):

Jamen det glæder mig at høre. Det, som jo er den store udfordring, er, at der lige præcis ligger en aftale, og den kritik, der rejses, er måske først og fremmest en kritik af regeringen, men jo også en kritik af de aftaleparter, der er, og udtryk for et ønske om, at det bliver muligt frit at forhandle efter et valg. Hvis den her aftale får lov at stå hen over et valg, vil Socialdemokratiet jo være bundet af de almindelige forligsregler og dermed ikke kunne forhandle frit med Enhedslisten og andre partier om at ændre aftalen.

Jeg vil derfor høre: Er det ikke sådan, at Socialdemokratiet gerne vil frigøre sig, sådan at man faktisk kan forhandle med Enhedslisten, SF og Alternativet om i fællesskab at lave en ny aftale? Er det sådan, at Socialdemokratiet er indstillet på at opsiges aftalen, inden vi går til valg?

Kl. 09:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Mette Frederiksen.

Kl. 09:25

Mette Frederiksen (S):

Altså, vi har ikke nogen tradition i Socialdemokratiet for at opsiges de store, brede politiske forlig, som vigtige dele af det danske samfund hviler på. Det gælder på forsvarsområdet, og det gælder også, hvad angår dansk økonomi. Og velfærdsaftalen tilbage fra 2006 er jo en væsentlig forklaring på, at der overhovedet er et økonomisk råderum, vi kan diskutere i Folketingssalen i dag.

Så vi kommer ikke til at opsiges det forlig, men det skal jo ikke forhindre os i at erkende, at vi har en udfordring, som ikke bliver løst. Jeg møder mange lønmodtagere, især sådan i slutningen af 50'erne, som jo på det tidspunkt i deres liv har været på arbejdsmarkedet i, lad os sige 40 år, og som hver eneste dag kan mærke, at nu kan kroppen ikke mere. Så er der nogle, der siger, at så kan de få et arbejde henne i Silvan og lave noget andet, men det holder jo ikke, for det skal også være muligt, når man har leveret den indsats i det her samfund, man skal, at trække sig tilbage på en ordentlig måde. Så der er et ja til at løse de konkrete udfordringer, der er. Jeg foregiver ikke, at jeg har svaret; dem håber jeg vi kan finde i fællesskab.

Kl. 09:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Christina Egelund, Liberal Alliance.

Kl. 09:26

Christina Egelund (LA):

Tak for det. Jeg vil også gerne kvittere ordføreren for talen. Ordføreren siger i talen, at det vigtigste er børnene, og at det er vigtigt, at man som barn kan realisere sine egne drømme – det er jo svært at være uenig i – men jeg synes ærlig talt, at det klinger noget hult, når man holder det op imod den politik, som Socialdemokratiet står for, når det kommer til skoleområdet. For sandheden om børn, der får lov til at realisere deres egne drømme, er den, at der i dag er 121.000 skoleelever, som vælger noget andet end folkeskolen, og som vælger de frie skoler. Det er det, de gør, når de realiserer deres egne drømme og har det frie valg.

Socialdemokratiet siger så, at det vil man lægge loft over. Det er kun 10 pct., og det vil sige, at cirka halvdelen af dem, som i dag vælger den frie skole, som, hvis Socialdemokratiet får lov til at bestemme, fremover skal have lov til at vælge den frie skole.

Derfor er mit spørgsmål: Hvem er det så af den halvdel af de 121.000 skoleelever, som i dag har valgt den frie skole, som skal tvinges ud af den skole, som de allerhelst selv vil gå i?

Kl. 09:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:28

Mette Frederiksen (S):

Vi har ikke noget loft over, hvor mange der skal vælge den ene eller den anden type skole. Vi har til gengæld to andre forslag. Det første er, at også fri- og privatskoler skal begynde at påtage sig et større ansvar for den samlede gruppe af børn i Danmark. Hvis vi nu er helt ærlige over for hinanden, må vi sige, at ikke mindst integrationsopgaven i dag bestemt ikke er forbeholdt alle skoler – lad mig sige det sådan – og at der ikke mindst er nogle folkeskoler, der får lov til at løfte en meget stor opgave. Det ønsker vi at alle skoler skal løfte i fremtiden, også fri- og privatskoler, og det er vi villige til at stille lovkrav om.

Det andet, vi ønsker, er at stoppe den overbetaling, som den her regering har indført, til privatskolerne. For jeg har grundlæggende tiltro til, at forældre træffer det valg, der er det rigtige, på vegne af deres børn, men jeg synes, det er grundlæggende forkert på et tidspunkt, hvor mange folkeskoler skal spare, og hvor det er svært at få økonomien til at hænge sammen, at man så kan se, at privatskolerne har fået øget deres tilskud.

Kl. 09:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Christina Egelund.

Kl. 09:28

Christina Egelund (LA):

Men vi finansierer i dag 76 pct. af udgifterne til fri- og privatskoler, resten betaler forældrene selv. Der er en egenbetaling, og den egenbetaling har den her regering sænket flere gange, sådan at friskolen er tilgængelig for flere.

I forhold til det med de 10 pct.: Det er jo altså Socialdemokratiets formands egen undervisningsordfører, som siger, at der skal være et loft på 10 pct. af danske skolesøgende elever, som har lov til at vælge en fri- eller privatskole, og derfor er det jo halvdelen af dem, som i dag har valgt et alternativ til folkeskolen, som på en eller anden måde skal tvinges ud af fri- og privatskoler. Og det kan man jo godt mene, men man skylder så også bare at give svar på, hvordan man så har tænkt sig at smide omkring 60.000 elever ud af fri- og privatskoler. For det er jo konsekvensen af at gå ind for det loft.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:29 gelig også i forhold til et perspektiv, der handler om det valg, vi står over for til næste år, hvor vi skal have valgt nogle gode folk ind i Europa-Parlamentet.

Kl. 09:29 Så hvordan vil Socialdemokratiet være med til at sikre, at ambitionsniveauet bliver løftet, når vi snakker europapolitik?

Kl. 09:32

Mette Frederiksen (S):

Men vi går ikke ind for det loft, så det kan vi hurtigt få afklaret.

Kl. 09:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:32

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Uffe Elbæk, Alternativet. Værsgo.

Kl. 09:29

Uffe Elbæk (ALT):

Allerførst selvfølgelig tak for talen. Og også en tak til mine kollegaer i oppositionspartierne for, at vi har kunnet blive enige om en vedtagelsestekst. Det er rigtig, rigtig dejligt, for det betyder jo et paradigmeskift på klimaområdet. Jeg tror, det er første gang, vi formulerer, at vi skal lave klimapolitik, i forhold til hvad videnskaben anbefaler. Så tak for det.

Når jeg sidder og lytter til sådan en tale her, lytter jeg også til, hvad der ikke bliver sagt. Og noget, som overhovedet ikke blev nævnt, og som jeg derfor er nysgerrig på, er hele det internationale samarbejde og europapolitikken. Kan ordføreren sige noget om, om Socialdemokratiet også ser det sådan, at Danmark kun er et stærkt Danmark, hvis vi har et stærkt europæisk samarbejde? Jeg er meget nysgerrig efter at høre, hvor Socialdemokratiet står i europapolitikken lige nu.

Kl. 09:30

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Mette Frederiksen (S):

Jamen europapolitik er jo mange ting. Jeg er selv for grænsekontrol, og jeg synes jo, det er helt naturligt, at man i et land ved, hvem der kommer ind i ens land – selvfølgelig. Altså, der er også paskontrol i Kastrup Lufthavn, når man kommer fra ikke-Schengenlande. Så for mig er grænsekontrol helt naturligt.

For mig er det også naturligt, at vi får et meget stærkere fokus i Europa på lønmodtagerrettigheder, for jeg synes, vi må erkende, at arbejdskraftens fri bevægelighed og det indre marked har betydet, at mange helt almindelige lønmodtagere har oplevet, at deres arbejdsmiljø, deres løn og deres almindelige vilkår er blevet sat under pres. Der synes jeg, markedet har fået lov til at bestemme for meget; der vil jeg gerne have lønmodtagerrettigheder højere op på dagsordenen.

Når vi så taler klima, er svaret jo entydigt, at vi har behov for mere Europa, og det har vi også, når det f.eks. handler om indsatsen imod skattesnyd og spekulation.

Kl. 09:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre.

Kl. 09:33

Kl. 09:30

Mette Frederiksen (S):

Det korte svar er ja. Selvfølgelig er Danmark kun en stærk nation, hvis der er et stærkt Europa, for vi er en del af Europa, og i en tid, hvor vi ser en aggressiv præsident i Øst, hvor vi ser et Mellemøsten, der fortsat står i brand, og hvor vi ser en amerikansk præsident, der desværre trækker USA længere væk fra det internationale verdenssamfund, så stiger behovet jo kun for et endnu stærkere europæisk samarbejde.

Jeg synes, at EU er en succeshistorie ud over alle grænser. Det er de eneste tiår, hvor europæere har kunnet leve i fredelig sameksistens, fordi vi har samarbejdet og forpligtet os i forhold til hinanden. Men det er også et samarbejde, der knirker, fordi mange i vores befolkninger synes, at proportionerne og nogle af beslutningerne er forkerte. Og derfor er det selvfølgelig vigtigt at få reformeret det europæiske samarbejde, så vi kommer tættere på de enkelte medlemslande igen og dermed på de respektive befolkninger.

Kl. 09:31

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Uffe Elbæk.

Kl. 09:31

Uffe Elbæk (ALT):

Jamen det er da dejligt at høre Socialdemokratiet snakke sig varm på europapolitikken, for når jeg sådan har fulgt europadebatten igennem de sidste par år, synes jeg, at der langt hen ad vejen har været en tendens til at trække sig tilbage til sådan en mere nationalpolitisk tilgang – op med grænsebommene; man vil ikke snakke kvoteordninger i forhold til flygtninge etc. etc. Og det, som jeg har lyst til at spørge Socialdemokratiet om, er selvfølgelig, hvordan vi i fællesskab kan få europadebatten meget højere op på dagsordenen, selvføl-

Morten Østergaard (RV):

Jeg sidder og smiler lidt for mig selv ved forvirringen ovre hos hr. Kristian Thulesen Dahl og fru Britt Bager over den vedtagelsestekst, der er kommet fra oppositionen. Jeg tror, forvirringen opstår, fordi fru Mette Frederiksen og Socialdemokratiet her klart siger nej til en række af de forslag, der er fra Dansk Folkeparti på udlændingeområdet. Og det synes jeg er godt. Jeg er glad for, at vi er enige om, at det er uværdigt at give folk penge for at efterlade deres familier i konfliktzoner som en del af den forhandling om et paradigmeskift, der kører mellem regeringen og Dansk Folkeparti.

Så er jeg jo enig med statsministeren i, at vi har brug for mere udenlandsk arbejdskraft som en anden del af udlændingepolitikken. Og så er vi vel i fællesskab alle tre enige om, at det er godt at integrere flygtninge på arbejdsmarkedet og at man skal beholde integrationsgrunduddannelsen. Og derfor står det her jo egentlig bare tilbage som et eksempel på, at udlændingepolitikken ikke er et fasttømret hele, hvor nogle er enige om alting.

Derfor er mit spørgsmål: Hvorfor er det, at vi skal snyde os selv for velfærd, for muligheden for at gøre de intentioner om flere sygeplejersker eller pædagoger til virkelighed, der ligger i at give virksomhederne mulighed for at hente mere arbejdskraft der, hvor de måtte kunne finde den?

Hvis Socialdemokraterne synes, det er okay at hente udenlandsk arbejdskraft i Europa på den ene side af grænsen, forstår jeg ikke, hvorfor man så ikke må hente den i Ukraine eller lige på den anden side af EU's grænse. Det vil jo bidrage til vores velfærd, det vil gøre det muligt at gøre nogle af de gode tanker til virkelighed. Men vi snyder os selv, når vi forhindrer virksomhederne i at få den arbejdskraft, de har brug for.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:35

godt 400.000 kr., og jeg føler mig egentlig ret sikker på, at hvis en virksomhed virkelig gerne vil hente en medarbejder fra den anden side af jordkloden, så må det også være muligt at udbetale en ordentlig løn.

Kl. 09:35

Så er der et andet element i det her, og det er, at vi også skal have landet til at hænge sammen. Og det er jo derfor, vi i Socialdemokratiet siger, at der er en grænse for, hvor mange udlændinge der kan komme til Danmark, fordi vi skal kunne følge med som samfund.

Måske afslører det her i virkeligheden mere, end hvad man lige kan se, for måske afslører det her en ny skillelinje i dansk politik, hvor regeringen nu entydigt stiller sig på den side, at man er mere optaget af erhvervslivets umiddelbare behov, end man er af sammenhængskraften i Danmark. Og det er godt, det kommer frem nu inden et valg, synes jeg.

Kl. 09:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Jacob Mark, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 09:38

Mette Frederiksen (S):

Jeg hørte nu ikke nogen usikkerhed og tvivl hos hr. Kristian Thulesen Dahl, og det er jo, fordi Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti på langt, langt hovedparten af udlændingepolitikken er meget enige. For vi bliver nødt til at have styr på, hvor mange der kommer til Danmark. Så er der en uenighed omkring igu'en. Nuvel, det klarer vi nok. Spørgsmålet om udenlandsk arbejdskraft er jo meget mere alvorligt, end igu'en er. Det er jo trods alt en relativt lille aftale for et begrænset antal mennesker.

Det, regeringen foreslår, hvad angår udenlandsk arbejdskraft, vil jo åbne massivt for import af arbejdskraft udefra. Og det, jeg grundlæggende ikke forstår, er, at man igennem 3 år siger til de unge mennesker, der heldigvis vælger at tage en erhvervsuddannelse og blive håndværkere: Vi skærer på jeres uddannelse; vi gør jeres muligheder for at blive dygtigere ringere; og så tager vi lige arbejdskraft ind – ikke den højt specialiserede, ikke til det akademiske arbejdsmarked, men faglært arbejdskraft. Det er det, der er vores anke.

Når det går godt, handler det om at gøre gode tider bedre for alle i det her samfund. Så lad os bruge højkonjunktoren til at få dem ind på arbejdsmarkedet, der i dag står uden for, men ikke gennem udlændingepolitik. Jeg er grundlæggende imod, at man til lønninger, der er lavere, end hvad mange danske håndværkere går til, skal kunne importere arbejdskraft fra rigtig mange tredjelande. Jeg er grundlæggende virkelig uenig og imod.

Kl. 09:36

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 09:36

Morten Østergaard (RV):

Det vidste jeg egentlig godt på forhånd. Men det var egentlig mere et spørgsmål om erkendelsen af, at så bliver det svært at levere 1.000 ekstra sygeplejersker. For allerede i dag er der steder i den offentlige sektor, hvor man har svært ved at rekruttere. Det bliver svært at få råd til de ting, vi gerne vil, hvis virksomhederne ikke har mulighed for at få den arbejdskraft, de har brug for. Og det er jo det, der et eller andet sted, synes jeg, gør, at det er usammenhængende.

Man siger: Jamen der må gerne rekrutteres i EU – også uden en beløbsgrænse – men der må ikke rekrutteres lige der, på den anden side af EU's grænse, selv om det er der, arbejdskraften findes. Men det koster jo ikke nogen noget.

Fru Mette Frederiksen og Socialdemokraterne har selv været med til at bruge penge fra uddannelsesbesparelser, f.eks. på et politiforlig. Havde man i stedet for valgt at invitere udenlandsk arbejdskraft, kunne man helt have undgået de uddannelsesbesparelser, som vi nu i fællesskab i dag udtrykker os skeptiske over for. Og derfor er det jo et spørgsmål om at vælge mellem enten en udenlandsk kollega mere på arbejdspladsen eller besparelser på ens børns uddannelse.

Kl. 09:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:37

Mette Frederiksen (S):

Vi skal holde fast i, at de virksomheder, der har behov for højt specialiseret arbejdskraft, skal kunne få den til Danmark. Det vil vi gerne være med til at holde fast i. I dag er beløbsgrænsen på de der

Jacob Mark (SF):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge til pædagogers tid. Nu snakkede fru Mette Frederiksen meget om sygeplejerskers tid, hvad der også er rigtig vigtigt, og om tiden i vores samfund, hvor tingene haster af sted. Jeg har spurgt om det før, men jeg har fundet ud af, at hvis man spørger fru Mette Frederiksen nok gange om det samme, så skifter Socialdemokratiet lige pludselig holdning. Sådan var det f.eks. med uddannelsesloftet. Så nu prøver jeg også med minimumsnormeringer, som jeg har spurgt om før.

For godt en uge siden var der en pædagog, der delte et skilt på sin Facebook, hvor der stod: Kl. er 14.00, og lige nu er jeg alene med 25 børn. Det blev sådan en kampagne. Den blev delt rigtig mange tusind gange og liket 8.000 gange, og rigtig mange andre pædagoger gjorde det samme. Dagen efter, tror jeg det var, kom der sådan en normeringsopgørelse, der viste, at der er milevid forskel på, om man bor i Vesthimmerlands Kommune, der har de dårligste normeringer, eller man bor i en anden kommune, der har bedre normeringer.

Jeg synes, det er helt afgørende, at vores børn har tid sammen med kompetente voksne. Så kan Socialdemokratiet forestille sig, at man efter et valg indfører en minimumsnormering, der sikrer, at der er voksne nok til vores børn både ude i vuggestuerne og i børnehaverne, så der er tid til børnene?

Kl. 09:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:39

Mette Frederiksen (S):

Jeg er stadig væk usikker på, om det at lave minimumsnormeringer er den rigtige måde at gøre det på, fordi vi jo samtidig i Socialdemokratiet er optaget af faktisk at have mere tillid til, at man kan træffe de rigtige ledelsesbeslutninger ude i institutionerne. Jeg må sige det sådan, at de behov, vores børn har for gode voksne, altså også er afhængige af, hvad det er for en livssituation, de er i selv. Altså, alle børn har selvfølgelig behov for ordentlig voksenkontakt, og derfor skal vi have løftet vores velfærdssamfund ind i fremtiden. Det har vi muligheden for at gøre i fællesskab, fordi vi modsat regeringen ikke bruger alle pengene på skattelettelser og ikke hele tiden bliver ved med at søge at finde penge til skattelettelser. Når man ikke gør det, har man råd til at ansætte flere sygeplejersker, og så vil vi jo også have råd til at sikre en velfærdsøkonomi, der kan følge med den demografiske udvikling.

Men jeg synes også, det er vigtigt i diskussionen omkring pædagogerne at sige, at vi har nogle børn – ikke mindst de mest udsatte,

dem med de sværeste opvækstbetingelser – hvor vi har behov for noget ekstra tid. Og så er der nogle børn, der har det så godt, at der kan vi måske klare os med en mere almindelig normering. Så jeg tror, at vi også skal have en kvalitetsdiskussion ind i det og et udsatte børnelement ind i den diskussion.

Kl. 09:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Jacob Mark.

Kl. 09:41

Jacob Mark (SF):

Problemet er bare, at den generelle og almindelige normering er dårlig, altså at det er alle børn, der oplever, at der ikke er tid nok til dem. Jeg får lyst til at sammenligne det med folkeskolen. I folkeskolen har man jo et klasseloft, hvor man siger maks. 28 elever i klassen, og det er jo for alle børn. Og så er det jo ikke så bureaukratisk, at man ikke derude kan bestemme, hvordan man tilrettelægger undervisningen, og om man kan lave holddeling. Hvorfor er det så forskelligt fra en vuggestue og en daginstitution? Hvorfor er det, at man ikke også, ligesom i folkeskolen, kan sige, at den fremtidige rødgrønne blok vil sikre, at der ikke er nogen pædagog, der skal stå alene med 24 børn eller 25 børn klokken kl. 14. Det er simpelt hen ikke godt nok.

Kl. 09:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:41

Mette Frederiksen (S):

Jeg tror, at det, vi skal gøre først, er at få vendt den politiske og økonomiske prioritering, så vi får skabt et rum for, at vi kan investere i velfærdssamfundet igen. Mit bud er, at der må være nogle af landets pædagoger, og at der må være nogle af landets sygeplejersker og nogle af landets skolelærere, der, når de har set annoncerne med statsministeren om alle milliarderne til velfærd, tænker: Gad vide, hvor alle de der penge er gået hen, for det, vi mærker hos os, er jo det, hr. Jacob Mark beskriver i dag, nemlig at der er pædagoger, der oplever at stå alene med for mange børn. Der er nattevagter på plejehjem, der oplever at stå alene med mange borgere. Der er sygeplejersker, der oplever at løbe for stærkt. Så jeg tror, at det, vi skal gøre i fællesskab, er i det hele taget at begynde at fokusere på velfærden igen.

Kl. 09:42

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Anders Johansson, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 09:42

Anders Johansson (KF):

Tak for det, og tak for en god ordførertale. Jeg vil faktisk sige, at det indtil videre er dagens bedste tale. Jeg vil spørge lidt ind til de her mange initiativer, som Socialdemokratiet fremlægger i øjeblikket, og lidt til finanslovsforslaget. Så vidt jeg har kunnet læse mig frem til, foreslår Socialdemokratiet, at man skal følge det demografiske træk, og det koster 23,5 mia. kr. om året i 2025. Man vil fjerne kontanthjælpsloftet, man vil fjerne omprioriteringsbidraget, og så er der en lang række andre initiativer. Nu er der et yderligere initiativ om 1.000 flere sygeplejersker.

Det lyder jo alt sammen meget godt, men det lyder måske også lidt for godt til at være sandt. Så mit spørgsmål er egentlig ret simpelt: Hvor skal pengene komme fra?

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:43

Kl. 09:43

Mette Frederiksen (S):

Sagen er jo den, at vi i fællesskab i kraft af en række forskellige beslutninger, hvor vi har været enige i nogle og uenige i andre, har tilvejebragt et økonomisk råderum i årene fremover. Det er et økonomisk råderum, som, hvis man prioriterer rigtigt, kan dække det demografiske træk, altså det, at vi får behov for flere velfærdspenge, fordi der bliver flere ældre. Det er til gengæld ikke et råderum, der gør, at der er råd til skattelettelser, og det er heller ikke et råderum, der gør, at man kan tillade sig at slå ud med både arme og ben og love en masse. Men hvis man holder sig til det, vi synes er det vigtigste, nemlig at styrke velfærden, er der råd til med det økonomiske råderum at dække det demografiske træk. Det er det, der ligger til grund for vores 2025-plan.

Kl. 09:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Anders Johansson.

Kl. 09:44

Anders Johansson (KF):

Det er interessant. Nu rutter Socialdemokratiet jo ikke med økonomiske planer, men jeg har snydt og gravet lidt frem hjemmefra. Jeg har faktisk fundet 2025-planen, og det er fuldstændig rigtigt, at det fremgår af den, at der er et økonomisk råderum på 39,5 mia. kr., men når man spørger Finansministeriet, er der et råderum på 27,5 mia. kr. Det vil sige, at der altså er en regnefejl på ca. 12 mia. kr., så det kunne være, at man skulle gå hjem og regne endnu en gang på, om der faktisk er plads til alle de her løfter, man nu er ude at give. Det kan jeg i hvert fald opfordre til, for mener fru Mette Frederiksen ikke, at danskerne faktisk har krav på, at der bliver fremlagt en gennemregnet og ordentlig økonomisk plan for alle de initiativer, man nu op til valget går og lover danskerne?

Kl. 09:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:45

Mette Frederiksen (S):

Det bemærkelsesværdige i den her sag er jo, at vi for år tilbage fremlagde en 2025-plan. Den holder vi stadig ved. Hvor mange planer er det regeringen har fremlagt? Hvor mange er det blevet til? Er det en to-tre stykker? Man har så måttet revurdere dem undervejs, fordi man heldigvis ikke kunne få flertal i Folketinget for eksempelvis en senere tilbagetrækningsalder og for forringelser af først det ene, så det andet og det tredje. Så man kan sige, at vi modsat regeringen og regeringspartierne holder ved den plan, vi oprindeligt lagde frem.

Kl. 09:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti.

Kl. 09:45

Peter Skaarup (DF):

Vi har jo et godt dagpengesystem i Danmark, hvor man som dansker, som borger her i landet, kan betale ind månedligt, og så kan man forsikre sig imod at blive fyret, mod ledighed. Det giver tryk. Så er det jo sådan, at flygtninge med den såkaldte igu-aftale nu har en dagpengeret uden at betale noget. Det synes vi i Dansk Folkeparti er urimeligt, og derfor har vi også sat på dagsordenen, at vi er

nødt til at diskutere det her igu-system, hvor man uden videre kommer ind foran de danskere, der møjsommeligt betaler ind til dagpengesystemet og har gjort det i måske mange år for at forsikre sig imod ledighed.

Det, jeg godt kunne tænke mig at spørge fru Mette Frederiksen om, er, om det er rimeligt. Er det noget, Socialdemokraterne er enige i, altså at flygtninge på den måde favoriseres i forhold til danskere?

Kl. 09:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:46

Mette Frederiksen (S):

Jeg vil ikke påstå, at den igu-aftale, som regeringen har indgået med arbejdsmarkedets parter, er helt perfekt. Jeg har det omvendt også sådan, at vi i en situation, hvor det jo har været rigtig svært i Danmark at sikre, at alle, der kommer hertil, også kommer ind på arbejdsmarkedet og bidrager, vælger at tage positivt imod, at arbejdsmarkedets parter er gået foran og har sagt, at de gerne vil finde nogle andre veje.

Hvis vi endelig skal snakke uretfærdighed og dagpenge, synes jeg jo, at det allerstørste problem, vi har på dagpengeområdet, er, at EU-borgeres adgang til dagpenge er, som den er, og at vi har en Kommission, der i virkeligheden ønsker at forringe forholdene på dagpengeområdet endnu mere, så man skal kunne tage dagpenge længere tid ud af Danmark. Men jeg vil ikke påstå, at alle hjørner af igu-aftalen er helt perfekte, men vi vælger altså at bakke op om den, fordi vi synes, det er et positivt bidrag.

Kl. 09:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Peter Skaarup.

Kl. 09:47

Peter Skaarup (DF):

Det, vi er ude efter i Dansk Folkeparti – det tror jeg nok man kan forstå – er jo, at hvis det er sådan, at vi favoriserer flygtninge frem for danskere i vores system, og nu er det så dagpenge, men det kunne også være boliger, og det kunne også være andre forhold, så har vi et problem, både med danskernes forståelse for den flygtningepolitik, vi fører, men også i forhold til det helt retfærdige, der er i, at hvis man betaler ind til et system, forventer man selvfølgelig også, at naboen også betaler ind, hvis vedkommende skal drage nytte af systemet. Derfor håber vi på, at Socialdemokraterne vil være med til at skære den dagpengereget væk fra igu-systemet. Det var punkt 1.

Punkt 2 er, at jeg godt vil spørge Socialdemokraterne om, hvad man i det hele taget vil gøre for, at folk, der er kommet til Danmark og har fået husly, også vender tilbage, sådan at de kan være med til at genopbygge de lande, som de kom fra, for det er der i den grad brug for?

Kl. 09:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:48

Mette Frederiksen (S):

Ja, det er der brug for, og i virkeligheden tænker jeg, at det må være et grundlæggende, sundt princip, at man, hvis man flygter fra et land og nyder vores beskyttelse i en periode, også af egen vilje ønsker at rejse tilbage og selvfølgelig give sit bidrag til at genopbygge landet. Vi må indrømme, at her er der begået en historisk fejltagelse, for vi kan jo se, at flygtninge, der kommer til Danmark, er endt med at blive indvandrere og er blevet i landet, og man kan sige, at vi skal have

vendt vores politik, og på den måde er det helt og fuldstændig uden forbehold, at vi bifalder princippet om, at folk vender tilbage og hjælper med at genopbygge deres hjemland.

Det, vi så kan diskutere, er, hvordan vi så bruger den tid, de er her, bedst muligt, og der synes jeg, det er vigtigt, at man får lov til, ja, at der faktisk er et krav om, at man bidrager til det danske samfund imens.

Kl. 09:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Torsten Schack Pedersen, Venstre.

Kl. 09:49

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Først vil jeg jo glæde mig over, at Socialdemokratiets formand i dag hylder det frie skolevalg. Det var vist ikke helt budskabet tidligere, men det er jo altid rart, når man ser anderledes på tingene, end man gjorde tidligere.

Så tror jeg, at det bare lige for historieskrivningens skyld vil være en god idé at konstatere, at det var, mens hr. Bertel Haarder var sundhedsminister, at de to første lægehelikoptere kom; ellers ville hr. Bertel Haarder nok have haft lidt vanskeligt ved at flyve rundt i dem, mens han var sundhedsminister.

Nå, men mit spørgsmål vedrører, at Socialdemokratiet plejer at sige, at hele råderummet skal bruges til velfærd, og at Socialdemokratiet samtidig siger, at man vil bruge flere penge på den grønne omstilling, end regeringen vil. Nu har jeg prøvet at kigge i den der 2025-plan, som Socialdemokratiet har lagt frem – den har jo et par år på bagen og er heller ikke opdateret, som den konservative ordfører lige understregede – og af den plan fremgår der ikke noget om den grønne omstilling, så jeg kunne bare godt tænke mig at vide, om fru Mette Frederiksen i dag vil give Folketinget og danskerne et svar på, hvor meget Socialdemokratiet vil bruge af det råderum, der er, på den grønne omstilling.

Kl. 09:50

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:50

Mette Frederiksen (S):

Der var jo flere ting i det her. Først vil jeg omkring det med det frie skolevalg sige, at vi har frit skolevalg i Danmark, og at jeg har tillid til, at forældre træffer det valg, der er bedst for deres børn, men jeg synes da samtidig, at vi har en forpligtelse som politikere til at sikre, at vi har en folkeskole, der er så god som overhovedet muligt. Og det er jo det, jeg anfægter i regeringens politik: at på et tidspunkt, hvor mange kommunale folkeskoler oplever, at der er økonomisk smalhals, har man en regering, der vælger at sætte tilskuddet til privatskoler op.

Jeg tror, vi skal prøve at finde ud af, hvad det er for en lægehelikopter, der er på det billede, for i al respekt for hr. Bertel Haarder og alder vil jeg sige, at den lægehelikopter ser ny ud. Men vi må finde ud af, præcis hvornår den er dateret fra.

Den grønne omstilling koster ressourcer – selvfølgelig gør den det – og derfor er det jo også godt, at vi i fællesskab har skabt et grønt råderum qua nogle af de aftaler, vi har indgået. Det gælder senest med energiforliget, hvor jeg vel godt kan sige, at vi var en række partier, der insisterede på, at der blev afsat midler, som vi eksempelvis kan udmønte nu, når vi skal til at omlægge den transportsektor, det er helt afgørende at få omlagt.

Kl. 09:51

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Torsten Schack Pedersen.

Kl. 09:51

Kl. 09:54

Torsten Schack Pedersen (V):

Jamen tak for det. Det tolker jeg som et meget klart svar på, at af det økonomiske råderum, der er, vil Socialdemokratiet så ikke bruge mere end det, vi i fællesskab allerede har aftalt. Det er fint nok, så blev jeg så meget klogere.

Jeg skal så også lige forstå – for det kniber som sagt med tallene i Socialdemokratiets udspil – om en besparelse på DR, som er aftalt med medieforliget, og som den socialdemokratiske medieordfører vil rulle tilbage, altså 800 mio. kr., også skal gå fra det råderum, som Socialdemokratiet ellers plejer at sige man vil bruge til velfærd. For det er bare lidt svært at bruge de samme penge to gange.

Jeg ved godt, at det er en øvelse, som Socialdemokratiet er rigtig god til, når man er i opposition, men det kniber lidt, når man så sidder for bordenden. Så derfor ville det bare være rart lige at få et svar i dag på, om de 800 mio. kr. til DR skal gå fra det råderum, man ellers ville bruge til velfærd, eller om de skal komme et andet sted fra – for man kan ikke bruge pengene to gange.

Kl. 09:52

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak.

Kl. 09:52

Mette Frederiksen (S):

Men det er også vigtigt at få sagt, at en 2025-plan – og det er jo, ligegyldigt hvem der er afsender på den – jo ikke er en udtømmende liste, et udtømmende katalog over alt, hvad man har tænkt sig at foretage sig indtil 2025. Det vil sige, at når vi skal forhandle klima med regeringen her i efteråret, går jeg ud fra, at både regeringen, vi og de øvrige partier i Folketinget i fællesskab vil finde de ressourcer, der skal til, for at få omlagt eksempelvis bilparken. For jeg bliver nødt til at sige, at når statsministeren i tirsdags stillede sig op og sagde, at regeringen ønsker et forbud mod benzinbiler i år 2030, så gør målet det jo ikke alene; så kræver det nogle politiske beslutninger allerede her i efteråret. Og der må vi jo så i fællesskab finde de ressourcer, der er nødvendige, for at kunne nå målet.

Hvad angår DR, har vi været imod det medieforlig, som regeringen har indgået, men jeg kan ikke love, at vi kan føre alle de penge tilbage. Det vil være en konkret politisk prioritering.

Kl. 09:53

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 09:53

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak for ordførertalen. Ordføreren har for nylig udtalt, at hun er oprigtig ked af, hvordan det er gået med hendes reform af førtidspensionen. En del mennesker, der burde have en førtidspension, får det ikke. Alt for mange ender i opslidende og udsigtsløse arbejdsprøvninger. Det var ikke meningen, har fru Mette Frederiksen sagt, og den erkendelse er jeg jo meget glad for. Noget lignende har Socialdemokratiets beskæftigelsesordfører jo også givet udtryk for i længere tid. Men indtil nu har vi ikke hørt nogen som helst konkrete bud fra Socialdemokratiet på, hvordan der så skal rettes op på det. Så mit spørgsmål er: Hvilke ændringer vil Socialdemokratiet foreslå i lovgivningen, så vi sikrer, at kommunerne ikke kan behandle alvorligt syge borgere på den forkastelige måde, som ordføreren selv har beskrevet?

Kl. 09:54

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Mette Frederiksen (S):

Jeg er oprigtig ked af det – jeg er oprigtig ked af det, for intentionen, det, vi ville med den reform, mener jeg var det rigtige. Og det mener jeg stadig væk er det rigtige. Vi kunne se, at der var en stor stigning i antallet af helt unge kvinder allerede i starten af 20'erne, der på grund af en psykisk sårbarhed blev tildelt en førtidspension. Jeg synes, at det er forkert som samfund, at man siger til unge mennesker i starten af livet, at vi kommer aldrig til at kunne bruge jer i det fællesskab, arbejdsmarkedet også er. Derfor ville vi gerne se, om vi ikke med en rehabiliterende og helhedsorienteret indsats kunne hjælpe flere, både af vores somatisk syge, men også af vores psykisk sårbare til at komme omkring deres udfordringer og lidelser, deres sygdom, på en måde, så de kunne fastholde eller opnå en tilknytning til arbejdsmarkedet. Og det mener jeg stadig er det rigtige.

Når jeg så hører eksempler på mennesker, der venter måned efter måned på at få en afklaring på, om de skal i ressourceforløb, og ressourceforløbet trækker ud, og om sengeliggende arbejdsprøvninger, så var det ikke det, der var meningen, og det skal vi have lavet om på. Hvordan vi konkret skal gøre det lovgivningsmæssigt, har jeg ikke en færdig opskrift på, men jeg tror, at tiden her, ligesom i andre henseender, spiller en rolle. Vi må ikke trække tiden så længe i sagsbehandlingen som det, vi ser, i hvert fald nogle steder i Danmark.

Kl. 09:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 09:56

Finn Sørensen (EL):

Jeg kan ikke forstå, at man ikke kan komme med nogle konkrete svar på det her spørgsmål. Kritikken af den reform er jo bestemt ikke ny, og den er jo ikke kun kommet fra Enhedslisten, den er kommet bredt ude fra samfundet fra en lang række organisationer. For 2 år siden sagde ordføreren selv, at det skal være slut med sengepraktik, så nu må jeg spørge: Får vi nogle svar på det her inden folketingsvalget, eller skyldes tavsheden, at man godt ved, at Venstre og Liberal Alliance, som jo er forligspartnere her, kan nedlægge veto imod grundlæggende forbedringer, og at der måske nødig skal kastes lys over det inden folketingsvalget, for så vil det forstærke kravet om, at det her forlig bliver opsagt?

Jeg har et forslag. Jeg foreslår, at Socialdemokratiet straks indleder forhandlinger med Enhedslisten, med Dansk Folkeparti og med Alternativet. Jeg er sikker på, at vi kan lave en god aftale inden valget, som virkelig hjælper de alvorligt syge og handicappede, som den her reform rammer. Når vi har lavet den aftale, så kan Socialdemokratiet opsige forliget, og så kan ændringerne træde i kraft umiddelbart efter folketingsvalget. Hvad synes fru Mette Frederiksen om den plan?

Kl. 09:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:57

Mette Frederiksen (S):

Jeg har ikke selv deltaget i møderne i Beskæftigelsesministeriet – nu kigger jeg lige over på ministeren – men jeg må sige, at det faktisk er min oplevelse, at ministeren også har været lydhør på det område, at der er nogle åbenlyse udfordringer, som jeg faktisk oplever at forligskredsen har sat sig omkring et bord og er begyndt at håndtere. Der blev lavet en aftale, tror jeg, lige før sommerferien med nogle ændringer, og vi har så påpeget, at der kan være behov for mere. Men jeg oplever faktisk ikke, at regeringen på det her felt er argu-

mentresistent, eller hvordan man nu skal formulere det, men at der er en åbenhed for, at der er behov for nogle forandringer. Om vi så kan komme langt nok, tør jeg jo ikke sige på forhånd, men set fra Socialdemokratiets side er det ikke alle steder, at førtidspensionsreformen virker som det, vi ville.

Kl. 09:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Joachim B. Olsen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 09:58

Joachim B. Olsen (LA):

Tusind tak for det. Antallet betyder noget, sagde fru Mette Frederiksen, når det kommer til, hvor mange flygtninge vi kan tage imod, og det er vi jo helt enige i. Regeringen har for få minutter siden meldt ud, at vi heller ikke for 2018 vil modtage kvoteflygtninge. Der vil jeg bare spørge, om det er en beslutning, som Socialdemokratiet bakker op om.

Kl. 09:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:58

Mette Frederiksen (S):

Det gør vi. Og det gør vi, fordi vi kan se, hvis vi ser på udviklingen siden 2015 og frem til nu, at vi har modtaget ca. 50.000 flygtninge og familiesammenførte, og integrationsudfordringen er stadig væk stor. Så til trods for et fald i antallet af asylansøgere, til trods for at der ikke lige nu går flygtninge på Europas motorveje, er integrationsudfordringen stadig væk af en sådan karakter – i mine øjne så voldsom – at vi fastholder den position, vi har, på kvoteflygtninge. Det, vi så kan diskutere, er, om vi kan tage nogle af dem, der er allermest udsatte i kvoteflygtningesystemet, og hjælpe dem, også for nærværende. Men, ja, vi bakker fortsat op om det.

Kl. 09:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 09:59

Joachim B. Olsen (LA):

Det synes jeg naturligvis er meget glædeligt. Jeg var bare under det indtryk, at der var lavet et kompromis i den socialdemokratiske gruppe, hvor der for 2018 skulle modtages nogle flygtninge. Men det er måske de flygtninge, som fru Mette Frederiksen taler om nu, og som fru Mette Frederiksen altså gerne vil have at Danmark modtager i 2018.

Kl. 09:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:59

Mette Frederiksen (S):

Ja, det mener jeg vi har plads til. Når vi fører den stramme udlændingepolitik, vi gør i dag i Danmark – og det er godt, at vi gør det hen over den politiske midte – så har vi samtidig lidt albuerum til at hjælpe nogle af de allerallermest udsatte. Det har vi sagt hele vejen igennem, og det kommer også til at gælde for 2018.

Kl. 10:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Marcus Knuth, Venstre.

Kl. 10:00

Marcus Knuth (V):

Tak. Noget af det, der ærgrer mig lidt ved Socialdemokratiets udmeldinger på det seneste, er den uklarhed om, hvad man egentlig vil i forhold til kontanthjælpsloftet, integrationsydelsen og 225-timersreglen.

Men for at gå efter noget lidt mere konkret: Nu har vi lige landet, hvad jeg synes er en rigtig, rigtig fin medieaftale, og der kan jeg jo så forstå på hr. Mogens Jensen, at hvis Socialdemokratiet kommer til magten, vil man omgøre hele det medieforlig, herunder de besparelser, som vi har på Danmarks Radio. Kan fru Mette Frederiksen bekræfte, at man hellere vil bruge op mod 1 mia. kr. mere på journalister, end man vil på velfærd i Danmark?

Kl. 10:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:00

Mette Frederiksen (S):

Jeg må sige, at tidspunktet for det medieforlig, der er indgået, er bemærkelsesværdigt. Jeg mener, at vi helt uden diskussion er i en tid, hvor vi har behov for at forstærke public service, ikke at forringe det. Jeg er jo selv forælder til børn og kan se, at store dele af børne- og ungdomslivet i dag leves på platforme, der ikke er danske, med enormt store indtryk udefra, som ikke er underlagt de overvejelser, man normalt vil foretage på en redaktion eksempelvis. Fake news er kommet til. På sådan et tidspunkt synes jeg i virkeligheden, det er oplagt at se, om ikke vi kan forstærke det, vi stadig væk er fælles om i Danmark, eksempelvis vores public service-medier, som danskerne i øvrigt også er glade for.

Men det er klart, at vores hovedprioritet efter næste valg er velfærd. Derfor lover vi selvfølgelig ikke, at de besparede midler til Danmarks Radio kan tilbageføres.

Kl. 10:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Marcus Knuth.

Kl. 10:01

Marcus Knuth (V):

Hvis jeg så må prøve at kigge lidt frem: Nu går vi jo ind i nogle filmforhandlinger, og jeg kan forstå på Socialdemokratiet, at man vil begynde at brandbeskatte de danske biografer. Det gælder i forhold til danske film som »Klovn – the movie«, »Hvidstengruppen«, »En kongelig affære« – hvis man kigger bagud. Hvorfor er det, man vil brandbeskatte danske biografer og dermed risikere at udhule, hvad jeg ser som en helt afgørende del af dansk kultur?

Kl. 10:02

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:02

Mette Frederiksen (S):

Det, der er vigtigt, er jo at sikre, at der er en produktion af danske medier, og det er, hvad enten det er tv, eller det er film, og derfor skal vi hele tiden søge at skaffe ressourcer til, at der bliver produceret mere. Jeg synes personligt, at det vigtigste, hvad det her angår, er at få pålagt nogle af de udenlandske streamingtjenester, at de skal bidrage mere til produktionen i Danmark. Det har vi jo også forsøgt at få regeringen til – uden held, desværre. Jeg synes, det er vigtigt, at de begynder at bidrage mere til produktionen af dansk tv og film, og jeg synes i øvrigt også, det er vigtigt, at de begynder at betale den skat, de skal, ligesom alle vi andre gør.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Mads Fuglede, Venstre. Værsgo.

Mads Fuglede (V):

Tak til fru Mette Frederiksen for den fine tale. Jeg var specielt glad for bikinianalogien, som jeg vil tage med mig videre.

Jeg har et ret simpelt spørgsmål: Hvis fru Mette Frederiksen skulle blive den heldige vinder blandt oppositionens mange statsministerkandidater, vil hun så garantere, at man vil lave en flygtningelejr i Afrika i første valgperiode?

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Mette Frederiksen (S):

Det er et sælsomt spørgsmål, for spørgeren ved jo godt, at der i dag er en bred erkendelse i Folketinget af, at det nuværende asylsystem er uholdbart, at vi bør lave modtagecentre, at vi bør flytte asylbehandling, sådan som vi har foreslået, til nærområderne i stedet for i Danmark. Men at stå på den her talerstol i dag og love, præcis hvilken dato den konstruktion kan etableres, vil jo simpelt hen være usemstet. Men det, vi kan gøre i fællesskab, er jo at sætte os for at få det lavet. For hvis regeringen – og jeg er ret sikker på, at Dansk Folkeparti også er tilhænger – og vi og måske også andre siger, at vi vil gå fra et uholdbart flygtningesystem, hvor folk sætter deres liv på spil, og kommer til Danmark og søger spontant asyl, og erstatte det med et asylsystem, hvor vi yder beskyttelse, men gør det i nærområderne, så mener jeg, at vi har muligheden for på et tidspunkt at få det etableret. Men det vil kræve et politisk samarbejde, og det vil kræve diplomati af høj karakter og en stor udenrigspolitisk indsats. Og selvfølgelig kan jeg ikke sætte en dato på.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Mads Fuglede, sidste spørgsmål.

Mads Fuglede (V):

Jeg fornemmer, at i forhold til sådan realisme i at få en flygtningelejr i Afrika har det lidt lange udsigter. Men kan man så måske blive mere konkret i forhold til, hvor meget Socialdemokratiet ønsker at sætte integrationsydelsen op, hvis fru Mette Frederiksen skulle blive statsminister?

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Mette Frederiksen (S):

Jamen jeg må sige i forhold til det at flytte asylbehandlingen fra Danmark til nærområderne, at så vurderer jeg det til at være realistisk. Og det gør jeg, fordi jeg kan mærke samme bevægelse i mange af de andre europæiske lande. Der kom ganske enkelt for mange flygtninge til Europa i 2015, og der er over de seneste årtier kommet for mange med ikke-vestlig baggrund til Europa. Vi kan ikke følge med; sammenhængskraften er sat under pres; integrationen halter.

Når jeg stadig tror, at det her er realistisk, er det, fordi jeg kan høre samme diskussion i Holland, samme diskussion i Belgien, samme diskussion i Tyskland, samme diskussion i Frankrig. Det kommer, men det kræver, at der er nogen, der går foran. Og derfor kunne

Kl. 10:03 jeg jo så svare, at til forskel fra i dag vil den her opgave få en klar hovedprioritet, såfremt jeg måtte blive statsminister.

Kl. 10:06

Kl. 10:03 **Formanden** (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Tak til fru Mette Frederiksen. Så går vi videre til den næste ordfører, og det er hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 10:06

(Ordfører)

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det og tak til statsministeren for talen i tirsdags. Det var jo en tale i en nyrenoveret Folketingssal, hvor der er kommet markant bedre forhold for handicappede, og det synes jeg og Dansk Folkeparti er rigtig, rigtig godt. Det er rigtig flot, og det er dejligt, at det er sket. Det er noget, vi har trængt til i mange år.

Når man hørte statsministerens tale i tirsdags, hørte man om en mail, som statsministeren havde fået fra Per. Man hørte om Katrine og Malou, og det er jo ikke noget nyt. Altså, tidligere har statsministeren mødt Åse og Marian, Jamil, Cecilie og Liva, Maisha og Fajame og Mona – som vist var statsministerens lærer i folkeskolen – håbefulde unge på Esbjerg Gymnasium og endnu flere håbefulde børn på Teknologiskolen på SDU i Odense. Eller hvad med den unge mand, der pendler mellem Viborg og København? Og i dag skulle Socialdemokratiets formand være med, og det var med Gudrun.

Derfor var jeg simpelt hen så glad i tirsdags, da jeg forlod Christiansborg Slotskirke om formiddagen og også mødte et virkeligt menneske. Jeg mødte Jesper, og jeg har sådan glædet mig til at fortælle om mødet med Jesper. Tænk, hvis jeg slet ikke kunne være med!

Jesper var så godt nok lige blevet afskediget fra sit job som sosu-medhjælper i Assens Kommune. Han havde været på deltid – han ville egentlig også gerne have været på fuld tid – og Jesper fortalte om nogle af de ting, som han synes kendetegnede en god ældrepleje: En ældrepleje, hvor der var værdige og anstændige forhold for de ældre, hvor man sørgede for, at der på plejehjemmet duftede af frisklavet mad, hvor man sørgede for, at der var tid til omsorg og nærvær. Han fortalte om alle de ting, som jeg egentlig tror mange af os godt ved kendetegner et godt velfærdssamfund i forhold til vores ældre. Og nu kan det jo godt være, at man, hvis man hørte statsministerens tale i tirsdags, fik lyst til at springe ud som alle andre gør i de her dage med Kim Larsen-citater, altså »Blip-båt, og gud, hvor går det godt.«

Men vi må også erkende, at der nogle steder faktisk er nogle mangler, at der er nogle steder, hvor vi kan gøre det bedre. Og jeg synes bare, at det her eksempel med Jesper var meget godt, fordi det jo var samtidig med, at vi kom over og hørte en åbningstale – og i går fik vi så et regeringsudspil – der handlede om, at nu skulle der meget mere udenlandsk arbejdskraft til det danske arbejdsmarked, fordi vi jo mangler hænder, vi mangler jo folk. Og der stod jeg så med Jesper, som var blevet afskediget, og som gerne ville være blevet i ældreplejen, og han ville faktisk også gerne være gået på fuld tid, hvis han havde kunnet.

Faktisk viser FOA's tal, at hvis de af deres medlemmer, der er på deltid, og som ønsker at komme på fuld tid, fik lov til det, så ligger der 2.500 stillinger i det. Altså, det kunne jo godt være, at man lige skulle få øje på de muligheder, vi har i det danske samfund, for at bruge de ressourcer, vi allerede har i det danske samfund, før man nødvendigvis åbner op for 1,4 milliarder kinesere. Og jeg siger ikke, at der kommer 1,4 milliarder kinesere, men det kinesiske samfund er ganske stort, og der vil givet være en del kinesere, der godt kunne se perspektivet i at komme til Danmark og arbejde. Og ikke et ondt ord om andet end ledelsen af Kina, altså de kinesiske ledere. Mange kinesere er helt sikkert gode folk. Men det er jo ikke sikkert, at det danske arbejdsmarked har sådan synderlig godt af, at der kommer

rigtig mange ind på kort tid, hvad regeringen jo egentlig kan lægge op til med sit forslag.

Så jeg synes, man skal tænke på Jesper, og jeg synes, at Jesper skal indgå i statsministerens fremtidige taler – og jeg kan sørge for, at statsministeren kan møde Jesper, hvis det skulle være. Og når vi taler om de ældres forhold, taler vi også om de ældres økonomiske vilkår og den udhuling, der gennem årene er sket af pensionisternes og førtidspensionisternes økonomi gennem det, der hedder satspuljen. Det ønsker vi at få gjort op med. Vi mener også, at pensionister skal drage fordel af, at det går godt økonomisk i det danske samfund, og det vil vi også tage på dagsordenen i forhold til den finanslov, der skal forhandles over den næste måneds tid.

Når vi taler om sundhedsområdet, så kom statsministeren meget ind på det i sin tale i tirsdags, og det synes jeg er godt. Vi deler ambitionen om, at der skal være større nærhed i vores sundhedsvæsen. For os er det at lave om i vores sundhedssystem jo et spørgsmål om, at når man tager længere væk fra sin bopæl for at komme på sygehus, og når man er på sygehuset i kortere tid, så skal der være et andet tilbud tæt på en, tæt på dér, hvor man bor. Og det er kommunerne, der skal være omdrejningspunkt for de tilbud. På den måde skaber vi større nærhed i vores sundhedsvæsen. Det er også en situation, hvor vi har svært ved at se at regionerne så spiller en rolle, og derfor kan stat og kommuner godt drive vores sundhedsvæsen fremover, i stedet for at det er som i dag, hvor vi har tre led, der i virkeligheden skal tage sig af det, nemlig både stat, regioner og kommuner.

Kl. 10:11

Når vi taler om vores velfærdssamfund, taler vi også fra Dansk Folkepartis side om fortsat at udbygge vores politistyrke. Det er et initiativ, vi har haft kørende i et par år, altså at få øget politistyrken. Det gør vi bl.a., fordi vi mener, der er behov for nærpolti. Der er behov for betjente, der har kendskab til deres lokalområde, og på den måde kan vi jo også styrke indsatsen over for unge, som er på vej ud på en gal kurs. Vi skal lave et større forebyggende arbejde over for unge, og det skal politiet være med til. Og så skal vi styrke synligheden af politiet.

Vi har fået det ridende politi igen. Det er noget, vi i Dansk Folkeparti har kæmpet for i flere år. Det er vi glade for. Det skaber tryghed, når man ser synligt politi, og det ridende politi er i den sammenhæng rigtig godt at have med som en del af politiet. Nu skal vi styrke det nære politi med mere mandskab, og vi skal også bruge flere politibetjente til at styrke grænsekontrollen.

Grænsekontrollen er et virksomt middel, det er ikke gammeldags, som nogle har forsøgt sig at betegne det. Det er ikke en midlertidig foranstaltning. Grænsekontrol er kommet for at blive. Det er faktisk rigtig sundt og positivt for et samfund at vise, hvor grænserne er. Men det kræver også dygtige politifolk og andre, bl.a. hjemmeværnet, som jo hjælper os med den indsats.

Så skal vi have et Danmark i balance. Det har vi jo også kæmpet for. Og, ja, jeg beklager meget, at det ikke helt nye initiativer, vi kommer med fra Dansk Folkepartis side, som man gør i andre partier. Det er det, man kender os for, men sådan er vi jo måske Folketingets mest kedelige parti – jeg ved det godt.

Men alligevel er det her med Danmark i balance faktisk noget, som vi ønsker at der fortsat skal kæmpes for. Statsministeren havde ikke tid til at komme ind på det i sin åbningstale i tirsdags. Og det synes jeg var underligt, set i forhold til at det i tidligere store taler har været et punkt, der har fået meget stor opmærksomhed. Men statsministeren kan jo nå det senere i dag, hvor han kommer op og skal svare på alle de her ting, vi debatterer.

For os er det en årelang kamp, altså det her med udflytning af arbejdspladser, så der er statslige arbejdspladser fordelt i hele landet. Øerne har for første gang vel i 100 år en nettotilflytning. Hvorfor har de det? Det er, fordi vi har truffet en politisk beslutning om, at det skal være nemmere og billigere at komme til vores øsamfund. Det

er, fordi vi politisk har ønsket, at det også skal være muligt at bo på vores øer.

På samme måde er det med vores landdistrikter: Hvis vi skal have realkreditinstitutter og banker til at yde lån ude i landdistrikterne, når folk ønsker at købe hus eller de ønsker at udvide en virksomhed, så skal man kunne tro på, at vi politisk kæmper den her kamp i årevis, indtil det lykkes. Så tør man nemlig godt købe hus eller udvide sin virksomhed i et landdistrikt. Hvis det alene er noget, vi diskuterer i 2 år og så glemmer igen, så vil folk naturligt falde fra og tro på, at det kun er inde i de store byer, at det duer. Sådan skal det ikke være. Skal man holde liv i folkeskolerne ude lokalt, skal der være nogle børn at putte i dem. Derfor skal der være noget bosætning, og der skal være liv og glæde også i landdistrikterne.

Hvorfor skal uddannelsespladserne i så stort et omfang ligge i de store byer? Hvorfor siger vi til de unge mennesker: I skal flytte derind, hvor det er allerdyrest at være, når I skal studere og måske egentlig ikke har så mange penge på lommen? Hvorfor har vi ikke flere uddannelsesinstitutioner rundt i hele landet? Hvad med målet om, at 10 pct. af pladserne på universiteterne skal udbydes uden for de fire største byer? Hvad med kravet om, at 50 pct. af professionsuddannelserne og erhvervsuddannelserne skal ligge uden for de fire største byer? Er det fuldstændig tåbelige forslag? Nej, det er det ikke. Det vil være noget, der er med til at skabe et Danmark i bedre balance.

Kommunernes økonomi skal fordeles bedre. Jeg ser både Socialdemokratiets forslag her for ikke ret lang tid siden, men også regeringens forslag, der kom meget belejligt lige her op til åbningsdebatten, som en tilståelsessag om, at det nuværende udligningssystem er for dårligt. Så kan man jo undre sig over, at man ikke i foråret fik forhandlet et bedre udligningssystem på plads. Det fik man jo ikke gjort, og nu kommer man så med henholdsvis 2 og 1,4 mia. kr. over et par år til de kommuner, som jo i virkeligheden ikke har en tilstrækkelig økonomi. Vi synes selvfølgelig, det er fint, at man vil lappe på et utilstrækkeligt udligningssystem, men det ville da være bedre at lave et bedre system.

Udlændingepolitikken skal der jo ske en del på. Vi glade for, at asyltallet – hvilket statsministeren også var inde på i tirsdags – er det laveste i 9 år. Det er vigtigt at holde den kurs, men næste skridt er altså at sikre, at når vi siger midlertidigt ophold i Danmark, er det også midlertidigt. Og så får man hjælp i den periode, indtil man kan vende tilbage til sit fædreland igen, og så er man med til at genopbygge sit fædreland. Det er, som statsministeren sagde, en moralsk forpligtelse.

Vi mener også, det skal være en juridisk forpligtelse, og så skal vi sætte handling bag ordene, så det også sker. Sådan er det ikke i dag. Stort set alle, der kommer til Danmark, og som får asyl eller familiesammenføring, bliver i det danske samfund. Sådan skal det ikke være. Kriminelle udlændinge skal ud. Man skal ikke kunne rende rundt her på tålt ophold og genere danskere. Man skal medvirke til sin hjemsendelse, når man har begået kriminalitet i Danmark. Og sådan er der jo rigtig mange ting, som jeg også rigtig gerne ville ind på, bl.a. EU, men nu er min tid gået.

Sådan er det, men jeg kommer tilbage til det i alle de spørgsmål, der nu bliver stillet, og dem vil jeg glæde mig til.

Så vil jeg bare (på vegne af V, LA, K og DF) læse følgende:

Forslag til vedtagelse

»Det går økonomisk bedre end længe. Siden 2015 er der truffet mange beslutninger, som trækker Danmark i den rigtige retning. Flere er i privat beskæftigelse, og færre er på passiv offentlig forsørgelse. Der er positiv udvikling i alle landsdele, men der skal fortsat tages initiativer for at sikre et Danmark i bedre balance. Vi er optaget af at sikre et bedre klima og miljø for de kommende generationer. Der er

gennemført helt nødvendige stramninger af udlændingepolitikken. Retningen skal fastholdes, så asyltallet fortsat holdes på et meget lavt niveau. Samtidig skal praksis ændres, så midlertidigt ophold og så reelt bliver midlertidigt. Det er sund fornuft. Folketinget ser frem til, at der i efteråret laves aftaler, der sikrer dette. Den positive udvikling betyder, at velfærden kan løftes. Og det nære sundhedsvæsen skal nu styrkes gennem en sundhedsreform, som skaber mere nærhed, tryghed og sammenhæng for patienterne i fremtiden.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 2).

Kl. 10:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Også det her forslag indgår i den videre debat.

Hr. Nicolai Wammen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:17

Nicolai Wammen (S):

Tak for det, og også tak for en god tale, hvor vi bl.a. fik mulighed for at møde Jesper, og hvor ordføreren også gjorde opmærksom på, at regeringen har planer om at åbne op for, at langt flere udlændinge kan komme ind på det danske arbejdsmarked, bl.a. fra Kina og fra Indien. Jeg forstod ordføreren sådan, at han i lighed med Socialdemokratiet synes, det er en rigtig dårlig idé, at regeringen vil nedsætte det, man kalder beløbsgrænsen. Derfor er mit spørgsmål meget enkelt: Vil ordføreren i dag sige til Folketinget og til danskerne, at det kommer Dansk Folkeparti ikke til at gå med til, hverken i den nuværende periode eller i den kommende folketingsperiode?

Kl. 10:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 10:18

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Ja, vores politik er meget klar. Vi har jo i fællesskab lavet en beløbsgrænse, som er højere end den, regeringen har ønsket i flere år, og nu kommer regeringen med et nyt udspil, der så skal sænke beløbsgrænsen. Så har man så prøvet at vælge 12 lande, og nu prøver man så på den måde at få et flertal i Folketinget til at sænke beløbsgrænsen. Vores holdning er den samme, nemlig at vi synes, at alle ressourcer skal sættes ind på at få dem, der er i Danmark, med på vognen, og det skal vi bruge højkonjunkturen til. Der er stadig væk en masse danskere, der føler sig sat uden for arbejdsfællesskabet, og dem skal vi hjælpe ind.

Det er også sådan, at uanset om vi i Dansk Folkeparti synes, at det af og til er lidt for nemt, ligger Europa jo frit i forhold til arbejdskraft. Der er ganske mange i de andre europæiske lande, som kan komme til Danmark, uden at der er nogen beløbsgrænse overhovedet, og nu taler vi så om folk fra tredjeverdenslande, bl.a. Kina, som regeringen ønsker skal have nemmere adgang til det danske arbejdsmarked på nogle områder, hvor der ikke på nogen måde er tale om specialister, men om ganske almindelige arbejdere. Der vil i virkeligheden så blive tale om et tryk på de europæiske arbejderes arbejdssituation, fordi man kan hente arbejdskraft meget langt væk fra Danmarks grænser, og det synes vi ikke er en god idé.

Kl. 10:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til hr. Nicolai Wammen.

Kl. 10:19

Nicolai Wammen (S):

Tak for det svar. Vi deler jo sammen med Dansk Folkeparti den holdning, at vi faktisk har mennesker i Danmark, vi gerne vil have ud på arbejdsmarkedet, og også nogle unge, vi gerne vil have uddan-

net, og det er sådan set den vigtigste opgave, vi kan tage på os, fremfor at åbne grænserne for, at der kommer rigtig mange flere udlændinge ind på det danske arbejdsmarked, som bl.a. kan være med til at presse lønningerne, som ordføreren er inde på.

Jeg forstår det svar, der bliver givet af ordføreren, sådan, at det, regeringen har spillet ud med, ikke kommer til at blive til virkelighed, hvis det står til Dansk Folkeparti. Skulle man efter et folketingsvalg stå i den situation, at der fortsat vil være en blå regering, og skulle hr. Kristian Thulesen Dahl være en del af en sådan regering, vil Dansk Folkeparti heller ikke kunne være med til det under de omstændigheder. Er det rigtigt forstået?

Kl. 10:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:20

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vores politik er krystalklar, også på det område, og det er jo den samme politik, vi har før og efter et valg. Jeg ved godt, det for nogen vil lyde banalt, men herinde kan det somme tider være lidt overraskende. Sådan er det. Man skal huske på, at vi ikke kun skal lave politik i en højkonjunktur, vi skal lave en politik, der får Danmark til at hænge sammen over årene, også på det tidspunkt, hvor vi desværre igen – og vi ved, at det kommer – får en lavkonjunktur, hvor der igen vil komme flere ledige. Hvis vi skal have et samfund, der over tid hænger sammen, er løsningen på en højkonjunktur ikke bare, at man åbner op for sluserne for arbejdskraft udefra, for det er jo en arbejdskraft, som man også må forvente er her i tider, hvor vi får lavkonjunktur. Og hvem er det så, der først bliver presset ud? Ja, det er jo dem, vi skulle bruge højkonjunkturen nu til at hjælpe ind. Så det er ofte de samme mennesker, der bliver taberne i det her spil over årene, og det synes vi ikke er en god idé.

Kl. 10:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Britt Bager, Venstre.

Kl. 10:21

Britt Bager (V):

Tak for det. Og tak for en meget fin tale, hvor hr. Kristian Thulesen Dahl omtaler hele Danmark, nærheden, vores dygtige politi – og så selvfølgelig, fristes man til at sige, indvandring. Og indvandring er jo noget af det, der er rigtig dyrt for Danmark – 36 mia. kr. om året koster det.

Så jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Kristian Thulesen Dahl: Er hr. Kristian Thulesen Dahl enig med Venstre i, at havde socialdemokraterne været ved magten fra 2015 og frem til nu, så havde den regning være meget større?

Kl. 10:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:21

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, jeg er ikke spor i tvivl om, at hvis Socialdemokratiets daværende formand, fru Helle Thorning-Schmidt, havde fået lov til at fortsætte sit arbejde sammen med Det Radikale Venstre, så var det gået rigtig galt. Altså, så var det gået rigtig, rigtig galt. For så havde vi jo ikke foretaget de stramninger af udlændingepolitikken, som vi i fællesskab har lavet siden 2015, og som har sikret, at asyltallet nu er det laveste i 9 år, som statsministeren også var inde på i tirsdags. Og så ville de her udgifter selvfølgelig have været meget, meget højere, og de udfordringer, vi har i det danske samfund i dag, som er store, ville

have været meget større. Så på den måde var det i forhold til udlændingepolitikken helt afgørende, at vi fik et regeringsskifte i 2015.

Vi er glade for det samarbejde, vi har haft med regeringen på det her felt de seneste år, selv om vores tålmodighed jo af og til bliver sat lidt på prøve, fordi der er nogle ting, vi gerne vil gå lidt hurtigere frem med, og det er ikke altid, regeringen kan trækkes med i det tempo. Men der håber vi jo også, at den vedtagelse, vi i fællesskab har i dag, illustrerer, at vi er parate til at tage nogle nye skridt sammen.

Kl. 10:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Britt Bager.

Kl. 10:23

Britt Bager (V):

Tak for det. Det får mig til at spørge hr. Kristian Thulesen Dahl: Vi er opmærksomme på, at hr. Kristian Thulesen Dahl er optaget af det her med midlertidigt ophold, men kunne hr. Kristian Thulesen Dahl ikke fortælle lidt om, hvad det præcis er for nogle løsninger, som Dansk Folkeparti ønsker vi skal vælge på det her område?

Kl. 10:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:23

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne kvittere for, at statsministeren faktisk – jeg tror, det var tirsdag aften i et af tv-programmerne – udtrykte det her med, at det ud over at være moralsk rigtigt, at man skal tilbage til hjemlandet, også er sund fornuft. Og det er jo også det, der er reflekteret i vedtagelsen. Vi vil gerne gøre det til vores egne ord også, at det er sund fornuft. Og så skal vi finde redskaberne til det.

Det er klart, at det her med tilknytning jo er et problem, for hvornår har man etableret så meget tilknytning til det danske samfund, at selv om man har mulighed for at vende tilbage til sit hjemland – og egentlig skal gøre det juridisk – så bliver det ophævet af, at man har fået så stærk en tilknytning til Danmark, at man alligevel ikke længere skal tilbage?

Vi forhandlede jo det her meget intenst i november-december sidste år, og der havde vi fat i, hvad der skal til, for at man ikke etablerer den tilknytning til Danmark. Så hvis man efter eksempelvis 7 år kan vende tilbage til sit fædreland, jamen så kommer man til at vende tilbage til fædrelandet. Så er det ikke sådan, at man kan sige, at tilknytningen nu er så stor til det danske samfund, at det ophæver kravet om, at man så skal vende tilbage.

Det er jo de redskaber, vi så skal have fat i med de her forhandlinger. Altså, vi skal se på, hvad der præcis skal ændres, for at vi så sikrer det. Og der har vi jo meget diskuteret egu, altså det her med, at man kan få en tilknytning til arbejdsmarkedet, der gør, at man ikke skal retur. Men det kan jo i virkeligheden også være andre ting, der er vigtigere.

Kl. 10:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Så er det fru Pernille Skipper, Enhedslisten.

Kl. 10:24

Pernille Skipper (EL):

Tak for det, og tak for en rigtig fin tale. Jeg er på en eller anden måde glad for, at hr. Kristian Thulesen Dahl har mødt nogle folk. Det har jeg også. Jeg har mødt nogle folkepensionister. Jeg har faktisk mødt nogle af de 300.000 folkepensionister, som ikke har andet end folkepensionen, og som jo for nogle af de fattigstes vedkommende

over de seneste mange år har mistet det, der i alt svarer til 8.000 kr. om året, fordi deres folkepension hele tiden bliver mindre og mindre værd. Og det gør den jo, som Dansk Folkeparti godt ved, fordi et flertal herinde tager pengene fra folkepensionen og bruger dem på sociale indsatser i stedet for.

Jeg kan forstå, at det nu er Dansk Folkepartis mærkesag, at sådan skal det ikke være. Er det korrekt forstået, at Dansk Folkeparti – og det vil jeg nemlig rigtig gerne støtte op om og bakke op om – nu har tænkt sig at bruge de her finanslovsforhandlinger på at sikre, at de folkepensionister får nogle af de penge tilbage, som de har mistet de sidste mange, mange år, bl.a. fordi Dansk Folkeparti jo har været med til at tage pengene fra dem?

Kl. 10:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:25

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Havde Dansk Folkeparti haft 90 mandater, havde det her system jo ikke set ud, som det har gjort. For det har været åbenlyst gennem årene, at vi har syntes, at det har været grundlæggende forkert, at man har udhulet bl.a. folkepensionisternes økonomi gennem satspuljen. Men vi har respekteret, at der var et flertal her i Folketinget, der havde det synspunkt, at det her system skulle fungere, og vi har så den holdning, at det er bedre, at vi er med til at fordele de penge, der kommer ud af det, end at stå udenfor.

Men når vi tager det op her i efteråret, er det jo, fordi vi synes, at tiden nu er kommet til, at det må være muligt at få et flertal her i Folketinget til at erkende, at systemet er uholdbart. Man skal ikke år efter år udhule folkepensionisternes og førtidspensionisternes økonomi, og det er derfor, vi har sat det på dagsordenen i de finanslovsforhandlinger, der skal være her i de kommende uger og måneder, for at prøve at få gjort op med det her system, så i det mindste den udhuling, der finder sted af folkepensionisters og førtidspensionisters økonomi, stoppes.

Så er det jo rigtigt, at der er en diskussion om: Hvad så med det, man har mistet undervejs osv.? Det må vi jo kigge på, men vi skal have stoppet den her udhuling af pensionisternes økonomi. Og det håber vi meget at der vil være et flertal her i Folketinget der vil bakke os op i.

Kl. 10:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Pernille Skipper.

Kl. 10:27

Pernille Skipper (EL):

Det er så sjovt, for der er faktisk et flertal i Folketinget, som siger, at nu må de jo lægge sig under et flertal og hellere være med til at dele ud end at stå udenfor. Så hvis alle partierne herinde gjorde, som de rent faktisk siger, så ville den mindreregulering ikke være der længe. Derfor undrer det mig, at vi ikke på et eller andet tidspunkt snart får gjort noget ved det. Men lad det nu ligge.

Hr. Kristian Thulesen Dahl siger, at nu må det her stoppe, og så er der en diskussion om de penge, der er mistet. Kan hr. Kristian Thulesen Dahl ikke se, at der er noget hyklerisk i på den ene side i utrolig mange år at have stået efterår efter efterår og pralet af de penge, man har delt ud til udsatte grupper – man har pralet af det igen og igen – uden overhovedet at nævne, at det er penge, som man bl.a. har taget fra folkepensionisterne, og man så nu på den anden side gerne vil have kredit for at gøre noget ved det fremadrettet, uden på nogen måde at lappe på alt det, der er gået galt i fortiden for de mange pensionister, som har alt for få penge mellem hænderne, noget, som jeg i øvrigt tror hr. Kristian Thulesen Dahl er enig med mig i?

Men det er jo bl.a., fordi hr. Kristian Thulesen Dahl har taget en hel del penge fra dem.

Kl. 10:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:28

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nej, det er det overhovedet ikke. Jeg synes tværtimod, det er fuldstændig rigtigt, at vi gennem årene både har diskuteret det her system, og at vi også har sagt, at vi grundlæggende synes, at det, der foregår, er forkert, og at vi så prøver at finde det rigtige tidspunkt til at få gjort op med det. Så jeg synes, at det her handler om politisk håndværk, og om man kan lykkes med det, man gerne vil, og vi har sat det her på dagsordenen nu, fordi vi mener, at tiden nu er kommet, og hvis fru Pernille Skipper har ret i sin indledning til spørgsmålet, altså at der er et flertal her i Folketinget, der har det samme synspunkt, så bør det jo også lykkes for os. Og det vil da være fantastisk, hvis vi på den måde kan få vores politik gennemført.

Så vil jeg til det der med, at man hen over årene har været med til at dele nogle penge ud, sige: Ja, det har man. Har man nogen sinde lagt skjul på, hvor pengene kommer fra? Nej, selvfølgelig har man ikke det. Har vi haft diskussioner af den her karakter før, i forhold til om systemet egentlig grundlæggende er rigtigt eller forkert? Ja, det har vi haft. Har jeg selv indgået i dem? Ja, det har jeg. Har jeg sagt undervejs, at jeg synes grundlæggende, det her er den forkerte konstruktion? Ja, det har jeg. Nu prøver vi at finde det rigtige tidspunkt, hvor vi håber, der kan være et flertal, der er parat til at bryde det her system op – og vi mener, at tidspunktet er kommet nu – så vi kan få stoppet udhulingen af pensionisternes økonomi. Og jeg er jo glad for, at fru Pernille Skipper synes, det er godt, at vi gør det.

Kl. 10:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det fru Christina Egelund, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 10:29

Christina Egelund (LA):

Tak for det. Jeg vil også gerne kvittere for talen, særlig for den del, hvor hr. Kristian Thulesen Dahl drager en stemme ude fra samfundet ind i Folketingssalen, her i form af Jesper, som har noget på hjerte i forhold til den politiske situation. Det synes jeg er rigtig godt. Jeg synes altid, at vi skal lytte til de stemmer, som er derude.

Nogle andre stemmer, som er derude, og som også har noget på hjerte, er jo de danske virksomheder, som desperat mangler arbejdskraft, og som også gerne vil gøre det, hr. Kristian Thulesen Dahl peger på, nemlig at få de sidste danskere med ind på arbejdsmarkedet. Men de siger også, at det ikke er nok. Det er ikke nok til at dække det behov, de har, og derfor har de et dybfølt ønske om, at vi hjælper dem med bedre at kunne rekruttere fra udlandet. Jeg vil egentlig bare gerne spørge helt enkelt: Hvad er hr. Kristian Thulesen Dahls svar til den stemme ude fra samfundet, altså de private virksomheder?

Kl. 10:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 10:30

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er grundlæggende, at de skal blive bedre til at bruge de mennesker, vi har i det danske samfund. Jeg forstår godt, at nogle virksomheder kan synes, at det er mere besværligt at hjælpe folk, der måske har stået flere år uden for arbejdsmarkedet, ind på arbejdsmarkedet. Jeg kan godt forstå, at man som virksomhed synes, det er mere til-

lokkende – og det bebrejder jeg ikke virksomhederne – hvis man kan finde en fra udlandet, som man automatisk kan putte ind i sin virksomhed, og som så kan fungere hundrede procent fra dag et. Så det, at virksomheder gerne vil have et stort udbud af arbejdskraft og gerne fra hele verden, bebrejder jeg ikke dem. Det er jo et helt logisk virksomhedssynspunkt.

Men sagen er, at herinde skal man jo ikke kun drive en virksomhed, man skal drive et land. Så man skal have et land til at hænge sammen, og det skal vi også have hen over årene, både når det går buldrende godt med økonomien, men også når økonomien går knap så godt. Hvis ikke vi bruger en højkonjunktur til at få alle med, også de mennesker, som ellers har meget svært ved at finde ind på arbejdsmarkedet, så fortaber vi faktisk en mulighed med højkonjunktureren.

For det er jo ikke sådan, at man ikke kan søge arbejdskraft udefra. Det er der jo masser af muligheder for allerede i dag, og det er derfor, at vi netop nu har det vel højeste antal udlændinge nogen sinde, der arbejder i det danske samfund. Så jeg er bare bange for, at når man åbner mere op for det, så fortaber man i virkeligheden den mulighed.

Kl. 10:31

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 10:31

Christina Egelund (LA):

Jeg tror faktisk, det forholder sig omvendt. Jeg tror faktisk, at virksomhederne ser modsat på det i forhold til den udvikling, som ordføreren beskriver. Det er jo lettere for en dansk virksomhed i første omgang at tage en dansker ind – en, der bor lige rundt om hjørnet, kan sproget, kender samfundet, er integreret og har børn i skole og alt det her. Det er jo umiddelbart lettere at integrere sådan en medarbejder i sin virksomhed. Virksomhederne peger på, at vi har behov for ekstra hænder ud over at få de sidste danskere med – det sidste tror jeg vi er enige om at vi selvfølgelig skal løfte, særlig i en højkonjunktur, det er jeg helt enig i. Men når virksomhederne peger på, at vi ud over det også har behov for ekstra hænder, mener hr. Kristian Thulesen Dahl så ikke, at vi også skylder at lytte til det, virksomhederne siger?

Kl. 10:32

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 10:32

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Selvfølgelig skal vi lytte, både til Jesper, som jeg fremhæver, og til Gudrun, der blev nævnt tidligere her, og til alle dem, som statsministeren har nævnt gennem de seneste talere, og til virksomhederne. Selvfølgelig skal vi da det. Så kan man jo undre sig lidt over hele den her diskussion om det her med, om der er mulighed for, at virksomhederne i dag kan hente arbejdskraft udefra. Ja, det er der. Det er jo derfor, vi aldrig har haft så mange udlændinge, der arbejder i det danske samfund, som vi har nu. Mere end hver femte, der bor i København, er født i udlandet, så det er jo ikke sådan, at udlændinge ikke kommer til Danmark. Men er der noget omkring København, der også udfordrer vores sammenhængskraft i forhold til, hvad det er for nogle ting, der rører sig, hvis der kommer mange udlændinge til? Selvfølgelig er der da det. Det skal vi da også have blik for.

Til det der med, at nu går man ned, hvad angår indkomstniveauet, vil jeg sige: Man kan hente alle dem, man vil, fra EU. Der kan man hente alle de arbejdere, man vil. Der er ingen krav. Og så kan man i øvrigt hente folk fra tredjeverdenslande, hvis man vil give

dem en løn på 418.000 kr. om året alt inklusive. Så man har jo i dag muligheder for at hente folk udefra, hvis man vil.

Kl. 10:33

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak. Den næste spørger er hr. Uffe Elbæk, Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:33

Uffe Elbæk (ALT):

Tak for det. Og tak for talen. Jeg vil med det samme sige, at jeg godt kan skrive under på, at Dansk Folkeparti faktisk *har* ret god humor, for jeg kender flere af Dansk Folkepartis medlemmer, som har en ganske glimrende humor. Så jeg synes ikke, at ordføreren skal underkende det talent i partiet.

Det, jeg vil spørge ind til, er klimaudfordringerne, dem er der ikke et eneste ord om. Når man har set citater fra Dansk Folkeparti, kan man godt blive lidt usikker på, hvad Dansk Folkepartis klimapolitik er – helt konkret, i forhold til om klimaudfordringerne er menneskeskabte eller ikke er menneskeskabte – og jeg har lyst til at få et klart svar i dag. Hvad er Dansk Folkepartis holdning? Er det menneskeskabt? Eller er det ikke menneskeskabt?

Kl. 10:34

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 10:34

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for spørgsmålet, og også tak for, at det er blevet bemærket, at vi faktisk *har* humor. Det er jeg glad for. Nu er det ikke nødvendigvis mig, men i partiet findes der folk med humor. Det er jeg glad for at hr. Uffe Elbæk understreger. Så må vi se, om vi kan finde den frem.

Jeg tror fuldt og fast på, at der også er klimaforandringer, der er menneskeskabte. Jeg er ikke en, der render rundt og siger, at alle de klimaforandringer, der finder sted, er naturlige. Menneskers påvirkning er der også. Det, som der i diskussionen selvfølgelig kan være svært helt at få hold på, er, hvor meget af hvad. Jeg tror måske mest på, at vi med hensyn til noget af det menneskeskabte i forhold til klimaforandringerne får fremskyndet nogle ting i klimaforandringerne, måske nogle klimaforandringer, der ville komme på lang sigt, men som så sker hurtigere og mere drastisk på grund af menneskelig aktivitet.

Man kan sige, at det forsigtighedsprincip, man så skal lægge ned over det, når man kan se det her, selvfølgelig vil være at prøve at arbejde konstruktivt med det her i Folketinget. Hvad gør vi så? Hvad tager vi af initiativer? Det er jo den måde, Dansk Folkeparti har tacklet det på. Det er også derfor, at hele Folketinget lige før sommerferien, den 29. juni, f.eks. indgik en energiaftale; jeg tror, at man i andre lande misunder os lidt for, at vi i Danmark faktisk kan lave sådan en aftale i enighed, som peger 30-40 år frem i forhold til energipolitik. Det er jo udtryk for, at vi synes, det er fint, at vi også tager nogle initiativer på det område.

Kl. 10:35

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 10:35

Uffe Elbæk (ALT):

Det, der stadig væk er uklart for mig, er, om Dansk Folkeparti ser den menneskelige betydning for klimaforandringerne som afgørende, eller om man ikke gør det. Det står stadig væk uklart efter det svar, som ordføreren gav mig lige før.

Der er noget, jeg ikke forstår, i forhold til Dansk Folkeparti, som ellers bekymrer sig rigtig, rigtig meget om, hvor mange flygtninge

der kommer til Europa og måske dermed også til Danmark. For hvis vi læner os op ad FN's tal, ved vi, at hvis vi ikke gør noget hurtigt nok, når det handler om klimaforandringer, vil vi omkring 2050 have 250 millioner flygtninge på grund af klimaforandringer. Så jeg forstår ikke, at Dansk Folkeparti ikke har større ambitioner på det her område end det, vi i hvert fald normalt hører.

Kl. 10:36

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 10:36

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes bestemt, vi har ambitioner, men det er klart, at vores ambitioner jo også er baseret på en erkendelse af Danmarks andel af den globale udvikling. Nu har jeg haft lejlighed til at opholde mig på Manhattan i New York i nogle dage, og jeg har set, hvad der rører sig der, og hvad det er for nogle benzinforbrugende biler, der kører rundt, og airconditionanlæg, der buldrer løs hele tiden, og oplyste vinduer i stort set alle kontorer, jeg kunne få øje på, også om natten, selv om der ikke var folk i dem, osv. – altså, det er bare for lige at sætte det ind i proportioner.

Den diskussion, vi tit har i Danmark, handler om, hvor langt vi så skal gå foran i forhold til alle andre, fordi man siger, at vi nu også skal sørge for at redde kloden i forhold til klimaforandringer. Der til lader vi os bare at være den stemme i klassen, der en gang imellem lige stiller spørgsmålet: Hvad har det af betydning for den enkelte dansker, når det ses i det perspektiv, at det er i forhold til, hvad der er Danmarks andel af alt det her?

Så det er slet ikke et spørgsmål om, at vi ikke er med på, at der tages initiativer, og at vi også i fremtiden vil være at finde blandt kredsen af partier, der tager ansvar i den her sammenhæng. Men vi synes også bare, at der skal være plads til at stille de her lidt mere kritiske spørgsmål med hensyn til, hvordan vi rent faktisk udmønter det i praksis, og hvad det betyder for den enkelte dansker.

Kl. 10:37

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 10:37

Morten Østergaard (RV):

Hr. Kristian Thulesen Dahl talte jo meget om de ældre og om behovet for medarbejdere i ældreplejen. Det er egentlig et interessant eksempel, for hvis man gennemførte Dansk Folkepartis integrationspolitik, skulle folk, der kommer hertil, jo ikke arbejde. De skal spærres inde og vente; der skal være stop for integrationen. Men sidste år – i hvert fald fra 2016 til 2017 – blev der ansat flere med ikkevestlig baggrund i ældresektoren end medarbejdere med dansk baggrund. Det har glædet ikke mindst sektorformanden i FOA, Torben Klitmøller Hollmann, som siger:

»Vi har behov for, at der er mange, der søger ind på det her område, fordi der i den kommende årrække kommer til at mangle enormt mange inden for sosu-området.«

Derfor er der jo det problem med Dansk Folkepartis politik på det område, at den ikke rigtig hænger sammen. Man vil gerne gøre noget for de ældre, men flygtningene må ikke blive integreret, medarbejderne må ikke hentes i udlandet, og til sidst kommer de ældre til at sidde og vente på at få den hjælp, de har brug for.

Derfor er det jo bedrøveligt, at man endnu en gang her på Folketingets første fælles arbejdsdag med åbningsdebatten ruller sømmåten ud for at forhindre regeringen i at gennemføre sin økonomiske politik på det her område – en politik, som kunne afhjælpe også den her situation. Det er jo ærgerligt og også lidt mærkeligt, at man støt-

ter en regering, hvis økonomiske politik, man igen og igen lægger sømmåttén ud for at forhindre i at blive gennemført.

Kl. 10:42

Det fører jo frem til det naturlige spørgsmål, som jeg kan stille til hr. Kristian Thulesen Dahl: Er det stadig væk sådan, at selv om Dansk Folkeparti støtter regeringen, så vil man efter et valg forlange en dronningerunde, og at statsministeren skal gå af?

Kl. 10:39

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 10:39

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg bliver nødt til at svare på det, hr. Morten Østergaard rent faktisk spørger om, nemlig FOA's tal. Nu kommer der lige til sidst en stor diskussion om de parlamentariske forhold efter et valg, men FOA's tal viser, at der, hvis de af FOA's medlemmer, som er på deltid, men som ønsker at komme på fuldtid, får lov til det, ligger omkring 2.500 stillinger i det. Hvornår indser man, at der er ressourcer i det danske samfund, som ikke bruges i dag, men som gerne vil bruges? Hvornår kommer man i sving? Jeg tror, at beskæftigelsesgraden hos kvinder fra ikkevestlige lande, der er i Danmark, vel er 47 pct. Det er jo ikke flygtninge, der er her på midlertidigt ophold, men det er nogle, der er her permanent. Hvorfor får man ikke dem ud på de arbejdspladser, før man begynder at snakke om, at det er meget, meget vigtigt at få flygtninge, der kommer hertil og er her i en periode, integreret hurtigst muligt? Hvorfor får man ikke dem, der er her permanent, og som er kommet for mange år siden, sat i sving?

Hvis arbejdsmarkedet skriger på den arbejdskraft, er det da med at komme i gang med at få sat de her mennesker i sving. Det vil gavne samfundsøkonomien, det vil da også gavne de menneskers selv-værd, og det vil skaffe arbejdskraft. Men den arbejdskraft, vi har i det danske samfund, som ikke bliver brugt i dag, er man ikke så optaget af at sætte i sving. Man er mere optaget af, at der bliver hentet ny arbejdskraft udefra. Det synes jeg er forkert.

Kl. 10:40

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 10:40

Morten Østergaard (RV):

Det må hr. Kristian Thulesen Dahl jo tage op med FOA. Jeg citerede bare formanden for den sektor, som er en del af FOA, for at være bekymret for manglende arbejdskraft på det her område, og at han glædede sig over, at det havde været muligt at ansætte en række folk med ikkevestlig baggrund, fordi man ellers ville have manglet endnu flere. Så lad os da glæde os over det i stedet for at blive så ophidsede.

Men det er så måske muligt at få svar på det konkrete spørgsmål: Vil man vælte den siddende statsminister efter et folketingsvalg? Jeg spørger, for da der for en 10 år siden også var valgkamp i Danmark, sagde fru Pia Kjærsgaard ved den lejlighed til hr. Naser Khader, at nu måtte man ligesom bestemme sig, for man kunne ikke spille et dobbeltspil. Der sagde fru Pia Kjærsgaard:

»Man kan ikke på den ene side sige, at Anders Fogh Rasmussen er statsministerkandidat og sige, at man vil have en dronningerunde. Enten det ene eller det andet. En dronningerunde betyder, at Anders Fogh skal gå af.«

Det sagde fru Pia Kjærsgaard dengang. Nu hedder statsministeren så Lars Løkke Rasmussen, men synspunktet er jo ikke hr. Naser Khaders eller det hedengangne Ny Alliances. Det er jo Dansk Folkepartis. Derfor spørger jeg bare: Er det meningen, at statsministeren efter et folketingsvalg skal gå af? Forlanger Dansk Folkeparti stadig væk en dronningerunde?

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 10:42

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vores holdning er, at vi støtter den nuværende statsminister også som statsminister efter et kommende valg, men som statsminister for en nydannet regering. Det er klart, at den ultimative måde, som vi kan fremprovokere det på, er i givet fald at få en dronningerunde. Sådan er det. Sådan er de parlamentariske vilkår. Det her ved hr. Morten Østergaard virkelig noget om, for det er noget, som Det Radikale Venstre – tror jeg – har læst op på op til hvert valg for at vide, hvordan de skulle stille sig efter et folketingsvalg.

Så må jeg bare sige til det om ansættelse i ældresektoren, at mit svar jo netop gik ud på – og det er også i forhold til det citat fra FOA – at de med ikkevestlig baggrund, der er i Danmark, som har permanent opholdstilladelse i Danmark, og hvoraf mange er her med et dansk statsborgerskab, da skal ud at arbejde. Altså, hvad er det for noget? Det bliver sagt, som om vi i Dansk Folkeparti synes, det er vigtigt, at vi fastholder dem uden for arbejdsmarkedet. De skal da i arbejde. De skal da bestille noget. Altså, hvad er det for noget? Og hvis beskæftigelsesgraden hos de kvinder med ikkevestlig baggrund, der er i Danmark, og som enten har permanent opholdstilladelse eller dansk statsborgerskab, er på 47 pct., mens den vel er 70-80 pct. for danskere, så skal de da også ud at arbejde. Hvad er det for noget at sætte spørgsmålstejn ved om de skal? Det skal de da. Om det er i ældreplejen eller andre steder, de skal bidrage, må vi jo så finde ud af, men de skal da ud at bestille noget.

Kl. 10:43

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Så er det hr. Jacob Mark, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 10:43

Jacob Mark (SF):

Tak. I SF er vi optaget af at sikre, at der er færre studerende end i dag, der er pressede. Vi kan se, at de er pressede af de strukturer, vi har lagt ned over dem, med at de skal hurtigt igennem uddannelsessystemet, og vi er også optaget af at have et uddannelsessystem, hvor man kan blive klogere hele livet. Derfor var vi så meget imod uddannelsesloftet, som man jo vedtog i 2016, for det betyder, at en sygeplejerske, der er uddannet, og som finder ud af, at vedkommende gerne vil være lærer, ikke kan få lov til det, eller at en pædagog, der er uddannet og lige pludselig finder ud af, at vedkommende egentlig gerne vil bruge sine kompetencer til at blive socialrådgiver, ikke kan få lov til det. Vi synes, at det strider imod sund fornuft, at man ikke kan blive klogere i vores uddannelsessystem.

Der er et flertal imod uddannelsesloftet, allerede så kort tid efter at det blev indført. Socialdemokratiet og Liberal Alliance er nu også imod uddannelsesloftet og har sagt, at det skal afskaffes. Så kom jeg egentlig til hr. Kristian Thulesen Dahl allerede i tirsdags og sagde, at nu ville jeg stille det her spørgsmål, fordi jeg gerne vil give Dansk Folkeparti chancen for også at sige: Ja, lad os nu få afskaffet det uddannelsesloft. Nu er jeg simpelt hen så spændt, for jeg har ventet de her 2 dage og har sagt til alle folk: Kig med, når hr. Kristian Thulesen Dahl for åben skærm afskaffer uddannelsesloftet en gang for alle. Så hvad er egentlig Dansk Folkepartis holdning til uddannelsesloftet? Kan vi finde på at afskaffe det?

Kl. 10:44

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 10:44

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi synes egentlig, at der er meget logik i, at man siger til unge mennesker, der tager en uddannelse, at det også er rimeligt, at man prøver det af i forhold til den uddannelse og prøver, om det duer. Altså, når skatteyderne har betalt for, at man får en uddannelse og man også får SU, mens man studerer, synes vi grundlæggende, at det er rimeligt nok. Det er jo det, uddannelsesloftet går ud på. Så har vi jo lavet nogle undtagelsesmuligheder, der siger, at hvis man så får en uddannelse på et område, hvor det er svært at få arbejde, og man gerne vil have en anden uddannelse, hvor man har lettere ved at få arbejde, kan man få dispensation. Vi har lavet nogle regler om, at hvis man har taget en uddannelse, skal man efter 6 år have fri mulighed for at tage en anden uddannelse. Men altså helt grundlæggende er det det her med, at hvis man som ung menneske tager en uddannelse på andres regning, skal man altså lige prøve og se, om ikke det virker at bruge den uddannelse. Det synes vi er sund fornuft, og derfor holder vi lidt fast i det. Om det kan laves endnu mere smidigt osv., ser vi selvfølgelig gerne på, men grundlæggende løber vi ikke fra den aftale, vi har lavet.

Kl. 10:46

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 10:46

Jacob Mark (SF):

Det er jeg lidt ked af at høre, for det er rigtigt, at man kan tage en ny uddannelse efter 6 år, men 6 år er jo lang tid for et ung menneske, der finder ud af, at vedkommende gerne vil bruge sit liv på noget andet, og man kan også se, at det her betyder, at der er rigtig mange, der dropper ud, lige før de gør deres uddannelse færdig, fordi de tænker, at det tør de ikke, fordi de ikke er sikre på, at de skal bruge den i så lang tid af deres arbejdsliv. Det synes jeg er ufornuftigt.

Men jeg konstaterer, at der er et flertal, Socialdemokratiet og et regeringsparti og også Liberal Alliance, der uden om regeringen har været ude at sige, at man skal afskaffe det. Når der nu er det her flertal, plejer Dansk Folkeparti jo at være så pragmatisk, at man gerne vil diskutere det. Så hvis man kan finde en alternativ finansiering til det her forslag, er det så noget, Dansk Folkeparti vil være med til at kigge på?

Kl. 10:46

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 10:46

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu er vi ikke inde på et område, hvor det sådan er hjerteblod, i forhold til at det er meget, meget vigtigt at holde fast på uddannelsesloftet, men vi synes bare, at der er noget logik i det, og derfor løber vi ikke fra nogen aftale, vi har lavet om det her. Vi sidder og forhandler med regeringen og andre partier, bl.a. om det her med livs-lang uddannelse, altså hvordan vi kan sikre, at vi i højere grad har en situation, hvor man kan vedblive med at uddanne sig i et arbejdsliv. Hvis jeg skulle vælge mellem at bruge penge på at afskaffe uddannelsesloftet og at bruge penge på at sørge for, at der er mere livs-lang uddannelse, tror jeg, at det sidste er det vigtigste for mange mennesker. Det er bare for at sige, at der er nogle prioriteringer her, for vi kan jo ikke bare slå ud med armene og sige, at hvis det er 300 mio. kr., det koster at afskaffe uddannelsesloftet, så gør vi bare det. Så skal vi jo vurdere det i forhold til, hvad vi kunne have fået i uddannelsessystemet. Hvis vi havde 300 mio. kr. til at investere i uddan-

nelsesektoren, hvad kunne vi i virkeligheden så få for det et andet sted?

Kl. 10:47

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak. Så er det fru Mette Abildgaard, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:47

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det, og tak for talen – også den om Jesper. Jeg fulgte faktisk også med et spændende menneske på vej fra kirken og tilbage til Christiansborg. Der er bare det ene problem, at jeg har glemt, hvad vedkommende hedder, og så tæller det jo ikke i politikerverdenen. Men jeg husker alle pointer om udfordringerne for lægesekretærerne.

Jeg vil gerne blive lidt inden for sundhedsvæsenet i mit spørgsmål til hr. Kristian Thulesen Dahl. Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti har jo haft en række fælles synspunkter i forhold til regionernes fremtid. Vi vil begge to gerne af med regionerne, ikke sådan for at kunne tegne et nemmere organisationsdiagram, men fordi det helt grundlæggende er forkert, at der er så stor geografisk forskel på kvaliteten i den behandling, man tilbydes i Danmark.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge ind til familielægerne, for det er også noget af det, vi kommer til at berøre i den sundhedsreform, vi snart skal til at lave. Det er utrolig vigtigt for Det Konservative Folkeparti, at der er den nærhed, at man har sin lokale læge – de almenpraktiserende læger, som spiller en kæmpe rolle i rigtig mange familier, og som kender patienten særlig godt. Jeg kunne godt tænke mig at høre Dansk Folkeparti, om man er enig i, at familielægen stadig væk skal spille en central rolle fremadrettet. Vi står jo desværre lige nu og kan se frem til, at i 2021 vil der være 300.000 danskere, der ikke kan have deres egen familielæge, fordi der er så mange, der har lukket for tilgang af patienter i dag. Så i hele den her diskussion om nærhed og det lokale: Er Dansk Folkeparti ikke enig i, at vi også skal se på familielægen som en vigtig rolle?

Kl. 10:49

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 10:49

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jo, det er jo det allerbedste, kan man sige. Det allerbedste i forhold til det nære sundhedsvæsen er jo, at man har en læge, familielæge, som man har en meget tæt tilknytning til, og som kender familiens forhold, hvilket gør, at når man kommer op til lægen, er der umiddelbart en høj grad af tillid, og man skal ikke til at forklare det hele forfra. Det siger sig selv.

Så ved vi jo også godt, at det er praktisk udfordret, for som fru Mette Abildgaard siger, er der en lang række steder, hvor der bliver lukket for tilgang til familielægen. Og det kan man jo også godt forstå: Når der ikke kan komme flere ind, kan der ikke komme flere ind.

Vi har en læge, som umiddelbart er vores læge, men hvis jeg går ind og ser på, hvornår vedkommende har tid, så tror jeg godt, der kunne gå et par måneder, inden jeg egentlig kan plotte mig ind på en tid. Så er det jo rart for mig, at vores læge er i et lægehus, hvor der så er nogle andre læger, som faktisk gør, at vi kan komme til lægen. Det er jo den måde, vi måske bliver nødt til at se det her på: at man kan have en læge, som er ankeret i den tilknytning, man har, men en læge, der fungerer sammen med andre læger, hvilket gør, at der så er den fleksibilitet, at hvis man skal hurtigere til, kan det faktisk godt lade sig gøre. Så er det så ikke hos familielægen, men hos en, der er i samme hus, og som man måske derfor også har hilst på, når man har

siddet i venteværelset – hvem ved? Det er de der praktiske løsninger – at det skal fungere på den måde – som vi bliver nødt til at finde i de kommende år, for at vi kan få det til at gå op.

Kl. 10:52

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 10:50

Mette Abildgaard (KF):

Jeg er helt enig med hr. Kristian Thulesen Dahl i, at vi skal se lidt mere moderne på det her med familielægen. Der er mange, der har sådan en gammeldags opfattelse af, at det er sådan en sololæge, der har sin egen lille klinik, uden at der er andre ansatte. Det behøver det bestemt ikke at være. Det er den der personlige tilknytning, der er vigtig, og det kan sagtens være i et lægehus, hvor der er flere læger, sygeplejersker, jordemødre, og hvad der kan være relevant.

En af de måder, hvorpå vi kan sikre, at der ikke er så mange læger, der har lukket for tilgang af nye patienter – i dag er det 70 pct., der har lukket for tilgang – er, at vi uddanner flere inden for det speciale, der hedder almen medicin. Det har vi gjort sammen med Dansk Folkeparti for nylig, men der bliver peget på, at der er behov for at gøre det yderligere. Er det noget, Dansk Folkeparti kunne være villig til at diskutere fremadrettet?

Kl. 10:51

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 10:51

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, det vil vi meget gerne være med til at diskutere. Vores sundhedsordfører, fru Liselott Blixt, har jo været ude flere gange og sige, at der bliver uddannet for få læger. Også i forhold til det optag, der kom her efter sommer, var hun jo med det samme ude på vores vegne og sige, at det syntes hun simpelt hen var for lille; der burde være et større optag generelt til at komme ind og blive uddannet som læge. Det er jo det, der skal til, for at vi også kan have flere, der går ud på de forskellige specialer. Så det er den eneste vej at gå. Der har i en årrække været uddannet for få læger, og det bærer vi så konsekvenserne af nu. Det haster med at få det lavet om, og det vil vi meget gerne medvirke til.

Kl. 10:51

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Dan Jørgensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:52

Dan Jørgensen (S):

Tak for det. I nærværende periode har regeringen jo op til flere gange forsøgt at hæve pensionsalderen. Det vil sige, at danskere, som har været rigtig mange år på arbejdsmarkedet, knoklet igennem et helt liv, og som måske allerede på nuværende tidspunkt synes, det er ret uoverskueligt at skulle arbejde så længe, vil regeringen altså have til at skulle arbejde *endnu* længere. Det er jo heldigvis lykkedes at få forpurret de planer, bl.a. igennem et godt samarbejde mellem ordførers parti og mit eget parti.

Men det er altså stadig væk en hed drøm for regeringen at gennemføre det her. Forleden sagde finansminister Kristian Jensen i Berlingske Tidende, at det stadig var en ambition, og at det stadig var noget, man regnede med at gennemføre. Jeg kunne godt tænke mig, hvis ordføreren ville redegøre for Dansk Folkepartis holdning til den sag. Kan vi fortsat regne med, at I også vil være imod at hæve pensionsalderen?

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 10:52

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Pensionsalderen vil jo stige med de regler, der allerede er lavet. Det, som regeringen så fra tid til anden kommer med bud på, er, at den skal stige endnu mere. Allerede med den stigning, der er lagt op til, ved vi jo godt – og det har også allerede været diskuteret her i formiddag – at der vil være mennesker, der føler, de kommer i klemme, fordi de berettiget føler sig nedslidte og føler, at det bliver en meget høj pensionsalder, vi får allerede med de eksisterende regler. Så det her med at ville lægge en forøgelse eller en hurtigere indfasning og sådan noget ind, som vi fra tid til anden hører tanker om, er ikke nogen god idé.

Det, vil vi skal bruge kræfterne på, er i stedet for at se, hvordan vi kan hjælpe de mennesker, som jo alligevel nu skal blive længere tid, fra et område, hvor de ikke vil kunne være længere, til et andet job. I forhold til den diskussion, vi har, om, at vi mangler arbejdskraft, handler det jo også om, om vi er dygtige til at få omskølet mennesker inden for et område, hvor de ikke kan arbejde længere, til et andet område i stedet for at opgive dem som seniorer, men stadig væk med år frem til den officielle pensionsalder. Jeg tror, at rigtig mange danskere gerne vil være på arbejdsmarkedet. Det er jo en del af manges identitet at være tilknyttet arbejdsmarkedet – også at føle, at man i en senioralder stadig væk er efterspurgt. Det er det, vi skal bruge meget mere krudt på end at fortsætte diskussionen om, hvorvidt man yderligere skal hæve pensionsalderen. Det skal vi ikke.

Kl. 10:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 10:54

Dan Jørgensen (S):

Tak. Det var sådan set et klart svar. Nu har jeg mulighed for at stille et opfølgende spørgsmål, og så kan jeg jo gå efter at få et krystalklart svar. For nogle gange er det jo sådan med Dansk Folkeparti, at man går med i nogle kompromiser med regeringen, hvor man siger, at ja, vi er egentlig ikke for den her retning, men det havde været værre, hvis ikke vi var gået med i kompromiset.

Så vi vil bare gerne have et helt krystalklart svar og en garanti for, at Dansk Folkeparti ikke under nogen omstændigheder kommer til at støtte nogen hævelse af pensionsalderen.

Kl. 10:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 10:54

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er jo fristende bare at sige ja, men det ville bryde med mit princip om, at vi aldrig nogen sinde har ultimative krav eller ultimative ting. Jeg tror, at spørgeren egentlig godt er klar over, hvor vi står, og at også det meget klare svar, jeg kom med, dækker det, at der en meget klar bevidsthed hos os om, hvad der er fornuftigt her. Jeg må jo sige – det har jeg også tidligere lidt drillende sagt til statsministeren, men han kan jo tage det, og det er dejligt – at statsministerens genvalgschancer er blevet større, fordi der er nogle af tingene i regeringens politik, den ikke har fået gennemført. Det skal han være glad for. Vi er de sande venner. Det her er jo et af de områder, hvor jeg tror det havde været lidt sværere for statsministeren at gå ud og møde danskerne i valgkampen, hvis man havde truffet beslutning om, at

pensionsalderen skulle stige mere og hurtigere end det, der allerede er vedtaget.

Kl. 10:58

Kl. 10:55

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Så er vi kommet til hr. Henning Hyllested, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:55

Henning Hyllested (EL):

Det var en rigtig interessant ordveksling, vi lige havde her, mellem hr. Dan Jørgensen og hr. Kristian Thulesen Dahl, for det, der i virkeligheden er problemet, er jo de allerede vedtagne regler, som hr. Kristian Thulesen Dahl siger. Historien om Jesper mangler jo den dimension, at Jesper – nu ved jeg ikke, hvor gammel han er – skal holde rigtig længe på arbejdsmarkedet. Hvis han er 30 år, skal han holde, til han er 72 år, og hvis man starter som 18-årig på arbejdsmarkedet i dag – det gør han jo så ikke – så skal man holde, til man er 75 år. Vi ved jo, at mange folk i dag føler sig nedslidte, ude af stand til at holde, bare til de når 60 år, men nu har de altså udsigt til at skulle kunne holde i 55 år. Og Dansk Folkeparti er jo, ligesom Socialdemokratiet til en vis grad også er det, dybt involveret i samtlige de aftaler, der gør, at pensionsalderen i de kommende år eller i de kommende generationer stiger og stiger.

Hvad er Dansk Folkepartis svar til dem, der ikke kan holde til at være på arbejdsmarkedet i 55 år; som ikke kan holde til at være der, til de bliver 72 eller 75 år? Hvad er svaret til Jesper, hvis han havde spurgt om det?

Kl. 10:56

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 10:56

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen det er fuldstændig relevant, for det er jo rigtigt, som spørgeren er inde på her, at der allerede er truffet politiske aftaler, der får pensionsalderen til at stige – vi skal stå ved, at sådan er det – og at det giver nogle udfordringer for nogle af de mennesker i vores samfund, som har meget nedslidende jobs, af en anden type end vores, altså som har nogle tunge løft, og som ligger ude på tagryggene i vind og vejr, f.eks. dem, der uanset vejret lægger brosten her ude foran. Altså, det giver nogle udfordringer for mange af de her mennesker.

Det er også derfor, jeg siger, at den vigtigste politiske opgave på det her felt i de kommende år jo vil være at vise de mennesker, at de faktisk får mulighed for at skifte til andre jobtyper, hvor det kan lade sig gøre at være. Hvad kan det være for noget? Jo, skal man lave et spær til et hus, kan det være, at man kan lave det inde i en hal, hvor der er tempereret, og hvor der er maskiner, der foretager løftene, så man ikke selv skal. Altså, der er jo muligheder for at bruge den teknologiske udvikling, vi ser. Det gælder også i forhold til de tunge løft, der finder sted i ældreplejen, at man kan få hjælpemidler som sosu-assistent, eller hvad det er, for at afhjælpe de skader, man ellers kan få. Der er jo masser af ting, vi kan gøre, der forebygger nedslidning, der forebygger arbejdsskader. Og det er noget af det, jeg synes bliver det allervigtigste i forhold til de her mennesker, som ellers arbejder inden for områder, hvor man ikke må kunne forvente at de kan arbejde så længe, som pensionsalderen kommer til at nødvendigsgøre.

Kl. 10:58

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Henning Hyllested (EL):

Jo, vil jeg sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, man kan godt have et fromt håb om, at alle fysisk hårde jobs og psykisk hårde jobs forsvinder. Det gør de ikke, og det tror jeg ikke engang hr. Kristian Thulesen Dahl selv tror på. Man kunne jo også vælge, som vi har opfordret til, at opsiges de forlig og aftaler, man har, omkring forhøjelsen af pensionsalderen for netop at sikre de mennesker, som fortsat vil have de hårde, nedslidende jobs, og som starter tidligt på arbejdsmarkedet. For hvad skal de leve af? Man har jo samtidig forringet dagpengesatsen, de facto afskaffet efterlønnen, forringet kontanthjælpen osv. osv. Hvad skal de mennesker, som ikke kan holde, til de er 72 år eller 75 år, leve af?

Kl. 10:59

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 10:59

Kristian Thulesen Dahl (DF):

I virkeligheden er det jo nogle interessante spørgsmål, der kommer, omkring arbejdsmarkedspolitik og folks situation, for på den ene side bliver det sagt, at vi er et samfund, der i den grad mangler arbejdskraft og har brug for alle hænder – i et omfang, så man nu skal til at åbne op for, at der kan komme en del kinesere ind på det danske arbejdsmarked – og på den anden side siger man, at der er nogle mennesker, der bliver nedslidte, så de ikke kan være på arbejdsmarkedet. Hvorfor i alverden så ikke bruge den højkonjunktur og den situation, vi er i, til at se på, hvordan man kan få de to ender til at mødes, altså ved at sige til virksomhederne, at de her mennesker da også, når de kommer op i alderen, skal have en chance? Så skal man på virksomhederne have gebærdet sig sådan, at man indretter arbejdspladser, der faktisk er til gavn for de her mennesker, så de kan blive hængende, for det er jo ikke, fordi de her mennesker, der bliver nedslidte, ønsker at forlade arbejdsmarkedet; det er, fordi de ikke bliver stillet en arbejdssituation i udsigt, de kan honorere med den krop, de har efter et langt liv. Så det handler da om at give de mennesker nogle tilbud, der er egnet til dem, så vi kan holde dem på arbejdsmarkedet og holde på deres kompetencer i stedet for at skubbe dem ud og bare sige: Så må du ud af arbejdsmarkedet.

Kl. 11:00

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Så er vi kommet til den sidste spørger i denne runde, og det er fru Ane Halsboe-Jørgensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:00

Ane Halsboe-Jørgensen (S):

Tak for det. Og tak for talen. Nu vi er ved virkeligheden, var jeg rundt at se på dagtilbud hele dagen i går, hvorved jeg både blev kloget på Lolland, København, Slagelse, Odense. Der er ikke særlig meget tid derude, det må man bare konstatere – det gælder både til vores mindste børn, det gælder på vores sygehuse, det gælder på vores plejehjem.

Jeg har forstået Dansk Folkeparti på samme måde, som jeg forstår mit eget parti, nemlig at når der kommer flere børn og flere ældre, skal også komme flere hænder i kølvandet på det. Regeringen har til gengæld lovet at gå den modsatte vej – ikke bare fastholde status quo, men gå den modsatte vej, så der er færre hænder i en tid, hvor der faktisk kommer rigtig mange flere børn og ældre. Jeg vil spørge hr. Kristian Thulesen Dahl: Hvad er det, Dansk Folkeparti forventer i de kommende år, hvis det er, at det nuværende flertal fortsætter?

Kl. 11:01

Kl. 11:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:01

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Var det Lolland, Slagelse og Odense? Var Holbæk også med? Det var godt nok noget af en tur, hold da op. Jeg håber også, at der alligevel har været tid til at være de enkelte steder, og at man ikke bare har været under transport. Nu er det et lille land, vi har, så det går nok.

Jeg mener jo, at det, der er vores allerstørste pligt, er at sørge for, at der rundt i kommunerne i Danmark er ressourcer til, at man kan drive en ordentlig velfærd, og det gælder også på børneområdet. Jeg oplever ikke mange kommuner, der har det ønske og siger: Vi vil gerne skære ned på børneområdet, vi vil gerne sikre, at der er dårlige normeringer i vores daginstitutioner. Det oplever jeg ikke. Jeg oplever, at man siger, at man faktisk gerne vil have, at der er ordentlige normeringer, at man gerne vil have, at der er ordentlige forhold for vores børn, også når de skal i børnehave eller i vuggestue. Og det, som det derfor handler om for os, er, at kommunerne har en økonomi, der gør det muligt at levere det.

Der synes vi jo, at der er et problem – jeg nævnte det også i et tidligere indlæg. Altså, når man kommer, jeg havde nær sagt rendende – undskyld udtrykket – med 2 mia. kr. til kommunerne for at for at rette op på tidligere tiders uhensigtsmæssigheder, eller regeringen kommer og siger, at nu vil man komme med 1,4 mia. kr. over de næste 2 år, så må det jo være en tilståelsessag, i forhold til at vi har en økonomi i kommunerne i dag, der er utilstrækkelig. Og dér synes jeg faktisk nøglen er til at få løst de her ting.

Så det handler jo om, at når vi siger nej til store ønsker om skattelettelser, er det for at have penge i kassen til en velfærd også i fremtiden. Når det handler om udligning mellem kommunerne, er det for at sikre, at der i alle kommuner er en tilstrækkelig økonomi til at kunne levere en ordentlig velfærd. Det er nogle af de omdrejningspunkter, som vi har for at nå det mål, som jeg tror vi har fælles.

Kl. 11:02

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 11:02

Ane Halsboe-Jørgensen (S):

Jeg oplever også, at vi har en fælles ambition her. Det er derfor, jeg er så interesseret i at få at vide, hvad hr. Kristian Thulesen Dahl egentlig forventer af sine partnere i regeringen. Når de nu går ud og siger noget, der er så diametralt modsat af det, vi kan stå og etablere en fælles forståelse om her, nemlig at det ikke er et spørgsmål om dumme kommunalpolitikere – det er det ikke – men et spørgsmål om, at de hvert eneste år, når budgettet skal lægges, ikke sidder og diskuterer, hvor de kan gøre det bedre i deres by og deres kommune, men mere diskuterer, hvor de kan finde pengene i år, så går det ud over vores børn, vores syge, vores ældre. Jeg synes, det er uværdigt. Jeg synes også, det er dumt – i hvert fald når det kommer til vores små børn, hvor vi ved, at de første 1.000 dage af deres liv er fuldstændig afgørende.

Så havde det, hr. Kristian Thulesen Dahl forventer, hvis det nu værende flertal fortsætter? Hvad er det, hr. Kristian Thulesen Dahl forventer at få igennem, siden æggene ligger ovre i den der kurv?

Kl. 11:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Man kan sige, at det jo er meget enkelt. Altså, regeringen har haft en ambition om, at det offentlige forbrug skulle sættes ned – enten nulvækst, eller at det kun må stige med 0,3 pct. Vi har et ønske om, at der skal være flere penge i kassen til velfærd. Regeringen har haft et ønske om at bruge af en del af rådighedsbeløbet på skattelettelser, og der har vi sagt nej, det er der ikke plads til, for der skal også være penge til den offentlige sektor de kommende år.

Det er jo nogle grundlæggende synspunkter, vi har, og som vi også har sat igennem. Det gør, at der nu er flere penge i kassen i de kommende år til at udbygge vores velfærdssamfund med, også i forhold til offentligt velfærd, end der ellers ville have været, hvis vi havde sagt ja til de ønsker, der var lagt på bordet foran os. Det er jo bl.a., for at der også kan komme en bedre økonomi i kommunerne.

Men det, der bare også er vigtigt for os, er, at økonomien bliver ordentlig fordelt mellem kommunerne. Og der mener vi bare, at der her de seneste dage og uger er kommet nogle ting frem om den måde, partierne har ageret på, der må vise, at det er en tilståelsessag, i forhold til at det eksisterende system ikke virker, og at det udligningssystem, vi kender i dag, må laves om.

Kl. 11:04

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Vi når ikke flere spørgsmål i denne runde, så jeg siger tak til hr. Kristian Thulesen Dahl. Og så siger jeg velkommen på talerstolen til fru Britt Bager som ordfører for Venstre, Danmarks Liberale Parti. Værsgo.

Kl. 11:05

(Ordfører)

Britt Bager (V):

Folketingets åbning – jeg håber, vi alle husker at mærke efter og værdsætte, hvor stor en ting det er at kunne sætte sig i en af de 179 stole. Det at være folkevalgt er noget helt særligt. Der er en stor arv at løfte efter de mange mænd og kvinder, der med befolkningens opbakning har skabt det Danmark, vi kender. Det er først og fremmest bygget på samarbejde – et samarbejde, der har været med til at udvikle Danmark til et af verdens bedste samfund. Og vi har netop et af verdens bedste samfund, fordi vi er gode til at samarbejde. Vi er ni forskellige partier i Folketinget, og selv om vi har hvert vores udgangspunkt og har hvert vores syn på verden, skal vi, i hvert fald 90 af os, blive enige for at kunne forandre verden.

De sidste 3 år har Venstre gjort præcis det: samlet partierne bag os. Regeringen har indgået i alt 117 politiske aftaler og samarbejdet med alle Folketingets partier – aftaler og et samarbejde, der har gjort Danmark stærkere og rigere.

På næsten alle områder står vi i dag med et mere stabilt og mere balanceret Danmark end for bare 3 år siden. For der var en tid, hvor alt så langt mere sort ud, hvor der ikke var udvikling i Danmark, men kun afvikling. Dengang havde vi en minister for landdistrikter, som mente, at affolkningen i landdistrikterne var uafvendelig. Den holdning har vi gjort til skamme. Vi besluttede at vende den udvikling. Vi besluttede at gøre det nemmere at skabe udvikling i kommunerne. Vi besluttede at lave danmarkshistoriens største udflytning af statslige arbejdspladser, fordi vi syntes, balancen skulle genoprettes.

Vi besluttede at styrke vores infrastruktur, så mor og far ikke skal sidde i kø, men kan bruge mere tid sammen med familien. Vi besluttede at sænke prisen på færgebilletter, så det er nemmere at komme rundt i hele Danmark. Og så har vi besluttet at gøre det nemmere at drive virksomhed, så arbejdspladser kan blomstre op i hele landet.

Fru Mette Frederiksen siger: Lad os samle Danmark igen. Jeg vil sige til fru Mette Frederiksen: Det har vi allerede gjort. Danmark er ikke splittet. Danmark er ikke perfekt; der er altid noget, vi kan gøre

bedre, gøre anderledes, forny og forbedre, men Danmark er ikke et splittet land.

Ventelisterne er nedbragt markant, for vi har tilført milliarder til sundhedsvæsenet. Det har vi gjort, fordi vi kunne se, at der var ting, der ikke var gode nok; at ventetiden på behandling skulle være kortere og kræftbehandlingen skulle være bedre. Vi har tilført milliarder til kommunerne, fordi vi kunne se, at der manglede penge til de helt nære opgaver. Og så har vi strammet udlændingepolitikken 98 gange, fordi vi mener, at antallet af asylansøgere betyder noget. Vi har givet virksomhederne bedre rammebetingelser, så der er skabt mere end 146.000 private arbejdspladser siden valget – ja, faktisk har der aldrig været så mange danskere, der har et arbejde at stå op til. Og jeg er sikker på, at de mennesker, der har skiftet kontanthjælpen ud med et fast job, kollegaer og et arbejdende fællesskab, ikke synes, at Danmark er splittet.

Jeg hørte da også fru Mette Frederiksen sige: Det går godt i Danmark. Det er jeg meget enig i. De ambitioner og visioner, vi havde for Danmark, da vi overtog regeringsmagten i 2015, har sat den rette kurs – en kurs, der har bragt os langt, og som kan bringe os endnu længere.

Socialdemokratiet har fremlagt en slags plan, som skal vise, hvordan Socialdemokratiet vil prioritere. Desværre er det ikke rigtig muligt for økonomerne at få planen til at hænge sammen; der mangler ganske enkelt tal. I Socialdemokratiets plan bliver der delt ud til alle: socialudspil, nærhospitaler, gratis tandpleje, afskaffelse af integrationsydelsen, afskaffelse af kontanthjælpsloftet. Og sådan kunne jeg blive ved – listen er lang. Det er da ikke underligt, at økonomerne har lidt svært ved at få det hele til at hænge sammen.

Kl. 11:10

Men når økonomerne så ikke vil stå bag fru Mette Frederiksen, må vi da håbe, at partierne i rød blok vil. Det ser nu ikke sådan ud. Diskussionen om, hvem der skal være rød bloks statsminister, vil ingen ende tage.

For nylig kom der en opgørelse, der viste, at regeringen allerede har leveret på 240 ud af 280 valgløfter. Da Socialdemokratiet sidst sad i regering, kom der en opgørelse over 100 løftebrud på 100 dage. Og tænk lige på, at det var dengang, I var venner i rød blok – dengang, I kunne blive enige om, hvem der skulle være statsminister.

Regeringen har forenet de blå partier om mange gode aftaler. Vi har skabt et styrket, et balanceret og et samlet Danmark – et stærkere Danmark, hvor vi faktisk har penge til at finansiere vores visioner.

For få dage siden fremlagde vi et udspil, der styrker de unge, der går på universitetet. De studerende skal gøres klar til fremtiden – en fremtid, som ingen af os kender. Det er en svær opgave, som kræver frihed og fleksibilitet. Jeg har selv været igennem uddannelsessystemet og oplevet presset. Men vi vil fjerne noget af det pres, som mange studerende oplever, og som gør ondt helt ind i maven. Det er så vigtigt, at vi får skabt gode vilkår for vores unge mennesker. Det er dem, vi skal bygge vores fremtid på, og så er det selvfølgelig også dem, vi skal skabe gunstige rammer for.

På samme måde skal vi skabe gode rammer for de kloge hænder. Kloge hænder er lige så vigtigt som kloge hoveder, for uden mennesker, der vælger en praktisk funderet uddannelse, er vi ikke et helt samfund. Det er derfor, vi har fremlagt et erhvervsskoleudspil, der sikrer, at vi udvikler kloge hænder.

Vi har også fremlagt en psykiatriplan, hvor vi afsætter 2,1 mia. kr. til at hjælpe flere mennesker ud af deres mørke. Det er så svært for dem, der har ondt indeni, og for de pårørende og for omgivelserne, der så gerne vil hjælpe, men som er usikre på, hvad det er, der skal til. Vi skal gøre noget her. Vi har en pligt til at gøre noget for de her mennesker. Og det vil vi gøre, for vi har ambitioner og visioner om at gøre verdens bedste samfund endnu bedre og få alle med. Det er også derfor, at vi om kort tid vil fremlægge en sundhedsreform,

som skal sikre bedre sammenhæng i behandlingerne og løfte det danske sundhedsvæsen endnu højere.

Vi vil fremlægge en visionær klimaplan, der skal gøre Danmark endnu grønnere. Vi har nemlig store ambitioner for det folketingsår, vi netop har sat i gang.

I blå blok har vi brugt de sidste 3 år på at levere resultater, på at skabe et stærkere og mere balanceret Danmark. Det bliver vi ved med. Det kan vi gøre, fordi vi står bag én samlet kurs, én samlet vision og én statsministerkandidat. Vi har en fælles kurs, som gør Danmark friere, gør Danmark rigere og gør Danmark tryggere. Tak for ordet.

Kl. 11:14

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak. Vi går over til rækken af spørgsmål, og den første spørger er hr. Nicolai Wammen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:14

Nicolai Wammen (S):

Tak for det, og også tak til ordføreren for talen. Det var godt at høre Venstres bud på, hvordan verden skal se ud, og det gælder selvfølgelig også Danmark. Når man har kigget ud for Christiansborg, har man også kunnet se, at der har været nogle meget, meget store reklamer, og statsministerens ansigt har fyldt i bybilledet, og budskabet har været, at man virkelig vil gøre velfærden bedre for danskerne. Derfor har det også været interessant, når man så graver lidt i den virkelighed, der er derude, hvad det så er, vi kan se frem til.

Når man spørger i Finansministeriet, skal der i de kommende år blive 10.000 færre offentligt ansatte. Derfor vil jeg bare spørge ordføreren ganske enkelt i dag: Hvor mange færre sygeplejersker ud af de 10.000 skal der være? Hvor mange færre skolelærere skal der være? Hvor mange færre pædagoger skal der være? Hvor mange færre sosu-ansatte skal der være? Så kan vi lægge alt det med reklamebudgettet til side og bare forholde os til de tal, der kommer fra Finansministeriet, og når man bl.a. siger, at man vil styrke sundhedsvæsenet, så lad os starte med sygeplejerskerne: Hvor mange færre af dem skal der være frem til 2025?

Kl. 11:15

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 11:15

Britt Bager (V):

Vi kan sagtens lægge kampagnerne væk, og så kan vi starte med lidt historieskrivning. Vi kan starte med historien om dengang, hr. Nicolai Wammen sidst var i regering, og hvor der blev 2.100 færre pædagoger og 2.700 færre skolelærere. Det var sådan, det var sidst, Socialdemokratiet havde regeringsmagten. Mens den her regering har haft regeringsmagten, har vi styrket det offentlige forbrug med 5,7 mia. kr.. Vi har også givet flere penge til kommunerne. De har faktisk fået 2,5 mia. kr. mere, netop fordi vi synes, den borgernære velfærd er hamrende vigtig. Der er blevet ansat flere sygeplejersker og flere læger siden 2001, faktisk en hver dag på nær om søndagen.

Så når hr. Nicolai Wammen prøver på at tegne et eller andet fiktivt scenarie af, hvordan det kommer til at se ud i fremtiden, så skal hr. Nicolai Wammen forholde sig til virkeligheden. Og virkeligheden er, at den her regering har styrket det offentlige forbrug med 5,7 mia. kr.

Kl. 11:16

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 11:16

Nicolai Wammen (S):

Det er jo altid interessant at høre historiske betragtninger fra Venstre, men jeg bemærker, at man overhovedet ikke forholdt sig til det, jeg spurgte om. Jeg spørger: Hvad er det, der ligger i tallene fra Finansministeriet frem til 2025? Når ordføreren nu ikke vil komme ind på det, kan man jo tage de svar, der er kommet fra ordførerens partifælle, nemlig finansministeren, her forleden, der viser, at der bliver 1.000 færre sygeplejersker frem til 2025, at der bliver 1.000 færre folkeskolelærere, at der bliver 1.000 færre pædagoger, og at der i øvrigt også bliver mellem 500 og 1.000 færre sosu'er. Det er virkeligheden, det er det, man er nødt til at forholde sig til fra ordførerens side, og derfor vil jeg bare spørge ganske enkelt: Hvordan styrker det det danske sundhedsvæsen, at der bliver 1.000 færre sygeplejersker frem mod 2025?

Kl. 11:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:17

Britt Bager (V):

Nu har hr. Nicolai Wammen været i Folketinget i rigtig mange år, faktisk temmelig mange år mere, end jeg har, og derfor undrer det mig, at hr. Nicolai Wammen ikke ved, at det, han står med i hånden, er et beregningsteknisk skøn. Det er ikke regeringens politik. For regeringens politik fremlægger vi i finansloven, i finanslovsudspillet. Vi laver politik, når vi laver en økonomiaftale med kommunerne. Når vi tilføjer kommunerne flere penge til service, så er det udtryk for vores politik. Når vi styrker sundhedsvæsenet med 5,5 mia. kr., der gør, at vi kan halvere behandlingstiden på ventelisterne, og at markant flere overlever kræft, så er det udtryk for vores politik. Hr. Nicolai Wammen ved også godt, at man kan stille et spørgsmål præcis, som man vil, og få præcis det svar, man gerne vil have. Vores politik står i finanslovsudspillet. Vores politik er det, vi har bygget på de sidste 3 år.

Kl. 11:18

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:18

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak til fru Britt Bager for talen, og en kvittering for, at vi laver et forslag til vedtagelse i dag, der jo handler om, at midlertidigt ophold i Danmark for dem udefra, der får hjælp her i Danmark, også reelt bliver midlertidigt, og at vi skal finde frem til en forståelse om det her i efteråret.

Kan fru Britt Bager fortælle Folketinget lidt om, hvordan Venstre måske ser muligheden for at få det effektueret, altså hvad det er for nogle redskaber, man kan gribe fat i, for at sikre, at den her midlertidighed – som jo har ligget os meget på sinde i flere år, men som vi nu glædeligvis er enige om er udtryk for sund fornuft – rent faktisk også bliver til noget i den virkelige verden?

Kl. 11:19

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:19

Britt Bager (V):

Tak for spørgsmålet, hr. Kristian Thulesen Dahl, og tak for det fremragende samarbejde, vi har haft om udlændingepolitikken. Det er lykkedes os at stramme den 98 gange. Vi har det laveste antal asyl-

ansøgere i 9 år. I 2017 kom der kun 3.500 asylansøgere til Danmark, og det gjorde der jo, fordi vi sammen har strammet op og vi sammen har ført en realistisk, en hård og en konsekvent udlændingepolitik, og det skal vi også gøre fremadrettet. Som vi har skrevet i vores fælles vedtagelsestekst i dag, er det rimeligt, at et midlertidigt ophold rent praktisk kun er midlertidigt. Så snart der er ro på hjemmefronten, i hjemlandet, skal man tilbage og hjælpe med at opbygge sit land. For os er det også vigtigt, at man er selvforsørgende i langt højere grad, end tilfældet er i dag. 36 mia. kr. – 36 mia. kr. – koster indvandringen i Danmark om året. Det har vi en pligt til at kunne gøre bedre.

Kl. 11:20

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 11:20

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, det er jeg fuldstændig enig i, og det var godt at få de her ting konkretiseret. Så siger vi, at vi nu holder fast i den linje, der er lagt, og holder et asyltal på det absolut minimale af hensyn til Danmarks fremtid. Så er der kommet nogle mennesker til Danmark, som vi er enige om skal have hjælp i Danmark, men kun midlertidigt. Man har både en moralsk og en reel pligt til at vende tilbage, når man kan, for at være med til at genopbygge sit land.

Så har vi jo foreslået det her med igu'en, altså det her med arbejdsmarkedstilknytning, dagpengeret osv., og om det er rimeligt, at man har det, hvis man i øvrigt skal tilbage og genopbygge sit land. Der har vi jo fornemmet, at regeringen er lidt tilbageholdende med lige at ryge ud og bakke os op i de synspunkter. Så spørger vi jo bare til, hvilke andre redskaber man kan forestille sig vi kan få fat i for så at få gjort midlertidighed til midlertidighed også i praksis.

Kl. 11:21

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:21

Britt Bager (V):

Den ambition kan jeg helt klart sige at vi deler med Dansk Folkeparti. Når det kommer til igu'en, er det jo heller ikke nogen hemmelighed, at vores politik går på to ben: Danmark for dem, der kan og vil, og det betyder også, at vi synes, at de flygtninge, der er i Danmark, skal ud og blive en del af det arbejdende fællesskab. De skal lære det danske sprog, de skal lære om den danske kultur, og de skal ud og blive en del af det arbejdende fællesskab og blive selvforsørgende. Der har vi jo bare forskellige tilgange til det. Men det ændrer jo ikke på, at vi sammen har styrket Danmark, at vi sammen har strammet udlændingepolitikken, og så skal vi sætte os sammen i efteråret og finde en løsning på, hvad det så er, vi kan gøre for at sikre, at vi kommer videre, for at sikre, at den her midlertidighed kun bliver midlertidig, og at vi hele tiden følger med og handler, når det kræver handling.

Kl. 11:22

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:22

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Jeg er rigtig glad for lige at få lov til at få ordet, for jeg synes faktisk, at fru Britt Bager blev behandlet lidt uretfærdigt af Socialdemokraterne lige før. Det er nemlig rigtigt, som fru Britt Bager siger, at man skal måle regeringen på, hvad den har gjort de sidste 3 år, og det er også fuldstændig rigtigt, som fru Britt Bager siger, at

der er blevet ansat en læge om dagen, undtagen om søndagen. Det er det, der er det store slagnummer. Det er også rigtigt. Det, fru Britt Bager måske så glemmer, er, at der er blevet fyret sosu'er, sygeplejersker, lægesekretærer i sundhedsvæsenet, så når man samler det sammen, er der kommet fire ansatte ekstra i alt. Ikke på ét sygehus, men fire i alt i hele landet. Og når man så sammenligner med de 50.000 ekstra patienter, så begynder det, man er rigtig stolt af, måske at falme en lille smule.

Så prøv lige igen, fru Britt Bager! Synes Venstre, at den her regering har styrket vores sundhedsvæsen, har den her regering sendt flere hænder, flere end fire par, ud i vores sundhedsvæsen?

Kl. 11:24

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:24

Britt Bager (V):

Jeg vil holde fast i, at det offentlige forbrug er steget med 5,7 mia. kr. Fru Pernille Skipper skal nok få flere svar. Jeg har 1 minut, så vidt jeg ved. Sundhedsvæsenet er blevet styrket med 5,5 mia. kr., vi har givet flere penge til regionerne, og så står jeg ikke her nationalt og blander mig i, hvordan regionerne vil bruge de penge. Jeg undrer mig bare lidt over den logik, fru Pernille Skipper bruger her. Der er blevet 60.000 flere patienter, der er blevet færre læger. Kan fru Pernille Skipper så ikke svare mig på, hvordan det kan være, at vi har kunnet halvere tiden på ventelister? Kan fru Pernille Skipper ikke svare mig på det?

Kl. 11:24

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 11:24

Pernille Skipper (EL):

Det kan jeg godt. Det er, fordi de ansatte løber rigtig hurtigt. Det er også det, de siger hele tiden. De løber rigtig, rigtig hurtigt, de løber for hurtigt, de løber så hurtigt, at der bliver begået fejl, de løber så hurtigt, at de ikke kan give patienterne og de pårørende ordentlig information. De løber så hurtigt, at patienter må ligge på gangene. Så jeg kan godt forklare, hvorfor tingene hænger sammen i det danske sundhedsvæsen stadig væk, og det er, fordi der er nogle ansatte, der knokler. Fru Britt Bager siger, at de har sendt penge ud til regionerne, og dem vil fru Britt Bager ikke blande sig i hvordan bliver fordelt, men fru Britt Bager vil gerne stå og prale af, hvor mange læger der er blevet ansat for de penge, og så må fru Britt Bager da også forholde sig til, hvor mange sygeplejersker der er blevet fyret, hvor mange sosu'er der er blevet fyret, hvor mange lægesekretærer der er blevet fyret, og at der ikke er ekstra hænder. Kan fru Britt Bager ikke godt indrømme, at der ikke er ekstra hænder? Der er flere patienter, men der er ikke ekstra hænder i sygehusvæsenet.

Kl. 11:25

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:25

Britt Bager (V):

Jeg praler faktisk ikke. Jeg fortæller ganske enkelt om den politik, regeringen har stået for, og det er faktisk korrekt, at der er blevet tilført 5,5 mia. kr. til sundhedsvæsenet. Det er faktisk korrekt. Og til det billede, som fru Pernille Skipper prøver at tegne her med patienter, der ligger på gangene, og personale, der ikke kan følge med, vil jeg sige, at jeg ærlig talt synes, at fru Pernille Skipper skulle bevæge sig lidt mere ud i virkeligheden. Lidt mere. For det er simpelt hen

ikke det Danmark, jeg kender. Det er ikke det sundhedsvæsen, jeg færdes i, for der går det rigtig, rigtig godt. Kvaliteten i behandlingen bliver højere, vi er kåret til at have Europas tredjebeste sundhedsvæsen. Det er ikke det sorte hul, som fru Pernille Skipper prøver at tegne op her.

Kl. 11:26

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Uffe Elbæk fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 11:26

Uffe Elbæk (ALT):

Tak for talen. Jeg vil starte med at give ros til regeringen for det udspil, regeringen kom med, om elbiler. Det vil jeg virkelig gerne understrege at vi fra Alternativets side ser meget, meget positivt på. I forlængelse af det vil jeg til gengæld også spørge ind til, hvad Venstres holdning til landbruget er, når vi snakker om klimaforandringer. Vi ved, at der snart kommer et klimaudspil fra regeringens side, og måske er der i det noget om landbruget. Men mit spørgsmål til ordføreren er: Hvordan ser Venstre landbrugets rolle, når vi snakker om klimaforandringer? Hvordan sikrer vi, at vi får en progressiv klimapolitik, når det handler om at omstille landbruget til et bæredygtigt landbrug?

Kl. 11:27

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:27

Britt Bager (V):

Hvis jeg lige skal starte med at sætte et par ord på det, som statsministeren meldte ud om elbiler, så vil jeg sige, at når vi kommer med sådan et ambitiøst mål, så er det jo, fordi det er vigtigt, at vi hele tiden ser fremad. Det er vigtigt, at vi også tør tænke frem til 2030. Det er vigtigt, at det ikke kun er på energiområdet, hvor vi jo landede en bred og god aftale før sommerferien, at vi er ambitiøse, men at vi også er det på klimaområdet. Det vil også afspejle sig i det udspil, som regeringen kommer med inden for ganske kort tid. Det udspil indeholder – og det ved hr. Uffe Elbæk jo også godt – de konkrete ting omkring, hvad der skal ske med landbruget.

Men jeg kan helt generelt sige, at vi er optaget af landbruget. Vi er optaget af både at sikre, at landbruget kan eksistere i Danmark, at der er ordentlige rammevilkår, men også at vi selvfølgelig tager miljøet med i betragtningerne. Det er jo også derfor, vi med en pulje penge har kunnet sørge for, at der er blevet omlagt, hvad der svarer til 150 fodboldbaner, fra konventionelt landbrug til økologi. For vi ved godt, at der er behov for, at vi også skal tænke den vej.

Kl. 11:28

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 11:28

Uffe Elbæk (ALT):

Nu skal jeg jo ikke give regeringen gode råd, men jeg gør det så bare alligevel. Jeg håber, at regeringen er lige så ambitiøs, når det handler om omstilling af landbruget, som regeringen var, da de satte 2030-målene for elbiler.

Mit andet spørgsmål ligger selvfølgelig i forlængelse af det første. Vi ved, at kødindustrien, som selvfølgelig har en relation til landbruget, er en af de mest CO₂-udledende industrier. Så mit spørgsmål er: Er Venstre klar til at sige, at vi skal spise mindre kød for at nå de mål, der er sat, i Parisaftalen? Alle siger, at vi bliver nødt til at spise mindre kød, hvis vi skal nå målene i Parisaftalen.

Kl. 11:29

Kl. 11:32

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:29

Britt Bager (V):

Jeg synes, at det er vigtigt, at man hver især som forbruger gør op med sig selv, hvad det er, man vil i forhold til, hvad man spiser. Jeg synes også, det er vigtigt, at vi som samfund oplyser om, hvad kød gør ved klimaet. Men jeg er ikke medlem af et parti, der lovgiver om, hvad folk skal spise. Det er jeg ikke. Jeg er med på at oplyse, jeg er med på at afsætte penge til forskning, men jeg er ikke med på at lovgive om, hvad folk skal spise, selv om jeg godt er klar over, at produktion af kød udleder mere CO₂ end plantebaseret kost.

Kl. 11:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Næste spørger er hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:30

Morten Østergaard (RV):

Jeg synes, at fru Britt Bager gør det godt – alt går fantastisk, det er fred og fordragelighed. Og det er lige efter, at hr. Kristian Thulesen Dahl var på talerstolen og som regeringens støtteparti meddelte, at regeringen skulle gå af efter næste valg. Jamen så kan det jo næsten ikke gå bedre – altså, ih hvor vi hygger. Nu kører det da derudad.

Det kunne jo være morsomt, hvis ikke bare det var, fordi hr. Kristian Thulesen Dahl ved samme lejlighed jo endnu en gang gjorde en stor dyd ud af at have forhindret regeringen i at føre den økonomiske politik, den mener er rigtig for Danmark. Også i dag har man rullet sømmåttén ud og sagt, at når det handler om det seneste forsøg på at føre en ansvarlig økonomisk politik, nemlig at rekruttere udenlandsk arbejdskraft, så vil man heller ikke hjælpe til.

Derfor er spørgsmålet jo egentlig bare til fru Britt Bager: Er det sådan for Venstre, at det er vigtigere, at statsministeren hedder Lars Løkke Rasmussen, end at regeringen fører en økonomisk politik, som er i overensstemmelse med det, man mener landet har brug for?

Kl. 11:31

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:31

Britt Bager (V):

Jeg mener absolut, at regeringen fører en økonomisk politik, som er i overensstemmelse med det, vi i Venstre vil. Vi har ført en politik, der går på to ben, i den tid, vi har siddet i regering. Vi har investeret massivt i velfærdssamfundet, det vil sige i de områder, vi gik til valg på at styrke, og som vi synes er vigtigt, nemlig sundhed, ældre, børnene, samtidig med at vi har lettet skatter og afgifter. Det har vi jo gjort, fordi vi er af den overbevisning, at der skal skabes vækst i de private virksomheder, for at der er råd til velstand og velfærd. Og den politik synes jeg vi er lykkedes med.

Der er ikke noget inde i min mave, der slår knuder, når jeg taler om vores økonomiske politik, tværtimod. Jeg er stolt af, at vi i den her regeringsperiode har investeret massivt i de områder, vi lovede, samtidig med at vi har en rigtig god økonomi.

Kl. 11:32

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Morten Østergaard (RV):

Det er jo skidt nyt for alle dem på landets uddannelsesinstitutioner, som så må se frem til, at hvis regeringen fortsætter eller bliver skiftet ud med Dansk Folkeparti – eller hvordan det nu er – så vil massive besparelser på uddannelse fortsætte, fordi man ikke kan øge råderummet med f.eks. udenlandsk arbejdskraft. Det er man tilfreds med, det giver ingen knuder i maven hos fru Britt Bager.

Derfor kunne jeg have lyst til at spørge: Hvad så med internationale studerende? Giver det heller ingen knuder i maven, når nu regeringen så målrettet griber ind over for uddannelsesinstitutionernes mulighed for at være en del af internationaliseringen, og når man målrettet går ind og siger til universiteterne, at de udover at skulle klare sig for færre penge heller ikke længere må tiltrække de udenlandske studerende, som kunne have lyst til at komme til Danmark og bidrage til det internationale studiemiljø og måske endda bidrage til det danske samfund, hvis de bliver hængende bagefter? Er det også bare noget, som er dejligt, og som man kan se frem til i et uendelig antal år, hvis Venstre fortsætter?

Kl. 11:33

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:33

Britt Bager (V):

Der var mange ting i det, hr. Morten Østergaard spurgte om her. Alttså, mig bekendt har Dansk Folkeparti ikke noget ønske om at spare på uddannelsesområdet, på erhvervsskolerne. Det fornemmede jeg bare i det spørgsmål, som hr. Morten Østergaard stillede. Det er ikke noget, jeg har bemærket, at Dansk Folkeparti har nogen planer om – nu skal man jo ikke sige for meget her før finanslovsforhandlinger – altså at Dansk Folkeparti vil komme med et ønske om, at vi ikke må styrke erhvervsskolerne. Det har jeg ingen fornemmelse af.

Når vi har spillet ud med at styrke erhvervsskolerne, er det jo, fordi, som jeg sagde i min tale, at det er vigtigt, at vi har kloge hænder. Det er vigtigt, at vi i Danmark også har sosu-assistenter, har folk til at ekspedere i butikkerne, har håndværkere, der kan komme og reparere vores hus. Det er hamrende vigtigt. Der er efterspørgsel på det, og det er derfor, vi er kommet med et meget ambitiøst erhvervsskoleudspil til 2,1 mia. kr.

Kl. 11:34

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den næste spørger er hr. Serdal Benli, SF. Værsgo.

Kl. 11:34

Serdal Benli (SF):

Tak for det. Udlændinge- og integrationsministeren har jo meddelt, at Danmark for tredje år i træk skal afvise at tage ansvar for nogle af verdens svageste flygtninge, nemlig FN's kvoteflygtninge. Dem har Danmark jo historisk set taget beskedne 500 af om året som en del af vores grundlæggende internationale ansvar. Ministeren begrundede endnu en gang sin beslutning med, at der er brug for et pusterum, fordi tilstrømningen til Danmark har været så stor, at vi end ikke kan hjælpe de 500 flygtninge, der har allermost brug for det.

Men i starten af året pralede ministeren ellers med, at antallet af asylansøgere, der kom til Danmark i 2017, var det laveste i 9 år, som ordføreren også udtrykte det tidligere. Hvordan hænger det så sammen? Hvorfor mener Venstre ikke, at vi kan tage vores del af det internationale ansvar og gøre ligesom alle andre lande, vi sammenligner os med, nemlig tage kvoteflygtninge?

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Britt Bager (V):

Der er to ting at sige her: Vi praler ikke med noget som helst. Vi fremfører faktisk, at der i 2017 var 3.500 asylansøgere. Det er vi stolte af. Det er vi selvfølgelig stolte af, fordi vi har strammet udlændingepolitikken 98 gange for at rette op på de fejltagelser, den tidligere regering gjorde, hvor det bare væltede ind over grænserne med flygtninge. Så derfor står jeg fuldt og fast på mål for den udlændingepolitik, vi har ført indtil nu.

Når vi så ikke åbner op for kvoteflygtninge, er det jo, fordi vi stadig væk har en udfordring at løse i forhold til integrationen. Vi er langt fra i mål i forhold til at få integreret de flygtninge, der er i Danmark. Selv om beskæftigelsen er gået op, selv om vi nu har flygtninge, der er startet på en igu og formentlig vil have nemmere ved at komme på arbejdsmarkedet, så er der store problemer i dele af Danmark. Det skal vi have løst, før vi begynder at åbne op for flere flygtninge.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Serdal Benli (SF):

Venstre mener altså, at vi ikke magter at integrere det laveste antal flygtninge i 9 år, hvis vi tager imod yderligere 500 kvoteflygtninge. Så er spørgsmålet, hvor Venstre har det indtryk fra. Er Venstre dermed uenig med sine egne Venstreborgmestre, når de udtaler, at flygtningesituationen nu er så meget under kontrol, at kommunerne godt kan overkomme at modtage kvoteflygtninge igen? Altså, dem, som rent faktisk har ansvaret for integrationen ude i kommunerne, siger, at det var rart med et pusterum, men nu er de sådan set klar igen. Hvorfor ikke lytte til dem?

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Britt Bager (V):

Det er jo ikke de 3.500, der udgør det hele her. Det er jo også fortidens synder; det er alt det, der skete tidligere. Det er alle de flygtninge, der kom hertil tidligere, og det er jo, fordi der ikke er blevet taget fat på integrationen tidligere. Så det er jo ikke de 3.500, der udgør det hele.

Men så vil jeg også gerne betrygge ordføreren og sige, at hvis vi på et eller andet tidspunkt får styr på det her – får styr på at få integreret de flygtninge, der er her, i højere grad – så vil vi naturligvis se på kvoteflygtninge, men det bliver ikke lige nu.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den næste er hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet. Værsgo.

Benny Engelbrecht (S):

Jeg er glad for, at sundhedspersonalet i Danmark ikke har haft tid til at følge med i fru Britt Bagers svar her fra Folketingets talerstol, når fru Britt Bager udlægger sundhedssektorens tilstand, som hun gør. Grunden til, at sundhedspersonalet ikke har tid til at følge med, er selvfølgelig, at de løber rundt i øjeblikket for at kunne nå det hele.

Kl. 11:35 Når hr. Nicolai Wammen og fru Pernille Skipper spørger ind til regeringens egen politik, den økonomiske politik, der ligger til grund for 2025-planerne, så svarer fru Britt Bager jo lidt udenom.

Kl. 11:35 Jeg synes egentlig, vi bare skal følge op på det spørgsmål, som hr. Nicolai Wammen stillede før med henvisning til den beregning, som er foretaget af Finansministeriet. Af den beregning fremgår det jo, at hvis man følger det demografiske træk, bliver der beregningsteknisk flere ansatte i den offentlige sektor, og hvis man følger regeringens økonomiske politik, bliver der beregningsteknisk ca. 10.000 færre ansatte i den offentlige sektor.

Kan fru Britt Bager bekræfte, at følger man det demografiske træk, bliver der flere, og følger man regeringens økonomiske politik, bliver der ca. 10.000 færre?

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Britt Bager (V):

Til det svar, jeg før gav til hr. Nicolai Wammen: Det undrer mig, at hr. Benny Engelbrecht egentlig ikke har gjort sig den ulempe at læse det svar, for i svaret står der jo også, at det her svar ikke er udtryk for regeringens politik. Det er en teknisk beregning. Regeringens politik kommer til udtryk i vores finanslovsudspil, hvor vi styrker kernevelfærden, og hvor hr. Benny Engelbrechts eget parti har været ude at sige, at det her ligner et valgoplæg, 5,7 mia. kr. er, hvad der er mere i offentligt forbrug, end der var i 2015. 5,5 mia. kr. er det, vi har styrket sundhedsvæsenet med.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Benny Engelbrecht (S):

Jeg spørger til det beregningstekniske svar, som fremgår af svaret. Jeg spørger ikke fru Britt Bager om alle mulige andre ting. Jeg spørger til det her svar, som jeg har læst. Hør nu her! Det er ret enkelt. Jeg har selv stillet spørgsmålet – og det er sådan set bare at svare på det: Er det korrekt, at der, hvis man tager udgangspunkt i regeringens egen grundlæggende økonomiske politik, bliver færre ansatte – rent beregningsteknisk? Jeg kan godt forstå, at fru Britt Bager ikke synes, at det er belejligt at svare på det. Men er det ikke rimeligt over for det sundhedspersonale, der står derude og knokler, så sveden springer, at man ikke står på Folketingets talerstol og griner fjogget, men rent faktisk giver et håndfast tilsagn om, at vi fra Folketingets side ønsker, at vores sundhedspersonale skal have nogle ordentlige arbejdsvilkår?

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Britt Bager (V):

Selv om hr. Benny Engelbrecht tilsyneladende både har stillet et spørgsmål og læst det her svar, vil jeg lige citere fra svaret: Der er således ikke tale om en vurdering af virkningen af regeringens økonomiske politik i antallet af offentligt ansatte.

Jamen det er da klart og tydeligt, hvad der står. Det er da klart og tydeligt. Faktum her er, at sundhedsvæsenet er blevet styrket år for år. Det er vores politik.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Morten Bødskov, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:41

den aftale om frivillig tilbagetrækning, det synes vi er en rigtig god aftale, både for Danmark og for de hårdtarbejdende danskere, der er derude.

Kl. 11:44

Kl. 11:41

Morten Bødskov (S):

Tak for det, formand. Jeg vil gerne spørge lidt til tilbagetrækningsalderen, også kaldet pensionsalderen. Vi har jo lavet en bred aftale, som betyder, at hvis man f.eks. som fru Britt Bager er født i 1976 – forstår jeg – kan man få sin folkepension, når man er 71 eller 72 år. Alligevel forstår jeg, at regeringen stadig fastholder sit forslag om, at man ønsker at forringe pensionsalderen yderligere. Er det rigtigt?

Kl. 11:41

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 11:42

Britt Bager (V):

Jeg vil i hvert fald gerne starte med at kvittere for den gode research, som hr. Benny Engelbrecht har lavet, for det er fuldstændig korrekt, at jeg er fra 1976, og pensionsalderen er vist også korrekt.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at vi spillede ud med en anden aftale end den, vi er landet på, i forhold til pensionsalderen, men nu er vi landet på en rigtig, rigtig god aftale – en aftale, hvor flere seniorer kan blive på arbejdsmarkedet, hvis de har lyst, hvis deres krop er i stand til det, og hvor vi har strikket nogle ordninger sammen, der gør, at man i højere grad kan få en førtidspension eller en seniorførtidspension, hvis helbredet ikke er til, at man er flere år på arbejdsmarkedet. Den aftale er vi godt tilfredse med, og den står vi ved.

Kl. 11:42

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 11:42

Morten Bødskov (S):

Nu var det ikke det, jeg spurgte om, og i øvrigt hedder jeg Morten Bødskov og ikke Benny Engelbrecht, men det er helt okay. Så for ligesom at få ordføreren helt på sporet vil jeg sige, at det er hr. Morten Bødskov, der spørger, og at han stiller et spørgsmål, som han gerne vil have svar på. Skal vi prøve det?

Er det rigtigt forstået, at Venstre stadig ønsker at forringe pensionsalderen, altså hæve pensionsalderen? Årsagen til, at jeg spørger, er, at finansministeren, som nu sidder og kigger spørgende herover, faktisk har været ude at sige, at regeringen stadig væk har kig på pensionsalderen. Det er jo ikke fjernt for Venstre og regeringen at fremsætte forslag om, at man eksempelvis skulle fremrykke indfasningen af den aftale, der er lavet. Så derfor er det et meget naturligt spørgsmål: Ønsker Venstre, ønsker regeringen at forringe pensionsalderen yderligere? Ja eller nej?

Kl. 11:43

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 11:43

Britt Bager (V):

Jeg beklager, at jeg kom til at forveksle jer, men I ligner altså hinanden lidt; I har også næsten samme jakkesæt på i dag. I må så selv diskutere, hvem det er et kompliment til.

Det, der er rigtigt, vil jeg sige til hr. Morten Bødskov, er, at vi ikke har nogen planer om at ændre den pensionsaftale. Vi står ved

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Så går vi over til en anden spørger, der næppe kan forveksles med de tidligere, nemlig fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:44

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Ved afslutningsdebatten i maj spurgte jeg ordføreren, om regionerne havde levet op til deres ansvar, da Venstre tidligere havde udtrykt, at de fik den her valgperiode til at vise deres værd, og om Venstre så ville nedlægge regionerne. Der var ordførerens svar, at det havde Venstre ingen aktuelle planer om.

Derfor spørger jeg så ordføreren nu: Når man læser statsministerens tale og også hørte den forleden, kan man jo se, at statsministeren siger, at der skal være 21 nye sundhedsfællesskaber fremover, som skal bygge bro mellem sygehuset, kommunen og den praktiserende læge. Betyder det så ikke reelt, at regionerne får dødsstødet efter et folketingsvalg, hvis regeringen stadig væk sidder ved magten?

Kl. 11:45

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 11:45

Britt Bager (V):

Men der er jo sket meget siden afslutningsdebatten og så til nu. Der er jo bl.a. sket det, at vi har haft en stor diskussion om, om regionerne faktisk har leveret, både på behandlingstid, men også på kvalitet. Vi mener, vi har et ansvar for at se ind i de systemer, der er, og udfordre dem – udfordre den måde, vores samfund er opbygget på. Det er det, vi har gjort, og det er jo derfor, statsministeren har nedsat et udvalg, der sidder og arbejder på, hvordan fremtidens sundhedsvæsen skal indrettes.

Men jeg er faktisk meget mere optaget af, hvad det er for en behandling, der ydes derude. Jeg er optaget af, at vi kan give en god kræftbehandling, at der er større chance for at overleve kræft. Jeg er optaget af, at vi bliver ved med at nedbringe ventelisterne. Det er det, jeg er optaget af, og hvis det så medfører, at regionerne ikke er de rette til at varetage det ansvar, så må det være sådan. Men jeg kommer ikke til at konkludere på det i dag, og det gør jeg ikke af respekt for det arbejde, vi har sat i gang i Finansministeriet.

Kl. 11:46

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 11:46

Karina Adsbøl (DF):

Det havde jeg egentlig heller ikke forventet at man kunne få et klokkeklart svar på.

Så vil jeg godt høre om noget andet. For når ordføreren taler og nævner en masse ting i sin ordførertale, lyder det jo meget rosenrødt. Og når vi nu skal snakke om sundhedsvæsenet, viser det sig jo, at der stadig væk er syge mennesker på gangene. Der sidder brandvagter rundtomkring på gangene, og i psykiatrien halter det gevaldigt. Mange har sikkert set dokumentaren om de farlige sindssyge, hvor pårørende beretter om, at hjælpen først kommer for sent. Derfor må ordføreren godt fortælle, hvad Venstre konkret vil gøre ved det – og så hvor mange sengepladser der egentlig bliver i psykiatrien. Mener ordføreren, at de midler, der er afsat, er nok? Der er så mange ting,

der skal rettes op på, som ordføreren ikke nævner i sin ordførertale, men ligesom taler uden om.

Kl. 11:47

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:47

Britt Bager (V):

Jeg ved ikke, om jeg taler uden om det, eller om jeg taler rundt om det og fremhæver det, som jeg synes er mest vigtigt, for jeg har kun 10 minutter i min tale. Og jeg synes, psykiatrien er hamrende vigtig. Jeg synes, det er så vigtigt, at vi i langt højere grad får ligestillet de fysiske og de psykiske sygdomme. Det er også det, vi lægger op til. Det er jo derfor, vi er kommet med et psykiatriudspil, hvor der afsættes 2,1 mia. kr. til at forbedre det her område.

Vi vil overordnet sætte ind på tre steder: for det første over for de unge sårbare mennesker, der går og har ondt i sjælen, men som ikke har en diagnose. De skal i langt højere grad have hjælp. Vi skal langt tidligere kende de signaler som samfund. For det andet skal de mennesker, der har en mindre diagnose, kunne få den hjælp, som de har brug for, langt tidligere. Og for det tredje skal de mennesker, der er virkelig syge, der har en rigtig alvorlig diagnose, og som ryger ind og ud af hospitalerne, tages alvorligt. De skal blive på det hospital, indtil de er raske, i stedet for at ryge frem og tilbage mellem kommunen og regionen.

Kl. 11:48

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Jesper Petersen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:48

Jesper Petersen (S):

Tak for det. Jeg synes, at fru Britt Bager svarede sådan lidt anderledes end det, som fru Britt Bagers partifælle, finansministeren, sagde i et interview med Berlingske Tidende her den 13. september, når det kommer til spørgsmålet om tilbagetrækningsalder. Det har jo været Venstres politik – og den er blevet lagt frem her i en på det tidspunkt meget nødvendig helhedsplan, måtte vi forstå – at man hurtigere ønsker at forhøje pensionsalderen i Danmark, samtidig med at der er rigtig mange mennesker, der har svært ved at holde til arbejdslivet, bare som det er nu. Der vil jeg egentlig bare bede fru Britt Bager om at svare på, om det er korrekt, og at det faktisk er Venstres politik at forhøje pensionsalderen tidligere, end det egentlig er aftalt, og at det også er det, som finansministeren giver udtryk for i det interview, han har givet til Berlingske Tidende i september.

Kl. 11:49

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 11:49

Britt Bager (V):

Jeg kan godt forstå, hvis det er uvant for hr. Jesper Petersen, at man står ved det, man aftaler, og står ved sine løfter. Men i Venstre står vi ved vores løfter. Vi står ved den aftale, vi har lavet, om tilbagetrækning. Det betyder, at der ikke kommer en ny aftale.

Kl. 11:49

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 11:49

Jesper Petersen (S):

Men hør nu her: Der var jo en aftale om, hvordan pensionsalderen skal udvikle sig, da Venstre så kom med forslaget om at forhøje den

yderligere. Så det er jo ikke noget problem for Venstre at foreslå nye forhøjelser af pensionsalderen, må vi forstå. Det har man gjort flere gange. Den aftale, der så er lavet, handler jo egentlig om nogle andre ting. Venstre har jo stadig muligheden for at foreslå at forhøje pensionsalderen for at kunne finansiere de mange lettelser af skatten, man gerne vil have. Man putter bare med det nu, hvor der snart er folketingsvalg, fordi man godt ved, at man faktisk har et kæmpe problem med mennesker, der allerede i dag ikke kan holde til arbejdslivet, og som man ikke tilbyder nogen løsninger. Alligevel er man klar til at forhøje pensionsalderen mere. Er det ikke Venstres politik at forhøje pensionsalderen mere og hurtigere end det, der er aftalt nu, hvis man selv kunne bestemme, jævnfør interviewet med finansministeren i Berlingske Tidende?

Kl. 11:50

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 11:50

Britt Bager (V):

Jamen vi har mulighed for mange ting, og det er rigtig dejligt. Men det ændrer ikke på, at vi står fast på den aftale, vi har lavet. Vi står fuldt og fast inde for den aftale, vi har lavet, og vi er meget glade for den aftale, vi så lavede i forhold til frivillig tilbagetrækning. Jeg synes, det er fantastisk at se alle de seniorer, der er ude på arbejdsmarkedet, alle de seniorer, som har kroppen til at være længere tid på arbejdsmarkedet. Så den aftale om frivillighed var en rigtig, rigtig god aftale, og den står vi ved.

Kl. 11:51

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Så er vi kommet til hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:51

Pelle Dragsted (EL):

Mange tak. Et politisk spørgsmål, som lige nu bør stå over alle andre, er klimaspørgsmålet, som jo gør, hvis ikke vi løser det, at meget andet sådan set kan være ret ligegyldigt. Hvis Danmark skal leve op til sine klimaforpligtelser, kommer vi ikke uden om at gøre noget ved landbruget, og vi kommer ikke uden om, at antallet af dyr, vores animalske produktion, skal bringes ned.

Det er der, jeg bliver lidt bekymret i forhold til Venstre, for Venstre er jo kendt for et, må man sige, meget, meget tæt forhold til det industrielle landbrug, og kendt for, at hensynet til det forhold ofte sættes foran hensynet til bredere samfundsforhold, til borgere – det så vi under gylleskandalen, og det har vi set mange gange. Det håber jeg ikke vil være tilfældet den her gang, fordi det er så afgørende et spørgsmål.

Derfor er mit spørgsmål til ordføreren egentlig: Er ordføreren enig i, at hvis Danmark skal leve op til de forpligtelser, vi har, om at nedbringe vores udledninger, så kommer vi ikke uden om at nedbringe antallet af malke- og kødkvæg i Danmark, nedbringe den animalske produktion i Danmark, i det årti, der kommer?

Kl. 11:52

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 11:52

Britt Bager (V):

Tak for spørgsmålet, og også tak til hr. Pelle Dragsted og Enhedslisten for at være med til at sikre et ambitiøst energiforlig, som vi jo landede inden sommerferien. Det er dejligt, når man som regering kan lykkes med at samle alle Folketingets partier om at gøre Danmark grønnere. Så jeg håber, at hr. Pelle Dragsted og Enhedslisten

vil gå ind i de kommende klimaforhandlinger med samme realisme og samme positive tilgang til, at vi skal føre Danmark i en grønneretning.

Jeg deler ambitionen, det er helt sikkert. Jeg deler absolut ambitionen om, at vi skal blive ved med at være i den grønne førertrøje. Jeg tror heller ikke, at det kommer bag på hr. Pelle Dragsted, at jeg ikke kan stå her og afsløre, hvad der kommer i vores kommende klimaudspil. Jeg kan godt forstå, at det er meget spændende, det er lige på trapperne, det skal nok komme, I skal nok blive indbudt til forhandlinger, og så håber jeg, at vi kan lande en aftale, der er lige så ambitiøs som den, vi landede på energiområdet før sommer.

Kl. 11:53

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 11:53

Pelle Dragsted (EL):

Nu spurgte jeg jo heller ikke til det konkrete klimaudspil; jeg spurgte til en politisk anerkendelse eller en videnskabelig anerkendelse af, at hvis vi skal nå vores mål, er vi nødt til at reducere antallet af dyr i det danske landbrug over de år, der kommer. Omkring 20 pct. af vores samlede udledninger kommer fra landbruget, og alle, der er eksperter på det her område, siger, at hvis vi skal nå i mål med de reduktioner, vi har sat, er vi nødt til at få nedbragt den animalske produktion i det danske landbrug.

Jeg hørte bare ikke noget om landbruget i statsministerens åbningstale i forhold til klima, og derfor er jeg lidt bekymret for – med Venstres historik og lidt måske for tætte forhold til toppen i landbruget – om man virkelig tager det her alvorligt og vil tage de skridt, der skal tages.

Kl. 11:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:54

Britt Bager (V):

Jeg er optaget af at efterlade et endnu bedre samfund til min søn end det, jeg er født i. Det gælder, når det vedrører velfærdsstaten, men det gælder også, når det vedrører vores natur og vores klima. Men når jeg ikke nævner noget konkret om landbruget, er det jo, fordi – og det ved hr. Pelle Dragsted også godt – det med landbruget tager vi stilling til i klimaudspillet. Og jeg kommer ikke til at stå heroppe på Folketingets talerstol og afsløre, hvad der er i vores klimaudspil, som kommer om et par uger.

Vi er optaget af, at landbruget skal være klimaeffektivt. Det landbrug, vi har i dag, er også et af de mest klimaeffektive i hele verden. Den kurs skal vi fortsætte, og den kurs kommer også til at fremgå i vores klimaudspil.

Kl. 11:55

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den sidste spørger i denne runde bliver fru Pernille Rosenkrantz-Theil, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:55

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Måske har statsministeren ikke styr på tallene omkring erhvervsskolerne, eller måske er det et udtryk for sådan en sædvanlig »går den, så går den«-attitude hos statsministeren. Det skal jeg ikke kunne sige. Men jeg kan konstatere, at statsministeren i forbindelse med erhvervsskoleudspillet sagde, at det kommer til at ende i et plus.

Nu viser det sig jo så at være fuldstændig forkert. Og jeg vil gerne bede ordføreren bekræfte, at det er sådan, at erhvervsskolerne

frem til 2022 skal spare flere penge end det antal kroner, de får ind, sådan at de altså ender med et stort minus. Kan ordføreren bekræfte det?

Kl. 11:56

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 11:56

Britt Bager (V):

Det kan ordføreren ikke bekræfte. Det udspil, som vi kommer med, er et udspil til flere milliarder kroner. Det gør vi, fordi vi vil styrke erhvervsskolerne. Det gør vi, fordi vi ved, der er brug for at rekruttere kloge hoveder. Og det omprioriteringsbidrag, som er lagt på erhvervsskolerne, er mindre end resultatet af det udspil, vi kommer med. Så det her går ikke i minus. Det her går i plus.

Kl. 11:56

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 11:56

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Det fremgår i dag af medierne – hvis man skal tage tallene sådan helt konkret – at der ganske rigtigt kommer et lille plus på 45 mio. kr. det første år. Men så lyder det ellers på minus 90 mio. kr., minus 223 mio. kr. og så minus 350 mio. kr. Jeg synes jo egentlig ikke, det er specielt svært at forstå. Altså, jeg kan jo forstå, at jeg ikke kan få en bekræftelse på, at tallene ser sådan ud, på trods af at det med plus og minus ikke er specielt avanceret matematik.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren: Hvis det nu alligevel skulle vise sig, at de her tal er rigtige, kunne man så forestille sig, at Venstre faktisk har den principielle opfattelse, at så skal man selvfølgelig stoppe for det minus den kommende 1. januar?

Altså, lad os lægge talkrigen til side. Hvis det nu viser sig, at det er rigtigt, hvad vi siger, nemlig at der er et samlet minus, er Venstre så af den opfattelse, at erhvervsskolerne er så vigtige for Danmark, at man med det samme stopper for den udhuling af erhvervsskolerne?

Kl. 11:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 11:57

Britt Bager (V):

Jeg troede faktisk heller ikke, at Socialdemokraterne var optaget af tal, for det var det, fru Mette Frederiksen sagde. Og det ligger jo også meget godt i forlængelse af de udspil, I er kommet med, for der mangler også tal. I er optaget af tid og ikke tal.

Men hvis vi skal forholde os til de tal, der er, er der 2 mia. kr. mere til erhvervsskolerne, end der var, før vi kom med det her udspil. Det er 2 mia. kr. mere til at styrke erhvervsskolerne, til at sørge for, at vi griber fat i de unge mennesker, når de går i folkeskole, så de bliver opmærksom på, at der er rigtig gode muligheder for at få en erhvervsskoleuddannelse.

Og jeg kan godt forstå, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil synes, at det er lidt problematisk, at vi faktisk har leveret på alle de områder, vi gik til valg på. Det har vi, og det vil vi blive ved med.

Kl. 11:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Der er flere spørgsmål på listen, men desværre er de 45 minutter gået, så jeg siger tak til Venstres ordfører fru Britt Bager.

Nu suspenderer jeg mødet indtil kl. 13.00 med henblik på frokostpause.

Mødet er udsat. (Kl. 11:58).

Kl. 13:00

Forhandling

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Mødet er genoptaget.

Vi fortsætter forhandlingen om statsministerens redegørelse til Folketinget i henhold til grundlovens § 38. I rækken af ordførere er vi nået til fru Pernille Skipper som ordfører for Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:00

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Og som sædvanlig til en fyldt sal, kan jeg se. Det er jo altid godt.

Kender Folketingets ærede medlemmer det der med, at man har et familiemedlem, som bare er genialt, når man sidder der til familiefesterne, altså sådan et af de der mennesker, hvor man, når man har siddet og lyttet en hel aften, tænker, at det jo nærmest er et under, at Bill Gates ikke har været der med en eller anden millionkontrakt og leveret et tilbud, der ikke var til at afslå. Sådan en er der i hvert fald i min familie, og uden at nævne navne vil jeg sige, at efter i tirsdags kan jeg også godt lure, hvem der har den rolle i Løkke-Rasmussen-klanen.

Statsministeren brugte nemlig en stor del af sin tale på at rose sig selv i tirsdags. Der blev remset alle de potentielle fortjenstmedalje-høstere op. Det var dagpengereformen, det var efterlønsreformen, det var stigende pensionsalder, og det var, tror jeg, diverse kontanthjælpsreformer, og så sluttede statsministeren af med at konkludere: Det er egentlig ret godt. Så er det, jeg tænker: Hm, måske ville den ros have stået en lille smule flottere, hvis den var kommet fra nogle af alle de mennesker, der rent faktisk er blevet berørt af den politik, for jeg tror, at de tusindvis af mennesker, der i dag lever i fattigdom som følge af alle de reformer, statsministeren remsede op, måske synes, at talentet er til at overse.

Jeg tror også, at alle de ansatte i vores velfærdssystem, som løber rundt, og alle os, der bruger velfærden og har brug for ordentlige plejehjem til vores forældre og bedsteforældre, der har brug for ordentlige skoler, ordentlige børnehaver, vi kan aflevere vores børn trygt i, synes, at det måske er sådan lige tamt nok, når statsministeren roser sin egen store indsats for fællesskab og lighed i Danmark. Det indgik gudhjælpemig også i talen. Jeg er egentlig mere interesseret i, hvad alle de mennesker synes om den politik, der bliver ført, end de løsevne tal og annoncer, som er blevet strøet rundtomkring i Danmark og også fra Folketingets talerstol så sent som i dag.

Man skal nemlig ikke bevæge sin snude ret mange centimeter uden for Christiansborg for at se og vide, at virkeligheden er en anden. Alle dem, der går på arbejde hver dag og betaler deres skat, alle dem, der henter deres børn i børnehaven, afleverer dem i folkeskolen, alle dem, der har forældre på et plejehjem eller bor der selv efter et langt liv og har behov for omsorg og støtte, bliver ligesom hele tiden flyttet om bag i køen, fordi der lige er en eller anden rig arving, der skal have en skatterabat først.

Reform på reform er der blevet gennemført, og det har gjort det til en potentiel set livsforandrende begivenhed at blive syg, f.eks. at få en arbejdsskade. Karina, som er rengøringsassistent – hun har været rengøringsassistent i 13 år det samme sted – får en arbejdsskade i skulderen, og efter et længere forløb med kommunen tager de hendes sygedagpenge fra hende og erklærer hende klar til ordinært job, som det hedder, så længe hun ikke arbejder med skulderen eller hæver armen over vandret. Hun er rengøringsassistent! Hvem forestiller sig, at det på nogen måde skulle kunne lade sig gøre at arbejde som

rengøringsassistent uden at hæve armen over vandret eller arbejde med skulderen.

Da Karina skrev til mig, skrev hun også, at nu er der gået 4 år, og det er ikke blevet bedre. Hun kan ikke få nogen hjælp fra det offentlige, hverken til at komme i bedring eller til økonomisk understøttelse. Hun har smerter, hun kan ikke sove, hun græder meget, og hun er bekymret for sin familie og sin fremtid. Det liv, Karina lever nu, er en direkte konsekvens af den politik, der bliver ført af et flertal herinde. Hun er desværre heller ikke alene, og det burde jo ærlig talt ikke være Karina, der havde problemer med at sove om natten. Det burde være alle dem inde i den her sal, der har skabt den situation, hun er i. Utrygheden for almindelige mennesker i vores land er vokset enormt.

Jeg må også sige, at det stadig væk er utrolig trygt at drive bank, uanset hvor dårlig man er til det. Danske Bank har været en del af sagen om hvidvaskning for milliarder for den russiske mafia, oligarker med relation til Putin, nordkoreanske våbensmuglere, og det er heller ikke første gang, at Danske Bank har fået os alle sammen i problemer. Da krisen ramte tilbage i 2007-08 måtte staten også træde til og redde en vis legemsdel på banken. Den var simpelt hen blevet for kåd og risikovillig, fordi der var penge at tjene, og grunden til, at man måtte gå ind og redde den, var ikke mindst, at banken var blevet så stor, at hvis den gik ned, røg vi alle sammen med, og siden er den blevet mangedoblet i størrelse.

Kl. 13:05

Det er ligesom Titanic uden en eneste redningsvest, og vi er bare alle sammen ombord på en gang, og derfor må det politiske efterspil heller ikke slutte nu. Vi skal i gang med at splitte de store banker op, vi skal diskutere, om der simpelt hen skal være et loft over, hvor stor en bank må blive, og så skal vi oprette en samfundsbank, en offentlig bank, som kan levere lån til almindelige mennesker, lave grønne investeringer, bæredygtige investeringer og sørge for, at overskuddet rent faktisk gavner kunderne og fællesskabet. Bankerne er der jo ikke nogen der har stemt på, skal vi huske. De er ikke demokratisk valgt, og derfor skal bankerne heller ikke regulere det danske samfund, bare fordi de er blevet for store. Nej, vi herinde skal regulere bankerne.

Mens den afgående direktør i Danske Bank har fået et gyldent håndtryk på mindst 13 mio. kr., så oplever flere folkepensionister en reel fattigdom i Danmark. Hele 300.000 pensionister har kun folkepensionen, og dermed har de også en meget skrøbelig økonomi. Imens er der også færre hænder i ældreplejen, folkepensionen bliver langsomt udhulet. Det er trygt at være Danske Bank, men det er ikke helt lige så trygt at blive gammel.

Derfor vil jeg også gerne fortælle om Susanne på 63 år, der skrev til mig for nylig. Hun har arbejdet som pædagog hele sit liv, men hun blev fyret for 3 år siden, og så har hun fået slidigt efter mange års hårdt fysisk arbejde. Selv om hun ikke har det sjovest af alle her i landet, har hun dog været så heldig, at hun kunne gå på efterløn. Men for alle de pædagoger, der knokler for vores børn og vores fællesskab lige nu, vil den mulighed være væk om ganske få år. De pædagoger, som er på cirka på min alder, har faktisk udsigt til at skulle være 10 år mere på arbejdsmarkedet, end Susanne har været, og det er altså ikke, fordi det er blevet mindre nedslidende at være pædagog, det er simpelt hen bare, fordi et flertal herinde har besluttet sig for, at pensionsalderen skal stige og stige.

Fru Mette Frederiksen og hr. Kristian Thulesen Dahl gjorde jo sidste år et ret stort nummer, må man sige, ud af, at de fik taget en ekstra pensionsaldersstigning af bordet. Den er også allerede blevet omtalt rigtig mange gange i dag, og vi har ikke engang siddet her i særlig mange timer. De fik nemlig igennem, at pensionsalderen ikke stiger mere end allerede aftalt, og ligesom hos statsministeren i tirsdags har der været en tendens til svær tilfredshed med egen indsats. Men sandheden er jo, at både Dansk Folkeparti og Socialdemokra-

terne igen vil stemme for, at pensionsalderen skal stige om ganske år for den ufaglærte, for mureren, for sosu-assistenten, og for dem er der absolut ingen grund til at være tilfreds.

Der var engang, hvor jagten på vækst handlede om at sikre resourcer til at hæve levestandarden, hæve trygheden for den almindelige befolkning. Det har ændret sig. Nu er argumentet blevet, at vi bliver nødt til at skære ned på trygheden for at sikre væksten. Samtidig står vi over for en enorm klimakrise, hvor det er tydeligt, at netop jagten på vækst og den forurening, der følger med, direkte undergraver helt almindelige menneskers livsvilkår og tryghed. Så der er simpelt hen nogen, der har mistet fokus på formålet herinde. Ingen af dem, der er blevet ramt af de reformer, som statsministeren remsede op i tirsdags, har fået det bedre. Trygheden for os alle sammen er også blevet ringere. Så hvad skal det hele egentlig gøre godt for?

Jeg synes, at det danske velfærdssamfund virkelig kan noget, hvis vi vil. Grundideen holder. Det kan også lade sig gøre at opbygge det stærke velfærdssamfund, mens vi passer godt på klimaet og sikrer en ordentlig integration. Det er slet ikke modsætninger, men det kræver, at dem, der har mest, begynder at bidrage mere til fællesskabet, og så kræver det, at vi, der er herinde, begynder at tage nogle beslutninger, der ikke hele tiden tilgodeser den lille gruppe i toppen, men at vi fører en politik, der rent faktisk gavner flertallet, den helt almindelige befolkning.

Kl. 13:10

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til fru Pernille Skipper. Og så er der jo mulighed for at stille spørgsmål. Jeg har en række på listen, og den første, der har bedt om ordet, er hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:10

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, og tak til fru Pernille Skipper for talen. Jeg prøvede virkelig at høre godt efter, for siden sidst er fru Pernille Skipper jo blevet statsministerkandidat. Og derfor skal man jo se på, hvad der kommer til at ske, hvis fru Pernille Skipper får ... Virker mikrofonen ikke? Er der ikke nogen, der kan høre, hvad jeg siger? Det er jeg godt nok ked af. Jeg synes, jeg sagde nogle kloge ting. (*Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):* Prøv igen). Hallo, hallo! Det var bedre. Jeg skal simpelt hen gå ned i knæ her. (*Pernille Skipper (EL):* Du kan lige så godt vænne dig til det). (*Munterhed*). Jeg håber, at jeg med formandens tilladelse må bruge lidt ekstra tid. (*Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):* Der tildeles ekstra sekunder til at starte forfra). Statsministerkandidat fru Pernille Skipper er jo også fuld af humor. Tak for det.

Jeg lyttede rigtig godt efter, for det skal man jo, når der, siden sidst vi var samlet her, er sket den udvikling, at fru Pernille Skipper nu er statsministerkandidat. Og så har jeg egentlig tænkt lidt over, om fru Pernille Skipper og Enhedslisten undergår en udvikling lige nu, hvor det bliver så vigtigt at komme ind i en ny regering, og måske endda selv sætte sig i førersædet, at man er parat til at skippe en masse tidligere politiske kæpheste. Og grunden til, at jeg fik den tanke, var, at jeg slog op på Enhedslistens hjemmeside, og der har man sådan meget pædagogisk lavet sådan nogle spørgsmål-svar, som kan gøre os klogere på, hvad det er, Enhedslisten tænker. Og et af de spørgsmål, der er, handler om udlændingepolitik, og så svarer Enhedslisten, og jeg citerer:

»Men vi slipper ikke udenom, at der i øjeblikket er et flertal for en stram udlændingepolitik. Den politik vil blive ført, hvis Løkke får lov at fortsætte, og ja, selv hvis vi kunne tvinge os selv i regering, så ville vi blive tvunget til at føre en stram udlændingepolitik.«

Altså, det synes jeg da er helt fantastisk. Betyder det, at Enhedslisten har affundet sig med, at fordi der jo er et flertal her i Folketinget i dag, der ønsker en stram udlændingepolitik, så er man villig til at

sætte sig i regeringssæderne og videreføre den stramme udlændingepolitik? For så vil jeg næsten sige, at der engang var en fagforeningsmand, der sagde et eller andet med at have sejret ad h til – nu skal jeg ikke sige det fulde citat. Men jeg vil sige til hr. Peter Skaarup, at så begynder vi da at være godt på vej. Altså, det ville da være en nyskabelse i dansk politik. Det står på Enhedslistens hjemmeside. Jeg har slået det op lige nu. Så hvad ligger der bag den analyse, der gør, at man når frem til, at man er villig til at videreføre den stramme udlændingepolitik, selv med Enhedslisten i regering?

Kl. 13:13

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 13:13

Pernille Skipper (EL):

Jeg er så glad for hr. Kristian Thulesen Dahls spørgsmål, som altid er fyldt med undren over Enhedslistens politik. Og den der nysgerighed vil jeg bare rigtig gerne kvittere for; det er så dejligt. Og derfor vil jeg selvfølgelig gerne forklare helt klart, at det citat, som hr. Kristian Thulesen Dahl nævner – hvis jeg husker rigtigt – indgår i sådan en længere række af spørgsmål-svar, og netop som et argument for, at man selvfølgelig ikke skal gå i regering for enhver pris. Men jeg kan love hr. Kristian Thulesen Dahl, at Enhedslisten ikke kommer til at sidde og gennemføre hr. Kristian Thulesen Dahls udlændingepolitik som en del af en regering, hvis det var det, hr. Kristian Thulesen Dahl et øjeblik sad og håbede på.

Kl. 13:13

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 13:13

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu forstår jeg ingenting, for det er inde på Enhedslistens hjemmeside, og jeg har slået det op lige nu på enhedslisten.dk. Der står: »Enhedslisten går efter en rød-grøn regering.« Og så fortæller man om en kronik, som fru Pernille Skipper har skrevet i en avis sammen med andre fra Enhedslisten, og lige under det står der nogle spørgsmål-svar, som skal vejlede læserne, altså danskerne, i, hvad det er, Enhedslisten går efter i forhold til at få en ny regering. Og når man går ned til det sidste spørgsmål-svar – det er ikke mange, det er kun seks, syv spørgsmål-svar, det drejer sig om – så står der det her med den stramme udlændingepolitik, som vil blive ført, hvis Løkke får lov til at fortsætte, og så står der: »Og ja, selv hvis vi kunne tvinge os selv i regering, så ville vi blive tvunget til at føre en stram udlændingepolitik.« Danskerne må da have en eller anden forklaring: Er det det, der står på Enhedslistens hjemmeside under spørgsmål-svar, der er gældende, eller er det det, fru Pernille Skipper nu siger, altså at nej, selvfølgelig vil man ikke videreføre den stramme udlændingepolitik?

Kl. 13:14

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 13:14

Pernille Skipper (EL):

Jeg er simpelt hen ked af, at jeg bliver nødt til at forklare det for hr. Kristian Thulesen Dahl: Man skal jo have flertal for sin politik. Jeg er godt nok sproglig student, og derfor er jeg ikke sådan den helt store matematiker. Men jeg kan tælle til 90, og desværre er der ikke 90 mandater for Enhedslistens udlændingepolitik.

Desværre er det sådan, at der er et flertal i Folketinget, som insisterer på, at Danmark ikke skal tage sin del af ansvaret for menne-

sker på flugt og i øvrigt vil behandle mennesker, som kommer fra andre lande, men eksempelvis er født og opvokset her, ringere end andre.

Det er ikke Enhedslistens politik, og indtil vi får et flertal for noget andet, ja, så bliver det hr. Kristian Thulesen Dahls politik. Og jeg vil gøre mit for, at hr. Kristian Thulesen Dahl får så lidt indflydelse som overhovedet muligt. Derfor er det selvfølgelig også sådan, at hvis man sidder som en mindretalsregering, skal man gøre det, som et flertal i Folketinget siger – punktum.

Men vil Enhedslisten det? Nej, vi vil ikke sidde for enhver pris og gennemføre hr. Kristian Thulesen Dahls politik – også selv om der måske er andre herinde, der vil.

Kl. 13:16

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru Christina Egelund, Liberal Alliance.

Kl. 13:16

Christina Egelund (LA):

Tak for det. Og tak for en god tale – det er jo dejligt med sådan en meget klar, ideologisk tale fra fru Pernille Skipper. Jeg vil egentlig stille et spørgsmål i samme undrende ånd, som lå i hr. Kristian Thulesen Dahls spørgsmål. Der er noget, der virkelig har undret mig længe ved Enhedslisten politik, og det er tilgangen til spørgsmålet om udenlandsk arbejdskraft.

Enhedslisten står på skuldrene af en historie med arbejderbevægelsen, international solidaritet, solidaritet på tværs af landegrænser, slagord, hvor man siger: Arbejdere, foren jer – ordføreren kender selv historien – og derfor undrer det mig helt vildt, at man har så stor modstand mod, at udlændinge kan få lov til at komme til Danmark og tage et arbejde på ordentlige løn- og arbejdsvilkår. Fru Pernille Skipper, hvad er der egentlig galt med en svejser fra Brasilien? Hvad er problemet?

Kl. 13:16

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:16

Pernille Skipper (EL):

Jeg er sikker på, at der findes mange strålende svejsere i Brasilien, og hvis der skulle stå et sted – nu ved jeg ikke, om fru Christina Egelund bevæger sig lige så meget rundt på enhedslisten.dk, som hr. Kristian Thulesen Dahl gør – at Enhedslisten har et problem med svejsere fra Brasilien eller udenlandsk arbejdskraft i øvrigt, som kommer hertil på ordentlige løn- og arbejdsvilkår, så er det forkert.

Vi synes netop, at det er helt i orden, at man kommer hertil, hvis det er på ordentlige løn- og arbejdsvilkår, og det er jo bl.a. derfor, at vi kæmper så hårdt for en social protokol i EU, sådan at virksomheder ikke kan udnytte underbetalt arbejdskraft i andre lande, som af deres livsomstændigheder er tvunget til at acceptere ringe vilkår, til også at presse løn- og arbejdsvilkår for arbejdere i Danmark. Det er netop international solidaritet, at vi siger nej til, at virksomhederne må bruge mennesker fra fattige lande til at trykke vilkårene for danske arbejdere.

Kl. 13:17

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Fru Christina Egelund.

Kl. 13:17

Christina Egelund (LA):

Det svar er jeg faktisk oprigtig glad for, for hvis man skal tage det for pålydende, må det jo betyde, at en – for nu at blive i eksemplet – svejser fra Brasilien er velkommen i Danmark, kan tage et arbejde,

bosætte sig og bo blandt os, hvis vedkommende arbejder på en overenskomstmæssig løn. Er det korrekt forstået?

Kl. 13:18

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:18

Pernille Skipper (EL):

Hentyder fru Christina Egelund til beløbsgrænsen? Nej, det gør hun ikke.

Ja, det er korrekt, at Enhedslisten synes, at der godt må komme arbejdskraft hertil fra andre lande, men at det skal være på danske løn- og arbejdsvilkår, at det skal være på overenskomstmæssige vilkår, og det bliver vi jo så nødt til at indrette vores lovgivning efter, sådan at man kan stille de krav til de danske virksomheder.

Kl. 13:18

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Uffe Elbæk, Alternativet. Værsgo.

Kl. 13:18

Uffe Elbæk (ALT):

Tak for talen fra fru Pernille Skipper. Jeg har, som fru Pernille Skipper ved, stor respekt for det sociale engagement, der præger Enhedslisten. Det havde jeg i går, det har jeg i dag, og det vil jeg også have i morgen. Så kun ros til det, der er blevet sagt indtil nu. Men der, hvor jeg oprigtigt er nysgerrig, eller hvor jeg simpelt hen ikke forstår Enhedslistens position, er i forhold til Europa. Fru Pernille Skipper sagde selv lige før, at man arbejder for en social protokol i EU, og at man synes, at det er vigtigt i forhold til at sikre gode arbejdsbetingelser for arbejdere rundtomkring i Europa. Men hvorfor er det, at Enhedslisten, hvis jeg har forstået det rigtigt – og det er så spørgsmålet – er så stor en kritiker af det europæiske samarbejde og dybest set ønsker, hvis jeg igen har forstået det rigtigt, at Danmark skal melde sig ud af EU?

Kl. 13:19

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:19

Pernille Skipper (EL):

Det er en misforståelse, at Enhedslisten skulle være modstander af europæisk samarbejde. Men det er fuldstændig korrekt, at vi er stærke kritikere af EU, og det er jo to forskellige ting, synes jeg. Internationalt samarbejde kan man ikke komme udenom i den verden, vi lever i, i forhold til klimaforandringer, flygtningekriser. Hr. Uffe Elbæk kan selv remsen om, hvad det er, vi har brug for hos hinanden til at løse på tværs af landegrænser.

Det, der er problemet med EU, er, at det er et internationalt samarbejde, som netop ikke lader os fremme menneskerettigheder, hensynet til miljø, hensynet til lønmodtagernes rettigheder. Det er et traktatgrundlag, som gør det muligt for virksomhederne konsekvent at sætte hensynet til indtjening over hensynet til eksempelvis lønmodtagernes forhold, og det er desværre også et samarbejde, som gør det umuligt for Danmark at gå foran på rigtig mange områder. Hr. Uffe Elbæk ved eksempelvis udmærket godt selv, at vi ikke kan komme til at forbyde farlig kemi i legetøj, fordi EU har den lovgivning, som EU har. Det er det, der er vores problem. Det er ikke samarbejdet i sig selv, det er konstruktionen og samarbejdet.

Kl. 13:21

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Hr. Uffe Elbæk.

Kl. 13:21

Kl. 13:23

Uffe Elbæk (ALT):

Alternativet har en helt anden position end Enhedslisten på det her område, hvor vi jo hellere vil arbejde sammen med progressive kræfter inden for det europæiske samarbejde. Tag eksempelvis nogle partier, som Enhedslisten normalt refererer til som nogle, der arbejder tæt sammen med og har respekt for – om det er Podemos eller det er Syriza – hvor der i hvert fald ifølge det, jeg ved om det, er den holdning, at man ikke skal have mere EU eller mindre EU, men at man skal have et bedre EU, og at man skal gå ind og sikre en demokratisering af det europæiske samarbejde. Og det undrer mig virkelig, hvordan Enhedslisten i den her sag står side om side med Dansk Folkeparti. Jeg ved, at det er med meget forskellige argumenter, men begge partier ønsker, at Danmark skal træde ud af det europæiske samarbejde, hvis det står til – som i det her tilfælde – Enhedslisten.

Kl. 13:21

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:21

Pernille Skipper (EL):

Vi har rigtigt nok et rigtig tæt samarbejde med eksempelvis Podemos, som vi jo også laver en fælles international valgkamp med frem mod EU-parlamentsvalget, hvilket vi også gør med La France Insoumise, som er et stort progressive parti i Frankrig, svenskerne osv. osv. Det, som vi har tilfælles, er netop, at vi er meget kritiske over for det traktatgrundlag, som EU bygger på, og at vi mener, at det skal forandres, eller også skal man blive nødt til at trække sig ud. Det viser netop erfaringerne med Grækenland, hvor den græske befolkning valgte en helt anden regering og en helt anden politik, som ikke kunne blive gennemført på trods af det store flertal, fordi EU holdt landet i en skruetvinge. Det er ikke bare udemokratisk, men det er også forkert, og det er skadeligt for Grækenland. Derfor er der jo en stor del af vore søsterpartier i verden, som faktisk er blevet enige med Enhedslisten, og ikke omvendt. Jeg vil rigtig gerne fortælle en masse mere, men det kan jeg ikke nå.

Kl. 13:22

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Det er nemlig rigtigt. Og nu er det fru Karen Ellemann, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:22

Karen Ellemann (V):

Så kommer chancen heldigvis igen her. Jeg vil egentlig gerne følge lidt op på noget af det, som fru Christina Egelund spurgte til i forhold til regeringens udspil og det her med også at kunne tiltrække kvalificeret udenlandsk arbejdskraft, som jo også skal ses i sammenhæng med, at man samtidig er meget, meget markant optaget af at sikre, at danskere kommer ind på arbejdsmarkedet. Jeg var meget, meget glad for det svar, som fru Pernille Skipper gav, for det var sådan set et tilsagn om opbakning. Min sidemand løb bekymret væk, fordi han kunne se, at jeg begynder at tælle i mandater, i forhold til at vi måske kan lave et alternativt flertal for lige præcis det udspil, der ligger. Så jeg vil egentlig gerne bede Enhedslisten og dermed en af rød bloks mange statsministerkandidater om at bekræfte, at man faktisk er enig med regeringen i forhold til det udspil, regeringen er kommet med, om tiltrækning af udenlandsk arbejdskraft.

Kl. 13:23

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Pernille Skipper (EL):

Nej, det går nok ikke. Et af de store kritikpunkter, vi har, er forslaget om nedsættelsen af beløbsgrænsen. For hvis man sætter den ned til eksempelvis 27.000 kr. – hvis det er rigtigt husket, at det er det, regeringen ønsker – så er der jo netop ikke tale om, at man åbner op for tiltrækning af højt specialiseret arbejdskraft. Så åbner man op for buschauffører og andre ufaglærte eller lavtuddannede, som kan komme hertil og få arbejde, og det frygter vi selvfølgelig vil blive brugt til løntryk. Hvis ikke det er det, man ønsker med at tiltrække arbejdskraften, så er der jo masser af ledige hænder her i Danmark. Hvis det er højt specialiseret arbejdskraft, man ønsker, så kan man jo få al den arbejdskraft hertil. Man skal bare betale en ordentlig løn for det.

Kl. 13:24

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Værsgo.

Kl. 13:24

Karen Ellemann (V):

Men der var netop et meget klart spørgsmål fra fru Christina Egelund før i forhold til at tale om den brasilianske svejser, altså den faglærte arbejdskraft, som der i den grad mangler rundtomkring på danske arbejdspladser, og det skal ikke ses som en modsætning til at sikre, at danskere også bliver veluddannede og kommer ind på arbejdsmarkedet. Men det er jo også lige præcis diskussionen om, at der er behov for yderligere arbejdskraft, og det er den kvalificerede, og det er præcis en beløbsgrænse på de 27.000 kr., og det er jo også efter overenskomst og på overenskomstlignende forhold. Hvis Enhedslisten kan være enig i det, har jeg meget svært ved at se, at man ikke blot kan genbekræfte det, så vi er helt sikre på, at vi i hvert fald kan tælle Enhedslistens mandater med i den ligning.

Kl. 13:25

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:25

Pernille Skipper (EL):

Problemet er jo, at det kan blive en modsætning. Men man kan jo også sagtens få en svejser hertil. Man skal bare betale en ordentlig løn for det. Så hvis virksomhederne virkelig står og mangler svejsere, så er det jo muligt at give dem, der kommer fra andre lande, et arbejde. Man skal bare betale en ordentlig løn for det.

Kl. 13:25

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Fru Lotte Rod, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:25

Lotte Rod (RV):

Radikale Venstre og Enhedslisten deler kritikken af hvidvaskskandalen i Danske Bank. Derfor har jeg lyst til at spørge Enhedslistens ordfører, om vi ikke skal gøre det, der virker, nemlig at sørge for, at vi kommer med i det europæiske banktilsyn, som jo er dem, der vil have muskler nok til at håndtere sådan en sag.

Kl. 13:26

Pernille Skipper (EL):

Spørgsmålet var om det europæiske banktilsyn. Jeg ved, at der er kommet et forslag fra Kommissionen, som gerne vil udvide det. Det har vi ikke taget stilling til endnu, men vi er sådan set villige til alle former for internationalt samarbejde, også via EU, så længe det ikke begrænser Danmarks mulighed for at gå foran og indføre en endnu skrapere kontrol, hvis det er det, der er behov for.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Værsgo.

Kl. 13:26 regering på Enhedslistens mandater, er der en grænse for, hvad man kan gøre sammen med højrefløjen, altså hvis man fortsat ønsker at sidde på Enhedslistens mandater. Og en skattereform af en kaliber som den i 2012 kan meget vel være noget, der gør, at man må finde sig et andet parlamentarisk grundlag.

Kl. 13:29

Lotte Rod (RV):

Tak for det. Jeg synes, det er dejligt, hvis Enhedslisten gerne vil være med i bankunionen, for det, jeg hørte Enhedslistens ordfører sige før, var, at man umiddelbart er meget optaget af at få delt Danske Bank op. Der vil jeg jo tro, at det vil føre til, at de bare flytter ud af Danmark, og at vi dermed mister arbejdspladser. Hvad tænker ordføreren om det?

Kl. 13:27

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 13:27

Pernille Skipper (EL):

Til det om, at de vil flytte ud af Danmark, og at vi vil miste arbejdspladser: Jeg tror, det er helt nødvendigt, at vi begynder at tale om, at bankerne bliver nødt til at blive delt op, sådan at man har den almindelige bankvirksomhed for sig, realkreditvirksomheden for sig osv., for ellers bliver bankerne for store.

Fru Lotte Rod er velkommen til at komme med nogle alternative forslag til, hvordan vi kan sikre, at det ikke sker, men jeg tror, at Radikale Venstre lige så godt som Enhedslisten ved, at det ikke er holdbart, at der er banker, der er så store, at hele det danske samfund bliver trukket med ned, hvis de går ned, fordi de har foretaget for risikable investeringer. Så kan det godt være, at fru Lotte Rod har en bekymring for noget konkurrenceevne, men ærlig talt, tror jeg også godt, at Radikale Venstre ved, at problemet er mere alvorligt end som så. Det kan blive hele den danske økonomi, hvis vi ikke gør noget over for bankerne.

Kl. 13:27

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak. Så er det fru Brigitte Klintskov Jerkel, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:28

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Ordføreren var lidt inde på skat i sin tale: at nogle var bag i en kø, fordi nogle andre skulle have en skatterabat. I skatteaftalen fra 2012, som Socialdemokratiet, Radikale Venstre, SF, Venstre og Konservative var med i, hævdede man topskattegrænsen. Det betyder, at 275.000 skatteydere ikke længere skal betale topskat. Hvis en rød regering igen foreslår lettelse i topskatten, som det også skete sidste gang i 2012, da Enhedslisten var støtteparti til en rød regering, vil Enhedslisten så vælte regeringen?

Kl. 13:28

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 13:28

Pernille Skipper (EL):

Det kan meget vel blive tilfældet, det kan det. Altså, det er der ikke nogen grund til at lægge skjul på. Jeg håber virkelig ikke, at der er nogen herinde, der har overset, at skatteaftalen fra 2012 var noget, som virkelig gav skår i forholdet mellem Enhedslisten og den daværende regering, som vi rigtigt nok var parlamentarisk grundlag for. Der er heller ikke nogen tvivl om, at det er en af grundene til, at vi efterfølgende har anlagt os en ny parlamentarisk strategi, hvor vi på forhånd har sagt til Socialdemokratiet: Skulle man sidde og danne

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 13:29

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Jamen tak for et meget præcist svar. Ordføreren var også lidt inde på, at nogle havde brug for støtte. På et tidspunkt udtaler Enhedslisten, at regeringen sparker til folk, der ligger ned – det var tilbage i 2015 som en reaktion på regeringens kontanthjælpsloft. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad Enhedslisten siger til, at Socialdemokratiet ikke vil love at afskaffe kontanthjælpsloftet, men derimod vil lade en ydelseskommission se på området.

Kl. 13:30

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 13:30

Pernille Skipper (EL):

Det synes jeg er ualmindelig ringe af Socialdemokratiet de ikke vil love. Det tror jeg faktisk også godt hvert eneste folketingsmedlem fra Socialdemokratiet er klar over, altså at alle Enhedslistens folketingsmedlemmer synes, det er ualmindelig ringe, at man ikke vil love det – da særlig i lyset af at man godt kan love boligejerne tryghed og skattelettelse, og at man godt kan love alt muligt andet. Men lige præcis hvad angår noget, som både rammer en masse mennesker, som er udsatte, som i forvejen har det rigtig, rigtig svært, og som så oven i købet skal bakse med fattigdom, og rammer trygheden for os alle sammen, kan man søreme ikke rigtig love noget, for ih, uh, det vil man helst ikke. Det synes jeg er ualmindelig ringe, og det tror jeg også godt man ved i Socialdemokratiet.

Kl. 13:31

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Hans Kristian Skibby, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:31

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak, hr. formand. Hvis man kigger på den udlændingepolitik, som Enhedslisten er garant for, og den, som Dansk Folkeparti er garant for, så er der nok en vis form for forskellighed. Om asylansøgere og familiesammenførte og andre i øvrigt mener Enhedslisten jo, at man skal integrere, og at man reelt skal gøre dem til indvandrere i Danmark. Det er også det, der bl.a. står i forslaget til vedtagelse i dag som punkt nr. 3 ud af de 4 initiativer, som de røde partier slår til lyd for.

Nogle af de eksempler, vi så oplever i Danmark, er jo bl.a., at rigtig mange af dem, der er kommet fra Syrien til Danmark, vælger – efter at de har fået opholdstilladelse i Danmark og har fået familiesammenføring osv., de kan sågar begynde på en igu-uddannelse i Danmark – at tage flyveren hjem på ferie enten fra Sturup i Sverige, eller også tager de fra Billund, hvor der også er en direkte rute til Libanon, hvor der så er en bus hyret til at køre dem hjem på ferie i Syrien. Det er noget, der foregår i et ganske massivt og stigende antal.

Mit spørgsmål til Enhedslisten er i den forbindelse: Mener Enhedslisten, at man vitterlig er forfulgt, når man får opholdstilladelse i Danmark med de rettigheder, der følger med i form af økonomi og tilskud, og hvad ved jeg, og så vælger at rejse hjem på ferie? For det

er jo dem, man reelt holder hånden over rent økonomisk med den politik, som Enhedslisten fører over for udlændinge? Man giver dem en meget god og favorabel igu-uddannelse i Danmark, og så vælger de at bruge pengene på at købe flybilletter for at rejse hjem på ferie. Er det i overensstemmelse med Enhedslistens politik?

Kl. 13:33

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 13:33

Pernille Skipper (EL):

Jeg vil faktisk gerne starte med at sige, at jeg ikke synes, at igu-uddannelsen er specielt favorabel. Altså, man får jo ikke papir på sin uddannelse eksempelvis, så det synes jeg faktisk vi kunne gøre bedre. Og hvorfor skal vi gøre det bedre? Jo, fordi det er i vores alle sammens interesse at sørge for, at mennesker, der kommer hertil fra andre lande, f.eks. flygtninge, som al erfaring viser skal blive her i rigtig, rigtig mange år, får en uddannelse og lærer dansk og kender vores samfund. Og den absolut bedste måde at gøre det på er da ved at få foden inden for på arbejdsmarkedet. Det er integration.

Hvis vi ikke gør det, men gør det, Dansk Folkeparti ønsker, så får vi en underklasse af mennesker, som ikke kan dansk, som ikke har nogen uddannelse, som ikke har noget arbejde, og på den måde er en udgift for samfundet i stedet for en indtægt. Jeg har ikke hørt konkrete historier om folk, der er rejst på ferie i Syrien. Jeg ved heller ikke, om der er nogen områder, hvor det er sikkert nok, til at man kan gøre, så det vil jeg faktisk helst ikke svare på, når jeg ikke har viden om det, her fra talerstolen. Det beklager jeg.

Kl. 13:34

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Carsten Bach. Nej, det er Hans Kristian Skibby en gang til. Værsgo.

Kl. 13:34

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Jamen jeg spurgte egentlig til noget, som er en kendsgerning. I dag er der rejsearrangører, som laver rejser for herboende familiesammenførte og syrere med permanent opholdstilladelse, som så rejser hjem på ferie via et luftfartsselskab, som er placeret i Libanon, og som har arrangeret flyruter fra Billund lufthavn. Det er noget, der er alment kendt i Jylland, hvor jeg kommer fra i hvert fald. Jeg tror også, at nogle fra Enhedslisten er klar over det.

Jeg spørger bare: Er man forfulgt, hvis man er i stand til at kunne rejse hjem på ferie i det land, man er flygtet fra? Det spurgte jeg meget nøgternt og klart og præcist om, og det svarede ordføreren ikke på. Er man forfulgt, når man rejser hjem på ferie?

Kl. 13:35

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:35

Pernille Skipper (EL):

Jeg er også fra Jylland, ikke? Så altså rolig nu. Hvis Hans Kristian Skibby spørger mig, om jeg tror på, at der er et beskyttelsesbehov for folk, der kommer fra Syrien, som er flygtet fra Islamisk Stat, der voldtager kvinder, hugger hovedet af folk, hugger armene af folk, som begår terrorisme, og som i øvrigt slås mod Assadstyret, som undertrykker sin egen befolkning, så ja, det tror jeg som udgangspunkt på.

Så er der altid et individuelt skøn, om man har et beskyttelsesbehov eller ej. Tager man tilbage til sit hjemland, kan det indgå i overvejelserne om et beskyttelsesbehov. Men som sagt har jeg ikke over-

blikket over, om der er enkelte områder i Syrien, hvor der er sikkert nok, til at man kan gøre det. Jeg har heller ikke – måske som den eneste jyde, jeg ved det ikke – hørt om den her almene viden, som spørgeren har.

Kl. 13:36

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det hr. Carsten Bach, Liberal Alliance.

Kl. 13:36

Carsten Bach (LA):

Tak. Det var godt, vi lige fik den sidste del af hr. Hans Kristian Skibbys spørgsmål på plads.

Jeg har et behov for at få svejset noget fast, vil jeg sige, i forhold til fru Pernille Skippers svar på fru Christina Egelunds spørgsmål tidligere, hvor der blev spurgt til en svejser fra Brasilien. Jeg vil så sige, at det ikke nødvendigvis behøver at være en svejser fra Brasilien, det kunne også være en fra Canada eller fra USA eller fra Australien for den sags skyld. Men hvis den pågældende svejser er ansat på dansk overenskomst, er han eller hun så ifølge Enhedslisten velkommen i Danmark?

Kl. 13:36

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:36

Pernille Skipper (EL):

Jeg kender simpelt hen ikke svejsernes overenskomst, men jeg ved, at den nuværende beløbsgrænse er nogenlunde 34.000 kr. alt inklusive – altså om måneden – og det synes jeg er rigtig fint.

Kl. 13:37

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Hr. Carsten Bach.

Kl. 13:37

Carsten Bach (LA):

Det ved jeg ikke om jeg vil betragte som et klart svar, men lad nu det ligge. Det kan være, der er andre, der får lyst til at følge yderligere op på det. For der var faktisk noget i fru Pernille Skippers tale, der fik mig til at tænke på arveafgiften. Fru Pernille Skipper havde, tror jeg, en bemærkning om en rig arving, der skulle have en skatterabat. Og i Liberal Alliance vil vi gerne afskaffe arveafgiften, men Socialdemokratiet vil vist gerne øge den. Derfor vil jeg gerne spørge Enhedslisten, om Enhedslisten faktisk synes, det er rimeligt, at danskerne, der har arbejdet hele livet og sparet op hele livet, så i deres sidste stund, eller i hvert fald lige efter deres sidste stund skal plages af yderligere beskatning af den opsparing, som de faktisk i virkeligheden havde tiltænkt deres kære, deres børn og deres familie.

Kl. 13:37

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:38

Pernille Skipper (EL):

Jeg er rigtig glad for, at spørgeren bemærkede, at jeg kom med en stikpille om arveafgiften. Det var med vilje. Vi synes også, det er rigtig fint, at hvis man arver rigtig mange penge – ikke nogle, man selv har tjent, men nogle, man bare er født til – så betaler man noget at det i skat til fællesskabet, fuldstændig ligesom folk, der går på arbejde hver dag og knokler hårdt, betaler en del af det til fællesskabet.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:38

at det er nye danskere, vi får ind via igu-ordningen? For så synes jeg, den der enighed rækker lidt længere, end jeg havde regnet med.

Kl. 13:41

Peter Skaarup (DF):

Tak for det, og tak for talen. Jeg skulle spørge fru Pernille Skipper om det forslag til vedtagelse, som vi har fået omdelt, og som Enhedslisten er en del af. Der er nogle sætninger, som jeg lige skal så-dan forstå helt rigtigt, og det er egentlig det, det går ud på. Der står i fjerde afsnit:

»For det tredje reelt løfter integrationen, så flere nye danskere kommer ind på arbejdsmarkedet, herunder fastholder IGU-ordningen«.

Når jeg læser det, får jeg det jo til at betyde, at de her igu-mennesker, der er på den ordning, så er nye danskere. Er det også Enhedslistens synspunkt, at det er det, man mener med det, man skriver, altså at det er nye danskere, der er på igu-ordningen?

Kl. 13:38

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:41

Pernille Skipper (EL):

Jeg ved ikke, om hr. Peter Skaarup gik glip af sit spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører. Det ville ellers have været mere oplagt at spørge til Socialdemokratiets politik dér. Jeg tror nok desværre, jeg må indrømme, at det ikke er i den her omgang, jeg har fået overbevist Socialdemokratiet om at føre en ordentlig og human udlændingepolitik på alle punkter. Det ville jeg virkelig gerne prale af, hvis det var. Men jeg er faktisk trods alt glad for, at vi kan enes om, at det er bedre at integrere mennesker, det er bedre at få dem til at blive en del af det danske arbejdsmarked og lære dem det danske sprog, end det er at skabe en ny underklasse af mennesker, som så ikke har nogen tilknytning til vores fællesskab.

Kl. 13:42

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:39

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Peter Hummelgaard Thomsen fra Socialdemokratiet.

Kl. 13:42

Pernille Skipper (EL):

Det kan det jo meget vel blive med tiden. Altså, med al respekt, hr. Peter Skaarup – og jeg ved godt, at der bliver spurgt på den sødeste og mest undrende måde, for det er jo spændende med den der politik hos Enhedslisten: Jeg har det faktisk sådan, at når vi ved, hvor lang tid krigen i Syrien har varet, vi ved, at den ikke har nogen udsigt til at slutte, vi i det hele taget også ved, at mennesker, der kommer her-til på flugt og får flygtningestatus, meget, meget sjældent har muligheden for at vende tilbage igen, fordi forholdene meget, meget sjældent ændrer sig til det bedre, så nytter det ikke noget, at vi propper folk ind i lejre. Det er både inhumant og ikke fair; det er ikke ordentligt over for de børn, de får, som skal vokse op her; og det er også dårligt for os alle sammen, for vi har ikke brug for en ny underklasse af mennesker, der ikke kan det danske sprog og ikke kender vores samfund. Vi har da brug for, at de kommer med ind i fællesskabet. Det burde Dansk Folkeparti da om nogen også synes.

Kl. 13:40

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Hr. Peter Skaarup.

Kl. 13:40

Peter Skaarup (DF):

Et er, at man med den igu-ordning favoriserer flygtninge frem for danskere, fordi man jo tilbyder dagpenge, uden at de har betalt ind til den ordning i mange år, som danskere skal – og det er vi i Dansk Folkeparti dybt undrende over for man har tilladt – noget andet er, at man så også kalder mennesker, der skal ind på den her ordning, som jo er defineret bl.a. som flygtninge, der er kommet til Danmark inden for de seneste år, for nye danskere. Så synes jeg jo egentlig, at alting hører op. For ideen, som jeg trods alt både har hørt fra Socialdemokratiet og Venstre her i dag, er jo, at midlertidighed er midlertidighed, og det vil sige, at hvis man kommer som flygtning, skal man vende tilbage til sit hjemland. Så er man ikke ny dansker.

Det, som forsamlingen herinde forhåbentlig kunne bruge noget tid på i efteråret, er så at sørge for, at det er midlertidigt, når man kommer til Danmark. Men skal jeg forstå det forslag til vedtagelse, der er fremsat, og som Enhedslisten er en del af, sådan, at man også opfatter Socialdemokratiet som et parti, der nu har skrevet under på,

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Tak for det. Jeg vil lige – bare helt kort – følge op på hr. Uffe Elbæks spørgsmål. Vil fru Pernille Skipper ikke bekræfte, at Enhedslistens holdning er, at man ønsker, at vi i Danmark skal afholde en folkeafstemning om fortsat EU-medlemskab? Og kunne fru Pernille Skipper ikke også delagtiggøre os i, hvad man ved sådan en folkeafstemning vil anbefale danskerne at stemme?

Kl. 13:42

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:42

Pernille Skipper (EL):

Det er rigtigt nok, at hvis vi får et flertal for det, ville vi gerne afholde en folkeafstemning, og vi ville også anbefale, at Danmark forlader EU afhængigt af, hvad aftalen, man så nu engang har indgået, ville handle om. Det er fuldstændig rigtigt. Det er det ene ben af Enhedslistens EU-politik, altså på den ene side at forsøge at skabe andre internationale samarbejdsfora, som ikke har det traktatgrundlag, som jeg ved at hr. Peter Hummelgaard Thomsen også er temmelig kritisk over for, og som sikrer, at virksomheder kan udnytte vandrende arbejdskraft, mennesker fra andre lande, til bl.a. at trykke løn- og arbejdsvilkår i Danmark.

Det andet ben er jo selvfølgelig at forsøge at ændre forholdene indefra. Og det er også derfor, som hr. Peter Hummelgaard Thomsen også godt ved, at Enhedslisten stiller op til EU-Parlamentet, indgår i venstrefløjsgruppen, har internationalt samarbejde med vores søsterpartier på tværs af landene, bl.a. for at bekæmpe social dumping og gøre mere i vores nationale parlamenter, samtidig med at vi arbejder i EU og har fremsat forslag om, at Danmark skal støtte en social protokol i EU, her i Folketinget.

Kl. 13:44

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Spørgeren.

Kl. 13:44

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Tak for det. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at jeg sådan set har både forståelse og respekt for – og jeg synes sådan set også, det er klogt af Enhedslisten – også at gå reformens vej i EU. Og vi deler jo fuldstændig synspunktet om, at det i dag er for nemt at skabe social dumping osv.

Det, jeg til gengæld undrer mig over – i lighed med hr. Uffe Elbæk, tror jeg – er, hvorfor man overhovedet ønsker at have en folkeafstemning, hvor man vil anbefale danskerne, at vi skal melde os ud af EU. Det er det første.

Det andet er så spørgsmålet: Vil fru Pernille Skipper ikke også bekræfte over for mig, sådan som jeg har kunnet sondere terrænet, at Enhedslisten er et af de meget, meget få blandt de mange ligesindede partier, Enhedslisten har i Europa og i EU, som rent faktisk anbefaler det samme som Enhedslisten, nemlig at afholde folkeafstemninger i lighed med Brexit og sådan set også anbefale befolkningerne at melde sig ud?

Kl. 13:45

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:45

Pernille Skipper (EL):

Nej, det sidste er ikke korrekt. Altså, det er rigtigt nok, at der engang har været sådan lidt en opdeling mellem venstrefløjspartierne i Europa, hvor de sydeuropæiske partier var meget mere EU-positive end de nordeuropæiske. Det er ikke tilfældet længere, og det er jo, bl.a., fordi man har set konsekvenserne af EU's politik i Grækenland.

Det har gjort, at Enhedslistens ligesindede – som hr. Uffe Elbæk også forsøgte at spørge til – jo har ændret holdning på lange stræk, og nu også siger, at hvis man ikke kan få ændret traktatgrundlaget inden for en overskuelig fremtid, bliver man nødt til at trække sig ud. Og så må man gøre det på nogle ordentlige og ordnede vilkår. Og selvfølgelig kan det også lade sig gøre stadig væk at have et samarbejde med EU. Det har man i Norge, som ikke er medlem, og som ikke er gået nedenunder og hjem endnu, tværtimod. Selvfølgelig kan det lade sig gøre.

Det handler jo dybest set om at sørge for, at man ikke bliver ved med at slå i en dyne i EU, hvor der tales om reformer. Og jeg ved, at Socialdemokratiet og SF – Alternativet har i sagens natur ikke gjort det i så mange år – også bliver ved med at tale om, at der skal reformer til. Men hvornår kommer de?

Kl. 13:46

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det hr. Jacob Mark, SF, som spørger.

Kl. 13:46

Jacob Mark (SF):

Tak for det. Vi har jo meget tilfælles med Enhedslisten. Derfor kan det også være svært at finde på de gode spørgsmål til Enhedslistens tale ved åbnings- og afslutningsdebatter. Jeg tror, at det, der adskiller SF fra Enhedslisten, er vores parlamentariske strategi, altså hvor mange forlig man skal være med i, og hvad der skal til for at gå med i et forlig. Jeg kan somme tider savne Enhedslisten i de mange forlig, hvor vi sidder og bokser med at gøre Danmark rødere og grønnere.

Så så jeg en udmelding fra fru Pernille Skipper om, at Enhedslisten gerne vil i regering efter næste valg. Jeg tror endda, at man legede med tanken om at ville have statsministerposten. Men det er jo sådan, at hvis man går ind i en regering, går man også ind i alle forligene. Det gjorde SF. Det har Liberal Alliance gjort. Og det gør man

jo, fordi man så skal administrere et helt land og skal administrere alle forligene.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, når nu Enhedslisten både har fremlagt den her plan om de første 1.000 dage og flirtet med tanken om statsministerposten, om Enhedslisten vil være klar til at indgå i alle forlig og endelig komme ind til SF og være med til at gøre Danmark rødere og grønnere, altså komme derind, hvor man faktisk gør det.

Kl. 13:47

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:47

Pernille Skipper (EL):

Vi nåede ikke helt op på 1.000 dage. Det var 100 dage. Men jeg vil gerne benytte lejligheden til at reklamere for 100 dage med Enhedslisten. Det er et eksempel på, hvad vi kunne gøre, hvis vi fik magt, som vi har agt, og hvis vi fik en rød-grøn progressiv regering til venstre for Socialdemokratiet, som vi jo rigtig nok også gerne så SF stille mod. Det er ikke vores mål i livet at gøre en socialdemokrat til statsminister. Vi har et meget mere ambitiøst mål, og vi vil egentlig rigtig gerne have vores rigtig gode venner med på at være mere ambitiøse end som så.

Så ved jeg ikke, hvad det er for nogle forlig, hr. Jacob Mark savner Enhedslisten i. Er det førtidspension- og fleksjobreformen, er det Nordsøskatteaftalen, er det skattereformen fra 2012, eller er det folkeskolereformen eller satspuljeaftalen? Men jeg kan love, at det ikke er forlig, som Enhedslisten har i sinde at træde ind i. Skulle den dag komme, hvor Enhedslisten og måske SF og Alternativet kunne danne en regering til venstre, så må vi jo forholde os til, hvad for nogle forlig vi gerne vil træde ind i, og hvad for nogle vi i fællesskab vil opsigte. Det er jo en del af det at forhandle om et regeringssamarbejde.

Kl. 13:48

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Hr. Jacob Mark.

Kl. 13:48

Jacob Mark (SF):

Men så frasiger Enhedslisten sig jo de facto alle muligheder for at få indflydelse på noget af det, der betyder mest for vores partis vælgere. Det er jo i forliget om førtidspension og fleksjob, vi kan forbedre forholdene for de ledige. Det er lige nu, eller rettere om 1 time, i folkeskoleforligskredsen, at vi forhåbentlig skal gøre skoledagen kortere. Det ville være så stor en hjælp, at vi havde flere røde partier i de der forligskredse. Erkender fru Pernille Skipper ikke, at hvis Enhedslisten aldrig vil være en del af forligskredse, altså være dér, hvor man laver parlamentarisk arbejde og træffer beslutninger, så er der ingen jordisk chance for, at Enhedslisten kommer i regering?

Kl. 13:49

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:49

Pernille Skipper (EL):

Hr. Jacob Mark har fuldstændig ret i, at der er meget, vi kan enes om, og at det her er noget af det, der skiller os. For det er jo ikke i folkeskoleforligskredsen, man skal ind at gøre skoledagen kortere. Det var jo dér, man gjorde den længere til at starte med. Og hvad SF laver i det forlig, aner jeg ikke. Hvad SF laver i forliget om fleksjob og førtidspension, som har tvunget folk i arbejdsprøvning 2 timer om ugen medbringende sengen på arbejde, aner jeg ikke. Og nej, det

gør ikke verden bedre, at vi er flere, der laver dårlige ting. Det ville gøre verden bedre, hvis vi var flere, der insisterede på, at mennesker ramt af sygdom, som har brug for hjælp og støtte, rent faktisk fik det. Det ville gøre vores verden bedre, hvis vi var flere, der rent faktisk kæmpede for folkeskolen, og som lyttede til de lærere og elever, der går der, hvilket man med den reform, som SF gik med i, på ingen måde gjorde. Så hvad SF laver i de forlig, aner jeg ikke. Enhedslisten vil ikke være der. Vi vil ikke være med til at gennemføre dårlige ting.

Kl. 13:50

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre.

Kl. 13:50

Morten Østergaard (RV):

Tak for samarbejdet om forslaget til vedtagelse til i dag. Det synes jeg vi har gjort godt, og derfor er der også en fremstrakt hånd herfra for at se, om ikke vi kan fortsætte det gode samarbejde. Jeg vil komme med et lille tankeeksperiment: En virksomhed mangler en faglært medarbejder. Det kunne være til en årsløn på 350.000 kr. efter gældende regler og overenskomst alt inklusive. Så er der to ansøgere. Den ene er fra Portugal, og den anden er fra Brasilien. Lønnen er overenskomstfastsat. Det er jo slet ikke noget, vi blander os i; det klarer arbejdsmarkedets parter. Ansættelsesvilkårene er helt som kollegernes. Modersmålet for den portugisiske og den brasilianske ansøger er helt det samme, nemlig portugisisk. Så er spørgsmålet jo: Er det afgørende for Enhedslisten, at virksomheden ansætter portugiseren frem for brasilianeren?

Kl. 13:51

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:51

Pernille Skipper (EL):

Det er selvfølgelig ikke nationaliteten, der er afgørende, men der er jo også en forskel, i og med at vi allerede er en del af det indre marked, og det er Portugal også. Så der gælder to forskellige sæt regler. Og nej, vi har ikke tænkt os at lave et indre marked i hele verden, hvor man på samme måde kan udnytte arbejdskraft til at komme og underbyde løn- og arbejdsvilkår.

Kl. 13:51

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Værsgo.

Kl. 13:51

Morten Østergaard (RV):

Godt. Så nationaliteten er ikke det afgørende. Det, jeg synes at jeg hørte i debatten, var, at det afgørende var overenskomstvilkårene, som jo sikrer en ordentlig løn. Og når vi i Danmark har indrettet det på den måde, at det er arbejdsmarkedets parter, der efter en forhandling bliver enige med hinanden om, hvad der er en ordentlig løn for det arbejde, der udføres, så burde det vel egentlig også være okay, at man ansatte nogle, også selv om de tilfældigvis ikke lige boede i EU, hvis bare lønnen var den overenskomstmæssige. Kunne vi ikke finde hinanden her? Vi kunne endda lave den ekstra betingelse – så tror jeg, at Enhedslisten kunne være med – at vi sagde, at det kun gælder, hvis man har lærlinge, sådan at man ikke kan hente faglært arbejdskraft i udlandet uden at tage et uddannelsesansvar. Hvis nu vi siger, at man har lærlinge og man har overenskomst, skal vi så ikke lade virksomheden selv bestemme, om det er portugiseren eller brasilianeren, man ansætter?

Kl. 13:52

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 13:52

Pernille Skipper (EL):

Problemet er, at sådan foregår det jo ikke i virkeligheden. Altså, problemet er eksempelvis, at ofte når der kommer udenlandsk arbejdskraft hertil fra andre europæiske lande, så får de ikke de samme til-læg, som andre på arbejdspladsen gør. Det synes jeg er en farlig udvikling at åbne op for, altså at der kan komme mennesker fra hele verden og arbejde i Danmark, fordi der selvfølgelig er mange, som har en stor interesse i at arbejde for langt mindre, end man i praksis gør i Danmark. Derfor synes jeg, at beløbsgrænsen er en god idé. Den sørger for, at virksomhederne kan indhente højt specialiseret arbejdskraft, hvis de er villige til at betale for det, og hvis de virkelig mangler den, men den sørger også for, at virksomhederne kigger efter den danske arbejdskraft, der er tilgængelig, og ikke trykker løn- og arbejdsvilkårene.

Kl. 13:53

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så runder vi af med hr. Orla Østerby fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:53

Orla Østerby (KF):

Tak for det. Jeg vil sige til fru Pernille Skipper, at den grønne, konservative, liberale regering kommer om lidt med et udspil til en ny klimaplan. Der er blevet løftet lidt af sløret for, at vi for første gang nogen sinde vil udfase salget af nye biler, der kører på benzin eller diesel, fra 2030. Vi har allerede besluttet, at kul bliver udfaset inden 2030, og for første gang nogen sinde har Danmark besluttet at sætte en slutdato på kulforbruget i Danmark. Vi har lavet et energiforlig, det mest ambitiøse nogen sinde, sammen med alle Folketingets partier inklusive Enhedslisten; det er et forlig, som gør, at vi nu skal ud at bygge tre store havvindmølleparker.

I det hele taget er de grønne tiltag, der er foretaget bare i de sidste år, de mest ambitiøse, vi har set af grønne tiltag nogen sinde. Er Enhedslisten ikke ret godt tilpas med, at vi har en regering, som tager hånd om den grønne dagsorden?

Kl. 13:54

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 13:54

Pernille Skipper (EL):

Jeg ved ikke, hvad der ville ske, hvis jeg svarede ja. Enhedslisten er ret godt tilfreds med, at der er opstået sådan en eller anden form for grøn konkurrence herinde; det synes jeg faktisk er ret befriende, det handler sådan om at virke mest grøn. Så skal vi også bare have det til at handle om at *handle* mest grønt. Og selv om energiforliget eksempelvis bygger oven på tidligere energiforlig og dermed i sig selv er et fremskridt – og derfor er Enhedslisten også med – så nej, tre havvindmølleparker er ikke nok. Vi burde bygge flere.

Nej, jeg synes heller ikke, at det er sådan specielt prangende, at man vil udfase benzin- og dieselmotorer inden 2030, vel at mærke uden at sige, om man vil lave et forbud i 2030, så vidt jeg har forstået. Det er bare sådan en løs målsætning, som ikke får nogen konsekvenser. Det synes jeg ikke er ambitiøst. I Enhedslisten ville vi sige: I 2025 forbyder vi salg af nye benzin- og dieselmotorer i Danmark. Så har markedet noget tid til at omstille sig, og så ved vi også, hvornår der er en

slutdato på det. Der er ikke nogen fluffy målsætninger, vi gør det bare.

Kl. 13:55

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 13:55

Orla Østerby (KF):

Jeg havde nok heller ikke forventet, at vi kunne opfylde alle de ønsker, som Enhedslisten har. Men til et andet spørgsmål, som jeg synes det er vigtigt vi får svar på her i dag af fru Pernille Skipper:

Da vi forhandlede – og jeg var selv med – om det nye familieretlige system, var alle Folketingets partier med. Det var glædeligt, fordi det er en stor reform, en stor socialreform, vi har lavet. Men en stor del af pengene, vi brugte og som gik til det familieretlige system, kom fra satspuljen. Det, jeg godt vil høre fru Pernille Skipper om, er: Når vi nu igen skal afsætte penge til satspuljen, kan man så forvente her i Folketinget, at Enhedslisten vil sørge for at stemme for de penge, der skal ind i satspuljen, når de gerne være med til at bruge dem bagefter, for sidste gang var der jo ikke nogen penge, som fru Pernille Skipper og Enhedslisten havde stemt for, de stemte netop imod?

Kl. 13:57

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 13:57

Pernille Skipper (EL):

Jeg vil starte med at sige, at det er fuldstændig rigtigt, at regeringen ikke opfylder alle de ønsker, Enhedslisten har til den grønne omstilling. Jeg ville ønske, at man måske bare kunne opfylde et par stykker af dem, som klimaeksperter og andre har til den grønne omstilling, så ville vi komme rigtig, rigtig langt.

Satspuljen? Nej, Enhedslisten kommer ikke til at træde ind i satspuljeforliget. Vi vil meget gerne være med til at finde finansiering bl.a. til nye familieretshuse på en anden måde. Det sagde vi også dengang, og det siger vi igen. Vi vil meget gerne finde andre finansieringsveje, men satspuljen træder vi ikke ind i. Det er en asocial måde at finansiere sociale projekter på, og efterhånden er det desværre heller ikke rigtige sociale projekter længere, men helt almindelige velfærdsprojekter som eksempelvis et skilsmisssystem, der bliver finansieret derigennem.

Kl. 13:57

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Det var svaret, og dermed siger vi tak til fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Så byder vi velkommen til den næste i rækken, og det er fru Christina Egelund, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 13:58

(Ordfører)

Christina Egelund (LA):

Tak, formand. Liberal Alliance har uforholdsmæssig stor indflydelse. Det er ikke noget, jeg siger. Det er noget, hr. Kristian Thulesen Dahl siger. Jeg takker for complimenten, og jeg er i øvrigt helt enig. Det er godt, at Liberal Alliance har så stor indflydelse, for når vi har indflydelse, letter vi skatten for mere end 20 mia. kr.; når vi har indflydelse, kommer der mere frihed i folkeskolen; når vi har indflydelse, får danskerne billigere biler; når vi har indflydelse, tages de første seriøse skridt for en fast forbindelse over Kattegat; når vi har indflydelse, forbedrer vi forholdene for de ældre; og når Liberal Alliance har indflydelse, tilpasses mediemarkedet til nutidens forhold. Det er alt sammen ting, som har været vigtige for os, som vi har kæmpet

hårdt for, og som der ikke umiddelbart var flertal for, men som det er lykkedes at gennemføre i samarbejde med Dansk Folkeparti, Venstre og Det Konservative Folkeparti. Tusind tak til jer for det.

Når vi træder ind i regeringskontorerne, er det med den præmis, at mennesket er vigtigere end systemet, at borgeren er vigtigere end staten. Forleden drømte jeg om Poul Nyrup Rasmussen – det gjorde jeg – og det var en dejlig drøm, for jeg drømte nemlig om hans valg-slogan tilbage i 1990'erne, og her tænker jeg ikke på det der med kvinderne, nemlig at »Kvinder vil ha' Nyrup«, som der stod mejslet med store typer hen over ansigtet på statsministerkandidaten. Nej, jeg tænker på den valgplakat, som havde sloganet »Gang i 90'erne«. Det, der skulle sætte gang i hjulene, var en nedsættelse af afgifter og skatter, fordi det ville øge konkurrenceevnen. Poul Nyrup Rasmussen gik til valg på lavere indkomstskat, lavere selskabsskat, lavere afgifter. Socialdemokratiet, som vil sænke skatter, er jo sådan noget, der kan gøre en LA'er totalt blød i knæene.

Derfor undrer det mig også, når jeg i dag hører venstrefløjen rase imod skattelettelser, som var det noget, katten havde slæbt ind. For undskyld mig, vi er ikke statens skaffedyr. Borgerne er altså ikke til for statens skyld. Og derfor bør vi alle sammen stoppe med at tale om skattelettelser og velfærd, som om de var hinandens modsætninger. Det er en falsk modsætning, for skattelettelser er også velfærd.

Skattelettelser har en helt konkret betydning for danske familier. Lad os da bare tage tre helt fuldstændig tilfældige af slagsen. Vi kunne jo kalde dem for familien Skipper, familien Dyhr og familien Elbæk. Familien Skipper oplever større velfærd, når det ikke er økonomien, som er afgørende for, om man kan sende sit barn i en friskole. Familien Dyhr oplever større velfærd, når regeringens skattelettelser på indkomst, fri telefon og PSO giver dem ca. 10.000 kr. mere i hænderne om året – penge, som man kan bruge på en havemand, en ny cykel til børnene eller til at tage bedstemor med på ferie. Og familien Elbæk oplever større velfærd, når de får råd til en større og mere sikker bil – eller sågar bil nummer to, så logistikken hænger lidt bedre sammen.

Mere luft i privatøkonomien er altså også velfærd. Det giver borgerne mere frihed til at indrette sig, som de vil, og ikke, som vi vil på deres vegne. Den offentlige sektor har ikke monopol, vi har ikke monopol på at levere velfærd til danskerne, og vi må holde op med at lade, som om velfærd står i modsætning til skattelettelser.

I Liberal Alliance mener vi det dybt alvorligt, når vi siger, at vi arbejder for mere frihed, for lavere skat, for mere vækst og for mindre stat. Det er fire mærkesager, som er kernen i vores politiske arbejde, og som vi mener er afgørende for Danmarks fremtid. Det kæmper vi for – det gør vi ude i samfundet, det gør vi i regeringen, og det gør vi her i Folketinget. Vi kommer ikke igennem med alt, men vi yder, hvad vi kan, og jeg synes, at vi får god valuta for vores 13 mandater.

Liberal Alliances undervisningsminister har for nylig lagt et udspil frem om fremtiden for vores folkeskoler. Det handler helt grundlæggende om mere frihed – mere frihed for skolelederne, mere frihed for lærerne og ikke mindst mere frihed for skoleeleverne. Det er vigtigt. Vi skal huske på, at folkeskolen er folkets skole og ikke systemets skole. Jeg er ikke i tvivl om, at mere frihed i folkeskolen er det, der skal til for at styrke folkeskolen.

Kl. 14:03

Det er vigtigt, at vi har en stærk folkeskole, som er omdrejningspunktet for dannelse og uddannelse, men det er også vigtigt, at der er alternativer til folkeskolen, nemlig de frie skoler – enten de frie skoler, som byder på en særlig vægtning af et fagligt, et pædagogisk eller et kreativt islæt, eller de frie skoler, som frivillige kræfter i civilsamfundet møjsommeligt har fået etableret efter mange kommuners dødsrute af folkeskolelukninger. I mange af de landsbyer er den lille frie skole selve omdrejningspunktet for aktiviteter og fællesskab, og det er grunden til, at borgerne kan blive boende i stedet for at skulle

flytte til den nærmeste større by. De frie skoler er så vigtige for livet i landdistrikterne.

I den her valgperiode har vi mindsket egenbetalingen for forældrene på de frie skoler og dermed gjort det frie valg tilgængeligt for flere borgere. Det kan fru Mette Frederiksen ikke lide. I Socialdemokratiet er linjen, at de frie skoler skal være til for de få, for de mener at maks. 10 pct. af skoleeleverne må gå i en fri eller privat skole. I dag vælger næsten 20 pct. den mulighed – helt præcist er det 121.000 børn, som har valgt et andet tilbud end folkeskolen; det er det, der hedder frit valg. Og derfor skylder fru Mette Frederiksen også et svar på, hvem det helt præcist er af de 121.000 børn, som skal forlade den skole, de selv har valgt. Hvad er det for nogle landsbyer, som skal miste deres lokale skole?

Vi indleder i den her uge den sidste samling før det næste folketingsvalg. Var man i tvivl om det, kan man jo bare se på de mange forslag om øgede offentlige udgifter, som ruller ud af partiernes kampagnekontorer. Alle taler om, hvor mange penge man vil bruge, og hvad man vil bruge dem på, og meget få taler om, hvor pengene skal komme fra.

Det går sådan set godt i dansk økonomi. Beskæftigelsen er høj, ledigheden er lav, og virksomhederne har ordrebøgerne fulde. Den offentlige sektor vokser mindre end den private sektor. Det sidste var også en ambition i Anders Fogh Rasmussens borgerlige regering i 00'erne. Det lykkedes ikke helt dengang, det gør det nu, men – for der er et men – vi står midt i en højkonjunktur, og på trods af det når den økonomiske vækst ikke engang 2 pct. Det er problematisk, for økonomisk vækst er fundamentet for bedre levestandard, for udvikling, for velfærd, for mere frihed og egentlig for et bedre liv.

En af de barrierer, som står i vejen for højere vækst, er mangel på arbejdskraft. Virksomheder beretter om, at de forgæves slår stillinger op og må afvise ordrer, fordi de simpelt hen ikke kan rekruttere. Det er bekymrende, men ikke mere bekymrende, end at vi faktisk her i Folketinget kan gøre en hel del for at løse det problem, hvis vi altså vil. Vi kan forbedre fast track-ordningen, og vi kan sænke beløbsgrænsen. Jeg må indrømme, at jeg simpelt hen ikke fatter modstanden mod det sidste – for helt ærligt, hvad er der egentlig galt med den føromtalt svesjer fra Brasilien, eller hvad er der galt med en sundhedsassistent fra USA? Hvis de matcher godt med et behov i en dansk virksomhed og gerne vil bosætte sig blandt os, hvad er så egentlig problemet i det? Hvorfor er det, at mennesker ikke må ansætte dem, de har lyst til? Hvorfor skal vi overhovedet blande os så meget i det?

Vi skal i det hele taget blande os meget mindre. Vi skal være mindre formynderiske, mindre bedrevindende og vise borgerne større tillid. Som liberalt parti ser vi det som vores opgave at gå mindst muligt i vejen for borgerne. Det er med det mindst, vi virker, og vi går også til valg på at fortsætte i regeringen sammen med Venstre og Det Konservative Folkeparti. Regeringen skaber nemlig resultater for borgerne. Vi har prioriteret velfærd. Rekordmange danskere har et arbejde. Antallet af asylansøgere er det laveste i 9 år. Der er skabt over 146.000 private arbejdspladser siden valget. Og vi vil stå sammen om at gøre Danmark endnu friere og rigere. Det er den kurs, som er sat. Jeg har godt hørt, at hr. Kristian Thulesen Dahl ikke mener, at Liberal Alliance i samme omfang skal sætte kursen for Danmark. Man vil åbenbart have en anden kurs. Men helt ærligt, det vil da være ærgerligt, for det ville jo så betyde det modsatte, nemlig flere asylansøgere, højere skatter, dyrere biler, mindre frihed. Helt ærligt, vil jeg sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, det tror jeg godt vi kan være enige om ville være en forkert kurs for Danmark. Tak for ordet.

Kl. 14:08

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Foreløbig tak til fru Christina Egelund. Der er en række spørgsmål, og hvis man overholder taletiden, tror jeg vi når igennem dem alle sam-

men, ellers kommer det til at knibe. Den første i rækken er hr. Peter Hummelgaard Thomsen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:08

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Mange tak for talen. Jeg fik næsten lyst til at sige, at ordføreren ikke er den eneste, der drømmer om Poul Nyrup Rasmussen af og til, men det synes jeg alligevel ville være lidt mærkeligt at sige. Men vi er jo mange, der respekterer den gamle kæmpe.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ind til det om skattelettelser. Det er jo tydeligt for enhver – det tror jeg vi alle sammen kunne følge med i sidste efterår – at ordførerens parti ikke fik gennemført de historisk store skattelettelser, som man havde lagt op til. Der blev kravlet op i træer og ned af træer. Alle de der ting kender vi.

Men kunne ordføreren ikke uddybe på vegne af regeringen, hvad ambitionen er for kommende skattelettelser? Og deler ordføreren synspunktet i de mange annoncer og plakater, vi har set fra regeringspartiet Venstre, hvor man i virkeligheden bryster sig af at have tilført velfærdssamfundet mange flere penge, og at det er det, der skal sættes ind på nu? Kan ordføreren ikke uddybe, hvordan man ser på hele den enighed eller uenighed internt i regeringen?

Kl. 14:09

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 14:09

Christina Egelund (LA):

Når vi taler om det her med at drømme: Nu skal jeg jo ikke diktere, hvem hr. Peter Hummelgaard Thomsen drømmer om, men når jeg nu drømmer om Poul Nyrup Rasmussen, kunne det være, at hr. Peter Hummelgaard Thomsen skulle begynde at drømme om hr. Anders Samuelsen om natten. (*Munterhed*).

Til spørgsmålet om skat, og hvad regeringens ambition er for en skattereform, vil jeg sige, at nu står jeg her jo som politisk ordfører for Liberal Alliance, og jeg vil meget gerne svare på, hvad Liberal Alliance mener ville være en fornuftig skattepolitik i Danmark. Det tror jeg er velkendt. Jeg tror også, man ved, at vi er meget ambitiøse, når det kommer til ikke at bebyrde både borgere og virksomheder med lavere skat end det, de betaler i dag. Vi mener f.eks. ikke, man skal betale skat af de første 7.000 kr., man tjener om måneden. Det er samtidig en hamrende god socialpolitik. Det er noget, der kan gøre, at nogle af dem, som stadig væk er på kanten af arbejdsmarkedet, faktisk kan få lov til at få en fod indenfor. Det er de sidste, vi mangler at få med. Vi mener ikke, at man skal betale mere end 40 pct. i skat. Vi mener, at virksomhederne skal slippe billigere i skat. Vi mener, at afgifter skal sættes ned, så varer bliver billigere og vi styrker Danmarks konkurrenceevne. Så kursen på vores skattepolitik er sådan set både ret klar og velkendt.

Kl. 14:10

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Spørgeren.

Kl. 14:10

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Tak for det. Ordføreren skal nu ikke være i tvivl om, at jeg faktisk af og til drømmer om hr. Anders Samuelsen. Det er det, der kaldes mareridt – og specielt mareridt i forhold til, hvad det ville være for et samfund, vi vågnede op til, hvis hr. Anders Samuelsen og ordføreren fik lige så meget magt, som de har agt.

Finansministeren udtalte i august måned i Berlingske Tidende, at regeringen ikke kommer til at gå til valg på at give flere skattelettelser, hverken i bunden eller toppen eller nogen som helst andre steder. Ordføreren her siger nu, at Liberal Alliance ønsker sig flere

skattelettelser, og vi har samtidig også hørt, at regeringspartierne går til valg på at fortsætte som regering efter et valg.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge: Er ordføreren enig med finansministeren i, at der ikke skal gives flere skattelettelser, og hvad betyder det i forhold til at gå til valg sammen om at danne en ny regering?

Kl. 14:11

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 14:11

Christina Egelund (LA):

Jamen det er jo ikke mere indviklet, end at Liberal Alliance og Venstre ikke er det samme parti. Jeg har også hørt, hvad finansministeren har sagt, og det isolerer sig jo så til Venstres ambitioner. Jeg synes sådan set, det er helt udramatisk, at man som forskellige partier har forskellig politik. Sådan tror jeg sådan set også det er i rød blok. Hos os kan man jo så f.eks. blive enige om, hvem vi synes skal lede landet. Så på den måde synes jeg vi går lidt mere i takt.

I forhold til det her med mareridt: Jeg har jo noteret mig, at hr. Peter Hummelgaard Thomsen har engageret sig i den svenske valgkamp og åbenbart godt kan lide de svenske socialdemokrater. Jeg vil bare fortælle, at vores skattepolitik er mere venstreorienteret end det svenske socialdemokratis skattepolitik.

Kl. 14:12

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Jeg ved ikke, om vi fortsætter med drømmerierne, men nu er det i hvert fald fru Rosa Lund. Værsgo.

Kl. 14:12

Rosa Lund (EL):

Tak for det, og tak for talen. Jeg synes, det var meget interessant, at det blev slået fast, at Liberal Alliance arbejder for mere frihed, og at I er et liberalt parti. Men samtidig er der jo, mens I har siddet i regering, blevet lavet et forbud mod noget tøj, som man ikke må have på. Der er blevet eksproprieret private boliger. Der er blevet udskudt en revision af logningsbekendtgørelsen, som betyder, at tusindvis af danskere stadig væk bliver overvåget. Der er også blevet lavet et opgør med lighed for loven i form af dobbeltstraf i bestemte boligområder. Det er for mig at se ikke specielt liberalt, og jeg vil gerne høre ordføreren, om det virkelig er et udtryk for den liberale politik i Liberal Alliance.

Kl. 14:13

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 14:13

Christina Egelund (LA):

Ja, det er det. Hvis vi nu skulle tage nogle af de nedslagspunkter, som fru Rosa Lund har, f.eks. burkaforbuddet, så tror jeg også, det er fru Rosa Lund bekendt, at Liberal Alliance valgte at fritstille vores medlemmer på det spørgsmål. Personligt stemte jeg imod det, og det var der også mange andre der gjorde, og der var nogle, der stemte for det.

Med hensyn til logning er det rigtigt, at man har udskudt en revision af logningsbekendtgørelsen, og det er jo, fordi der er faldet en dom i EU, og det ved fru Rosa Lund også godt, tilbage i december 2016, som gør, at vi skal tilrette de nuværende logningsregler. Det er jeg sådan set glad for, for jeg tror, at jeg deler den ambition, som Enhedslisten i hvert fald plejer at have, når det kommer til logning, nemlig at vi skal overvåge mere målrettet i stedet for den her generelle logning, som vi har nu. Så i den forbindelse er jeg glad for, at vi

har den EU-dom, og at vi så på tværs af holdningsforskelle jo faktisk bliver nødt til at lave nogle nye logningsregler, som er mere i tråd med en mere målrettet logning og en mindre sådan masseovervågning af logning.

Kl. 14:14

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 14:14

Rosa Lund (EL):

Det er blot, fordi fru Christina Egelund i sin tale sagde, at der var så meget liberal indflydelse i regeringen, og det her burkaforbud er jo sådan set blevet gennemført.

Men lad mig komme med et andet meget konkret eksempel. I regeringens såkaldte ghettoplan eksproprierer man jo private boliger, altså smider folk ud af hus og hjem, laver et enormt indgreb i den private ejendomsret, som ellers plejer at stå højt på dagsordenen for Liberal Alliance. Og der har jeg svært ved at se hvor den liberale indflydelse i regeringen så er. Hvor er de private frihedsrettigheder i den her regering, som Liberal Alliance påstår at repræsentere?

Kl. 14:15

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 14:15

Christina Egelund (LA):

Men det er jo rigtigt, at jeg som liberal ikke ligger og drømmer – altså når jeg ikke drømmer om Poul Nyrup Rasmussen – om at ekspropriere, det gør jeg ikke, men jeg drømmer om, at vi løser de problemer, vi har, med parallelsamfund og ghettodannelser i visse dele af Danmark. Og der kan man da godt ud fra et principielt standpunkt kravle op på den høje hest og sige: Jeg er simpelt hen for fin til at løse de her problemer. Men sådan har vi det ikke. Altså, problemet er jo, at der er opstået problemer i nogle dele af Danmark, i ghettoer og i parallelsamfund, og dem synes jeg vi skal løse. Og det er jo så måske forskellen på Liberal Alliance og Enhedslisten.

Kl. 14:15

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så går vi over til hr. Uffe Elbæk, Alternativet. Værsgo.

Kl. 14:15

Uffe Elbæk (ALT):

Jeg kan godt lide, hvordan debatten er ved at tage en meget ny drejning: Vi snakker både om og forklarer det danske samfund mellem tre familietyper – familien Skipper, familien Dyhr og familien Elbæk. Så vil jeg bare sige, at selv om jeg åbenbart har fået meget bedre mulighed for at få en bil i den her regeringsperiode, vil jeg bare sådan som en offentlig bonusoplysning oplyse, at jeg ikke har kørekort. Så den ramte mig ikke rigtig. (*Munterhed*).

Til gengæld har jeg selvfølgelig et spørgsmål, som går mere på den beslutning, regeringen har truffet, om Danmarks Radio og public service. Det er for mig meget mere alvorligt, end om jeg har kørekort eller ikke har kørekort, for jeg ser det, der sker både i Danmark og ude i verden, som at demokratiet på mange måder er udfordret. Vi er udfordret af fake news, vi er udfordret af nogle meget ubehagelige måder at influere offentligheden på fra lande uden for vores eget land.

I den situation prioriterer man at skære ned på Danmarks Radio med 20 pct. – og det er så, hvad det er; man kunne måske forestille sig, at det kunne fungere på bedre måder. Men det, man jo rent faktisk har gjort, er, at man over en 4-årig periode har skåret næsten en lille milliard kroner ud af public service-budgettet, og det er ikke gå-

et til en anden måde at lave public service-produktion på, det er gået direkte ud af budgettet. Det vil sige, at det er brugt til skattelettelser, og hvad ved jeg. Men at man har svækket public service-produktionen i en tid, hvor vi oplever et pres i kraft af fake news, forstår jeg simpelt hen ikke. Kan ordføreren forklare det?

Kl. 14:17

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 14:17

Christina Egelund (LA):

Jeg synes, spørgeren siger noget, som er meget rigtigt, nemlig at demokratiet er udfordret, og det skal vi tage alvorligt. Så langt er vi sådan set enige. Jeg er så ikke enig i, at det eneste svar på den udfordring, som demokratiet står i, er et meget stort Danmarks Radio. I en moderne tid med mange nye medieplatforme, mange nye måder at kommunikere på, nye iværksættere, som skaber medier på en helt ny måde – vi kender dem alle sammen – skal de også være med til at levere svar på de udfordringer, som demokratiet står med.

Så jeg køber simpelt hen ikke præmissen for spørgerens spørgsmål, altså det her med, at demokratiet er truet, og at det eneste svar er et meget stort statsfinansieret medie. Jeg tror, vi står stærkere over for den trussel, som jeg er enig i er der, med et mangfoldigt mediemarked, hvor man også har større plads til andre måder at gøre tingene på end den måde, som Danmarks Radio gør dem på.

Kl. 14:18

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Hr. Uffe Elbæk.

Kl. 14:18

Uffe Elbæk (ALT):

Det var også lige nøjagtig det, der var min pointe: Det kan godt være, at man kan forestille sig Danmarks Radio have en anden størrelse og fungere på en anden måde, men mit spørgsmål gik på, at man jo har nedprioriteret public service-produktionen med en lille milliard kroner over 4 år. Det vil sige, at man har taget pengene ud af området. Det er alt andet lige jo en nedprioritering. Så det, jeg ser, man har gjort, er, at man har nedprioriteret det, samtidig med at man har privatiseret det. Man har sagt, at der skal være nogle andre aktører. Den sidste del kan man diskutere rent fagligt – altså om ikke man kan gøre det på nogle andre måder på, nogle andre platforme. Men mit spørgsmål gik på, at man har taget en lille milliard kroner ud af budgettet. Det vil sige, at man har nedprioriteret public service-produktionen som sådan – jeg snakker ikke Danmarks Radio, men public service – i en tid, hvor vi netop har brug for en stærk offentlighed, der kan gå op imod eksempelvis fake news.

Kl. 14:19

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 14:19

Christina Egelund (LA):

Men samtidig har man jo spredt det ud, så flere har mulighed for at byde ind på at levere public service-opgaver. Det var sådan set det samme, man gjorde, dengang man lavede Radio24syv. Min pointe er, at det jo ikke kan være rigtigt, at de eneste, som er i stand til at levere public service – som jeg er enig i er vigtig – er Danmarks Radio. Det er jeg simpelt hen bare uenig i.

Kl. 14:19

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak. Så er det hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 14:19

Morten Østergaard (RV):

På en gang blev jeg både glad og studsede lidt over al den snak om den personlige frihed. For jeg tror, at der er mange frisindsliberale, der er blevet skuffet over de tiltag, der er kommet fra regeringens side, altså, det er ikke længere sådan, at uanset hvem man er, må man selv bestemme, hvor man vil bosætte sig i Danmark. Det afgøres nu af ens indtægtsforhold. Det er ikke længere frit at bestemme, hvordan man vil gå klædt, og uanset hvordan man stiller sig, er det jo stadig væk på Liberal Alliances vagt. Men nu må vi prøve at kigge fremad og se, hvad det er. Derfor kigger man jo lidt langt i regeringens lovprogram efter ændringer i offentlighedsloven – et sted, hvor der egentlig skulle være mere frihed og åbenhed.

Jeg kunne også godt tænke mig at høre, hvad Liberal Alliance har tænkt sig at gøre ved lovforslaget om at sikre den korrekte kropsberøring i forbindelse med modtagelse af nye statsborgere på rådhusene rundt omkring, altså det såkaldte håndtrykspåbud, som der tilsyneladende også skal lovgives om. Er det med Liberal Alliances fulde frisind og opbakning, at regeringen nu tyr til en lovgivning om at give bøder til borgmestre, der ikke giver hånd på den rigtige måde til deres nye medborgere?

Kl. 14:21

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 14:21

Christina Egelund (LA):

Jeg tror, at jeg sådan set deler spørgerens skuffelse over, at det ikke er lykkedes i den her valgperiode at blive enige i forligskredsen bag offentlighedsloven om at lempe i den offentlighedslov. Det er jo så, synes jeg, også er fair at sige, at det hører med til historien, at hr. Morten Østergaard var en del af forligskredsen under den regering, som indførte de stramninger, hvor man virkelig mørklagde store dele af arbejdet i den offentlige forvaltning. Det er jeg sådan set lige så træt af, tror jeg, som spørgeren er.

Med hensyn til håndtryk vil jeg sige, at jeg altså godt vil vedstå, at jeg måske synes, at det ikke er det, der står allerøverst på listen af vigtige to do-tinge, vi skal gøre for at redde samfundet. Omvendt er det bragt på bane som et politisk forslag, og så skal man jo tage stilling til det. Jeg synes sådan set også, at det ville være meget underligt at kaste sig varmt og passioneret ud i kampen for retten til at nægte at give hånd. Jeg synes sådan set, at begge sider er lidt underlige. Men når vi nu skal vælge, synes jeg, det er mere naturligt, at man stadfæster, at i Danmark giver man hånd, og det synes vi så man skal gøre ved den her ceremoni, i stedet for at insistere på, at man skal have retten til at nægte at give hånd.

Kl. 14:22

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak. Hr. Morten Østergaard.

Kl. 14:22

Morten Østergaard (RV):

Men regeringen har jo skrevet i sit regeringsgrundlag, at offentlighedsloven skulle lempes. Der er frembragt et lovforslag, som kunne være lagt i Folketinget, og som antageligvis ville få stor tilslutning, selv om det ville være et lille skridt. Det, der bare forbløffer, er, at man godt kan vride sig lidt og sige, at det måske ikke er det vigtigste, men regeringen har ingen problemer med at lave lovforslag, der handler om tildækningsforbud eller håndtrykspåbud og den slags ting. Det kører lige frem og så af sted ind i lovprogrammet og så derudad. Liberal Alliance ser enten passivt eller aktivt til, men når der så skal leveres noget, som egentlig flytter noget, jamen så sidder re-

geringen sådan lidt bovlam tilbage, og vi spørger os selv, hvor Liberal Alliance er, når der skal ske noget.

Kl. 14:25

Kl. 14:23

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 14:23

Christina Egelund (LA):

Men jeg tror helt ærligt ikke, at spørgeren er sådan rigtig i tvivl om, hvor Liberal Alliance er, når det kommer til offentlighedsloven. Jeg tror også, det er os begge bekendt, at der i forligskredsen bag offentlighedsloven er meget forskellige syn på den. Vi var ikke med til at indgå det forlig, som hr. Morten Østergaard var med til at indgå sammen med den daværende justitsminister, hr. Morten Bødskov.

Jeg tror egentlig, at det for at få trukket offentlighedsloven i den retning, som Liberal Alliance ønsker, og som Det Radikale Venstre nu ønsker, men åbenbart ikke ønskede dengang, er bedre, at man har Liberal Alliance i forligskredsen end udenfor. Det ændrer bare ikke ved, og det tror jeg sådan set vi kan sige helt ærligt, at der jo inden for rammerne af den forligskreds er meget forskellige synspunkter på det her område. Jeg ville utrolig gerne kunne sige, hvis man kunne blive enige i morgen om markante lempelser i offentlighedsloven, at vi er fuldstændig klar.

Kl. 14:23

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak. Så er det hr. Serdal Benli, SF. Værsgo.

Kl. 14:24

Serdal Benli (SF):

Tak for ordet. Jeg vil sådan set følge op på hr. Morten Østergaards spørgsmål om offentlighedsloven. Det er sådan, at på Liberal Alliances hjemmeside skriver partiet, at offentlighedsloven er en mørklægningslov, og at partiet går ind for mere åbenhed i den offentlige forvaltning. Umiddelbart kan man så konstatere, at partiet jo har følt sig bundet af loven, fordi man gik ind i regeringen og derved som undskyldning har lænet sig op ad, at justitsministeren kom med nogle lempelser. Det, vi så kan konstatere, er, at der i lovkataloget for den her samling ligger, at der ikke sker nogen ændringer.

Så er mit spørgsmål også, om man som det her åbne parti, som man jo påberåber sig at være, er tilfreds med det, eller skal man skyde ansvaret fra sig ved at sige, at der bare var nogen, der i sin tid vedtog det her. Det tænker jeg jeg ønsker et klarere svar på.

Kl. 14:24

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 14:24

Christina Egelund (LA):

Det svarer jeg meget gerne meget klart på. Liberal Alliance mener stadig væk, at de stramninger, man indførte, dengang SF sad i regering sidste gang, altså med SF's stemmer, var en skandale for vores demokrati, fordi man mørklagde pressens mulighed for aktindsigt, mulighed for at kigge os efter i kortene. Så vi står fuldstændig det samme sted, som vi hele tiden har stået. Dem, der har flyttet sig, er jo SF, og det er jeg sådan set glad for, for SF siger jo nu, at man gerne vil mere åbenhed. Det havde bare været rigtig, rigtig fint, at SF så også havde ment det, dengang man sad i regering.

Kl. 14:25

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren, værsgo.

Serdal Benli (SF):

Tak for det. Det er korrekt, at vi har været med til det, og det er heller ikke noget, jeg er stolt af. Men det er rigtigt, at vi har indtaget et nyt standpunkt i forhold til det, og det er også derfor, jeg er nysgerrig efter og også vil spørge ind til det her. For det er vigtigt for vælgerne at vide, hvor de enkelte partier står før et valg i forhold til det her spørgsmål. Så jeg vil sådan set gerne spørge, om Liberal Alliance vil være forpligtet af forliget efter valget, og om partiet vil stå frit til at indgå i et flertal, som sikrer mere åbenhed.

Kl. 14:26

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 14:26

Christina Egelund (LA):

For det første vil jeg svare på, hvor Liberal Alliance står. Vi står præcis der, hvor vi hele tiden har stået, og det vil sige, at de tre paragraffer, som blev indført, sidste gang SF sad i regering, så vi dengang gerne afskaffet, og det gør vi sådan set stadig væk. Så politisk har vi ikke flyttet os en tomme.

På spørgsmålet om, hvorvidt vi er fritstillet af forliget efter næste valg, vil jeg sige, at det jo er sådan, at hvis ikke man i den her valgperiode, hvor vi har tiltrådt forliget, i forligskredsen bliver enige om nogen ændringer af loven, så står vi frit efter næste valg. Jeg har desuden hørt, at Det Radikale Venstre har opsagt forliget.

Kl. 14:26

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Thomas Jensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:26

Thomas Jensen (S):

Tak. Det er godt at drømme. Men nu er vi kommet lidt væk fra drømmene, og nu skal det også handle om de realiteter, der er, og de konsekvenser, der er af regeringens politik. Hvad synes ordføreren om, at finansministeren har givet et svar til Folketinget, nemlig at den politik, som regeringen har planlagt, vil betyde 10.000 færre offentligt ansatte?

Kl. 14:27

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 14:27

Christina Egelund (LA):

Jeg synes jo i første omgang, at det er rigtig fint, at finansministeren svarer Folketinget. Liberal Alliance er jo ikke et parti, der mener, at den offentlige sektor ikke skal være mindre. Vi mener faktisk, at den offentlige sektor bør være mindre. Vi følger den anbefaling, som den kommission, som Socialdemokratiets tidligere statsminister Helle Thorning-Schmidt nedsatte, kom med, nemlig at man sagtens kan effektivisere den offentlige sektor med 10 pct. Men som jeg forstår det, har man lagt nogle lidt mærkelige forudsætninger ind i spørgsmålet, nemlig at hvis vi alle sammen sidder på hænderne, ikke ændrer et komma, bare kører derudaf og ikke lige om lidt lancerer et sundhedsudspil f.eks., som regeringen jo har sagt man vil, så er der noget, der vil gå i den retning. Men sådan er politik jo ikke. Tingene er jo ikke støbt i beton.

Kl. 14:27

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Thomas Jensen (S):

Tak for et ærligt svar. Så lidt tilbage til drømmene igen: Hvad er Liberal Alliances drømme? Hvor langt skal vi ned i antallet af offentligt ansatte, før Liberal Alliance er tilfreds med sin egen indsats i regeringen?

Kl. 14:27

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 14:27

Christina Egelund (LA):

For os handler det faktisk ikke om et antal af offentligt ansatte. Det handler om at have en offentlig sektor, som har en kraft og en størrelse, som gør, at man kan levere den service, som borgerne har krav på med den skat, de betaler. Det er sådan set det forhold, som jeg synes er vigtigt. Der synes jeg da, vi har en forpligtelse over for skatteborgerne i det her land, som jo finansierer den offentlige sektor, til at sørge for at levere servicen, velfærden bedst muligt og billigst muligt.

Jeg synes, det er lidt mærkeligt, at man fuldstændig ignorerer, at der har været en kommission, der har siddet og kigget på det her og er kommet frem til, at der er et effektiviseringspotentiale på mindst 10 pct., og at man så stadig væk bare lader, som om at medmindre man smider flere og flere milliarder ind i den offentlige sektor, så dør baby i overmorgen. Sådan er det jo ikke.

Kl. 14:28

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så nåede vi til fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:28

Pernille Skipper (EL):

Undskyld, jeg blev simpelt hen lidt forvirret af det sidste, som jeg ikke tror jeg fik med, men det tror jeg bare vi lader fare.

Jeg kunne godt tænke mig at følge lidt op på noget af det, der er blevet spurgt til tidligere, om Liberal Alliances forhold til liberale frihedsrettigheder. For fru Christina Egelund sagde før som argument for, at man var villig til at gå på kompromis med den private ejendomsret og ekspropriere boliger i udsatte boligområder, at man i Liberal Alliance ikke er for fin til at løse problemer. Og det er så åbenbart også, selv om det går på tværs af grundlæggende frihedsrettigheder. Og det der med retten til at lade være med at give hånd er heller ikke noget, man sådan går specielt meget op i i Liberal Alliance, må jeg forstå.

Derfor begynder jeg ligesom at synes, at det minder rigtig meget om argumentationen, som nogle andre partier har haft, hvor fru Christina Egelund og Liberal Alliance har stået sammen med os i Enhedslisten om at sige: Men der er faktisk en grænse for, at vores frihedsrettigheder ikke må blive krænket. Det er jo det, vi passer på i vores samfund – vores grundlæggende frihedsrettigheder. Det har jeg lidt svært ved at genkende, vil jeg sige til fru Christina Egelund, og derfor vil jeg bare gerne spørge: Hvilken udvidelse af vores liberale frihedsrettigheder har Liberal Alliance egentlig fået igennem? Og det er ikke registreringsafgiften.

Kl. 14:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Og så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 14:30

Christina Egelund (LA):

Jamen det er jo meget, meget enkelt at svare på: Vi har udvidet ytringsfriheden og sammen med Enhedslisten afskaffet blasfemipa-

ragraffen. Det er jeg sådan set glad for at vi kunne samarbejde om. Så i det samarbejde, som jeg jo følger vi har – især med spørgeren – om at stå vagt om de liberale frihedsrettigheder, kæmper vi for at sørge for at skaffe flertal for dem, når vi sidder i regering. Det er jo et meget konkret resultat: Udvidelse af ytringsfriheden – en fuldstændig fundamental liberal rettighed.

Kl. 14:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Pernille Skipper.

Kl. 14:30

Pernille Skipper (EL):

Det er et fantastisk eksempel, for det var jo et beslutningsforslag fra Enhedslisten, som gennemførte afskaffelsen af blasfemiparagraffen – vistnok mod regeringens vilje, og som bragte den i mindretal, sådan som jeg husker det. Men fair nok, jeg synes også, det var en rigtig god udvidelse.

Det, jeg så bare ikke forstår, er: Hvad med offentlighedsloven? Hvornår gør vi noget ved det? Hvornår gør vi noget ved overvågningen, som går alt for vidt? Hvornår gør vi noget ved åbenheden omkring efterretningstjenesterne, altså kontrollen med efterretningstjenesterne? Hvad har Liberal Alliance fået igennem, som ikke er et beslutningsforslag fra Enhedslisten, hvor de liberale frihedsrettigheder er blevet styrket?

Kl. 14:31

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:31

Christina Egelund (LA):

Undskyld mig, men så må jeg omvendt svare sådan her: Hvad er der egentlig galt med et beslutningsforslag fra Enhedslisten? Altså, det må da være indholdet, der tæller. Nu indledte fru Pernille Skipper sine spørgsmål med at sige, at vores to partier jo har stået side om side i de her spørgsmål, og det er da et ret godt eksempel på, at når vi sidder i regering, gør man noget, som er ret usædvanligt for en regering, nemlig at ét regeringsparti overtaler resten af regeringen til at stemme for et oppositionspartis beslutningsforslag, fordi man synes, at indholdet er vigtigt. Og det er jo den måde, vi arbejder på. Så jeg kan heller ikke rigtig genkende det der billede af, at vi bare lyder ligesom de andre og sådan noget. Det der var da et ret godt eksempel på, at man også som regeringsparti kan agere på nye måder.

Kl. 14:32

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Karin Gaardsted.

Kl. 14:32

Karin Gaardsted (S):

Mange tak. I regeringsgrundlaget for den regering, der er der nu, står der, at regeringen vil lave en SU-reform, og at provenuet skal lægges i en såkaldt kompetencepulje. Når der er tale om et provenu, betyder det, at der er nogle, der skal have mindre SU end det, de får i dag, eller at der er nogle, der ingenting skal have fremover. Så jeg vil gerne høre, hvad Liberal Alliances mål er med en omlægning. Er det de mange studerende, der skal have mindre, eller er det de få studerende, der ingenting skal have? Så vil jeg også gerne høre, om VLAK-regeringen vil gennemføre en SU-reform efter et valg, hvis de vinder, for som det ser ud nu, når man det ikke inden et valg.

Kl. 14:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:33

Kl. 14:35

Christina Egelund (LA):

Det sidste er i hvert fald korrekt observeret. Vi kommer ikke til at lægge noget reformudspil på SU-området frem, og Liberal Alliance har det heller ikke som vores politik, og vi er heller ikke gået til valg på at skære i SU'en. Det, vi synes er vigtigt på uddannelsesområdet, er at give de studerende mere frihed, og det er derfor, vi i forbindelse med vores sommergruppemøde lancerede, at vi går til valg på bl.a. at afskaffe uddannelsesloftet, vi går til valg på at afskaffe fremdriftsreformen, men vi har ikke nogen aktuelle planer om at skære i SU'en.

Kl. 14:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Karin Gaardsted.

Kl. 14:33

Karin Gaardsted (S):

Men det er der så åbenbart andre i regering der har, og derfor vil jeg gerne lige fortælle ordføreren, at der i hvert fald er mange familier hjemme i min kommune, Viborg Kommune, bl.a. i landdistrikterne, hvor man er helt afhængig af, at den SU, som den hjemmeboende unge får, når man går på en uddannelse, kommer i hus hver eneste måned. Der er nemlig ikke penge til buskort eller studierelaterede udgifter, f.eks. studierejser osv., medmindre SU'en kommer. Jeg vil gerne høre, om Liberal Alliance vil sikre, at det også vil kunne foregå sådan i fremtiden.

Kl. 14:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:34

Christina Egelund (LA):

Så kan jeg berolige både fru Karin Gaardsted og gode folk hjemme på Viborgegnen med, at vi har ikke nogen planer om at skære i SU'en – punktum.

Kl. 14:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 14:34

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. »Vi tror på frisind.« »Enhver må søge lykken på sin egen måde.« »Vi accepterer andres valg, så længe de ikke skader os.« Det er en del af et af Liberal Alliances faktisk fem principper i Liberal Alliances principprogram. Samtidig siger ordføreren faktisk i et svar tidligere til fru Rosa Lund, tror jeg det var, at vi jo ikke bare ud fra et principielt synspunkt kan sætte os op på den høje hest i forhold til frihedsrettighederne og i forhold til at sikre borgernes frie ret til at leve, som de vil, og hvor de vil, og klæde sig i det tøj, de vil. Og ordføreren refererer til, at når der er nogle udfordringer, vi skal løse, så kan vi jo ikke bare ud fra et principielt synspunkt sætte os op på den høje hest.

Men til det kunne jeg godt tænke mig at spørge: Hvad ligger nederst? Hvad er det vigtigste? Altså, i min forståelse af frihedsrettighederne og frisindet ligger det neden under de politiske ideologier og neden under det, som man politisk måtte vedtage i Folketinget, fordi det er grundlæggende for vores demokrati og vores samfund, at vi alle sammen har ret til at tro på, hvad vi vil, og klæde os, som vi vil, og bo, hvor vi vil, osv. Men som jeg hører ordføreren, går ordføreren på kompromis med det, som står i Liberal Alliances eget principprogram, nemlig at enhver må gøre, som man vil, og tro på, hvad man vil, osv., så længe det ikke skader andre. Så hvad er vigtigst? Er det frihedsrettighederne, eller er det ideologien?

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 14:35

Christina Egelund (LA):

Jeg tror ikke nødvendigvis, at man kan sætte det op som hinandens modsætninger. Vi tror på frihed, vi tror på frihedsrettigheder. Det har vi med i alle de beslutninger, som vi træffer. Men vi stod også over for helt konkret i de sager, som spørgeren refererer til, at skulle løse nogle meget alvorlige problemer i parallelsamfundene. Jeg drømmer hverken om at ekspropriere eller at fortælle nogen, at de skal sende deres børn i institutioner. Det kan man selvfølgelig godt sige, men så går vi også bare uden for banen, og så sidder vi derude og taler om, at vi er meget, meget principielle, og lader være med at løse problemerne. Det synes jeg ikke er den opgave, vi har som politikere. Det er jo hele tiden en afvejning af det ene og det andet.

Jeg synes, vi har en forpligtigelse til at løse de problemer, så de børn, som vokser op ude i parallelsamfundene, faktisk også har en fair chance for at få et ordentligt liv og også at vokse op i frihed og få lov til at være en del af det samfund, som giver så meget, lige præcis når det kommer til frihed.

Kl. 14:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 14:36

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Men hvis vi følger den logik, så kan et politisk flertal i Folketinget til enhver tid tilsidesætte frihedsrettighederne for en politisk beslutning, som er baseret på en politisk ideologi. Det er jo det, ordføreren står og siger. Og så tænker jeg bare: Ja, der er da problemer, vi skal løse derude. Det tror jeg vi alle sammen er enige om. Og ja, vi vil alle sammen gerne være med til at løse de udfordringer, vi har ude i vores samfund. Men det kan vi da også godt gøre uden at kompromittere vores frihedsrettigheder. Det virker bare, som om ordføreren ikke vil være med til det, og det har Liberal Alliance i hvert fald på den måde, som jeg synes Liberal Alliance har ageret på i den her regeringsperiode, kompromitteret. Men hvad nu, hvis vi tager det som en forudsætning, at vi skal sikre vores frihedsrettigheder, og så finder løsninger – kunne det ikke være en måde at fortsætte på?

Kl. 14:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:37

Christina Egelund (LA):

Jeg vil sige det sådan her: Hvis Alternativet har gode, virkningsfulde forslag, som ikke på nogen måde kompromitterer frihedsrettighederne, og som kan virke i forhold til at løse problemerne i parallelsamfundene, så vil vi meget, meget gerne både se dem og drøfte dem med dem.

Kl. 14:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Lea Wermelin.

Kl. 14:38

Lea Wermelin (S):

Ordføreren fortalte, at Liberal Alliance glad går til valg på at fortsætte regeringen og også om den her indflydelse, som man mener gør sig gældende, når man så sidder i regering. I dag har vi diskuteret sundhedspolitik, og jeg vil egentlig gerne spørge lidt ind til, hvordan

LA's indflydelse så har gjort sig gældende her. I Socialdemokratiet ønsker vi fri og lige adgang til sundhed, vi ønsker absolut ikke brugerbetaling på vores sundhedsydelser. Derfor vil jeg gerne bede ordføreren om at oplyse, om det er Liberal Alliances politik at indføre brugerbetaling i sundhedssektoren, og om det er noget, man ønsker at få ind i et kommende regeringsgrundlag.

Kl. 14:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:38

Christina Egelund (LA):

Vi lavede en aftale sammen med Venstre og Det Konservative Folkeparti forud for sidste valg om ikke at indføre brugerbetaling i sundhedsvæsenet. Det er rigtigt, at vi på et tidspunkt foreslog en brugerbetaling, jeg tror det var på 100 kr. for at gå til den praktiserende læge. Men det vigtige med det forslag er jo, at det går hånd i hånd med at sænke skatten, bl.a. ved at man bliver fritaget for skat af de første 7.000 kr., man tjener om måneden. For det er jo klart, at hvis man skal indføre brugerbetaling i det offentlige, skal det jo gå hånd i hånd med, at man faktisk giver borgerne flere af deres egne penge at disponere over. Det ikke sådan, at man bare indfører brugerbetaling, og så er det bare en skjult ekstraskat. Det ved jeg godt Socialdemokratiet er rigtig god til. Man skal man indføre brugerbetaling, skal man overhovedet åbne den diskussion, så går det en til en hånd i hånd med skattelettelser til borgerne.

Kl. 14:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Lea Wermelin.

Kl. 14:39

Lea Wermelin (S):

Nu kiggede jeg nemlig lige på Liberal Alliances politik, og der står der, at man foreslår de her 130 kr. for at skulle gå til læge. Så siger ordføreren, at man sidst lavede en aftale med de øvrige borgerlige partier om, at man ikke ville indføre brugerbetaling. Gælder den aftale også efter et valg, eller kan danskerne se frem til, at der altså godt kan komme brugerbetaling på sundhedsydelserne? Det er sådan set et meget klart spørgsmål, og det burde man også kunne svare klart på.

Kl. 14:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:40

Christina Egelund (LA):

Jamen er vi så heldige, at der kommer et blå flertal efter næste valg og vi skal i forhandlinger med de øvrige blå partier om en fortsat borgerlig kurs for Danmark, så er det ikke i nærheden af at være det, der står øverst på vores ønskeliste.

Kl. 14:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Pelle Dragsted.

Kl. 14:40

Pelle Dragsted (EL):

Jeg vil gerne læse et citat op, som jeg synes er relevant i forbindelse med den her debat, og det starter her:

»Jeg ville være så ked af at være nødt til at flytte, for jeg synes, jeg har haft så mange gode år herude. Bare at skulle flytte fra min udsigt og mine søde naboer! Jeg føler slet ikke, jeg ville kunne overleve det ...«

Ordene kommer fra en kvinde, der hedder Ena Jarland. Hun er 84 år og bor i det almene boligområde Bispehaven i Aarhus. Ordene faldt som en reaktion på den såkaldte ghettoplan, som Liberal Alliance er med i, og som en liberal minister står i spidsen for. Det er en ghettoaftale, som betyder, at tusindvis af mennesker ligesom Ena risikerer at blive sat ud af deres bolig, deres barndomshjem.

Jeg troede egentlig, at Liberal Alliance faktisk mente det, når man sagde, at man bekymrede sig om den private ejendomsret, men det gælder åbenbart ikke de private boligforeninger, hvor de her mennesker bor. For det, man gør fra Liberal Alliances side her med en liberal minister i spidsen, er, at man accepterer at bruge statsmagten til at ekspropriere private boliger og sætte familier ud af deres hjem. Er det liberalt?

Kl. 14:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:41

Christina Egelund (LA):

Jeg er sådan set glad for, at Enhedslisten går så meget op i den private ejendomsret, for sidst jeg tjekkede Enhedslistens politik ud, var det sådan noget med at nationalisere en masse privat. Men hvis man har en nyfundet kærlighed for den private ejendomsret, vil jeg da bare sige velkommen i klubben.

Når vi gør det her på ghettområdet, så er det ikke for at ramme nogen negativt, så er det ikke for at såre nogen, så er det ikke for at ødelægge nogens liv. Det handler faktisk om det modsatte. Det handler om at tage fat i nogle massive problemer, som der er i nogle dele af Danmark. Og spørgeren kan godt sidde og ryste på hovedet, men hvis man ikke anerkender, at der er nogle problemer, som skal løses, er man jo heller ikke i stand til at løse dem.

Som jeg har sagt til nogle andre spillere også i dag, så er det der med at gribe til midler, som er håndfaste, jo ikke noget, man går og drømmer om som liberal. Det gør jeg ikke. Det vil jeg bare sige sådan helt åbent og ærligt. Men jeg synes heller ikke, det kan nytte noget, at man, når man påtager sig et politisk ansvar på vegne af sit land, på vegne af borgerne, sætter sig med hånden for øjnene og lader, som om problemerne ikke er der.

Kl. 14:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Pelle Dragsted, værsgo.

Kl. 14:42

Pelle Dragsted (EL):

Det var en masse udenomssnak, og jeg synes sådan set, det spørgsmål, som kom fra fru Carolina Magdalene Maier før, var meget relevant. Det er jo helt grundlæggende, når man for at nå nogle politiske mål er parat til at underminere grundlæggende rettigheder. Nej, Enhedslisten er ikke imod privat ejendomsret, tværtimod. Det, I gør her, er at bruge statsmagten til at ekspropriere private boliger, og det gør I, fordi det er almene boligforeninger. I ville aldrig gøre det samme i et parcelhuskvarter i Hvidovre eller et villakvarter i Rungsted.

Som hende Ena, jeg citerede før, så præcist formulerede det: De mennesker, der bor sådan et sted, er ikke noget værd. Det er jo det, de siger: Vi er ikke gode nok, os, der bor her. Sådan kan jeg godt forstå mennesker har det med Liberal Alliance og ekspropriationsminister Ole Birk Olesen.

Kl. 14:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:43

Christina Egelund (LA):

Jeg bliver sådan en lille smule forvirret over den her nyfundne kærlighed for den private ejendomsret. Sidst jeg kiggede – og så kan det være, jeg tager fejl, det kan være, jeg har dårlig hukommelse – mener jeg, der stod i Enhedslistens partiprogram, at man ville have et opgør med den private ejendomsret. Men jeg er jo glad, hvis det forholder sig anderledes.

Når vi gør det her, er det jo for at forbedre forholdene, for at forbedre livsvilkårene ude i de områder, som har det rigtig, rigtig svært. Det kan man da godt mene man ikke skal, og at det hele nok skal gå, hvis man bare overlader det til sig selv. Men det mener jeg faktisk ikke det gør, for vi kan se, hvordan det er gået, når man har overladt det hele til sig selv uden at gribe ind. Det er så måske forskellen på politisk ansvar og politisk uansvarlighed.

Kl. 14:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 14:44

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak, og tak til ordføreren for en altid god debat. Jeg kunne godt tænke mig at vende mig et helt andet sted hen, netop til vores virksomheder og det ansvar, de jo også har for den verden, vi lever i. Jeg ved ikke, om ordføreren så det, der var i Information i mandags, om, hvad det betyder, at vi importerer en masse soja for at fodre vores grisebasser her i landet. Hvad betyder det for oprindelige folk i Sydamerika? Hvad betyder det for natur og miljø i Sydamerika? Mener ordføreren, at virksomheder i Danmark har et ansvar for den verden, vi er en del af? Og er Liberal Alliance med på at begynde at se på, om vi skal arbejde med nogle flere krav til virksomhederne om at leve op til det ansvar, eksempelvis for oprindelige folks rettigheder et sted som Sydamerika?

Kl. 14:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:45

Christina Egelund (LA):

Jeg må simpelt hen med skam indrømme, at jeg ikke har læst Informations artikel fra i mandags om soja og grise, men det vil jeg gøre efter debatten. Spørgeren spørger jo sådan en lille smule ukonkret, ikke? For mener jeg, at virksomhederne har et ansvar for, at forholdene skal være gode? Ja, selvfølgelig, men det kommer an på, hvad man mener. Altså, betyder det kædeansvar? Hvad betyder det? Hvis man er lidt mere konkret, kan jeg også svare lidt mere konkret på det. Jeg må bare sige helt generelt, at det er min opfattelse, at vi i Danmark intet har at skamme os over i forhold til den måde, som vores virksomheder agerer på, heller ikke når det kommer til landbrug. Vi har en af de reneste landbrugsproduktioner i verden.

Kl. 14:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Rasmus Nordqvist.

Kl. 14:45

Rasmus Nordqvist (ALT):

Lige først til det sidste: Ja, vi har en ren produktion inden for landets grænser. Vi kan så diskutere, hvordan det skal fungere, men det her er netop uden for vores lands grænser, og når jeg spørger lidt overordnet, er det faktisk, fordi jeg ikke synes, man kan tillade sig at være alt for konkret i de her debatter. Jeg ved, hvordan det er at læse op til at skulle stå på talerstolen! Så det er egentlig meget principielt, og

det er derfor, jeg prøver at være meget principiel om, om vi skal begynde at sætte nogle tydeligere regler. Der er diskussion i FN om det, der er diskussion mange steder. Mener Liberal Alliance, der er behov for tydeligere regler på de her områder, så virksomheder får stillet krav om at leve op til, at de skal beskytte det, så de i hele deres værdikæde, når de importerer soja, har et ansvar for der, hvor det er dyrket, eller er det op til det fri marked?

Kl. 14:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:46

Christina Egelund (LA):

Okay, så forstår jeg det bedre. Så handler det jo om kædeansvar, ikke for sine ansatte, men kædeansvar for de virksomheder, man handler med. Altså, spørgsmålet er: Hvis en dansk virksomhed importerer noget fra en virksomhed i f.eks. Chile, eller hvad ved jeg, er den virksomhed så ansvarlig for produktionsvilkårene der? Jeg tror, at det juridisk vil være meget, meget vanskeligt at indføre, altså at man juridisk skal kunne stilles til ansvar for, hvad andre gør, altså andre borgere eller andre virksomheder. Noget helt andet er så, at man har et moralsk ansvar. Ja, det mener jeg man har. Men at skulle stille en virksomhed juridisk til ansvar for, hvad en anden virksomhed foretager sig i et andet land med en anden lovgivning, er jeg ikke umiddelbart varm på.

Kl. 14:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så næde vi til den sidste spørger til Liberal Alliances ordfører, og det er hr. Christian Juhl.

Kl. 14:47

Christian Juhl (EL):

Tak for det, og tak for indledningen. Den lød ret flot: Når Liberal Alliance får indflydelse, så sker der det og det. Jeg vil gerne tilføje et par enkelte ting. Den der med mangel på arbejdskraft kunne vi jo have en lang diskussion om, og den tager vi bagefter.

Men når Liberal Alliance har indflydelse, forringes den forebyggende arbejdsmiljøindsats i Danmark. Systemet er tilsyneladende vigtigere end mennesker, når det drejer sig om at lave forebyggende arbejde. 61.000 mennesker rammes hvert år af en arbejdsskade på en arbejdsplads, 2.000 af dem dør af følgerne af de arbejdsskader hvert år. Det koster samfundet 80 mia. kr., penge, som er ganske, ganske vanvittige at bruge, fordi det kan forebygges. Hvorfor er Liberal Alliance med til år efter år at forringe den forebyggende indsats og fyre mennesker i Arbejdstilsynet? Næste år vil de fyre 25, i år har de fyret 17. Næste år sparer I 40 mio. kr. på det forebyggende arbejdsmiljøarbejde. Hvad er årsagen til, at vi skal belastes af sådan nogle unødvendige udgifter?

Kl. 14:48

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:48

Christina Egelund (LA):

Jeg tror sådan set, at hvis man skal komme helt i mål med, at alle mennesker skal have det godt, også på deres arbejde, så handler det om at føre en politik, hvor man sikrer vækst, og hvor man også sikrer, at der er penge i virksomhederne til at tage sig godt af sine ansatte. Det handler selvfølgelig også om tilsyn og kontrol, og det har vi også, og den kontrol synes jeg måske skal være lidt mere målrettet, end den er i dag. Jeg har selv prøvet at være leder af en virksomhed, hvor jeg kunne se, hvad man blev udsat for af tilsyn og kontrol

fra de offentlige myndigheders side, et sted, hvor man havde fuldstændig styr på tingene. Jeg går fuldstændig ind for, at man i de virksomheder, hvor man ved det halter med forholdene for de ansatte, både skal have et massivt tilsyn, og at det selvfølgelig også skal have konsekvenser.

Kl. 14:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Christian Juhl.

Kl. 14:49

Christian Juhl (EL):

Min erfaring efter 40 år i en arbejdsmiljøindsats på mange arbejdspladser og i fagforeningen siger mig, at der ingen sammenhæng er mellem økonomisk vækst og et bedre arbejdsmiljø, absolut ingen, og kurverne følger ikke engang hinanden, når man læser lidt på lektien, og det vil sige, at det ikke er nok at tro, at vækst gør det. Hvorfor skærer I systematisk på den forebyggende arbejdsmiljøindsats i finanslov efter finanslov? Og det har man gjort alle de år, LA har haft indflydelse.

Kl. 14:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:49

Christina Egelund (LA):

Jeg er simpelt hen grundlæggende uenig i, at vækst ikke er svaret her. Jeg synes, det er helt banal logik, at hvis det går godt i virksomhederne, hvis der også er luft i økonomien i virksomhederne, så er det jo der, man presser medarbejderne lidt mindre. Så har man luft i økonomien til at tage sig godt af dem, der arbejder der. Det er derfor, det er så vigtigt – det sagde jeg også i min tale – også for almenvellet og for at have et godt liv og få større frihed i Danmark, at vi fører en politik, som faktisk medfører en højere vækst end den, vi har i dag.

Kl. 14:50

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så siger vi tak til fru Christina Egelund for indsatsen. Den næste ordfører er hr. Uffe Elbæk, Alternativet.

Kl. 14:50

(Ordfører)

Uffe Elbæk (ALT):

Tak for det. Selv om jeg sætter stor pris på de samtaler, jeg har med mine gode kollegaer her i salen, så er min tale i første omgang skrevet til jer på tilhørerpladserne heroppe og til jer, som måske følger åbningsdebatten ude i landet. Den er ikke mindst en hyldest til alle jer, som hver eneste dag forsøger at holde fast i det, der samler os som samfund, i stedet for det, der splitter os, dvs. jer, der lægger til i stedet for at trække fra – altså dig, der på din arbejdsplads, på din uddannelsesinstitution, i din forening, i det spontane møde med en fremmed på gaden eller hjemme hen over køkkenbordet forsvarede de humanistiske grundværdier og dermed står op for et generøst Danmark.

Jeg vil begynde med at gå 50 år tilbage i tiden til 1968, hvor jeg var 14 år. Jeg var teenager i en tid, hvor musik, teater og film, litteratur, mode og seksuel frigørelse og politiske græsrodsbevægelser og alternative kollektive livsformer udfordrede de etablerede magtstrukturer. Jeg fik ligesom mennesker overalt på kloden et mentalt spark et vist sted, og det vil altid minde mig om, at der selvfølgelig er et bedre alternativ end status quo. Men 1968 lærte mig også, at du som menneske må gøre, hvad du har lyst til, så længe du ikke begrænser den andens frihedsrum. Det er, synes jeg jo, noget fuldstændig afgø-

rende at huske på, altså at vi også tænker på, at vores fremtidige generationers frihedsrum ikke må udfordres.

På mit skrivebord ligger der den ene forskningsrapport efter den anden, og de dokumenterer, at vi har overskredet klodens smertegrænse på en lang række afgørende parametre, både hvad angår ressourcetræk, biodiversitet, udryddelse af arter og udledning af CO₂.

Hvad angår os mennesker, har tallene for ensomhed, depression, psykisk sårbarhed og stress næppe været højere, end de er i dag. Med andre ord overtrækker vi i dag markant både på naturens og menneskenes ressourcekonto. Det ser vi overalt i Danmark, og vi ser det ude i verden. Skæbnefællesskabet mellem os mennesker og naturen har aldrig været så tydeligt som nu. For både naturen og os mennesker har brug for at komme ud af hamsterhjulet, et hamsterhjul, som vi som samfund selv har skabt.

Alle har brug for at komme ned i tempo, ned i forbrugstempo, ned i arbejdstempo, ned i præstationstempo – tempo, tempo, tempo. Og så er der alle de mulige og umulige krav, vi stiller til os selv, om at være en succes på arbejdet, i familien, i venskabskredsen – krav, krav og atter krav. Det hamsterhjul, vi løber rundt i, har en ødelæggende hastighed, og alt for mange bliver slynget ud og lander helt forkert. Dem, der formår at blive ved med at løbe hurtigere og hurtigere, bliver så stakåndede, at det må være svært for dem at mærke sig selv eller dem omkring dem. Det er derfor, vi i Alternativet vil arbejde for et radikalt andet Danmark – et Danmark, hvor vi ikke arbejder for økonomien, men hvor økonomien arbejder for os; et Danmark, hvor vi har en helt anden forståelse for vækst end den, vores nuværende bnp måler på. Eller som jeg sagde for nylig, da jeg blev spurgt om, hvad konsekvenserne af Alternativets regeringsprogram ville være for de unge: Det vil betyde, at I skal flyve mindre, og at I skal kysse noget mere. Med andre ord: Ned med forbruget og op med livskvaliteten.

Dermed udfordrer vi i Alternativet også den fortolkning af begrebet frihed, som har været altdominerende gennem de sidste mange årtier. Vi accepterer simpelt hen ikke, at frihedsbegrebet stort set er begrænset til, om man har frihed til at blive rig eller frihed til at forbruge. For os er frihed meget mere. Det er frihed til at leve et trygt liv; frihed til at have tid til sine børn og dem, man holder af; frihed til at involvere sig i det samfund, man er en del af; frihed til at lære i det tempo, der passer en selv; frihed til at udfolde sin kreativitet; frihed til at kunne komme ud i naturen; frihed til at indånde frisk luft og spise sunde, usprøjtede fødevarer; frihed til at begå fejl og lære af dem. Ja, frihed til at være den, du er, og leve det liv, du ønsker, sammen med dem, du elsker. Frihed til dig, frihed til mig, frihed til os.

Kl. 14:55

Men den frihed er under pres. Måske mærker vi det ikke, men hver gang vi tillader overgrebet på et enkelt menneskes frihed, tillader vi i princippet overgreb på alles frihed. Sådan ser jeg på det. Hvad mener I andre?

Det Danmark, Alternativet ser for sig, er et grønt Danmark; et Danmark, der tager Parisaftalen og FN's verdensmål alvorligt; et grønt foregangsland, der inspirerer verden; et Danmark, der tør gøre det nødvendige. Det er også derfor, vores ambitioner er så høje: vedvarende energi i 2035, hundrede procent økologisk landbrug om 20 år, 80 mia. kr. til grøn omstilling de næste 4 år og et grønt superministerium, der sætter rammerne for al lovgivning. Først når vi gør noget så ambitiøst, kan vi tillade os at kalde os et grønt foregangsland.

Det Danmark, Alternativet ser for sig, er derfor et frit, lige, kreativt og nysgerrigt Danmark; et Danmark, som står på skuldrene af de resultater, som blev skabt for mere end 100 år siden, da borgerne gik sammen i lokale meningsfulde arbejds- og interessefællesskaber og løste helt konkrete lokale udfordringer – om det var at skabe det lokale andelsslagteri, brugsforening, mejeri, højskole, vandværk, sparkekasse, avis eller den lokale friskole. Det Danmark, Alternativet ser

for sig, er et decentralt og selvforvaltende Danmark; et Danmark, hvor vi har sat vores offentlige institutioner og dermed medarbejderne fri – fri til selv at påtage sig ansvaret med alle de evner og talenter og erfaringer, de har, hvor eksempelvis den enkelte folkeskole og ungdomsuddannelse selv vælger deres undervisnings- og eksamensformer og sociale og kulturelle profiler afstemt efter det lokale miljø, de er en del af.

Det Danmark, Alternativet ser for sig, er et langt mere demokratisk Danmark, såvel økonomisk som politisk. Det er derfor, vi vil have pengene ud af politik, og det er også derfor, vi er optaget af at udvikle andre og langt mere demokratiske virksomhedsformer end dem, vi kender i dag. Eller det er måske nærmere at genopdage styrken ved de demokratiske virksomhedsformer, der var forudsætningen for det Danmark, vi har i dag – dvs. at sikre bedre betingelser for den næste bølge af andels- og kooperativs virksomheder, hvor det er det fælles bedste, der er motivationen og drivkraften bag de beslutninger og prioriteringer, man som virksomhed eller arbejdsfællesskab træffer.

At have disse politiske ambitioner for Danmark kan godt lyde helt urealistisk, særlig når man tænker på det politiske flertal i Folketinget i dag. Men når jeg alligevel ikke er politisk pessimist, hvad der ellers kan være al mulig grund til – vi har lige gennemlevet en historisk varm og tør sommer – så er det selvfølgelig, fordi jeg dagligt møder mennesker, organisationer, kommuner, virksomheder uden for Christiansborg, der hver på deres måde påtager sig det nødvendige politiske lederskab. Det er jer progressive græsroddere, hverdagsaktivister, nytænkende iværksættere, grønne håndværkere, økologiske landmænd, kloge pædagoger og lærere, visionære lokalpolitikere, samfundsengagerede erhvervsfolk, seriøse forskere og udfordrende kunstnere og ikke mindst vores unge, der gør, at jeg ikke er pessimist, men derimod optimist.

For selvfølgelig kan vi skabe det Danmark, vi har fortjent, hvis vi bare hver især tager vores rolle som samfundsarkitekter på os. Lad os sammen skabe en politisk og kulturel mobilisering præget af overskud, indsigt og udsyn, så vi styrker det generøse Danmark, som denne tale er dedikeret til – et Danmark, hvor det er den højeste og ikke den laveste fællesnævner, vi går efter, og hvor vi sammen med alle jer går efter magten for at forandre magten, ja, hvor vi går efter magten for at forandre magten og dele den med hinanden.

Kl. 15:00

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Foreløbig tak. Vi har en række korte bemærkninger. Først er det hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:00

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak til hr. statsministerkandidat Uffe Elbæk for talen, for den var også lidt til os. Den var meget til folk udenfor, og det skal den, og det var meget fint, men jeg gik ud fra, at den også var til os herinde.

Men det er klart, at det jo er interessant at vide, hvordan hr. Uffe Elbæk og Alternativet sådan stiller sig i forhold til at få deres politik gennemført, som vi nu også har hørt noget om her i dag. For for et års tid siden var hr. Uffe Elbæk på vej ud af politik og havde meddelt, at han ville forlade formandsposten hos Alternativet og bedrive andre gode ting ude i fædrelandet. Men her i juni måned – slutningen af juni, tror jeg det var – meldte hr. Uffe Elbæk sig så som statsministerkandidat. Han sagde jo så også ved den lejlighed: »Jeg peger på mig selv. Alternativet peger på os selv. Det er det, der er vores dagsorden. Og hvis det så viser sig, at vi ikke kan få den opbakning i befolkningen, så peger vi stadigvæk hverken på Mette Frederiksen eller Lars Løkke Rasmussen.«

I betragtning af at tingene skifter – så ville hr. Uffe Elbæk ud af politik, og nu vil han være statsminister, og så siger han så det her i forhold til andre konstellationer, at man hverken peger på den ene el-

ler den anden – vil jeg bare spørge nu, hvor vi er nået til oktober måned, om det så har ændret sig, eller om det stadig væk står ved magt.

Kl. 15:01

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:01

Uffe Elbæk (ALT):

Det står i den grad ved magt. Jeg tror også, hr. Kristian Thulesen Dahl har læst og hørt mig sige, hvorfor vi har truffet den beslutning, vi har truffet. Vi synes simpelt hen, det er for udemokratisk og for fattigt, hvis der kun er to statsministerkandidater. Vi går direkte op imod sådan et præsidentlignende valg. Det var sådan det principielle demokratiske. Og så ville vi have, at der skulle være et statsministerkandidatparti, der havde det grønne som den absolutte topprioritet, i forhold til hvordan vi forstår de udfordringer, Danmark står over for. Så vi står i den grad ved beslutningen.

Det er da fuldstændig rigtigt, at jeg synes, vi alle sammen på et eller andet tidspunkt skal ud herfra. Den idé vil jeg da gerne give videre til formanden for Dansk Folkeparti. Men heldigvis var der selvfølgelig nogle, der fik mig overtalt til at sige, at det er det her, der er det fuldstændig rigtige for os at gøre, i den politiske virkelighed, vi stod i på det pågældende tidspunkt, og jeg er rigtig glad for beslutningen.

Kl. 15:02

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:02

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Men det har jo også haft en effekt. Jeg så her forleden morgen på TV 2 News, at man gjorde sig umage med, at man gerne ville have alle statsministerkandidaterne i studiet og kommentere, hvad der nu ville komme til at ske. Jeg tror ikke, man havde statsministeren med, for det var jo statsministeren, der holdt åbningstalen. Men så er det jo både fru Mette Frederiksen og fru Pernille Skipper og hr. Uffe Elbæk, der skulle med. Så på den måde er det jo lykkedes at træde frem på scenen som statsministerkandidat. Man kan sige, at forskellen på det, f.eks. fru Pernille Skipper, der jo også er statsministerkandidat, siger, og så det, hr. Uffe Elbæk siger, er, at fru Pernille Skipper siger, at de ikke trækker deres mandater ud af ligningen. Altså, hvis ikke der er flertal bag fru Pernille Skipper – og det forestiller man sig nok ikke der umiddelbart vil være – så peger de på en anden, mens som jeg har forstået det – det er jo det, der står i den her DR-artikel, jeg læste op før – siger hr. Uffe Elbæk, at hvis ikke der er opbakning til hr. Uffe Elbæk, så peger man hverken på Mette Frederiksen eller Lars Løkke Rasmussen. Det er jo, kan man sige, den afgørende forskel.

Kl. 15:03

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren. Værsgo.

Kl. 15:03

Uffe Elbæk (ALT):

Jamen jeg er da rigtig glad for, at hr. Kristian Thulesen Dahl har læst og fuldstændig forstået det, jeg har sagt. Vi har sagt, at hvis det ikke lykkes at få nøglen til Statsministeriet, og med det, vi ved i dag, med de udmeldinger, der er kommet fra henholdsvis statsministeren selv og fru Mette Frederiksen, jamen så er vi hverken parlamentarisk grundlag for den ene eller den anden. Det er vores holdning, og det er vores vurdering og vores analyse, at det er det, der skal til for at bryde op i den blokpolitik, vi ser i Danmark. Der skal ikke bare være

en rød og en blå blok. Der skal også være en grøn, og det er den, vi står på.

Kl. 15:04

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Britt Bager.

Kl. 15:04

Britt Bager (V):

Jeg vil også gerne starte med at rose hr. Uffe Elbæk for en dejlig tale og en tale, der jo henvender sig til hele Danmark.

Jeg vil gerne spørge lidt i forlængelse af det, hr. Kristian Thulesen Dahl gjorde, men med lidt mere fokus på politikken. For nu må man jo forstå, at hverken Alternativet eller nogen af de andre oppositionspartier kan få indflydelse på udlændingepolitikken, hvis Mette Frederiksen skulle blive statsminister. Når det så kommer til integrationsydelsen og kontanthjælpsloftet, kunne jeg godt tænke mig at spørge hr. Uffe Elbæk: Er det noget, I vil kræve at få indflydelse på i Alternativet? For jeg må forstå, at I ikke vil få indflydelse på stramningerne eller på udlændingepolitikken sådan helt overordnet. Så vil I tage til takke med bare at skulle lægge stemmer til Socialdemokratiets politik, eller vil I kræve at få indflydelse på kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen?

Kl. 15:05

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:05

Uffe Elbæk (ALT):

Først om, hvad vores holdning er til de respektive beslutninger – altså, både til kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen og integrationsydelsen: Dem er vi jo stik imod. Hvis det stod til os, skulle vi afskaffe indførelsen af de tre omtalte ting.

Så stiller spørgeren det spørgsmål, om vi vil stille det som krav til en eventuel Mette Frederiksen-regering. Igen vil jeg sige, at vi ikke er parlamentarisk grundlag for hverken en Lars Løkke Rasmussen- eller en Mette Frederiksen-regering. Det betyder selvfølgelig, at hvis det er Lars Løkke Rasmussen-regeringen, der fortsætter, vil vi forholde os seriøst til den politik, den regering fører, og så vil vi stemme imod, hvis vi er uenige. Det samme vil være tilfældet med Mette Frederiksen, hvis hun bliver statsminister. Men jeg håber selvfølgelig på, at den næste statsminister hedder Uffe Elbæk.

Kl. 15:06

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Britt Bager.

Kl. 15:06

Britt Bager (V):

Skal jeg forstå det her sådan, at hr. Uffe Elbæk ikke vil bruge sine mandater til at støtte hverken den ene eller den anden regering, uanset hvad? For det er sådan, jeg forstår det, og det er jo også alternativt – meget interessant. Og hvis hr. Uffe Elbæk ikke vil det, altså ikke vil trække sine mandater ud, skal jeg bare høre: Er der så nogen emner, der er så vigtige for hr. Uffe Elbæk, at han vil kræve at få indflydelse?

Kl. 15:06

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:06

Uffe Elbæk (ALT):

Det tror jeg at både fru Pernille Skipper og Enhedslisten, da de meldte deres kandidatur til statsministerposten, og vi selv har. Det

har begge partier, og nu skal jeg ikke bruge min tid på Enhedslisten, men jeg kan bare sige, at i Alternativet diskuterer vi meget, hvad vores grønne linjer er, altså hvad der vil blive et kardinalspørgsmål for os. Dem holder vi selvfølgelig tæt ind til kroppen. Det er jo ikke noget, jeg deler med Folketinget. Det ville da være en dårlig forhandlingsteknik. Men alle partier har da smertegrænser for, hvad de vil være med til, og hvad de ikke vil være med til, og lad os så tage den konflikt eller den debat, når den tid kommer.

Kl. 15:07

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Rosa Lund.

Kl. 15:07

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg vil gerne sige tak for talen. Det er helt rigtigt, at vi i Enhedslisten og Alternativet har mange ligheder og meget fælles politik. Jeg vil gerne spørge ordføreren til Alternativets holdning til at ændre straffeloven i den paragraf, der omhandler voldtægt, så vi kan få en samtykkebaseret lovgivning i stedet for den definition af voldtægt, vi har i dag, som er mere tvangsbaseret, og som handler om, at offeret skal bevise, at vedkommende har sagt aktivt nej, har sagt aktivt fra. Heldigvis er der jo mange partier herinde i Folketinget, der ligesom Enhedslisten gerne vil have en lovgivning, som er baseret på manglende samtykke. I Enhedslisten ønsker vi os den lovgivning, fordi vi bl.a. mener, at det repræsenterer en højere grad af ligestilling. Derfor er jeg interesseret i at høre, om Alternativet er enige med Enhedslisten i det.

Kl. 15:08

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:08

Uffe Elbæk (ALT):

Så får Enhedslisten sådan et mellemtidssvar, kan man sige, ikke? For da Enhedslisten i sin tid fremsatte beslutningsforslaget sidst, stemte vi faktisk imod. Det gjorde vi, fordi der var kommet nogle meget overbevisende argumenter fra Dommerforeningen. Nu ved vi, at der igen kommer et beslutningsforslag i salen, og jeg ved, at der er en konference her i oktober. Den vil vi selvfølgelig gå til og lytte rigtig, rigtig alvorligt, for efter at vi stemte nej i første omgang, er der, efter hvad jeg ved, kommet noget ret overbevisende ny viden på bordet bl.a. fra England, der siger, at det faktisk er hensigtsmæssigt at indføre den her type lovgivning. Men det er et pokkers svært område, og der er rigtig, rigtig mange tvivlsspørgsmål i luften. Men jeg kan love fru Rosa Lund, at vi vil gå til konferencen med store ører, og vi er også klar til at blive overbevist, hvis det er det, der er tilfældet.

Kl. 15:09

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Rosa Lund.

Kl. 15:09

Rosa Lund (EL):

Vi vil jo så glæde os til at se Alternativet til konferencen og da også håbe, at I ender med at stemme for vores beslutningsforslag, for i dag er der jo et enormt stort retssikkerhedsproblem for ofrene. For det er jo alt for få voldtægtssager, som faktisk bliver afgjort ved en domstol, altså som nogen sinde kommer så langt. Det er bl.a. også derfor, vi ønsker os den her samtykkebaserede lovgivning, og vi er da fuldstændig klar til at komme med argumenter, som kan overbevise Alternativet.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:09 klima og miljø, end vi har i Danmark. Men lad nu det ligge. Så vil jeg bare ganske kort følge op på en bemærkning, hr. Uffe Elbæk havde om fødevarer i sin ordførertale. Derfor vil jeg gerne høre, om hr. Uffe Elbæk mener, at danskproducerede fødevarer faktisk er usunde.

Kl. 15:12

Uffe Elbæk (ALT):

Jeg forstår fuldstændig intentionen fra Enhedslistens side. Altså, der er et problem med antallet af voldtægtssager, der rent faktisk falder dom i, sammenlignet med anden form for kriminalitet. Det, der bare har været vores usikkerhed, er, om det er den rigtige måde gøre det på. Der har jo været i hvert fald juridiske personer, som jeg sætter meget, meget stor pris på, der har været meget kritiske over for det, bl.a. professor Eva Smith, som siger, at det ikke er den vej, vi skal gå, men at vi skal gøre alle mulige andre ting, der kan sikre, at vores drenge og piger, mænd og kvinder forstår hinandens kropssprog og respekterer hinandens grænser.

Kl. 15:10

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Carsten Bach.

Kl. 15:10

Carsten Bach (LA):

Tak. Tak for talen, som jo så desværre ikke var rettet mod os her i salen, men mod tilhørerne. Det er jeg jo selvfølgelig ked af. Jeg vil sige, at næsten som sædvanlig var der jo meget kriseretorik, krise mig her og der og alle vegne, det tror jeg at jeg kommenterede tidligere, også over for hr. Uffe Elbæk. Man får jo nærmest indtrykket af, at der ikke er noget som helst i Danmark, der går bedre end for 10, 20, 30, 40 år eller 50 år siden. Det er jeg slet ikke enig med hr. Uffe Elbæk i. Jeg synes, at der er rigtig meget, der går meget bedre end for bare 10 år og 20 år siden. Klimakrisen er jo et af Alternativets helt store temaer, og det er økologi også, omlægning til hundrede procent økologi i Dansk Landbrug. Det er vist sådan, i hvert fald mig bekendt, at Concito, den såkaldte grønne tænketank, har regnet sig frem til, at en omlægning af dansk landbrug til økologi vil betyde 20-30 pct. øget CO₂-udledning, hvis man skal producere den samme mængde varer, og desuden vil økologien også kræve væsentlig mere plads. Hvad er det egentlig, at Alternativet kæmper mest for? Er det økologien, eller er det natur og klima?

Kl. 15:11

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:11

Uffe Elbæk (ALT):

Ja, jeg tror, at det, spørgeren refererer til, jo er en situation, hvor vi forestiller os, at det konventionelle landbrug, vi har i dag, bliver økologisk i morgen, og det vil sige, at vi har den samme kvægdrift, som vi har i dag. Sådan ønsker vi det ikke i Alternativet. Vi ønsker, at vores kødproduktion, vores kvægproduktion bliver markant sænket. I det scenarie hænger både økologi og CO₂ sammen. Det er vores ambition. Ned med kødproduktionen og lad os sørge for, at det konventionelle landbrug bliver til økologisk landbrug.

Kl. 15:12

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Carsten Bach.

Kl. 15:12

Carsten Bach (LA):

Tak for svaret. Det giver jo så ikke den samme produktion. Det betyder så, at produktionen må flytte et andet sted hen, muligvis uden for EU og i hvert fald til et land, som har et væsentligt højere aftryk på

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:13

Uffe Elbæk (ALT):

Jeg synes, at det er et problem, at vi bruger så mange pesticider i vores landbrug. Det er der ingen tvivl om. Og den gode nyhed er jo, at økologiske fødevarer er dem, der har den højeste vækstrate. Så det kan godt være, at det ikke nået herind i Folketingssalen, men det er i hvert fald nået frem ude i samfundet. Samfundet vil have økologiske fødevarer, og det er jeg rigtig, rigtig glad for.

Kl. 15:13

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 15:13

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og tak for en fin ordførertale, som nok var lidt forventelig, tænker jeg. Jeg tror, vi har forstået, at den grønne dagsorden er rigtig vigtig for Alternativet. Men som samfund har vi jo også et ansvar for mange andre vigtige dagsordener, bl.a. velfærdsdagsordenen. Med flere og flere ældre og børn forudsætter det også, at der følger de nødvendige ressourcer med til flere opgaver, det såkaldte demografiske træk. Alene på ældreområdet ved vi jo at der kommer til at mangle 6 mia. kr., hvis vi bare skal sørge for at følge med udviklingen i forhold til borgere, som har brug for ældrepleje eller brug for sundhedsbehandling. Så jeg vil bare spørge, om Alternativet vil være med til at afsætte de nødvendige ressourcer til pleje og behandling af flere og flere ældre i fremtiden.

Kl. 15:14

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:14

Uffe Elbæk (ALT):

Det kan jeg svare meget hurtigt på: Ja. Vi vurderer i Alternativet alt på tre bundlinjer: den grønne, den sociale og den økonomiske, og der skal stå sorte tal på alle tre. Det, som spørgeren fokuserer på her, er jo den sociale bundlinje: Hvad gør vi i et samfund, hvor vi får flere ældre? Hvordan sikrer vi bedre normeringer i vores daginstitutioner? Hvordan sikrer vi et bedre uddannelsessystem? Alt det er da selvfølgelig noget, som vi tager dybt alvorligt, I august måned kom vi jo med vores regeringsprogram, og hvis spørgeren har tid og lyst, kan man kigge på det, og så kan I se, hvor meget vi rent faktisk prioriterer de områder, som der bliver refereret til.

Kl. 15:15

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 15:15

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg tænker, at ordføreren, når vi nu står her og taler sammen, og frem for at jeg skal finde regeringsprogrammet frem for Alternativet, måske i stedet for vil være venlig at oplyse mig om, hvordan man tænker man vil løse problemet med den demografiske udvikling på ældreområdet. Hvis SF igen stiller et forslag i Folketingssalen om, at

man afsætter det nødvendige budget til at følge den demografiske udvikling i forhold til ældreplejen, svarende til 6 mia. kr., kan jeg så forstå, at Alternativet vil stemme for forslaget?

Kl. 15:18

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Værsgo.

Kl. 15:15

Kl. 15:15

Uffe Elbæk (ALT):

Ja, umiddelbart har vi lyst til at forholde os fuldstændig stringent til den problemstilling. Vi synes jo, at velfærden har været under pres og også under unødigt pres. Regeringen 2-procentsbesparelser på en række områder er vi fuldstændig stik imod, og vi vil gøre op med det. Det var også derfor, jeg sagde til en anden spørger i forhold til kontanthjælp og i forhold til integrationsydelse og 225-timersreglen, at vi ønsker at føre det tilbage til, hvad det var, og vi tager det dybt alvorligt.

Kl. 15:16

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Merete Scheelsbeck, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:16

Merete Scheelsbeck (KF):

Tak for det, og mange tak for talen. Alternativet har jo fremlagt en 38-punktplan i »Det næste Danmark«, og eftersom folketingsvalget nærmer sig, skal danskerne jo også snart tage stilling til, hvor de skal sætte deres kryds. Derfor har jeg et uddybende spørgsmål til et af forslagene.

Forslag 21 handler om det såkaldte nysgerrighedsår. Alle på arbejdsmarkedet skal hvert tiende år have mulighed for at tage fri 1 år til at uddanne sig eller til eftertænksomhed. I den forbindelse vil jeg gerne høre, hvordan Alternativet forholder sig til, hvad det vil betyde for alle de hårdtarbejdende sosu'er, sygeplejersker, lærere, læger, som allerede i dag siger, at de får rigtig travlt, hvis hver tiende af deres kolleger lige pludselig forlader dem.

Kl. 15:17

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:17

Uffe Elbæk (ALT):

Allerførst vil jeg bare gerne præcisere, hvad det er for et oplæg, der bliver refereret til. Det er et debatoplæg, som Alternativet er kommet med, og som siger, at hvis vi nu ikke tænker på økonomi, hvis vi ikke tænker på i dag, men tænker på om 30, 40 år, hvad er det så for nogle spørgsmål, vi skal rejse? Og der foreslår vi så et nysgerrighedsår – og hvem vil ikke gerne have det? Jeg ved, at der nærmest er blevet lavet gallupundersøgelser om det, og danskerne vil gerne have et nysgerrighedsår. Og det er jo ikke noget, der er rocket science; det er det, man ser på en lang række arbejdspladser, altså at når man har været på en arbejdsplads i 6, 7, 8 år, er det skrevet ind i kontrakten, at man har ½ års efteruddannelse.

Så det, vi ønsker, er et Danmark, som er organiseret på den måde, at vi bliver ved med at blive klogere igennem hele livet. Og det var det, der lå i oplægget. Det er det, vi ønsker på den lange bane.

Kl. 15:18

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Merete Scheelsbeck.

Merete Scheelsbeck (KF):

Tak for det. Jamen hvem vil ikke gerne have fri ½ år til at gøre, hvad man vil? Jeg vil sådan set bare gerne høre, hvordan det skal finansieres. Altså, det kommer til at koste et to-trecifret milliardbeløb at få det her gennemført. Så kan man sige, at det bare er visionært og noget, man tænker man måske vil gøre og gerne vil arbejde hen imod. Men hvis vælgerne skal forholde sig til det, skal de jo egentlig også have lov til at kunne forholde sig til, hvordan I vil finansiere det.

Kl. 15:18

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:18

Forhandling

Uffe Elbæk (ALT):

Jo, men det, jeg bare gerne i al ydmyghed og i respekt for andre vil sige, er, at der som sagt bliver refereret til et debatoplæg om, hvordan vi godt kunne forestille os at Danmark ser ud om 30 år. Altså, hvis det var et spørgsmål til det regeringsprogram, vi ville være kommet ud med i august måned, der sagde, hvad der ville ske, hvis vi fik nøglerne til Statsministeriet, så ville det jo være fuldstændig i orden at stille det spørgsmål. Men jeg er jo så gammel, at jeg i slutningen af 1980'erne har oplevet, at arbejdsmarkedets parter i en periode, hvor der var høj arbejdsløshed, gennemførte et program, der hed Giv lov til orlov, og hvor mennesker, der var i arbejde, gik ud af deres jobfunktion, hvorimod arbejdsløse kom ind og fik lov til at overtage det. Det var noget, som arbejdsmarkedets parter fik organiseret sammen, og det er nok noget i den stil, som det her også vil handle om.

Kl. 15:19

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 15:19

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak, hr. formand. Jeg vil da gerne kvittere for hr. Uffe Elbæks indlæg om specielt det miljøpolitiske – biodiversitet, udledning af CO₂ og NOx, grøn omstilling og vedvarende energi. Det er jo sådan set nogle ting, som jeg mener ingen partier her i Folketinget skal have patent på. Der er jo ikke nogen, der går ind for flere sprøjtegifte og mindre økologi. Jeg tror faktisk, det er lige nøjagtig omvendt for de fleste.

Men jeg har bidt mærke i, at i forbindelse med at man den 26. juni bekendtgjorde, at hr. Uffe Elbæk gik efter statsministerposten, kunne man læse på Twitter – jeg gemte det den dag, for jeg syntes faktisk, det var lidt sjovt: Kommende valgperiode er sidste chance, hvis vi skal bremse klimaforandringerne. Derfor peger vi på Uffe Elbæk som vores statsministerkandidat. Vi vil magten, og vi vil forandre magten.

Men det, man siger, er, at det altså er sidste chance, hvis vi i Danmark vil ændre på klimaet. Der spørger jeg så bare hr. Uffe Elbæk: Hvad nu, hvis det fejler med at blive statsminister? Er det så helt tabt – hele den grønne omstilling og vedvarende energi og den måde, Danmark udvikler grønne innovative arbejdspladser på osv.? Er det tabt, hvis man ikke vinder valget? For det er jo det, vi kan læse.

Kl. 15:20

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Tak, og så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 15:20

Uffe Elbæk (ALT):

Jamen så vil jeg sige, at det nok er en lidt stram redigering. Men det, der i hvert fald lå i budskabet, var, at videnskaben siger, at inden for den næste regeringsperiode på 4 år skal der træffes alle de afgørende beslutninger, i forhold til at vi ikke tipper den her klode ud over kanten. Og det vil sige, at det egentlig er, uagtet om jeg bliver statsminister eller ej. Den statsminister, som kommer til at sidde ovre i Statsministeriet, kommer til at sidde i en valgperiode, hvor man skal træffe nogle fuldstændig afgørende prioriteringer på det grønne område, og det var det, der var meningen med den twitterbesked.

Kl. 15:21

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 15:21

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen jeg nævnte twitterbeskeden fra Alternativets pressetjeneste, og 2 minutter senere kom der en fra hr. Uffe Elbæk selv, men næsten med den samme tekst, og der står der: Jeg stiller op som statsministerkandidat ved næste folketingsvalg, fordi den kommende valgperiode er sidste chance, hvis vi skal bremse klimaforandringerne (*Uffe Elbæk (ALT):* Jamen det er også fuldstændig rigtigt ...) Nej, nej, jeg har lidt taletid endnu, tak! Der var det hr. Uffe Elbæk selv, som kom med de blomstrende ord om, at det er sidste chance. Vi andre bliver beskyldt for at have hijacket Dannebrog, men Uffe Elbæk har åbentbart taget både sol, måne og stjerner med for at føre valgkamp (*Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):* Tak!), og det synes jeg måske er lidt for meget.

Kl. 15:22

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak! Det er godt, at vi har nogen til at styre ordet, med den entusiasme, der er her.

Nu giver jeg ordet til ordføreren. Værsgo.

Kl. 15:22

Uffe Elbæk (ALT):

Jeg kan godt lide det – det er rigtig godt! Det er det, demokratisk debat handler om, og det er lige, som det skal være.

Nej, det handler ikke om, om det er mig, der bliver statsminister eller ej ved næste valg, men det, der jo ligger seriøst i det, er, at inden for de næste 4 år skal Folketinget, den statsminister, der nu engang er, træffe nogle fuldstændig afgørende beslutninger omkring en grøn omstilling af Danmark, for ellers er konsekvenserne fuldstændig uoverskuelige. Og heldigvis kan man, synes jeg, med det, der sker lige nu, bl.a. med regeringens udspil om elbilerne eksempelvis, eller den vedtagelsestekst, som oppositionen er kommet med, mærke, at de grønne ambitioner i den grad er på vej det rigtige sted, nemlig opad.

Kl. 15:22

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Hans Andersen.

Kl. 15:22

Hans Andersen (V):

Tak for det, og tak for talen. Jeg noterede mig, at vi skal flyve mindre og kysse mere. Og som far til fem, også til små børn, så bliver det med at flyve ikke til så meget, og det med at kysse gør jeg meget gerne. Men det er jo ikke ensbetydende med, at man synes, at det så er Alternativet, man skal stemme på. Men det står jo lysende klart nu, at Alternativet stiller med en statsministerkandidat.

Så er jeg bare nysgerrig på det her med de grønne linjer i øvrigt. For det kan vel ikke være sådan, at man ikke ønsker at fortælle seerne, fokusgruppen, der sidder på tilhørerpladserne, eller os her i salen, hvad de grønne linjer er, og hvad de går ud på?

Kl. 15:23

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:23

Uffe Elbæk (ALT):

Jamen jeg tror, at alle partier har nogle politiske smertegrænser for, hvad man vil være med til, eller hvad man ikke vil være med til. Den diskussion foregår i alle partier. Nogle kalder det for røde linjer. Hvis man træder over den linje, bliver vi nødt til at sige fra. Med al symbolik siger vi, at hos os er det grønne linjer. Som sagt holder vi de grønne linjer for os selv. Vi er fuldstændig klar til at gå på kompromis med en masse ting, altså, det er det, demokratiet handler om, men der er jo noget, som er så vigtigt for et parti, at man siger: hertil og ikke længere. Det er det, vi kalder grønne linjer.

Kl. 15:24

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Hans Andersen.

Kl. 15:24

Hans Andersen (V):

Men nysgerrigheden er der jo. Hr. Uffe Elbæk har vel ikke forestillet sig, at vælgerne ikke skulle involveres i det her – eller er det kun noget, der foregår i fokusgrupperne? Er det spørgsmålet om kvoteflygtninge, der er den grønne linje? Er det spørgsmålet om kontant-hjælpsloftet, der er den grønne linje? Hvad er de grønne linjer?

Det synes jeg da at hr. Uffe Elbæk skylder at fortælle fokusgruppen, som nu sidder deroppe på tilhørerpladserne, og seerne og os andre.

Kl. 15:25

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 15:25

Uffe Elbæk (ALT):

Jeg bliver helt glad: Der er en fokusgruppe. Det er fantastisk. Nej, vi har ikke fokusgrupper i Alternativet. Vi bruger simpelt hen ikke fokusgrupper. Jeg tror, det er nogle medlemmer, der sidder deroppe, og det er da dejligt, at de har lyst til at deltage og høre en åbningsdebat. Velkommen til jer.

Når det handler om de spørgsmål, spørgeren stiller, så kan jeg godt forstå, at spørgeren rejser spørgsmålene, men han får bare ikke nogen svar.

Kl. 15:25

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Stine Brix.

Kl. 15:25

Stine Brix (EL):

God eftermiddag, hr. Uffe Elbæk. Jeg vil gerne spørge til Alternativets holdning til import af udenlandsk arbejdskraft. For jeg sad hjemme i min sofa tirsdag aften og så den her partilederdebat, og jeg undrede mig, da Uffe Elbæk sagde ja til, at det skulle være nemmere og billigere at importere f.eks. rengøringsmedarbejdere fra Filippinerne og Bangladesh, og også argumenterede for at sænke den her beløbsgrænse.

For mig at se handler arbejdsgivernes ønske om én ting, nemlig at øge presset på lønningerne her i Danmark. Og Alternativet og En-

hedslisten har jo sammen afvist en lang række såkaldte reformer, som for mig at se har haft præcis det samme formål, nemlig at øge udbuddet af arbejdskraft, at skabe en mere rå konkurrence om de job, der er her, blandt lønmodtagerne, og presse lønnen. Faktisk er vi jo gået i den modsatte retning og har sagt, at vi synes, at der var behov for, at man fik en kortere arbejdsuge. Der er ikke behov for, at man udvider arbejdsudbuddet.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge, hvad det er, der gør, at Alternativet tænker, at der er behov for at gøre det billigere at importere arbejdskraft.

Kl. 15:27

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 15:27

Uffe Elbæk (ALT):

Spørgsmålet er vel ikke, om der er behov for at importere arbejdskraft, der er billigere. Jeg deltog jo som sagt i Debatten i tirsdags og stod med hr. Kristian Jensen på den ene side og hr. Anders Samuelson på den anden. Det var meget uvant for mig at stå lige nøjagtig med den opbakning. Men det gjorde jeg jo, for jeg rent faktisk synes, at det udspil, der er kommet fra regeringen, er rigtigt. Jeg synes, at vi skal tage virksomhedernes behov alvorligt, under forudsætning af – og det er det, der er vigtigt at understrege for Alternativet – at man har overenskomster, altså at man fuldstændig lever op til de spille-regler, der er på det danske arbejdsmarked, som vi kender det i dag. Det er det ene, der skal siges.

Det andet, der skal siges, er, at vi selvfølgelig skal opkvalificere alle de gode borgere, der bor i Danmark i dag, og som ikke har et job. Selvfølgelig skal vi sørge for, at vi laver særlige uddannelsesforløb, praktikforløb, hvad ved jeg. Men jeg tager bare virksomheder-nes behov alvorligt. Derfor var jeg enig, og det er jeg stadig væk. Jeg er enig i det, som regeringen er kommet med. Sådan er det.

Kl. 15:28

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Stine Brix.

Kl. 15:28

Stine Brix (EL):

Altså, fordi arbejdsgiverne *siger*, at der er et behov, så mener Alternativet, at der er et behov. Arbejdsgiverne siger også, at vi skal hæve pensionsalderen. Mig bekendt mener Alternativet ikke, at det vil være en særlig klog idé. Jeg tror bestemt heller ikke, at arbejdsgiverne vil være særlig enige i, at vi skulle sænke den ugentlige tid, som vi arbejder.

Jeg kan huske, at Alternativet tidligere har peget på, at analyser viser, at det ser ud til, at vi kommer til at miste rigtig mange job. 800.000, refererede Alternativet til, med risiko for massiv arbejdsløshed. Så hvorfor er det, at man lige pludselig tror, at vi kommer til at mangle en masse arbejdskraft? Jeg tror, at man skal være kritisk over for det, når arbejdsgiverne siger, at de mangler det. De kan jo ikke dokumentere det.

Kl. 15:28

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 15:28

Uffe Elbæk (ALT):

Jeg er jo fuldstændig enig med fru Stine Brix i, at man selvfølgelig ikke bare skal tage det for gode varer, hvad en given virksomhed siger. Men det gør indtryk på mig, når store, hvad jeg synes er troværdige og tillidsvækkende interesseorganisationer som f.eks. HORE-

STA går ud og siger, at vores virksomheder har de her job. Vi udbyder dem. Vi kan ikke få nogen. Derfor ønsker de også muligheden for at kunne ansætte udenlandsk arbejdskraft.

Jeg har det faktisk rigtig, rigtig godt med, at vi bor i en by, København, hvor Folketinget ligger, hvor hver femte af borgerne i København er født uden for Danmarks grænser. Det er en dejlig by. Så jeg har ikke noget problem med at få udenlandsk arbejdskraft ind, overhovedet ikke.

Kl. 15:29

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru May-Britt Katstrup.

Kl. 15:29

May-Britt Katstrup (LA):

Tak for det. En stor del af hr. Uffe Elbæks tale drejede sig om frihed. Det synes jeg er dejligt, og det kan jeg jo godt tilslutte mig. Men jeg vil gerne spørge hr. Uffe Elbæk, hvor Alternativet mener pengene skal komme fra til al den frihed. Ifølge Alternativets politik må vi helst ikke have for meget vækst, vi må helst ikke arbejde for meget, vi må helst ikke bevæge os rundt i verden, og samhandel med andre lande vil man også gerne sætte grænser for. Så hvordan skal vi egentlig få råd til al den frihed? Hvor skal pengene komme fra?

Kl. 15:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:30

Uffe Elbæk (ALT):

Man får jo næsten lyst til at sige, at vi skal arbejde mindre og kysse noget mere og forbruge mindre – uha, det bliver et dejligt Danmark. Men det vigtige er jo, at der er sorte tal på den økonomiske bundlinje. I det regeringsprogram, vi har fremlagt, har vi fuldstændig angivet krone for krone, hvordan vores finanslov skal hænge sammen. Vi vil eksempelvis beskatte fast ejendom mere, end vi gør i dag. Vi vil beskatte formue og arv. Vi vil lægge skat på finansielle transaktioner. Vi vil fremrykke beskatningen af de pensionsindbetalinger, vi jo alle sammen betaler ind, osv. osv.

Vi har en fuldstændig finansieringsplan. Man vil aldrig komme til at opleve, at vi går ned i salen med et forslag, som ikke er finansieret.

Kl. 15:31

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru May-Britt Katstrup.

Kl. 15:31

May-Britt Katstrup (LA):

Jamen det er jo herligt at høre det, for socialismen stråler løs. I Danmark har vi verdens højeste skattetryk, og hvis vi bliver ved med at have det, tror hr. Uffe Elbæk, at vi stadig væk kan have vækst, og at vi stadig væk kan have et sted, pengene kommer fra. De kan kun komme et sted fra, og det er fra det private erhvervsliv.

Med en anden ting, som Uffe Elbæk talte meget om, var de gode gamle dage for hundred år siden. Som jeg kender til de gode gamle dage, arbejdede man fra morgen til aften, og man arbejdede rigtig hårdt, fordi man ikke havde den teknologi, vi har i dag. Man blev nedslidt meget tidligere. Hvordan hænger det sammen med Alternativets politik?

Kl. 15:32

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 15:32

Kl. 15:34

Uffe Elbæk (ALT):

Jeg er lidt usikker på, hvad spørgsmålene rent faktisk gik på. Men jeg kan sige, at vi virkelig ønsker et meget mere lige Danmark end det, vi ser i dag. Problemet i dag er jo, at man ikke bliver rig af at arbejde. Man bliver rig af at eje. Et af de største problemer er den ulighedsfaktor, vi f.eks. har på boligområdet. Ejer du en bolig, eller gør du ikke? Så vi går da ind og ønsker et mere lige Danmark. Helt fra hjertet, det ønsker vi. Så kalder spørgeren det socialisme. Jeg er fuldstændig ligeglad med, hvad vi kalder det, bare der står positive tal på både den grønne og den sociale og den økonomiske bundlinje. Vi bliver nødt til at udvikle en ny økonomisk model for fremtidens Danmark.

Kl. 15:32

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Kenneth Kristensen Berth. Værsgo.

Kl. 15:32

Kenneth Kristensen Berth (DF):

Når jeg hører hr. Uffe Elbæk i dag, kommer jeg faktisk til at tænke på Barack Obamas tale ved Demokraternes partikonvent i juni 2008, hvor Barack Obama sagde, at man ville huske det tidspunkt som det tidspunkt, hvor havene ville begynde at trække sig tilbage og planeten ville hele. Se, jeg er ikke helt sikker på, at det gik på den måde, men nu har vi jo også fået hr. Uffe Elbæk på banen, så det kan være, at hr. Uffe Elbæk kan løfte den opgave.

Men når jeg alligevel spørger til det her, er det jo, fordi hr. Uffe Elbæk siger, at hr. Uffe Elbæk er statsministerkandidat. Jeg skal bare forstå det, hr. Uffe Elbæk har sagt, helt rigtigt. Alternativet støtter ikke nogen regering. Skal det så forstås på den måde – hvis nu hr. Uffe Elbæk ikke kan blive statsminister – at den blok, der har størst flertal uden om Alternativet, så er den blok, der danner regering? Er det sådan en form for frivillig isolation, hr. Uffe Elbæk har valgt at placere Alternativet i ligesom Sverigedemokraterne i Sverige, bare på frivillig basis, eller hvordan skal det forstås?

Kl. 15:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:34

Uffe Elbæk (ALT):

Nej, den måde, man skal forstå det på, er, at med den viden, vi har i dag, har vi lyst til at være opposition både til en given socialdemokratisk regering og en given Venstre-regering. Det er da rigtigt, og det har jo også været omtalt i mange medier, at efter et valg, når man tæller mandaterne op – hvis det ikke er Alternativet, der får mulighed for at danne regering – er der en sandsynlighed for, at det er Lars Løkke Rasmussen, der bliver forhandlingsleder. Betyder det så, at Lars Løkke Rasmussen så måske bliver statsminister? Det er overhovedet ikke sikkert.

Det, jeg synes er spændende lige nu, når man både kigger på, hvad der sker i Sverige og også andre steder i verden, er, at der jo er fuldstændig opbrud. Vores ambition er at bryde de her blokke op og simpelt hen tvinge det, man nærmest kunne kalde en politisk disruption igennem, ved at vi påtager os den rolle, og det står vi ved.

Kl. 15:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Kenneth Kristensen Berth.

Kenneth Kristensen Berth (DF):

Så det skal forstås på den måde, at hr. Uffe Elbæk ikke vil støtte nogen, men hr. Uffe Elbæk vil gerne udtrykke mistillid til nogle. Er det sådan, det skal forstås? For det er da en lidt mærkelig og barok måde at se Folketingets arbejde på, altså at man godt vil være imod nogle; man vil ikke være for andre, men man vil bare gerne være imod.

Kl. 15:35

Uffe Elbæk (ALT):

Når vi peger på os selv, er det, fordi vi synes, at vi har det bedste politiske program, og at det er det, der skal definere Danmarks retning fremadrettet. Hvis der ikke er opbakning til det i befolkningen, siger vi bare, at så går vi i opposition, uagtet hvem der så ellers danner regering, med den viden, vi har i dag. Betyder det så, at vi ikke vil arbejde solidt nede i salen? Selvfølgelig vil vi det. Vi vil forhandle, vi vil gå med i forlig etc. Men der er bare ikke nogen, der kan tage vores mandater for givet.

Kl. 15:35

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Carl Holst.

Kl. 15:35

Carl Holst (V):

Tak for det, og tak til hr. Uffe Elbæk for talen. Det er ikke den tale fra Alternativet til en åbningsdebat eller afslutningsdebat, jeg har været mest uenig i. Det har været meget værre. Vi har et fælles fundament i at værdisætte det frivillige Danmark som det, der har skabt Danmark. Det får mig til, da hr. Uffe Elbæk refererer til andelsbevægelsen, højskolebevægelsen, efterskolerne og friskolerne, at spørge, om Alternativet støtter den positive udvikling, der er sket, for friskolerne i Danmark i de senere år, hvor koblingsprocenten er blevet forhøjet.

Kl. 15:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:36

Uffe Elbæk (ALT):

Det har vi jo gjort. Vi synes, at friskolerne spiller en helt afgørende rolle i den måde, vi tænker uddannelse og læring på i Danmark. Det er det samme med højskolerne og efterskolerne. For os er det en vigtig institution og en vigtig måde at organisere vores skolesystem på. Når det så er sagt, har vi jo også ambitioner på folkeskolens vegne. Jeg ønsker dybest set, at de enkelte folkeskoler har samme frihedsgrader som de frie skoler. Jeg ser meget gerne, at vi slipper den offentlige sektor fri og dermed institutionerne fri, og det er helt ned på skoleniveau, så skolerne selv kan definere – som jeg også sagde i min tale – eksamensformer og undervisningsformer. Jeg ønsker et meget, meget mere frit Danmark, selvfølgelig inden for den solidariske ramme, som vi tror på i Alternativet.

Kl. 15:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Carl Holst.

Kl. 15:37

Carl Holst (V):

Det er fuldt bevidst, at jeg påpeger det, for jeg kunne selvfølgelig også have peget på noget af det, hvor jeg er direkte uenig, men vi fokuserer så på det positive i det samarbejdende folkestyre. Det vil sige, at Alternativet støtter det, regeringen har gjort med koblingsprocenten, som forbedrer muligheden for at have friskoler. Alternati-

vet er uenig med de andre partier i rød blok, der i den grad har kritiseret det, og sidst, men ikke mindst, støtter Alternativet regeringens folkeskoleudspil om de selvejende styringsrettigheder, som er et forsøg i kommunerne.

Kl. 15:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:38

Uffe Elbæk (ALT):

Jeg tror, at det mest var en konstatering. Jeg hørte ikke noget spørgsmål.

Kl. 15:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Naser Khader.

Kl. 15:38

Naser Khader (KF):

Tak for en meget højtravende tale, der handler om drømme og frihed. Jeg er sådan lidt nysgerrig: Er der ikke grænser for mangfoldighed og for frihed? Hvor går grænsen? Er alt lige? Er noget ikke bedre end noget andet? Det kunne jeg egentlig godt tænke mig ordføreren bliver lidt mere konkret om.

Kl. 15:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:38

Uffe Elbæk (ALT):

Jamen grænsen går ved vores lovgivning. Længere er den ikke. Vi har nogle fælles spilleregler i Danmark, som vi har besluttet herinde i salen, og det er det, der definerer, hvordan vi som samfund organiserer os, og hvordan vi opfører os, og hvordan vi agerer. Det er det, der er grænsen for mig.

Kl. 15:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Naser Khader.

Kl. 15:39

Naser Khader (KF):

Konkret: Skal en islamist have dansk statsborgerskab?

Kl. 15:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:39

Uffe Elbæk (ALT):

Vi har nogle helt klare regler for, hvordan man bliver statsborger i Danmark, og dem står jeg fuldstændig vagt om. Jeg ved ikke helt, hvad spørgeren indikerer. Men det, som jeg altid vil stå op for, er de beslutninger, der bliver truffet herinde i den her sal. Det er det, der definerer vores fælles spilleregler.

Kl. 15:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Den sidste korte bemærkning tilfalder hr. Morten Østergaard.

Kl. 15:39

Morten Østergaard (RV):

Når man fulgte debatten her, synes jeg jo, det igen var ved at udvikle sig til det der personspørgsmål, som alting ligesom skal koges ned til: Hvem skal være statsminister? Jeg synes nogle gange, det måske

er mere interessant, hvad for en politik der skal føres. Derfor vil jeg egentlig høre hr. Uffe Elbæk og Alternativet om det, der er overvejelser bag det ærinde, som jeg deler, nemlig at vi får brudt op i blokpolitikken. Bare i dag har vi set højrefløjen og venstrefløjen forene sig i at sætte mur op om Danmark, så vi ikke kan få udenlandsk arbejdskraft, i en skepsis over for europæisk samarbejde. Der er al mulig grund til at bryde op i blokpolitikken.

Men til syvende og sidst – og som hr. Uffe Elbæk siger: med den viden, vi har i dag – så handler det vel om, at man savner at se en politisk vej, som peger fremad, og som reelt styrer hen imod nogle af de visioner, og hvis den tegner sig, er det vel den politiske retning, der er det afgørende, og ikke personspørgsmålet.

Kl. 15:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:40

Uffe Elbæk (ALT):

Jo, selvfølgelig. Måske ikke overraskende er jeg enig med hr. Morten Østergaard lige i forhold til den her problemstilling. Det er selvfølgelig det politiske, der er afgørende. Det er selvfølgelig også derfor, jeg med de udmeldinger, der er kommet indtil nu fra henholdsvis Mette Frederiksen og Lars Løkke Rasmussen, understreger, at hvis vi ikke lykkes med vores regeringsprojekt, så er vores holdning, at ingen af de to partier kan bruge os som parlamentarisk grundlag. Det er sådan, som det ser ud dags dato. Hvordan det ser ud efter et valg, må vi se.

Jeg håber jo bare, at bl.a. Radikale Venstre havde lyst til at komme over til os og blive en del af en grøn position, og at andre gode partier i det her Folketing kom over til os og dannede en anden position end rød eller blå.

Kl. 15:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Morten Østergaard.

Kl. 15:41

Morten Østergaard (RV):

Men det er jo det, at der sker mystiske ting i politik. Pludselig vil regeringen have en million elbiler, og hr. Uffe Elbæk bobler over i begejstring. Det gjorde jeg i øvrigt også selv, jeg synes, det var et rigtig godt tiltag. Og i dag lykkes vi med fælles i oppositionen at formulere nogle ting, som vi måske ikke havde regnet med for bare en uge siden.

Det, jeg egentlig bare siger, er, at det jo gælder om at stræbe efter, at ens mandater bliver talt med; at de kan bruges til noget som et udtryk for, at den politiske retning er rigtig. Det er vel det, som må være sigtelinjen: at man driver det politiske projekt fremad, og så må vi se, hvem der skal have de fine titler.

Kl. 15:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:42

Uffe Elbæk (ALT):

Jo, selvfølgelig. Men vi må altså diskutere det i den konkrete kontekst. Jeg kan ikke stå og sige ret meget andet her. Jeg er rigtig glad for, at oppositionspartierne i dag er blevet enige om en fælles tekst. Det er rigtig gode nedslag, der er i den. Jeg er glad for, at det er et mere lige Danmark, et mere solidarisk Danmark, et Danmark, der vil være klogt, og så endelig et Danmark, der vil være grønt. Det er jeg rigtig, rigtig glad for. Så jeg fokuserer på politikken. Hvis man kan

nå hinanden, er det jo herligt. Hvis man ikke kan, går man et andet sted hen.

Kl. 15:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tusind tak til hr. Uffe Elbæk. Vi er færdige med spørgerunden. Og vi siger velkommen til hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre.

Kl. 15:42

(Ordfører)

Morten Østergaard (RV):

Jeg var i Kolding i fredags. Byen summede af stolthed, fordi det var Obamatime. Der var Barackburgere, og der var Michellecookies. Der var folk på gaden, der var danske og amerikanske flag i flagstængerne. Hele byen sidrede ved udsigten til at høre præsidentens ord. Og Obama gentog jo det, som han tidligere har sagt, nemlig at Danmark kæmper over sin vægtklasse. Jeg kan huske, at statsministeren på et tidspunkt var i Det Hvide Hus og lavede sjov med, at det sagde Obama angiveligt om alle de nordiske lande, men at det skulle vi ikke være mindre stolte af af den grund.

Når jeg kom til at tænke på det, er det, fordi jeg syntes, at jeg hørte lidt af den samme stolthed i åbningstalen i tirsdags, altså stoltheden over, at Danmark er en del af EU, som har skabt fred og fremgang for generationer på en måde, som vores forfædre kun kunne drømme om, da de lå i skyttegravene og beskød hinanden; stoltheden over, at Danmark har vist verden vejen i kampen mod klimaforandringer, senest med energiforliget, hvor vi jo tog de sidste afgørende skridt hen imod, at al den strøm, der kommer ud af stikkontakten, og al den varme, der er i radiatoren, kommer fra vedvarende energikilder; stoltheden over et forstærket samarbejde om integration med arbejdsmarkedets parter, som har givet flere flygtninge en chance for at komme i arbejde; og stolthed over, at vores virksomheder ikke længere kigger langt efter kunderne, men i stedet for leder med lys og lygte efter medarbejdere, så de ikke skal sige nej til ordrer.

Jo, der er meget at være stolt af, og jeg synes egentlig, at statsministeren kan være stolt af sin tale. Den lød flere steder ret radikal – måske også fordi statsministeren jo gik uden om de ting, som han så antageligvis ikke er så stolt af: glæde over det indre marked, jo, jo, men ikke et ord om de tilsyneladende fastgroede grænsebomme; fornøjelse ved flygtninges succes på arbejdsmarkedet, men ikke et ord om håndtrykspåbud og bødestraf til borgmestre, som ikke rører nye statsborgere på den retmæssige, statsafklarede facon; behovet for, at udenlandsk arbejdskraft tales op, mens indgreb mod internationale studerende på landets universiteter dysses ned; gode ord om børn og unge, men ikke én sætning om massive uddannelsesbesparelser og uddannelsesloft; smykkelov, integrationsydelse, stop for kvoteflygtninge nævnes ikke med et ord. Og jeg forstår da egentlig udmærket, hvorfor statsministeren ikke nævner de ting, for ærlig talt er det jo ikke ting, man bør være stolt af.

Heller ikke burkaforbuddet blev nævnt – det gjorde det ellers, da Folketinget for 1 år siden holdt åbningsdebat, 85 gange, tror jeg vi har fået talt op. Da debatten startede, gik hverken Venstre eller Socialdemokratiet ind for et forbud, men det gjorde begge partier, da debatten sluttede. Hvorfor? Fordi dansk politik jo alt for ofte ender med at være en konkurrence om at opfinde symbolpolitik, som kan gøre Dansk Folkeparti glade.

For nylig drog fru Mette Frederiksen en parallel til filmperlen »Zappa« og sammenlignede Folketingets Tulle – altså hr. Kristian Thulesen Dahl – med filmens Mulle, som måtte spise en skovsnegl for at få sin marokkopude. Men fru Mette Frederiksen fik på en eller anden måde måske lidt vendt det hele på hovedet, for hvem er det, der spiser skovsnegle for at få lov til at sidde blødt på ministertabretter eller for at bringe sig tættere på dem? Det er vel sådan set So-

cialdemokratiet og Venstre. Vi har sågar hørt hr. Martin Henriksen sige, at Dansk Folkeparti har en hel liste, en helt menu af skovsnegle, som man vil servere en for en for Venstre og Socialdemokratiet – nu, når burkaforbuddet er kommet med.

Men, men, men måske er der lys forude, for i dag siger alle jo nej til Dansk Folkepartis krav om et integrationsstop og skrotning af den succesfulde integrationsgrunduddannelse – så se nu der, vær lidt stolte af jer selv, I kan jo godt!

Vi Radikale ønsker en helt ny retning for Danmark. Vi har fremlagt en plan, som vi har kaldt »Fremad!«, med 132 rigtige, finansierede løsninger på virkelighedens problemer, som er vores søkort for, hvilken retning en ny regering skal sætte, og hvor skibet skal sejle hen. For vi sætter ikke et nyt skib i søen, før vi er enige om retningen. Det er vores krav, hverken mere eller mindre. Danmark har nemlig ikke bare brug for en ny kaptajn, vi har også brug for en ny kurs, og det er kursen fremad mod et grønnere, et friere og et stærkere Danmark.

Kl. 15:48

Hvor starter det? Det starter hos vores børn. Inden de babyer, der kommer til verden i år, er gamle nok til at stemme, kan det jo faktisk vise sig at være for sent. Eksperter mener, at vi har 17 år, før skaden på planeten er uoprettelig – 17 år! Hvad skal vi så sige til vores børn, dem, der bliver født i år og kan stemme om 18 år? Nåh ja, vandet i hanen smager måske lidt af klor, fordi vi ikke fik passet på det, og dit liv bliver afkortet af de der giftige partikler, du indånder, når du cykler ned på dit gymnasie eller din erhvervsskole, men du fik da frikadeller hver dag i børnehaven, og du møder jo aldrig en eneste med burka, når du går på gaden.

Sådan er svaret til vores børn og børnebørn – sort symbolpolitik i stedet for grøn handling. Men det er det ikke, hvis det står til Radikale Venstre. Vi vil gerne reducere vores CO₂-udledning med 60 pct. i 2030. Vi glæder os over, at regeringen har overtaget vores mål om 1 million elbiler på vejene. Og når regeringen så mangler modet til at gøre op med landbrugets CO₂-udledning, jamen så har vi da en plan, som man er velkommen til at overtage, nemlig at udtage en tredjedel af det nuværende landbrugsareal fra dyrkning og gøre de resterende to tredjedele giftfri og klimavenlige. For hvis vi tør, kan vi få et grønnere Danmark.

Som Radikale tror vi også på, at vores børn fortjener en bedre start på livet. Vi vil have 4.500 flere pædagoger, så ingen oplever at stå alene en tirsdag eftermiddag med 17 unger i en daginstitution. Vores folkeskole har for mange regler og for få penge, så vi vil give større lokal frihed og 1 mia. kr. mere til skolen hvert eneste år, så eleverne kan få bevægelse hver eneste dag, en varieret undervisning og mindst en gang om ugen komme ud at besøge et museum, en virksomhed eller en tur ud i naturen.

Når vores uddannelser sparer og sparer, bliver der nemlig længe til skole og uddannelse. Og for os er det afgørende, at det er muligt at uddanne sig over hele landet, hele livet, og det kræver prioritering. Det er også derfor, vi har svært ved at forstå, at vi skulle helt frem til et valgår, før Socialdemokratiet opgav uddannelsesloftet og regeringen begyndte at overveje det viselige i uafbrudte uddannelsesbesparelser.

Det kan og skal vi gøre bedre, venner. Tør vi, kan vi gøre Danmark stærkere. Men det kommer ikke af sig selv. Danmark mangler akut dygtige mennesker, der kan tage fat. Hvis vi skal have råd til en tryggere opvækst, bedre uddannelser, mere grøn omstilling, er vi nødt til at gøre det muligt for virksomhederne at hente de mennesker i udlandet, som vi mangler herhjemme. Alt andet bliver hykleri. For Danmark mangler ikke først og fremmest penge, men mennesker – til vores virksomheder, til plejehjem, til hospitaler. Og spørgsmålet er, hvor længe Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og venstrefløjen vil gamble med danskernes velfærd.

I søndags markerede man mange steder 75-året for redningen af de danske jøder under anden verdenskrig. Det er et kapitel af danmarkshistorien, som mange med rette er stolte af; en humanitær arv, som har bidraget til billedet af Danmark ude i verden og gør det den dag i dag, ligesom kvoteflygtninge og høj udviklingsbistand har været med til at bidrage til billedet af et land, som med Obamas ord kæmper over sin vægtklasse. 4 dage efter mindehøjtideligheden siger regeringen i dag nej til kvoteflygtninge endnu 1 år, med opbakning fra Socialdemokratiet. 1 uge senere, altså senest på mandag, skal 13-årige Mint fra Køge skilles fra sin mor og lillebror, fordi de danske myndigheder mener, at hun bør leve med sin skizofrene og voldelige far i Thailand. Og på Sjælsmark Kaserne sidder der stadig flere børn og deres familier, aktuelt 93 børn – børn, hvis forældre har fået afslag på asyl, men som ikke kan sendes ud. Det er 93 børn, som end ikke må eje deres eget legetøj, og hvis familier ikke har eget toilet, køleskab eller lov til selv at lave mad – og de bor der i årevis.

Statsministeren sagde i åbningstalen, at han ville give alle børn de bedste muligheder for et godt liv. Og fru Mette Frederiksen vil også gøre mere for børnene. Men så kom dog i gang! Disse børns kummerlige tilværelse vækker ikke følelsen af stolthed, men af smålighed. Det er ikke et eksempel på at kæmpe over sin vægtklasse, men snarere at slå under bælttestedet.

Det er derfor, at Danmark har brug for en ny retning. Det er derfor, at vi har givet danskerne en garanti. Vi støtter kun en ny regering, der gør sig uafhængig af Dansk Folkepartis politik, for det gør en forskel, om den næste regering i Danmark er baseret på Radikale Venstre eller på Dansk Folkeparti – og det er, uanset om det gælder klimakampen, europapolitikken, integrationspolitikken, uddannelsespolitikken. Det afgørende spørgsmål er: Skal vi blive ved med at kæmpe over vores vægtklasse, eller skal vi snarere slå under bælttestedet? Skal det være stolthed, eller skal det være smålighed? Jeg er ikke i tvivl. Og tør vi, kan vi sætte en ny kurs for Danmark – ikke skarpt mod højre, ikke blødt mod venstre, men den vej, og det er fremad.

Kl. 15:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er der en række korte bemærkninger. Vi starter med hr. Kristian Thulesen Dahl. Værsgo.

Kl. 15:53

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, og tak til hr. Morten Østergaard for talen. Jeg kan jo fuldt ud bekræfte det, der var pointen i hr. Morten Østergaards indlæg, nemlig at der er forskel på, om man etablerer et flertal, hvori Dansk Folkeparti indgår, eller om man etablerer et flertal herinde, hvori Det Radikale Venstre indgår. På en række afgørende spørgsmål, der er vigtige for danskerne, specielt på udlændingsspørgsmålet og i værdidebatten, er det klart, at der er afgørende forskel.

Derfor er der også stor interesse for, hvad der kommer til at ske, afhængigt af hvordan et valg falder ud. I Berlinske den 21. august gjorde hr. Morten Østergaard sig nogle tanker om det, og jeg skal bare lige høre, om det stadig væk står ved magt her i starten af oktober måned, eller om der er noget, der måtte have ændret sig. Hr. Morten Østergaard siger:

»Inden vores mandater kan tælles med, skal der være en politisk aftale, som sikrer, at vi ikke bare får en ny regering, men også får en ny politisk retning for Danmark. Den retning vil adskille sig markant fra det, danskerne får, hvis Dansk Folkeparti er grundlag for en regering, ...«

Så bliver hr. Morten Østergaards spurgt, om han, hvis hun – og det er Mette Frederiksen – afviser en sådan aftale, så vil sige til dronningen, at han udtrykker mistillid til Mette Frederiksen ved første folketingssamling. Dertil svarer hr. Morten Østergaard: »Ja«. Står det stadig væk ved magt her i starten af oktober måned?

Kl. 15:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:55

Morten Østergaard (RV):

Jeg gentog det jo fuldstændig i min tale her, at ja, der skal være en enighed om, hvilken retning vi skal i, for det, der ikke går an, er det, vi også har set i dag. Det er jo hr. Kristian Thulesen Dahl, der bakker op om en regering, men grundlæggende er uenig i dens politik, og som står her på talerstolen og kigger ned på statsministeren og siger: Jeg er din bedste ven, for jeg har forhindret dig i at føre din politik. Det er ikke ansvarligt, hr. Kristian Thulesen Dahl, og derfor tager vi ansvaret så alvorligt, at vi kun støtter regeringer, hvis politik vi grundlæggende kan bakke op om. Derfor ja, vi vil kende politikken på forhånd og vide, hvad for en retning det går i, før man kan få vores støtte.

Kl. 15:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:55

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det klare svar, og så et tillægsspørgsmål: Når det er vigtigt for hr. Morten Østergaard at sige til danskerne, at lige præcis der, hvor den skriftlige aftale jo får klar betydning, er der, hvor den adskiller politikken fra det, som Dansk Folkeparti jo ellers har indflydelse på i særdeleshed, er det så, fordi det i høj grad er udlændingepolitikken, hr. Morten Østergaards tænker på, altså værdi- og udlændingepolitikken, som er afgørende i forhold til at få lavet en skriftlig aftale, der betrygger Det Radikale Venstre i, at der så er en ny politisk kurs for Danmark?

Kl. 15:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:56

Morten Østergaard (RV):

Jeg tror, at både i denne sammenhæng og i almindelighed tænker hr. Kristian Thulesen Dahl alt for snævert. Altså, det er slet ikke gjort med det. Der er europapolitikken til forskel – risikoen for, at det samarbejde, der er bygget op gennem generationer, går op i limningen, hvis man følger i sporet på dem, som hr. Kristian Thulesen Dahl med beundring kigger ud til i Europa: Orban i Østeuropa eller Nigel Farage i Storbritannien. Det er bekymringen. Det er også en bekymring, hvis man bliver ved med at skære ned på uddannelse, som man har gjort finanslov for finanslov med hr. Kristian Thulesen Dahls medvirken. Det er bekymringen over, at man ikke kan finde ud af at sige, at man mener, at klimaforandringerne er menneskeskabte, og derfor er fodslæbende i den grønne omstilling – og ja, flygtninge og integrationspolitikken, måden, vi lever sammen på. Det er alt sammen spørgsmål, som må afklares.

Kl. 15:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Britt Bager. Værsgo.

Kl. 15:57

Britt Bager (V):

Tak for det, og tak for en god, en grøn og en åben tale – en tale, hvor hr. Morten Østergaard også nævner kvoteflygtninge. Hr. Morten Østergaard lyder jo faktisk oprigtig, når han taler om kvoteflygtninge, og derfor kan det også undre mig en lille smule, at kvoteflygtninge

ge slet ikke står nævnt i det her forslag til vedtagelse, for som jeg husker det, har det tidligere stået nævnt i de forslag til vedtagelse, som Det Radikale Venstre har bakket op om.

Så jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Morten Østergaard: Hvis kvoteflygtninge betyder så meget for Det Radikale Venstre – vi har tidligere hørt fra Enhedslisten og Alternativet – hvordan kan det så være, at man ikke med et ord nævner kvoteflygtninge i forslaget til vedtagelse i dag?

Kl. 15:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:57

Morten Østergaard (RV):

Hvis vi havde vidst, at det var i dag, at regeringen ville benytte anledningen til at sige, at man heller ikke næste år synes, at man er i stand til at modtage kvoteflygtninge, kan det da godt være, at det havde givet anledning til de overvejelser. Det vidste vi jo ikke på forhånd.

Jeg tror ikke, at der er nogen, der er i tvivl om, hvad vi mener. Det, jeg synes er forbløffende, er jo egentlig, at når man lyttede til statsministerens åbningstale, var der jo meget snak om, hvor få flygtninge der kommer til Danmark. Jeg synes, at det er bemærkelsesværdigt, at kvoteflygtningesystemet er lavet af en tidligere Venstreformand, der blev FN-flygtningekommissær, nemlig Poul Hartling. Jeg var ikke enig med hr. Anders Fogh Rasmussen om ret meget af hans udlændingepolitik, men hvert eneste år, og endda med Dansk Folkepartis velvillige medvirken, blev der taget kvoteflygtninge, mens han var statsminister. Derfor må jeg sige: Jeg synes, at det er ringe af Venstre – ringe – at man heller ikke nu mener, at tiden er til at tage kvoteflygtninge. Man kaster vag, ikke bare på Danmarks traditioner, men i virkeligheden på sit eget partis traditioner.

Kl. 15:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Britt Bager.

Kl. 15:59

Britt Bager (V):

Tak for et klart svar. Jeg skifter lige emne her, for hr. Morten Østergaard har tidligere udtalt, at han vil stille et klokkeklart krav til fru Mette Frederiksen, hvis hun skulle blive statsminister, om, at der skal skabes et øget økonomisk råderum. Jeg har ikke i dag kunnet få svar fra Socialdemokratiet om den økonomiske politik. Jeg mangler stadig væk at se en samlet økonomisk plan, så jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Morten Østergaard: Hvilke tiltag forestiller hr. Morten Østergaard sig man kan få igennem, der vil øge det økonomiske råderum, såfremt Socialdemokratiet skulle blive en del af en regering?

Kl. 15:59

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:59

Morten Østergaard (RV):

Vi er ikke kræsne. Vi er sådan set villige til at diskutere både tilbagetrækning og ikke mindst udenlandsk arbejdskraft, som jo på en eller anden måde virker som det mest oplagte i den situation, vi står i, fordi det virker hurtigere – altså, det virker her og nu – og jo samtidig ikke, kan man sige, kræver, at nogen, der bor her i landet i forvejen, egentlig skal gøre noget andet end at byde nye kollegaer velkommen. Så vi kommer sådan set med en lang række forslag, og Socialdemokratiet må jo selv om, hvad de går til valg på, men udfor-

dringen løber ingen steder, og skal alle de gode intentioner indfries, skal der være et øget økonomisk råderum.

Kl. 16:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Eva Flyvholm.

Kl. 16:00

Eva Flyvholm (EL):

Tak. Det er jo ikke så længe siden, at Radikale kom med det her større udspil med den meget fængende titel »FREMAD«, som der også blev sagt fra talerstolen. Der står også en del om kontanthjælp, og jeg vil egentlig gerne starte med at rose Radikale for at ville afskaffe fattigdomsydelserne og også give en afklaringsgaranti til folk. Det er noget, vi i Enhedslisten også er meget enige i.

Men der er noget, der bekymrer mig, og det er, at Radikale tilsyneladende har tænkt, at alle kontanthjælpsmodtagere under 30 år skal erklæres automatisk jobparate, for hvad kommer det i virkeligheden til at betyde for de her mennesker? Hvis alle unge skal ud i virksomhedspraktik og jobprøvning og udnyttejob og alt det der, er jeg virkelig bange for, at de her unge, der allerede har alvorlige problemer, bliver mere stressede og udmattede, og at flere af dem vil miste deres kontanthjælp og simpelt hen komme til at blive endnu mere fattige. Det synes jeg ikke er en ordentlig tilgang til andre mennesker, og vi så jo også sidst i 2012, hvordan den kontanthjælpsreform, Radikale var med i, betød, at rigtig mange unge mennesker simpelt hen blev hjemløse, fordi de kom til at miste deres indtægt fra den ene dag til den anden.

Derfor vil jeg gerne høre De Radikale, hvordan de vil undgå, at de hårdtprøvede unge mennesker kommer endnu mere i klemme, hvis de bliver påklistret sådan et stempel med at være jobparate, når de reelt set ikke er det.

Kl. 16:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:01

Morten Østergaard (RV):

Jeg går ud fra, at fru Eva Flyvholm ved, at man, hvis man er ung under 30 år og ikke har en uddannelse, i dag slet ikke kan være jobparat, altså, kategorien findes ikke. Det er ikke muligt at blive erklæret jobparat, og det er da lidt ærgerligt, at man er i kontanthjælpssystemet og godt nok har fået at vide, at man egentlig var klar til at kunne tage en uddannelse, men altså ikke er motiveret til det eller kan finde vej i det og i årevis er på kontanthjælp, at man så ikke flytter indsatsen over på at komme i arbejde.

Tilsvarende kan vi se, at for dem, der så bliver kaldt aktivitetsparate, altså underforstået, at der skal noget andet til, før man kan komme i job, kan vi se, at kvaliteten af de tilbud de får, slet ikke står mål med det, man får, hvis man er i den anden kategori, altså som de ældre er, den type aktivering, der er, løntilskudsjob og andet. Så for mig handler det om en ting, og det er, at kontanthjælpssystemet er et sted, man skal være så kort tid som muligt, og hvis man har problemer af sådan en mere grundlæggende karakter, psykiske lidelser og den slags ting, synes jeg sådan set, at det er nye, forbedrede ressourceforløb, der burde være vejen. Er man i kontanthjælpssystemet mener jeg sådan set, at opgaven er at sørge for, at man hurtigst muligt kommer i uddannelse eller arbejde.

Kl. 16:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Eva Flyvholm (EL):

Men virkeligheden er jo i mange af kommunerne, at der er det vurderet, at mange af de her ledige har andre problemer end bare arbejdsløshed, at de netop har de her sociale problemer. Det er derfor, at man har aktivitetsparathedskriteriet nu. Jeg vil gerne spørge Radikale: Forestiller man sig så, at de her mennesker skal sættes ned i ydelse, hvis de ikke længere kan få aktivitetstilskud og bare skal direkte over til jobparathed? Vil der så blive skruet ned for ydelsen?

Kl. 16:03

Kl. 16:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.**Morten Østergaard (RV):**

Vores udspil handler ikke om ydelsen. Vores udspil handler alene om indsatsen, og jeg synes, at det er et paradoks, at man ikke kan blive erklæret jobparat, at det er bedre, at man ikke kommer i gang med en uddannelse i årevis og går på kontanthjælp, og jeg synes også, at det klinger en lille smule hult. Nu har vi hørt Enhedslisten i dag være meget skeptiske over for udenlandsk arbejdskraft, fordi vi skal have dem, der er i landet, i arbejde først, og så skal man ikke kunne erklæres jobparat som ung på kontanthjælp. Det er da et paradoks. Vi kan jo ikke både sige nej til udenlandsk arbejdskraft, og så sige, at de unge, som er i kontanthjælpssystemet, ikke skal hurtigst muligt i arbejde.

Kl. 16:03

Kl. 16:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Carsten Bach, Liberal Alliance.

Kl. 16:04

Carsten Bach (LA):

Tak. Hr. Morten Østergaard fra Det Radikale Venstre fremlagde jo før sommerferien et i bogstaveligste forstand radikalt landbrugsudspil, og hr. Morten Østergaard og jeg udvekslede også bemærkninger om det i afslutningsdebatten tidligere på året. Det Radikale Venstre foreslår faktisk at tage en tredjedel af al landbrugsjord ud af drift i Danmark, og sidst vi udvekslede ord om det, tror jeg jeg anslog det til at have en pris på ca. 90 mia. kr. Nu har Miljø- og Fødevarerministeriet så prissat det til mindst 32 mia. kr., og det er sådan set en del penge, og dertil kan man så lægge reducerede eksportindtægter og tabte arbejdspladser osv. Hvor er det, Det Radikale Venstre vil finde alle de penge?

Kl. 16:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:05

Morten Østergaard (RV):

Man fristes jo til at vente nogle måneder, for hvis det er gået fra 90 mia. kr. til 32 mia. kr. hen over sommerferien, så er det måske værd lige at trække vejret og se, hvad prisen egentlig bliver til sidst. Men altså, jeg synes i hvert fald, det er interessant med den hjælpepakke til det landbrug, som siden afslutningsdebatten jo har vist, hvor sårbart det er over for klimaforandringer. Efter en meget tør sommer er der rigtig mange landbrug, som har svære problemer med økonomien, og det udstiller jo egentlig, at der er mange, som er lige på kanten, og at vi derfor har brug for mere bæredygtighed, ikke bare i miljømæssig, men også i økonomisk forstand.

Hvad var det så, man blev enige om fra regeringens side, og som jeg da tror vi vil tilslutte os? Det var jo, at man ville bruge 100 eller 125 mio. kr., tror jeg det var, på at udtage sårbare jorder. Så i den

tid, der er gået, siden vi diskuterede det sidst, er Liberal Alliance jo gået med på tankegangen. Vi har taget det første skridt med den hjælpepakke, der er lavet; for 125 mio. kr. skal der udtages jorde. Og det er det, vi lægger op til, altså at fortsætte år for år. Hvor skal pengene komme fra? Ja, vi foretrækker at bruge landbrugsstøtten til det, men ellers må vi jo finde andre veje.

Kl. 16:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:06

Carsten Bach (LA):

Tak for svaret, eller hvad vi nu skal sige det er.

En anden del af Det Radikale Venstres landbrugsudspil er jo at omlægge en anden tredjedel af vores landbrugsareal til økologi. Og jeg ved ikke, om Det Radikale Venstre mener, at de er bedre end f.eks. Arla til at vurdere, hvad markedsandelen af økologi er. Men mig bekendt tager Arla ikke i øjeblikket nye økologiske mælkeproducenter ind, fordi vi sådan i mere eller mindre bogstaveligste forstand er ved at drukne i økologisk mælk.

Så det kunne måske være rart at høre, om hr. Morten Østergaard mener, at vi herinde i Folketinget og hr. Morten Østergaard selv og Det Radikale Venstre er bedre til at forudse markedsudviklingen, end f.eks. Arla og andre fødevarerproducenter er.

Kl. 16:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:07

Morten Østergaard (RV):

Altså, jeg tror, at hvis man kigger på det over tid, er efterspørgslen efter økologiske varer kun gået en vej. Men ikke desto mindre – som jeg også sagde i min tale, og det ligger i det program, vi lige har præsenteret, »FREMAD« – er det, vi ønsker samlet set for de to tredjedele af landbruget, der er tilbage, at det er giftfrit, og at det er klimavenligt. Vi er helt opmærksomme på, at der er en række konventionelle landmænd, der faktisk gør en ihærdig indsats for at blive mere cirkulære og blive mere klimavenlige og reducere deres forbrug af sprøjtegifte, og derfor, kan man sige, er vores mål egentlig samlet for de to tredjedele, at de ud fra en samlet betragtning er klimavenlige.

Kl. 16:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Kirsten Normann Andersen, SF.

Kl. 16:07

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og også tak på SF's vegne for nogle fine visioner på det grønne område og på børnenes vegne. Det er prioriteringer, som SF deler. Man kan jo ikke nå alt på 10 minutter, så jeg tænker, at der måske også er plads til at stille nogle spørgsmål om det, der handler om den sidste del af livet. Altså, Dorte havde for nylig en nattevagt, hvor hun skulle udføre opgaver på 8½-times visiteret ældrepleje, og så skulle hun køre 125 km foruden det. Det skulle hun alt sammen gøre på 8 timer. Sådan ser arbejdspresset ud i ældreplejen dag efter dag. Sådan skal Dorte i øvrigt arbejde, til hun bliver 72 år. Det er ikke realistisk. Så jeg vil rigtig gerne høre, hvad De Radikales bud er til de mange erhvervsuddannede, som knokler, og som bliver nedslidte, når det er sådan, at man fastholder en pensionsalder på 72 år. Er det sådan, at De Radikale vil være med til at sænke pensionsalderen?

Kl. 16:08

Kl. 16:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:08

Kl. 16:11

Morten Østergaard (RV):

Nej, vi har ikke noget forslag om at sænke pensionsalderen, men når der nu lige præcis bliver spurgt til de nedslidte, så er vi jo det parti i Folketinget, som har den mest lempelige politik. Vi vil jo give mulighed for, at folk, som ikke længere er i stand til at passe det arbejde, de har, uden yderligere arbejdsprøvning kan få lov at trække sig tilbage 5 år før pensionsalderen, altså også før den nuværende efterlønsalder. Det er, fordi vi godt kan se, at der er nogle, for hvem den generelt stigende levealder ikke gør sig gældende på samme måde. Der er nogle, der er ude af stand til at passe deres arbejde til den pensionsalder, som bliver gradvist højere. Der vil vi gerne målrettet sætte ind.

Men skal vi gøre noget i ældreplejen og alle de andre steder, hvor man løber for hurtigt, så får vi jo brug for folk til det. Det er derfor, at jeg også sagde i min tale, at det jo ikke nødvendigvis er ressource, vi mangler, men det er faktisk folkene. 70 pct. af landets kommuner har oplevet, at det er blevet sværere at rekruttere til ældreplejen. FOA taler selv om risikoen i de kommende år for, at man kommer til at mangle folk. Så vi har brug for at skabe vilkår, der gør, at man kan blive så lang tid som muligt.

Kl. 16:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:10

Kirsten Normann Andersen (SF):

Altså, det er jo rimelig åbenlyst, fordi rigtig mange forskere forklarer os, at uligheden i sundheden stiger og stiger. Det grænser næsten til arrogance, når jeg hører ordføreren sige, at for nogle medarbejders vedkommende skal de arbejde, indtil de segner, mens vi andre kan få lov til at leve et let arbejdsliv, hvor vi ikke bliver nedslidte, og så kan vi gå på pension og have nogle gode år i alderdommen. Har vi ikke alle sammen ret til nogle gode år i alderdommen, hvor vi ikke er slidte og afhængige af medicin og behandling og sygehuse, men faktisk også kan nyde det gode liv, når vi er færdige med at yde vores?

Kl. 16:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:11

Morten Østergaard (RV):

Jo, det har vi, og det, vi jo kan se med de reformer, der er indført på tilbagetrækningsområdet, er, at de virker i den forstand, de var tænkt, nemlig at folk arbejder lidt længere. Det gør jo så, at vi har et råderum i de kommende år, som vi kan prioritere.

Vi plejer at være enig med SF om at bruge penge på f.eks. uddannelse. Det, der er lidt problematisk, er jo, at man i alle årene var imod de tiltag, der gjorde, at dem, der var raske, skulle arbejde lidt længere. Men i dag er man glad for, at råderummet er der, og man holder sig til det, i alt hvad man i øvrigt gør.

Det, jeg siger, er, at lad os nu give en fremstrakt hånd til dem, der reelt er nedslidte, dem, der ikke kan passe det arbejde, de har i dag, uden arbejdsprøvning og alt mulig andet, sådan at de kan få lov at trække sig tilbage. Og så lad os, som kan, blive lidt længere.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Naser Khader fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 16:11

Naser Khader (KF):

Tak. Nu har vi hørt flere i dag fortælle om dem, de har mødt ude i virkeligheden. Hr. Morten Østergaard har boet 3 dage ude i virkeligheden i Vollsmose – to nætter og tre dage – og det er der kommet noget godt ud af: Hr. Morten Østergaard blev meget begejstret for regeringens bandepakke. Er der planer om andre udflugter?

Kl. 16:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:12

Morten Østergaard (RV):

Nu tænker jeg, at medmindre der er nogen, der gør noget, der jo er meget ulovligt, nemlig sover herinde, bor vi alle sammen ude i virkeligheden hver eneste dag.

Men det er jo rigtigt, at jeg ulejligede mig med det, som regeringen ikke fik tid til, nemlig at tale med nogle af de folk, som jo lever med konsekvenserne af integrationsproblemer, og det gjorde jeg egentlig for at bryde op i den der lidt kedelige debat, der indimellem kan blive herinde, og hvor man sidder og laver skrivebordsløsninger for nogle af dem, der var i regeringens udspil, da det kom, i stedet for at lave noget, der virker i virkeligheden.

Men omvendt erkendte jeg også, at man faktisk var glade for nogle af de redskaber, vi har været skeptiske over for i den seneste bandepakke, og det vil jeg da gerne også gentage her i dag: Ja, jeg synes, at de mennesker, der bor de steder, hvor banderne kriger, fortjener, at der bliver sat effektivt ind over for det, og jeg er glad for, at de redskaber har virket for politiet. Jeg har mødt beboere, der var glade for det, men jeg synes så bare, der savnes, at der bliver lavet en reel indsats for at forhindre nye bandekonflikter. Nu er det jo blusset op igen til trods for bandepakkerne, og der er altså én betjent på Indre Nørrebro, der har til opgave at gå ud og lave opsøgende arbejde for børn under 18 år, hvis man antræffer dem i politiet og ser dem i døgnrapporten – én betjent.

Jamen det er da for småt, og derfor synes jeg egentlig, at det, som man burde gøre, var at tage handsken op og sige: Lad os nu sætte massivt ind, så vi også får stoppet bandernes rekruttering, så vi ikke bare får stoppet konflikterne, når de blusser op, men også forhindrer, at de kommer igen.

Kl. 16:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:13

Naser Khader (KF):

Stor ros for denne erkendelse. Det, jeg savner – og det er også derfor, jeg vil opfordre til endnu flere udflugter i virkeligheden – er også, at man taler med nogle af de kvinder, der er undertrykt, og dem, der også kan fortælle hr. Morten Østergaard, at det med burka og niqab ikke bare er symbolpolitik, men ligestillingspolitik. Det er ikke at give det modsatte køn hånden. Det er ikke symbolpolitik, det er ligestillingspolitik. Så mit spørgsmål er: Hvad er forskellen på symbolpolitik og politik?

Kl. 16:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:14

Morten Østergaard (RV):

Jeg har også talt med mange af de kvinder, især unge kvinder, og det, de er allermost frustreret over, er jo debatten, som den kører herinde, som efterlader et billede af, at de ikke kan regnes som rigtige danske, selv om de har boet her hele deres liv og aldrig prøvet andre ting. Jeg tror måske, at både hr. Naser Khader og jeg skulle besinde os lidt på, at det ikke er sikkert, at vi skal fortælle de kvinder, hvordan de skal leve, og at vi da slet ikke skal lovgive om det. Måske skulle vi i stedet for give plads til, at nogle af de kvinder, som faktisk har sat sig for at hjælpe dem, og som måske er bedre til at tale med dem, ikke bliver mødt med udskammelse fra Folketinget, men i stedet for får de ressourcer til at fortsætte deres gode arbejde, f.eks. i Exitcirklen. Se, det ville være en god erkendelse fra hr. Naser Khader.

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Kenneth Kristensen Berth fra Dansk Folkeparti.

Kl. 16:15

Kenneth Kristensen Berth (DF):

Se, hvis jeg var socialdemokrat, ville jeg have den overskrift på hr. Morten Østergaards tale, at med venner som disse, hvem har så brug for fjender? Hr. Morten Østergaard har jo begået et manifest, som enhver kan se er inspireret af hr. Morten Østergaards ven nede i Frankrig, som har en upopularitetsgrad på 70 pct. Det er måske meget godt fra en radikal synsvinkel, for så var der 30 pct., der syntes godt om en, men det er alligevel lidt besynderligt. I virkeligheden burde De Radikales oplæg jo have heddet Tilbage. For i virkeligheden handler det jo om, at Det Radikale Venstre er rigtig ked af, at det ikke er Det Radikale Venstre, som er den akse, som hele Folketinget drejer sig om, længere. Altså, hr. Morten Østergaard vil jo gerne vende tilbage til den tid, hvor man gav statsborgerskab til Oussama el Saadi og Said Mansour, og hvad de alle sammen hedder, og Det Radikale Venstre flittigt stemte ja til det.

Er Det Radikale Venstre slet ikke optaget af sammenhængskraft f.eks., af at det her samfund rent faktisk skal hænge sammen? Er det slet ikke noget, der optager Det Radikale Venstre?

Kl. 16:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:16

Morten Østergaard (RV):

Jeg synes, det er meget godt, at hr. Kenneth Kristensen Berth starter med at sige, at hvad skal man med fjender, når man har den slags venner, havde jeg nær sagt, efter at hr. Kristian Thulesen Dahl stod heroppe og sagde, at efter næste valg skal den statsminister, han selv har bragt til magten, gå af, og der skal være dronningerunde. Altså, det kan ligesom ikke blive mere ultimativt.

Men i forhold til spørgsmålet vil jeg vove den påstand, at i de sidste to årtier er der ikke meget, der har splittet i Danmark, som den kurs, der har været forfulgt fra Dansk Folkeparti, og det er jo egentlig derfor, jeg sætter tingene så skarpt op, som jeg gør. Vi har brug for at samles som nation, vi har brug for sammenhængskraften, men det får vi jo ikke, når det eneste, man bruger sin tid på, er at grave grøfterne dybere og dybere og sætte splid imellem befolkningsgrupper, så vi oplever, at unge mennesker, der aldrig har boet andre steder end i Danmark, slet ikke kan få lov til at blive opfattet som danske. Det udfordrer sammenhængskraften, men den udfordres bl.a. af Dansk Folkeparti. Jeg synes, vi skulle række hånden ud og sørge for,

at vi var et land, hvor vi ikke bare levede ved siden af hinanden, men også levede sammen, uanset hvem vi var.

Kl. 16:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:17

Kenneth Kristensen Berth (DF):

Se, så sammenhængskraftens største fjende er Dansk Folkeparti, ifølge hr. Morten Østergaard. Det synes jeg er interessant.

Jeg ved ikke, om hr. Morten Østergaard fulgte interesseret med i Dansk Folkepartis årsmøde her for nogle uger siden. Men der var en ung kvinde fra Gladsaxe, som havde en anden kulturel baggrund end de fleste af os, der sidder herinde, og som faktisk sagde, at det var vigtigt for hende at være blevet dansk. Jeg kan garantere dig for, at alle de indvandrere, som tager det her samfund til sig, med hjerte, med mæle, med glæde og begejstring, er vi åbne over for i Dansk Folkeparti. Men dem, som vi ikke er åbne over for, er alle dem, som hr. Morten Østergaard gerne vil være kammerater med, alle de islamister, som hr. Morten Østergaard ikke vil gøre noget for at stoppe, alle de potentielle voldtægtsforbrydere, der kommer til vores land, alle de mennesker, som vi forsøger at holde ude. De mennesker, der er her i dag, som er kommet fra andre lande, er da selvfølgelig velkommen til at tage vores samfund til sig. Men det skal da ske på de præmisser, som er gældende i vort land. Det skal da ikke ske betingelsesløst, og det er det, der ligger i den radikale retorik, det er det, der ligger i den radikale essens: Der stilles ikke nogen betingelser, alle er bare velkomne.

Kl. 16:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Jeg tror, det er ordførerens tur.

Kl. 16:19

Morten Østergaard (RV):

Jeg synes jo, hr. Kenneth Kristensen Berths indlæg taler fuldstændig for sig selv. Det lykkedes jo på 30 sekunder plus det løse at få bekræftet lige præcis det, jeg sagde, altså at det, man er ude efter, er at yppe kiv og mistænke folk, uanset hvem de er, for at være, hvad var det, voldtægtsforbrydere og alt muligt andet. Jeg hørte også godt hr. Kristian Thulesen Dahl på Dansk Folkepartis årsmøde sige det stik modsatte af det, hr. Kenneth Kristensen Berth sluttede med her, nemlig at det ikke handler om, at folk, hvis de har lyst og vilje til det og kan integreres, må blive her, men at der, uanset hvem de er, hvis bare de har en bestemt religion, så er for mange af dem. Og det er jo forskellen. Jeg ser mennesker som lige, uanset hvad de tror på.

Kl. 16:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Hans Andersen fra Venstre, Danmarks Liberale Parti.

Kl. 16:19

Hans Andersen (V):

Tak for det. Tilbage i 2014 indgik den daværende regering med fru Mette Frederiksen som beskæftigelsesminister, som hr. Morten Østergaard var i regering sammen med, en aftale med bl.a. Venstre om international rekruttering. Jeg skal bare spørge hr. Morten Østergaard, hvad der er sket siden 2014, for nu er ledigheden lavere, og der er sådan set større problemer med forgæves rekrutteringer, men nu kan jeg forstå, at Socialdemokratiet ikke ønsker at bidrage til at få udenlandsk arbejdskraft til Danmark. Hr. Morten Østergaard kan måske bidrage med at fortælle, hvad der er sket siden 2014.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:20 lige givet os tallene på den kæmpemæssige ulighed i levealder, der er: Den økonomisk dårligst stillede del af befolkningen, blandt mændene, lever næsten 10 år kortere end de højtuddannede. Er det så retfærdigt at have en pensionsalder på f.eks. 75 år – eller bare 69, som den bliver forhøjet til næste gang?

Kl. 16:23

Morten Østergaard (RV):

Man kan i hvert fald sige, at vi har fået en regering, der beror på Dansk Folkeparti og ikke på Radikale Venstre. Da vi havde en regering, der beroede på Radikale Venstre, var vi i stand til at få en politik, som gav mere internationalt arbejdskraft adgang til Danmark. Jeg synes ikke, som jeg lige lytter til debatten i dag, at det synes at være tilfældet, når statsministeren er fra Venstre. Så kan det være, at hr. Hans Andersen ønsker, at det bliver lavet om.

Kl. 16:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:21

Hans Andersen (V):

Men tilbage i 2014 udtalte beskæftigelsesministeren, som var fru Mette Frederiksen, om den her aftale: »Vi ved, at det også vil bidrage til vækst og danske arbejdspladser.«

Vi var klar over, hvad Dansk Folkeparti mente i 2014. Dansk Folkeparti mener sådan set det samme i 2018. Det, der er forskellen, er, at Socialdemokratiet med fru Mette Frederiksen i spidsen nu mener noget andet. Måske kan hr. Morten Østergaard give et bud på, hvad der er sket siden 2014.

Kl. 16:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:21

Morten Østergaard (RV):

Jeg husker det nu, som om Dansk Folkeparti også var med i den aftale, men jeg kan forstå, det er meget vigtigt for hr. Hans Andersen at sige, at dem, der støtter regeringen, pr. definition er okay. Det er oppositionen, den er gal med. Det er selvfølgelig en ærlig sag. Men jeg vil bare sige, at der er noget, der tyder på, at det, specifikt når det handler om udenlandsk arbejdskraft, går bedre med Radikale Venstre i regering og Venstre i opposition. Det arbejder vi på at genetablere.

Kl. 16:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 16:22

Finn Sørensen (EL):

Tak. I al beskedenhed mener jeg jo, at Enhedslisten har fremsat mere anvendelige forslag i forhold til tidlig tilbagetrækning, end De Radikale har. Men jeg vil gerne kvittere for De Radikales forslag, der jo er klart bedre end de gældende regler om seniorførtidspension. Så tak for det. Det lider jo bare af den skavank, at det er bundet op på folkepensionsalderen. Det betyder jo, at sådan en ordning kommer til at gå på samme måde som med efterlønnen: Den bliver mere og mere uanvendelig for de mennesker, der egentlig har hårdest brug for den, nemlig dem, der kom tidligt på arbejdsmarkedet.

Og så vil jeg sige til hr. Morten Østergaard: Det handler jo ikke kun om nedslidning. Det handler om social retfærdighed. For sagen er jo, at hr. Morten Østergaard sammen med Socialdemokratiet, sammen med Dansk Folkeparti og de andre borgerlige partier har vedtaget en ordning, der betyder, f.eks. at en 18-årig i dag først kan gå på folkepension, når hun er 75 år. Men sundhedsministeren har jo

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:23

Morten Østergaard (RV):

Uden specifikt at kende Enhedslistens forslag vil jeg ikke på stående fod afvise, at det kunne være, at I havde et mere generøst forslag i forhold til de nedslidte. Det synes jeg måske der er en eller anden sandsynlighed for. Jeg siger bare, at vores er konkret og i øvrigt et, vi har overtaget fra LO. Derfor synes jeg måske, det var værd at afveje nærmere, om ikke det kunne blive til noget.

Men det er jo rigtigt, at vi ser forskelligt på det med, om det er okay, når levealderen vokser, at pensionsalderen så følger med; om det er okay at dele nogle af de ekstra leveår med sine kollegaer på arbejdspladsen. Virkeligheden er jo i hvert fald, at hvis man forfølger det synspunkt, som Enhedslisten har, så skal det betales. Og så skal det betales af nogen, for det koster jo penge at have folk på pension i stedet for at have dem i arbejde. Vi siger bare, at for os er det vigtigere, at der er en god pleje for de ældre, gode hospitaler, investeringer i sygehuse, flere pædagoger i daginstitutionerne – vigtigere at tage kampen med ulighed i sundhed, så en, der er 18 år i dag, ikke, når han kommer til pensionsalderen, skal opleve de vilkår, som beskrives statistisk her. Det er jo en forskel, en prioritering. Vi synes, det andet er vigtigere.

Kl. 16:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:24

Finn Sørensen (EL):

Nej, det en forskel i holdning til, hvem det egentlig er, der skal betale og være med til at betale for velfærden i det her samfund. Det har vi en helt forskellig holdning til. Enhedslisten mener jo, at den bedst stillede fjerdedel af befolkningen og ikke mindst de 10 pct. bedst stillede skal bidrage langt mere til fællesskabet. Så bliver der såmænd også råd til en ordentlig folkepension til dem, der kommer tidligt på arbejdsmarkedet. Det er jo grundlæggende uretfærdigt at have en ordning, der rammer dem, der kommer tidligt på arbejdsmarkedet. Det handler ikke kun om nedslidning.

Men jeg har et spørgsmål mere til hr. Morten Østergaard: Hvad skal alle de mange mennesker leve af, som i de kommende år bliver tvunget ud af arbejdsmarkedet i en alt for tidlig alder, længe før pensionsalderen? Morten Østergaard har jo selv været med til at forringe de ordninger, som de mennesker skulle leve af – dagpenge, efterløn, førtidspension, sygedagpenge, kontanthjælp? Hvad skal de mange, mange tusind mennesker leve af, som ikke kan hægte sig fast på arbejdsmarkedet i så mange år?

Kl. 16:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:25

Morten Østergaard (RV):

Jeg er nødt til at udfordre præmissen lidt, for hr. Finn Sørensen mener, at man kan beskatte sig ud af de her udfordringer. Hvis bare man opkræver flere skatter, kan det løse problemet. Men så anerken-

der man jo ikke, at syv ud af ti kommuner har svært ved at rekruttere folk til ældreplejen, at store årgange på en lang række velfærdsområder går på pension, og at der ikke er nogen til at udfylde arbejdet. Derfor hænger det ikke bare sådan sammen, at man kunne beskattes ud af de her udfordringer. For i det her land er det sådan, at uanset om det er velfærden eller det er velstanden, så kommer den ud af menneskers arbejde. Og når Enhedslisten så massivt forhindrer udenlandsk arbejdskraft, ikke vil kigge på tilbagetrækning og også blokerer, hver eneste gang der er tale om andre typer af indsatser for at få flere i arbejde, ja, så er det jo, vi ender med en ringere velfærd.

Kl. 16:26

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Anders Johansson, Konservative Folkeparti.

Kl. 16:26

Anders Johansson (KF):

Tak for det, og tak for talen. Og tak for samarbejdet. Der er jo rigtig mange områder, hvor vi i Det Konservative Folkeparti og De Radikale ser ens på tingene, særlig inden for det økonomiske område. Vi tror på økonomiske incitamenter og på økonomiske reformer, og der har vi jo ofte et fælles fodslag. Vi har også i fællesskab skabt et råderum igennem en række reformer, som vi nu kan nyde godt af i fremtiden. Senest er vi jo sådan set også enige om det her med, at vi skal gøre det nemmere at komme til Danmark og arbejde og tiltrække udenlandsk arbejdskraft for virksomhederne. Så langt, så godt. Jeg vil godt kvittere for det gode samarbejde.

Men der er også nogle områder, hvor vi ikke er helt enige. Nu nævner jeg integrationsydelsen og kontanthjælpsloftet. I forhold til de økonomiske incitamenter har integrationsydelsen to formål: Den har det formål, at det skal blive mindre attraktivt at søge asyl i Danmark, og den har det formål, at den skal få nogle flygtninge ud på arbejdsmarkedet. Kontanthjælpsloftet har selvfølgelig det helt konkrete formål, at det bedre skal kunne betale sig at arbejde. Så vil jeg godt spørge hr. Morten Østergaard: Tror hr. Morten Østergaard, der kommer flere eller færre flygtninge i job, hvis man afskaffer integrationsydelsen og kontanthjælpsloftet?

Kl. 16:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:27

Morten Østergaard (RV):

Jeg tror ikke på, at det ikke er muligt at integrere på arbejdsmarkedet med den indsats, som gøres – trepartsaftalen, som jeg har rost – uden at vi behøver at acceptere, at børn i Danmark skal vokse op i fattigdom. I sidste valgkamp – nu er statsministeren jo ikke fra spørgerens parti, men alligevel – lovede statsministeren, at regeringen under hans ledelse ikke ville føre en politik, der bragte børn ned under den daværende regerings fattigdomsgrænse. Det er et løfte, man har brudt hver eneste dag siden. Jeg synes på en eller anden måde, at det byder mig grundlæggende imod, at på et tidspunkt, hvor det går bedre end nogen sinde – der er færre ledige, vi diskuterer mangel på arbejdskraft – er de eneste i det danske samfund, som har fået mindre til sig selv, dem, der med regeringen og dens flertals fulde overlæg har mistet med integrationsydelsen, kontanthjælpsloftet og de andre fattigdomsydelser. Det er et holdningsmæssigt spørgsmål. Derfor mener jeg, vi kan nå de andre ting med andre tiltag.

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:29

Anders Johansson (KF):

Jamen hr. Morten Østergaard har jo ret i, at det går bedre, og det går jo især bedre med at få flygtninge ud på arbejdsmarkedet. Men det er sådan, at hvis man fjerner de her to ydelser, vil det faktisk betyde, at en familie, som har midlertidigt ophold i Danmark, og altså har fået asyl i Danmark, vil få udbetalt 10.000 kr. mere om måneden – 120.000 kr. mere om året – efter skat.

Tænker hr. Morten Østergaard ikke, at det dels kunne have indflydelse på, om man som flygtning søger ud på arbejdsmarkedet, men dels også på, hvilke signaler det vil sende udadtil i forhold til at gøre Danmark attraktivt for asylansøgere? Nu har vi jo endelig fået bremset asylstrømmen, og vi er i gang med at få flygtninge ud på arbejdsmarkedet, så er det ikke en farlig kurs at gå ind og tilbyde 120.000 kr. mere om året efter skat for en familie, der får asyl i Danmark?

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:29

Morten Østergaard (RV):

Jamen vi kan også vende det om og sige, at med den logik burde man jo gøre alle ydelser markant mindre, hvis man troede, at det fik folk i arbejde af sig selv. Det gør man jo ikke, fordi man målrettet går efter dem, der lige er kommet hertil, og det er det, der byder mig imod holdningsmæssigt. Der er jo ikke forskel på prisen nede i supermarkedet, og man får ikke rabat i biografen, eller hvad det nu er, man har lyst til at gøre med sine børn på deres fødselsdag, fordi man kun har boet her et halvt eller et helt år. Derfor er det jo en overlagt beslutning om, at der er nogle familier, der skal leve dårligere end alle andre. Det tror jeg ikke på at der kommer noget godt ud af, og derfor vil jeg hellere løse det ad andre veje. Vi har konkrete forslag til, hvordan man kunne styrke indsatsen, så ingen går passivt på kontanthjælp, men vi bryder os ikke om at skabe fattigdom med fuldt overlæg.

Kl. 16:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er a møj glaij ve å byy velkommen te æ sønnerjyy Carl Holst.

Kl. 16:30

Carl Holst (V):

Fra Venstre, Danmarks Liberale Parti!

Tak til ordføreren for talen. Det Radikale Venstre ønsker at give skattelettelser til dem med de højeste lønninger, og de ønsker at hæve pensionsalderen. Ordføreren sagde tidligere i en besvarelse på et spørgsmål fra hr. Kristian Thulesen Dahl, at nu skulle man jo ikke, i forhold til hvem man vil pege på, udelukkende gøre det til et spørgsmål om flygtninge- og indvandrerpolitikken. De to emner, jeg her har skitseret, altså skattelettelser til dem med høje lønninger, og at man hæver pensionsalderen, er det også emner, der er, kan man sige, ultimative, i forhold til hvem man vil indgå et samarbejde med efter et valg, eller hvem man vil pege på?

Kl. 16:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:31

Morten Østergaard (RV):

Jeg vil opfordre hr. Carl Holst til lige at orientere sig i vores fine, nye program »Fremad!« – det kan anbefales. Vi ønsker en stor skatteomlægning, det er rigtigt, med lavere skat på arbejde. Sådan en fik

vi jo, sidst vi var i regering, endda med Venstres velvillige medvirken, og det var samlet set en fornuftig skattereform. Så man skal bare passe på med at pille enkeltelementer ud.

Men virkeligheden er jo den, at Venstre i regering har haft meget vanskeligt ved at føre sin økonomiske politik. Og derfor er det jo en af grundene til, at vi siger, at der må nye boller på suppen, om jeg så må sige. Der skal en ny retning, en ny regering til. Men det er klart – og det tror jeg også blev fremhævet af en anden spørger tidligere – at for os er det afgørende, at man ikke stikker folk blå i øjnene. De ønsker, vi har, til at investere mere i børn, unge, uddannelser og grøn omstilling kræver, at der er mennesker til det, og at der er ressourcer til det, og derfor har vi også sagt, at for os er det afgørende, at en ny regering skaber et større råderum end det, vi har i dag.

Kl. 16:32

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:32

Carl Holst (V):

Tak for belæringen og opfordringen til at læse jeres program. Det bilder jeg mig faktisk, i al beskedenhed, ind at jeg har gjort – altså læst om vores børn, vores ansvar, Danmarks ressourcer, 2025. Men spørgsmålet gik bare stiltfærdigt på, om det er ultimativt, i forhold til at man ønsker, at pensionsalderen skal hæves, og at man vil give skattelettelser. Jeg fremlagde det som en objektiv sandhed om, hvad der står i jeres program. Jeg gjorde det ikke til et spørgsmål om, om det var godt eller skidt. Det er jeres tilgang. Mit ønske er bare at få en afklaring på: Er I i ringhjørnet, eller er I i midten i forhold til dansk samarbejdende parlamentarisme?

Kl. 16:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:33

Morten Østergaard (RV):

Altså, det, som er svaret, og som jeg jo egentlig gav, er, at vores krav er, at den nye regering må øge råderummet, og så tror jeg også, jeg sagde tidligere som svar på et tidligere spørgsmål, at vi ikke er kræsne. Altså, der kan findes mange veje til det, og det er vi klar til at forhandle om. Så det er vel nærmest et svar på begge spørgsmål.

Men jeg må også bare sige, at det jo selvfølgelig altid er spørgereens eget valg, hvad man vil spørge om, men det klinger bare lidt hult. Altså, vi har en regering under ledelse af spørgerens eget parti, der har måttet opgive den ene økonomiske plan efter den anden, fordi man er bragt til magten af nogle, som ruller sømmåttén ud, hver eneste gang der skal føres en ansvarlig økonomisk politik. Og derfor er overvejelsen måske, om ikke det var Venstre, der skulle overveje at finde nye samarbejdspartnere.

Kl. 16:34

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Karina Adsbøl fra Dansk Folkeparti.

Kl. 16:34

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Jeg synes, at der var en positiv ting i ordførerens tale, og det var, hvor meget ordføreren havde nydt at være i Kolding, som er min fødeby. Det er jeg da glad for at høre. Men når det er sagt, så lyder det, som om ordføreren overhovedet ikke anerkender, at der er parallelsamfund i Danmark. Vi er fra Folketingets side blevet nødt til at oprette hemmelige safehouses, så unge med anden etnicitet kan søge beskyttelse mod både genopdragelsesrejser, tvangsægteskaber og negativ social kontrol. Det er jo sådan nogle ting, der får det til at

virke, som om Radikale ikke har et virkelighedssyn, heller ikke på det, at kvinder med anden etnisk baggrund er overrepræsenterede i vores kvindekrisecentre. Derfor synes jeg ikke, at det hænger sammen med, at De Radikale vil åbne op, så alle bare kan komme. Der skal da ske en radikal ændring i forhold til hele samfundet med hensyn til, hvad der foregår. Anerkender ordføreren overhovedet, at der er nogle udfordringer på området?

Kl. 16:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:35

Morten Østergaard (RV):

Ja, det kan jeg love for at jeg gør. Jeg tror endda også, at jeg modtog hr. Naser Khaders anerkendelse for at anerkende det. Og så kører det da. Men jeg synes bare alligevel, når man hører de her spørgsmål fra Dansk Folkeparti, at det jo er et led i den sædvanlige ansvarsfralægelse. Nu har man stort set i to årtier med en enkelt pause under Helle Thorningregeringerne kunnet diktere, hvordan politikken skulle være, og så spørger jeg bare: Er der ikke brug for krisecentrene? Jo, det er der da, og det er jo nok, fordi troen på, at man løser det med evindelige stramminger i udlændingelovgivningen, lagkagespiseri, og hvad ved jeg, skulle løse de menneskers konkrete problemer, jo er miserabelt forkert. Derfor er det, vi vil, at hjælpe dem, der har problemerne, i stedet for at straffe alle mulige andre for, at de findes.

Kl. 16:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:36

Karina Adsbøl (DF):

Det var da noget af et tyndt svar, der kom der, det må jeg nok sige. Ordføreren har jo lige sagt, at man vil åbne op, og vi skal have mere EU, at vi skal åbne vores grænser, og at vi skal have flere ind. Og hver gang vi hernede skal stemme om statsborgerskab, er det jo sådan set også sådan, at Radikale Venstre er ligeglade med, om der er en potentiel terrorist på listen, vi skal stemme om. Det har vi jo set tidligere, og den sag har vi også debatteret tidligere. Jeg synes, at Radikale er meget virkelighedsfjerne i forhold til den her debat og i forhold til, at antallet, der kommer, betyder noget. Vi har parallelsamfund, og vi skal sørge for, at de ikke udvikler sig, så vi stadig væk kan sende et trygt Danmark videre til vores efterkommere.

Kl. 16:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:37

Morten Østergaard (RV):

Men prøv at høre her: Der er jo ikke nogen, der bare vil åbne vores grænser. Det har der ikke været i årtier. Det er jo bare sådan en stråmand. På den første dag i Dansk Folkepartis folketingsgruppe bliver man udstyret med sådan et eller andet lamineret papir, som man altid kan trække op og sige: I vil bare have åbnet grænserne. Der er jo ikke nogen, der vil have åbne grænser. Vi vil gerne have udenlandsk arbejdskraft, fordi den bidrager og skaber mulighed for, at vi kan få mere velfærd og bedre velfærd og investere i uddannelse, der hvor Dansk Folkeparti skærer ned. Vi vil gerne tage vores ansvar i verden for humanitære katastrofer, som Danmark har gjort i årtier og er berømte for. Men det handler da ikke om, at man skal åbne grænserne, og at enhver bare kan vælge at leve i Danmark. Det er heller ikke vores politik, så der kan fru Karina Adsbøl sove trygt og roligt.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tusind tak til hr. Morten Østergaard for dagens indsats og velkommen til fru Pia Olsen Dyhr fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 16:37

Kl. 16:38

(Ordfører)

Pia Olsen Dyhr (SF):

Der er nogle, der siger, at der ikke er forskel på højre og venstre i dansk politik, at jer til højre i salen og jer til venstre i salen skulle være helt enige og være et stort gråt mismask. Passer det virkelig? Jeg vil i hvert fald gerne udfordre den påstand.

Vi hørte i går i statsministerens åbningstale, at det går fantastisk i Danmark. Jeg vil faktisk gerne rose statsministeren for at tale Danmark op, for vi har et fantastisk land. Så langt er jeg fuldstændig enig. Men forskellen på rød og blå blok ligger jo i, hvordan vi forvalter de gode tider. Statsministeren sagde i sin tale, at velstanden er vokset med 9.000 kr. pr. dansker. Alligevel har den blå regering valgt at lade op mod 25.000 børn være fattige som følge af kontanthjælpsloftet. Opsvinget buldrer, virksomhederne tjener gode penge, men alligevel er flere kommuner igen i år tvunget til at spare på vuggestuer, børnehaver og ældrepleje. Virksomhederne skriger på uddannet arbejdskraft, og alligevel sparer regeringen hvert eneste år penge på uddannelserne i stedet for at investere i de kommende generationer. Vi står midt i en klimakrise, og alligevel har regeringen gjort elbilerne dyrere og benzinslugerne billigere.

Er der ingen forskel på rød og blå blok? Regeringen har delt skattelettelser ud, som svarer til et tab for statskassen på 11 mia. kr. frem mod 2019, og i regeringens levetid, i de 1.195 dage, er der uddelt for 9 mio. kr. i skattelettelser om dagen – og det kunne sågar have været meget værre, for det har jo krævet gaffatape og kontaktilim for statsministeren at holde sammen på de blå tropper. Det er godt, at finansministeren er i god form, for han må have brugt ufattelig mange kræfter på at save de nederste grene af på de nærmeste træer for at holde udenrigsministeren fra trækronerne.

Men forskellen er til at tage at føle på, nemlig 11 mia. kr. Tænk, hvis de penge var blevet brugt til velfærd; tænk, hvis de var blevet brugt på børn, ældre, syge og nedslidte; tænk, hvis de var blevet brugt på klimaet; tænk engang. For de 11 mia. kr. kunne vi have fået flere hænder til trøst og leg i vuggestuerne, faste hjemmehjælpere i ældreplejen, så man som pensionist ikke hver eneste dag skal forholde sig til et nyt ansigt, flere dygtige sygeplejersker, tid til fordybelse og faglighed i folkeskolen. Vi kunne have fjernet kontanthjælpsloftet og givet mange flere børn en fair chance for et godt liv. Ja, hvis man er i tvivl om, hvad regeringens politik betyder i praksis, kan man spørge nogle af de borgere, der er ramt af kontanthjælpsloftet. En kvinde skrev til mig:

Jeg har kontanthjælpvirkeligheden på nærmeste hold i familien med to nære familiemedlemmer på kontanthjælp. Jeg må ofte hjælpe til økonomisk, for at de bare kan få lidt mere livskvalitet og betale regningerne. Selv har jeg kun min sygehjælperløn, og jeg skal snart på pension, så min økonomiske hjælp række desværre ikke så langt, som jeg ville ønske. Min datter mistede 2.500 kr. i boligsikring ved indførelsen af kontanthjælpsloftet. Det er en helt måneds madbudget. Hjemmet er det sidste, folk opgiver, men det kan endda være svært at betale de tårnhøje udgifter, når boligsikringen er så hårdt beskåret. Nu har vi jo ikke mere fattiggårde, men hvis loftet ikke bliver afskaffet, ender det med, at folk står på gaden.

På aktivistgruppen Næsthjælpernes hjemmeside er der mange flere beretninger om, hvordan kontanthjælpsloftet rammer hårdt, hvordan det rammer børnene, og hvordan det især rammer børnefamilierne.

Så hvis der stadig væk er nogle, der siger, at der ikke er forskel på rød og blå blok, kunne jeg ikke være mere uenig. Der er forskel.

Og jo, jeg har da svært ved at være enig med Enhedslisten om EU, og jo, jeg savner indimellem et mere socialt kompas hos Socialdemokratiet, men vi har grundlæggende et stærkt værdifællesskab og et fælles ønske om et socialt retfærdigt Danmark og et grønt Danmark. Hvorfor bruger vi så tiden på ævl og kævl og – undskyld mig – på stupide statsministerdrømme, som vi alle sammen godt ved alligevel ikke bliver til noget? Der er ting, der skiller os ad, men der er heldigvis endnu mere, der samler os. Hvis der var lidt mindre mig, mig, mig og lidt mere sammenhold, tror jeg faktisk, at vi kunne komme rigtig langt.

Kl. 16:43

Så kære hr. Morten Østergaard, lad os sammen sikre, at den næste regering kommer til at prioritere uddannelse, vores alle sammens folkeskole, vores gode erhvervsuddannelser, vores stærke universiteter – lad os samarbejde om netop det, for uddannelse er alt for vigtigt til at overlade til de blå. Og kære fru Pernille Skipper, lad os sammen sikre, at den næste regering kommer til at beslutte, at ingen børn vokser op i fattigdom, at ingen syge skal slås i årevis med beskæftigelsessystemet, og at langt flere kan trække sig tilbage fra et langt liv på arbejdsmarkedet, inden de er nedslidte. Det bliver ikke nemt, men jeg tror, at vi kan gøre det sammen. Kære hr. Uffe Elbæk, vi skal handle på klimakrisen, og vi skal handle nu – punktum. Lad os sammen sikre, at vi får verdens mest ambitiøse klimamål, at Danmark igen bliver en grøn ledestjerne på en ellers dunkel nattehimmel. Og kære fru Mette Frederiksen, vi skal have et stærkt socialt retfærdigt og et stærkt grønt alternativ til blå blok. Det kræver, at vi står sammen. Her har du som blokkens leder et særligt ansvar.

Så nej, jeg mener ikke, at rød og blå blok er smeltet sammen, at vi lige så godt kan springe alt i luften. Forskellen er 11 mia. kr. i skattelettelser, 25.000 børn, der er ramt af fattigdom, en markant stigning i antallet af benzin- og dieslbiler på vejene, og det er især de store sultne modeller. Forskellen på rød og blå blok er forskellen på, om kursen er sat efter en mere socialt retfærdig verden og en mere bæredygtig verden eller en mere ulige verden og mere brutal verden, hvor den stærke bliver stærkere og den svage bliver overladt til sig selv. Jeg siger ikke, det bliver nemt at finde en fælles politisk platform, ligesom det bestemt heller ikke har været nemt for statsministeren. Det har jo krævet gaffatape, brudte løfter, træklatring og stoledans. Det har ikke været kønt at se på. Jeg er sikker på, at vi kan gøre det bedre.

Danmark er et fantastisk land. Vi har et kæmpe potentiale for at gøre det endnu bedre, men det kræver, at vi træffer de rigtige politiske beslutninger. Det kræver, at vi vender kajakken. SF er klar.

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Så tror jeg, vi starter med en person fra DF i spørgerunden. Fru Karina Adsbøl, værsgo.

Kl. 16:45

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det, og tak for ordførerens tale. Ordføreren snakker meget om skattelettelser, og så virker det, som om ordføreren fuldstændig har fortrængt 2012 – skattereformen 2012. Måske ordføreren kan uddybe, hvad det helt konkret var, SF var med til med skattereformen i 2012. Jeg husker godt debatten herinde, og jeg husker godt, hvad man tog fra overførselsindkomsterne, og jeg husker også scenariet bagefter omkring det. Derfor virker det bare lidt dobbeltmoralisk nu, når ordføreren snakker så meget om skattelettelser, og hvad de kunne være blevet brugt til. Er der forskel på, om vi er i 2012, eller om vi er i 2018?

Kl. 16:46

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:46

Pia Olsen Dyhr (SF):

Ja, det synes jeg bestemt der er. For det første har vi haft 11 mia. kr., vi kunne have brugt på ældreområdet, og det kunne jeg da godt se Dansk Folkeparti og SF kunne samarbejde om, altså at de ældre får en mere værdig ældrepleje. Jeg oplever mange ældre, der tænker: Hvorfor skal jeg opleve syv forskellige i løbet af ugen komme og vask mig om morgenen? Det bliver uværdigt, fordi man som ældre også har krav på at vide, hvem det er, der kommer ind i ens hjem, så man kan styre sit liv.

Så til skattereformen fra 2012. Hvad var det, vi gjorde i skattereformen i 2012? Jo, vi gav bl.a. folkepensionisterne en check på 5.000 kr. mere om året. Det synes jeg var et positivt resultat. Vi sørgede for, at de enlige forsørgere, som jo ellers ikke havde så mange penge at rutte med, fik dobbelt op på deres fradrag. Så vi leverede sådan set ting, der også skabte en social balance. Så er det korrekt, at dem, der er på overførslerne, ikke stiger på præcis sammen måde som tidligere; de stiger, men ikke på samme niveau. Hvis det havde været SF, der havde bestemt alene, havde det set anderledes ud, men sådan er det altså indimellem, når man indgår kompromisser i Folketinget. Det tror jeg også Dansk Folkeparti kender til.

Kl. 16:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:47

Karina Adsbøl (DF):

Jeg er helt sikker på, at vi kan blive enige om rigtig mange gode ting på ældreområdet, men også på socialområdet og i forhold til lighed i psykiatrien og alle andre gode ting i forbindelse med de bløde værdier. Grunden til, at jeg stiller spørgsmålet, er, at jeg synes, at ordføreren glemte, hvad der skete i 2012, netop at SF var med til at give de rigeste skattelettelser, og det synes jeg var værd at nævne i den her debat.

Kl. 16:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:48

Pia Olsen Dyhr (SF):

I forbindelse med skattelettelser til de rigeste tror jeg, at spørgeren mener, at metalarbejderne og sygeplejerskerne blev fjernet fra det, der hedder topskat, og røg direkte ned under den grænse. På det tidspunkt var det meget rimeligt at flytte den skattegrænse, som gjorde, at sygeplejerskerne ikke skal betale så meget i skat som f.eks. folketingsmedlemmer, for de har generelt en lavere indkomst årligt, end vi folketingsmedlemmer har. Det er sådan set fair nok for mig, og det var en af de grænser, vi flyttede. Men jeg synes også, man skal huske de gode elementer i skattereformen. Jeg synes sådan set – og det er Dansk Folkeparti normalt enige i – at det er en god idé, hvis vi kan give vores folkepensionister en ekstra hjælpende hånd, og det lykkedes med skattereformen i 2012, nemlig de 5.000 kr. mere om året.

Kl. 16:49

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 16:49

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg besøgte for nylig en gruppe pensionister i København på Sjølv Boulevard. De bor i nogle nyrenoverede boliger. Der har været ombygning i 5 år i det område, og nu er de så kommet på den her g-

liste, som en række partier står bag. Og hvorfor er de så kommet på listen igen? Det er jo, fordi partierne inklusive SF har ændret på kriterierne angående kriminalitet. Der bor to personer for meget, som er blevet dømt. Det vil sige, at hvis de bliver boende – og boligforeningen har jo ikke nogen mulighed for at gå ud og sortere i folk, der er dømt – så står vi over for, at SF er med til at sikre, at 60 pct. af de nyrenoverede boliger enten skal rives ned eller skal privatiseres. Jeg vil gerne spørge, om det er SF-politik.

Kl. 16:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:50

Pia Olsen Dyhr (SF):

Der ligger en del præmisser i hr. Søren Egge Rasmussens spørgsmål, som simpelt hen ikke er korrekte. Jeg vil først sige, at der ikke er en automatik i, at man så går ned og fjerner boligerne. Det er noget, vi først skal blive enige om herinde i Folketinget. Der synes jeg jo, at det er godt, at SF er med i aftalen, for så kan vi jo kigge på, om det giver mening eller ikke mening at rive boliger ned.

Men så vil jeg bare lige gå et skridt længere tilbage. For jeg synes egentlig, vi har et værdifællesskab med Enhedslisten, hvor vi mener, at det ikke skal være de svageste, der altid skal løse en social opgave. Jeg er selv vokset op i et almennyttigt boligbyggeri, hvor der ikke boede nogen, der reelt havde rigtig svære sociale problemer. Jeg ved, at der er 20-års venteliste i dag. Det havde været fint, hvis det havde været lidt mere blandet, altså at der også var nogle af de mennesker, der har nogle udfordringer og problemer, der boede der, for så kunne vi løse dem i fællesskab. Jeg kan ikke forstå, at vi skal putte dem sammen, altså folk af anden etnisk herkomst, som har svært ved at blive integreret, sammen med nogle af dem, der er allermest socialt udsatte. Så løser vi da ikke de sociale problemer, så tager vi ikke ansvar. Jeg vil gerne gøre op med det, sådan at vi bredt i vores samfund, ligegyldigt om man er høj eller lav, i virkeligheden er med til at løse de opgaver vedrørende bl.a. de socialt svageste.

Kl. 16:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:51

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen her har vi altså med et boligområde at gøre, som har en historie, og som nu er i en virkelighed, hvor ja, der bor mange mennesker med en ikkevestlig baggrund, og ja, der bor mange mennesker, som ikke har en lang uddannelse, og så har SF og andre partier ændret på kriterierne for den her g-liste, så bare fordi der bor to kriminelle for meget, nogle, der er dømt – det er jo ikke dermed sagt, at de er kriminelle nu – så medfører det altså, at beboerne kan komme ud i en situation, hvor SF og andre partiers krav er, at de skal nedbringe antallet af almene familieboliger i det område, boliger, som lige er blevet renoveret over de sidste 5 år, styret af beboerne. Beboerdemokratiet har vedtaget det. Så står man over for, at SF vil fjerne 60 pct. af de boliger, medmindre altså beboerdemokratiet kommer frem til, at man skal privatisere dem i stedet for. Det her er Liberal Alliance-politik. Jeg kan ikke forstå, at SF støtter det.

Kl. 16:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Pia Olsen Dyhr (SF):

Så er det godt, at SF heller ikke gør det, for spørgeren lægger så mange forkerte præmisser ind i spørgsmålet, at jeg næsten ryster på hovedet og tænker på, om spørgeren overhovedet har læst ghettoaftalen. For det er ikke sådan, at der bare er automatik i det her. Det her handler jo om at kigge på boligområder. Vi vil gerne have, at de bliver mere blandet. Vi vil gerne have, at der også er familier, hvor man har arbejde, folk, der er ressourcestærke, og som flytter ind i de her områder.

Der ligger jo også tilbud i ghettoplanen, hvor man kan tilbyde nogle af de her mennesker, der bor der, at flytte hen i et andet socialt boligbyggeri, bl.a. med eventuelt forhøjet tilskud i den periode. Jeg kan ikke se, at Enhedslisten ikke skulle være enig med SF i, at vi skal have mere blandede boligområder, altså at det er den måde, vi bedst løser de sociale udfordringer, vi har, på. Jeg kan ikke forstå, at Enhedslisten synes, det er vigtigt, at de socialt udsatte kun er dem, der skal løse integrationsopgaven, og så er ligeglade med dem i Hellerup eller Gentofte. De må gerne leve lidt isoleret og leve lidt fint. Jeg synes egentlig, at vi skal blandes lidt mere.

Kl. 16:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 16:53

Anni Matthiesen (V):

Tak. Tak til ordføreren for talen. Noget af det, som vi jo også har hørt bl.a. SF's ordfører spørge lidt ind til, er det, som fru Mette Frederiksen nævnte her i dag, nemlig minimumsnormeringer, og som jeg kan forstå er noget af det, som SF går rigtig meget ind for. Fru Mette Frederiksen bekræftede også fra talerstolen i dag, at det kan Socialdemokratiet ikke se sig selv i.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge fru Pia Olsen Dyhr, om det er noget, som SF sætter så højt, at det kan være, at man ikke kan bakke op om Socialdemokratiet i forhold til en eventuel statsminister?

Kl. 16:53

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:53

Pia Olsen Dyhr (SF):

SF peger på Mette Frederiksen som statsminister. Alternativet er Lars Løkke Rasmussen, og *det* kommer altså *ikke* til at ske; det vil du sikkert synes er lidt trist, men det kommer ikke til at ske. Så vi peger på Mette Frederiksen. Det er de to reelle muligheder, der er, i dansk politik, alt andet synes jeg er lidt noget pjat. Men dermed ikke sagt, at SF's mandater er gratis. Vi kommer da til at komme med vores politiske forhandlingskrav, og et af dem er, at vi ønsker en bedre normering i daginstitutionerne. Vi hørte heller ikke Mette Frederiksen sige, at »aldrig i livet« eller noget i den stil. Men det må da komme an på en konkret forhandling. Vi vil gøre det igen. Vi gjorde det sidst, da vi sad i regering, da vi fik tilført 750 mio. kr. til børneområdet, og vi giver sådan set ikke op, vi fortsætter.

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:54

Anni Matthiesen (V):

Men det er jo klar tale, og det er jo egentlig altid betryggende, især når der er mange forskellige navne at vælge mellem, når det gælder

mulige emner til statsministerposten. Så jeg kan forstå, at SF, uanset hvad, bakker op om Mette Frederiksen, og at det så også gælder, uanset om man holder fast i, at man ikke vil tale om minimumsnormeringer; SF er stadig væk parat til at støtte Mette Frederiksen for enhver pris, kan man sige.

Kl. 16:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:55

Pia Olsen Dyhr (SF):

Nu kender jeg fru Anni Matthiesen godt nok til at vide, at spørgeren ved, at i politik forhandler man. Intet er ultimativt, intet er hugget i sten, selv om folk herinde påstår det – med stålsat blik, eller hvad de nu har for sig. Det er jo sådan, at vi bøjer os mod hinanden, og det gør vi for det meste i politik, og det vil være med den samme tilgang til det, vi går til Socialdemokraterne. Det her er vigtigt for SF. Det er ikke for sjov. Vi ved, hvordan vores børn har det ude i daginstitutionerne, og når vi hører om, at pædagoger må være alene med 24 børn midt på dagen, så er det kritisabelt. Så vi kæmper selvfølgelig videre.

Kl. 16:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Carolina Magdalene Maier fra Alternativet.

Kl. 16:55

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Man kan jo mene, at det på den ene side er enormt sympatisk, at fru Pia Olsen Dyhr forsøger at samle oppositionen og understreger, hvor få forskelle der er i oppositionen. Og så kalder hun på den anden side vores, kan man sige, beslutning om at stille hr. Uffe Elbæk op som statsministerkandidat for »stupide statsministerdrømme« og noget pjat. Med det ordvalg kunne man jo overveje, om det inviterer særlig meget til konstruktivt samarbejde.

Der er rigtig mange ting, der også skiller os, og det vil jeg egentlig gerne spørge ind til. Vi har en nordsøolieaftale – som SF bakker op om, og som Alternativet bl.a. ikke bakker op om – hvor man henter mere olie op af Nordsøen. Der er en boligaftale, som Enhedslistens ordfører refererede til, hvor man givetvis lader en masse lejere i almene boliger i stikken; hvor man bestemmer, at de ikke må flytte ind i bestemte områder, hvis de er på kontanthjælp.

Så vidt jeg ved – men det kan være, jeg tager fejl – støtter SF ikke, at vi skal have afskaffet integrationsydelsen og 225-timersreglen. Vi har skatterabatten til iværksættere, som vi i Alternativet foreslår at indføre, og vi vil gerne tilbyde mere udenlandsk arbejdskraft til Danmark på linje med det, som regeringen har foreslået. Vi har fremsat forslag om at afskaffe nationale test i folkeskolen, og vi har fremsat et forslag om udsat skolestart i folkeskolen, som SF har stemt imod.

Det er ikke for at være polemisk, men det er mere for at tegne et realistisk billede af, at der faktisk er en del ting, der skiller os i oppositionen. Det er ikke nødvendigvis nogen skam, men det handler bare om at være ærlig om, hvad det er, vi går ind for i fællesskab, og hvad der deler vandene. Og jeg synes, der er væsentlige områder, der deler vandene, og det tror jeg bare vi alle sammen skal være ærlige omkring, så vi hver især kan fremlægge vores politik og stå på mål for den.

Kl. 16:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:57

Pia Olsen Dyhr (SF):

Som jeg jo også understregede i min ordførertale, er der forskelle på os fem partier. Ellers kunne vi jo lige så godt fusionere, og det har jeg ingen interesse i. Jeg synes sådan set, det er fint, at vi er forskellige. Men vi bøjer os jo også imod hinanden, fordi der er ting, vi grundlæggende er enige om, f.eks. at have en grøn ambition.

Så nævner spørgeren en meget, meget lang liste af ting, hvor vi har stemt forskelligt. Lad mig starte med forslaget om udsat skolestart. I SF er vi helt enige. Vi sidder bare i et forlig, og forligstraditionen herinde på Christiansborg betyder jo, at det er dér, vi arbejder for det. Og jeg er jo glad for, at det ser ud, som om vi er ved at skaffe flertal for, at man kan vente med at gå i folkeskolen.

Jeg ville ønske, jeg ville virkelig håbe, at Alternativet var med i forliget, for så kunne vi kæmpe sammen. Men i stedet for vil I hellere stå uden for og ikke have indflydelse på det. Eller når det gælder de nationale test i folkeskolen. Det er jo også en af de ting, SF ønsker at afskaffe. Det arbejder vi med inden for folkeskoleforliget, og jeg tror faktisk, at vi måske kan komme frem til en eller anden form for forsøgsmodel eller andet. Det ville være dejligt, hvis Alternativet ville bakke op om det. For der skal også være flertal for ens politik. Det er jo ikke nok, man står alene. Det er det, der er kunsten herinde.

Kl. 16:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:58

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Ja, men man kan bare spørge sig selv, hvor lang tid man kan køre på de argumenter, der handler om at sige, jamen vi sidder og arbejder i en forligskreds og presser på, når der ikke sker noget. Vi har siddet i 3½ år nu, og lige fra starten har vi bl.a. talt om at afskaffe de nationale test. Så vidt jeg er orienteret, er der ikke sket noget. Så spørgsmålet er også, hvor ens egne grænser går. Men det kan man jo gøre op med sig selv.

Jeg vil gerne lige stille et spørgsmål om boligaftalen, som Enhedslisten også var inde på. Jeg skal bare forstå det helt rigtigt, for i Alternativet er vi også rigtig bekymrede for, om der kommer til at være en masse almene lejere, som bliver sat på gaden på grund af den her aftale. Og så vidt jeg har forstået, er det sådan, at hvis boligselskaberne vælger at sælge nogle procentdele eller nogle af deres almene lejemål, så er selskaberne ikke forpligtet til at oprette et tilsvarende antal et andet sted. Er det ikke rigtigt forstået?

Kl. 16:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:59

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det var jo mange spørgsmål i et. Jeg skal prøve at svare, så godt jeg kan. I forhold til folkeskolen synes jeg jo, at vi rykker tingene i folkeskoleforligskredsen. Jeg kan mene meget om den her regering, men jeg må jo sige, at undervisningsministeren faktisk er en af de ministre, der lytter. Nu håber jeg ikke, der er for mange, der kommer til at sige ude omkring, at jeg roser vores undervisningsminister, men hun lytter jo faktisk til den her dagsorden. Og vi har bl.a. kunnet se, at der er folkeskoler, der har valgt at gå ned i timer i løbet af en dag, altså så skoledagen er kortere, og i stedet for har konverteret nogle af pengene til at have tolererordninger. Der er sket forandringer i vores fælles folkeskole, faktisk rigtig mange, og jeg er ked af, at spørgeren slet ikke anerkender dem. Når det kommer til boligaftalen, er det jo sådan, at hvis man vælger at flytte en beboer, skal man

jo genhuse beboeren. Det er det, der står i aftalen, og der er ikke nogen mennesker – på trods af hvad Alternativet påstår – der kommer til at stå uden bolig.

Kl. 17:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Morten Østergaard, Radikale Venstre.

Kl. 17:00

Morten Østergaard (RV):

Tak for opfordringen til at samarbejde. Det gør vi glade og gerne, når der er noget at samarbejde om. Og så siger fru Pia Olsen Dyhr, at SF's mandater jo ikke er gratis. Det synes jeg da egentlig er interessant at udforske. For på et tidspunkt har man sagt, at kontanthjælpsloftet er det afgørende, og at man ikke kunne støtte en regering, som ikke ville afskaffe kontanthjælpsloftet. Jeg ved ikke, om det stadig væk er en del af prisen for at få SF's støtte til en ny regering, og hvad konsekvensen er, hvis man ikke vil det og f.eks. vil parkere det i en kommission.

Jeg kunne også godt tænke mig at spørge – når man nu vælger at nævne kontanthjælpsloftet, men ikke integrationsydelsen – om det så er, fordi integrationsydelsen ikke er afgørende i den sammenhæng. Altså, er der forskel på integrationsydelsen og kontanthjælpsloftet, i forhold til hvad SF mener om det, og hvordan man vil turnere sine krav?

Kl. 17:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:01

Pia Olsen Dyhr (SF):

Hr. Morten Østergaard spørger mig, ligesom han tidligere har spurgt mig, om, hvad vi egentlig mener om integrationsydelsen og måske i virkeligheden også om 225-timersreglen, som spørgeren spurgte om tidligere. SF går jo ind for, at det skal afskaffes. Det har vi sådan set både argumenteret for her i salen, og vi har også stemt for det. Så det skal der slet ikke være nogen tvivl om; det er SF's politik.

I forhold til kontanthjælpsloftet er det rigtigt, at det er hjerteblod for SF. Jeg fortalte om en af dem, der er blevet ramt af kontanthjælpsloftet, i min tale. Der skal ikke være nogen tvivl om, at når vi skal have en ny regering efter et valg, mener jeg, at det er en afgørende del af et regeringsgrundlag, og det bliver afgørende for SF i forhold til den position, vi kommer til at have efter et valg.

Kl. 17:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:02

Morten Østergaard (RV):

Jeg ved bare ikke, hvad det betyder. Altså, hvad betyder det, at det bliver afgørende? Hvad er konsekvensen? For fru Pia Olsen Dyhr har jo sagt, at man ikke kan støtte en regering, der ikke afskaffer kontanthjælpsloftet. Og så spørger jeg bare: Hvad så? Det er jo bare, fordi man har travlt med, hvad skal man sige, at fælde dom over, hvordan vi andre håndterer vores rolle i det. Det er jo, fordi vi har valgt at sætte noget på spil og sagt, der er noget, der er vigtigt for os, også vigtigere, end hvem der er statsminister. Og der er mit indtryk bare, at det måske ikke er sådan med SF. Men det kan vi jo få afkræftet nu.

Altså, er det sådan, at hvis ikke kontanthjælpsloftet afskaffes og det står i regeringsgrundlaget, så kan man ikke regne med SF's mandater, fordi de ikke er til fri og gratis afbenyttelse?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:03

Man taler meget om omfordeling, velfærd eller skattelettelser, så jeg vil bare spørge om en anden ting: Hvornår sænkede man sidst topskatten i det her land, hvornår sænkede man sidst selskabsskatten i det her land, og hvem sad i regering på det tidspunkt?

Kl. 17:05

Pia Olsen Dyhr (SF):

SF's mandater er ikke til fri afbenyttelse. Og i forhold til kontanthjælpsloftet forventer jeg, at en ny regering har en afskaffelse af kontanthjælpsloftet i regeringsgrundlaget, og hvis det ikke er i regeringsgrundlaget, så stiller SF det som ændringsforslag til første finanslov, og hvis det ikke bliver stemt igennem, stemmer vi ikke for finansloven. Og det ved hr. Morten Østergaard godt hvad konsekvensen er af.

Kl. 17:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Den næste er hr. Jacob Jensen, Venstre.

Kl. 17:03

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er korrekt, at SF var med til at sænke topskatten, og det er korrekt, at SF var med til at sænke selskabsskatten. Det var ikke ønsket, der var groet i SF's baghave. Så har vi slået det fast.

Men når vi taler om, hvordan det står til med dansk økonomi nu, sammenlignet med hvordan dansk økonomi så ud i 2011, da SF trådte i regering, så var Danmark virkelig i en meget, meget svær økonomisk situation. Nu er vi i et opsving. Vi har en rigtig god økonomi i Danmark, og vi kan vælge, hvad vi vil bruge pengene på. I vælger at bruge 11 mia. kr. på skattelettelser frem til 2019. Jeg vil hellere bruge de penge på velfærd – i vores ældrepleje, i vores dagsinstitutioner, i vores folkeskoler.

Kl. 17:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Øjvind Vilsholm fra Enhedslisten.

Kl. 17:06

Jacob Jensen (V):

Tak for det. Fru Pia Olsen Dyhr taler jo selvfølgelig meget om det, der ligger SF på sinde, herunder også den borgernære velfærd. Det er skolerne, det er børnehaverne, og det er ældreplejen. Derfor vil jeg – bare for at måle fru Pia Olsen Dyhr på hendes ord i forhold til den handling og den handlingskraft, som fru Pia Olsen Dyhr også kan være i besiddelse af – høre, hvordan det gik i de 3 år, hvor man var en del af flertallet, og hvor man oven i købet også var en del af regeringen i hvert fald i størstedelen af tiden, i forhold til tildelingen af ressourcer til kommunerne. Jeg tænker på de aftaler, man indgik i de 3 år mellem regeringen på det tidspunkt, ledet af Socialdemokratiet og støttet af SF, og KL. Fik man da tilført flere midler til den borgernære velfærd i kommunerne, eller fik man beskåret de økonomiske rammer?

Kl. 17:03

Kl. 17:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:04

Pia Olsen Dyhr (SF):

Hvis vi kigger decideret på børneområdet, sørgede vi i den første finanslov for 250 mio. kr. mere til daginstitutionsområdet. Efterfølgende fik vi i finansloven 2015 forhandlet 500 mio. kr. mere til børneområdet. Det er en forøgelse på 750 mio. kr. på børneområdet. Men det er jo korrekt, at efter vi overtog regeringsmagten efter en blå regering, der ikke havde taget noget som helst økonomisk ansvar, skulle vi rydde op, og dansk økonomi var i de år ganske presset. Så det er korrekt, at der ikke blev tilført helt så mange midler, som vi gerne havde set, til den borgernære velfærd, men det var altså en konsekvens af en økonomisk meget presset situation. Vi står i en anden situation nu.

Kl. 17:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:05

Jacob Jensen (V):

Jeg er glad for den bekræftelse. Så når man hører tale om, at der skulle have været brugt flere penge, og at der blev skåret ned under de borgerlige regeringer, var tilfældet det modsatte. Vi brugte faktisk flere penge, og nu hører jeg også fra SF's side, at vi brugte flere penge, end vi burde have brugt. Og da man så som SF blev en del af regeringen, skar man ned på kommunernes budgetter. Det synes jeg da er en god bekræftelse at få her i dag.

Øjvind Vilsholm (EL):

Tak. Og tak til ordføreren, særlig også for den sidste bemærkning om de nødlidende kommuner. Jeg deler jo i høj grad bekymringen. Kommunerne er presset på velfærden, og regeringen giver ikke mange håndøre at gøre det bedre for. Tværtimod trækkes der penge ud af kommunerne.

Den ghettoaftale, der er indgået, gør det jo faktisk heller ikke lettere for kommunerne. Fordi der indføres en regel om, at der højst må være 30 pct. af børnene i daginstitutionerne, som er børn fra udsatte boligområder, risikerer vi jo, at kommunerne er nødt til at lukke daginstitutioner i de udsatte boligområder og bruge rigtig mange millioner, måske endda samlet set milliarder på at bygge institutioner andre steder, hvor de så kan tiltrække børn eller rettere sagt flytte børn fra de belastede boligområder hen. Er det god SF-politik?

Kl. 17:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:07

Pia Olsen Dyhr (SF):

SF synes jo, at der skal være en grænse for, hvor mange der har anden etnisk herkomst både i vores daginstitutioner, i folkeskolen og sådan set også på vores ungdomsuddannelser, fordi vi gerne vil have, at vi bliver blandet.

Nu bor jeg i en del af København, som ligger meget tæt på Tingbjerg, og når jeg snakker med forældrene i Tingbjerg, siger nogle af dem, at de kører deres børn væk fra Tingbjerg, fordi de gerne vil have, at deres børn møder etnisk danske børn. Det er der jo ikke noget galt i, fordi man gerne vil gøre, at ens barn vokser op med dansk som et stærkt sprog, i stedet for at det er noget, der skal læres senere hen. Det er jo noget af det, vi gør. Hvis børn ikke får mulighed for at blandes helt fra daginstitutionsområdet, bliver de sat bagud på point. Tænk at starte i folkeskolen og ikke kunne dansk, rigtig godt dansk. Det ville være, lidt ligesom hvis du eller jeg skulle løbe 10 km – nu ved jeg ikke, hvor meget du træner, men hvis jeg fik lov til at starte

1 km foran dig, kunne det godt være, at du ikke følte, det var helt på samme vilkår. Det er jo det, vi udsætter vores børn for.

Kl. 17:10

Kl. 17:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Selv om man er gode kammerater, siger man ikke du her. (*Pia Olsen Dyhr* (SF): Undskyld!).

Spørgeren.

Kl. 17:08

Øjvind Vilsholm (EL):

Jeg stiller ellers gerne op til et 10-kilometerløb, selv om ordføreren skulle starte 1 km før mig. Men jeg er helt enig i, at det ikke er rimeligt over for børn at stille dem dårligere. Men det er sådan set heller ikke det, mit spørgsmål går på. For jeg synes, det er helt fint, at forældre vælger en daginstitution et andet sted end i deres nærområde, fordi de synes, at en anden daginstitution er bedre, f.eks. på grund af den sproglige udfordring.

Det, jeg er lidt bekymret over, er, at hvis ikke man må flytte børn fra ikkebelastede boligområder ind i de daginstitutioner, der er i de belastede områder, betyder det jo, at man ikke kan opnå en blanding i de daginstitutioner, der er i de belastede områder, og det vil gøre, at kommunerne vil være nødt til at lukke de institutioner og bygge nogle andre i stedet for. Og det bliver jo dyrt.

Kl. 17:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:09

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg er helt enig med spørgeren. Vi skal jo netop blandes, og det er derfor, man skal flyttes frem og tilbage. Jeg synes ikke, den aftale, som spørgeren refererer til, er helt så simpel.

Derudover vil jeg sige, at jeg gerne stiller op til et 10-kilometerløb, hvor jeg løber 1 km foran dig. Det er jeg frisk på. Det er en aftale – nu har hele Folketinget hørt det.

Kl. 17:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Rasmus Nordqvist fra Alternativet.

Kl. 17:10

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak. Man sidder tilbage sådan lidt forundret oven på talen – ikke så meget over det med 10-kilometerløbet, det ordner I andre, jeg holder mig uden for, men mest over de her udbrud omkring andre partier, som åbenbart har stupide drømme. Det er lidt svært at kalde en drøm for stupid, synes jeg. Man kan kalde mennesker for stupide. Men lad det ligge.

Man kan også diskutere, hvor lidt er nok. Hvor mange forlig skal man være med i, hvor man ikke får det igennem, man vil?

Men helt konkret vil jeg gerne spørge ind til produktion af olie og gas. Er SF enig i, at vi skal udfase produktion af olie og gas?

Kl. 17:10

Pia Olsen Dyhr (SF):

Ja.

Kl. 17:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Rasmus Nordqvist (ALT):

Er SF så enig i, at det også gælder for Danmark? Nu spørger jeg helt konkret, fordi der jo lige har været en ny udbudsrunde, som man valgte at støtte fra SF's side. Det kunne jeg egentlig godt tænke mig at få forklaret. Når man nu er enig – for det har jeg jo diskuteret før med SF-politikere, og man vil gerne udfase olie og gas – hvorfor er det så, man samtidig med den anden hånd giver tilladelser til nye eftersøgninger efter olie og gas? Det er lidt underligt – for at bruge et lidt pænere ord.

Kl. 17:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:11

Pia Olsen Dyhr (SF):

For der er forskel på, når vi tager olie og gas op i Nordsøen og i Danmark i forhold til i Rusland og Mellemøsten. Vi gør det mere klimavenligt, selv om man jo har lidt svært ved at forestille sig, at olie og gas er klimavenligt, men det er på en langt mere klimavenlig måde, end hvis man gør det i Rusland og i Mellemøsten. Jeg må sige, at i de her gastider, hvor vi rigtig meget diskuterer Ruslands eksport til Europa, er der en god grund til, at Danmark skal være selvforsynende med gas, bl.a. et sikkerhedsmæssigt perspektiv. Derfor er jeg også så glad for, at Alternativet med den nye energiaftale også er en del af hele nordsøolieaftalen, for der står jo i energiaftalen – der står decideret i energiaftalen – at nordsøolieaftalen er en del af det her og finansieringen af nordsøolieaftalen er noget af det, der gør, at vi kan lave det grønne eventyr i Danmark.

Kl. 17:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren. Nej, han har brugt to runder.

Så tager vi en ny spørger, og det er fru Jane Heitmann fra Venstre.

Kl. 17:12

Jane Heitmann (V):

Tak for det. Jeg kan godt blive lidt træt en gang imellem. SF's ordfører og formand taler om velfærd, velfærd, velfærd, vel vidende at under den tidligere socialdemokratiske ledede regering, som SF jo var en del af, blev den kommunale serviceramme indskrænket med 3,5 mia. kr., og det står jo i hvert fald i skærende kontrast til det, der er sket under den her regering, hvor servicerammen jo er udvidet med 2,5 mia. kr. Det betyder jo, at når man udvider servicerammen, har man flere penge til gode skoler, til daginstitutioner, til en værdig ældrepleje og alt det andet, som hører med til sådan en velfærdsdagsorden. Når jeg siger, at jeg bliver lidt træt, når jeg hører ordføreren tale om velfærd, er det egentlig, fordi jeg sådan set ikke synes, at jeg har hørt ret mange konkrete bud på, hvad servicerammen så skal være, hvis SF kunne bestemme.

Kl. 17:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:13

Pia Olsen Dyhr (SF):

Vi synes jo, at det er vigtigt bl.a. at følge den demografiske udfordring, vi står med. Vi får flere ældre, vi får faktisk også flere børn, og det kræver, at vi prioriterer den borgernære velfærd. Der har vi jo et valg. Der ved spørgeren lige så vel som mig, hvad vi vil bruge pengene på. Vil vi bruge dem på skattelettelser, som måske betyder, at den enkelte får en hundredemand mere i lommen, eller vil vi pulje

pengene og få noget for fællesskabet, som f.eks. kan være, at den ældre oplever, at der er faste teams i ældreplejen, at det er den samme person, der kommer hver eneste morgen? Jeg prioriterer det sidste.

Kl. 17:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:13

Jane Heitmann (V):

Det klinger jo simpelt hen så hult, når ordføreren her siger, at det kræver, at vi prioriterer den borgernære velfærd. Det har SF i hvert fald ikke gjort under den tidligere socialdemokratisk ledede regering, hvor den kommunale serviceramme jo blev indskrænket med 3,5 mia. kr. Er det at prioritere den borgernære velfærd?

Kl. 17:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:14

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg bliver en lille smule overrasket over, at ordføreren begynder at grine midt i det hele. Jeg synes ikke, at der er noget sjovt i det her. Jeg synes, at det er ganske alvorligt, og jeg synes, at det var alvorligt, at vi under vores regeringsperiode ikke kunne bruge så mange penge, som vi gerne ville, på velfærd, fordi Danmark stod i en meget alvorlig økonomisk krise, som også den Venstreledede regering kendte, da de forlod regeringskontorerne. Det var noget, der var nødt til at blive ryddet op i, og efterfølgende har Danmark fået en god økonomi. Vi står i gode tider, vi kan vælge, hvad vi bruger pengene til, og så kan man vælge at bruge pengene til at lave dyre miljøforurenende biler billigere, eller man kan bruge dem på at lave sundhedsvæsenet bedre.

Kl. 17:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Rune Lund, Enhedslisten.

Kl. 17:15

Rune Lund (EL):

Det, som får mig til at tage ordet, var egentlig det, som jeg opfattede som et meget indædt forsvar for 2012-skattereformen, og så er det, jeg gerne vil spørge SF's formand, om SF's formand ikke kan bekræfte, at det var den suverænt mest ulighedsskabende reform, som blev gennemført under S-R-SF-regeringen, og om det i det lys var en særlig god reform at gennemføre.

Kl. 17:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:15

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg er ked af det, hvis Enhedslisten har opfattet det som sådan et full-blown forsvar af den, men man må jo acceptere kompromisser, når man laver aftaler, og desværre kunne vi ikke lave aftalen med Enhedslisten, som jeg havde ønsket, for så havde det ikke været dem på overførselsindkomster, der blev reguleret lavere. Der var stadig væk en stigning, men nu reguleret lavere for at finde det økonomiske råderum, så man kunne finansiere noget af det andet, bl.a. at folkepensionisten fik 5.000 kr. mere om året. Så det var ikke groet i vores baghave, men fordi vi ikke kunne lande den med Enhedslisten, så det i stedet for blev med de borgerlige, blev det desværre en socialt set uretfærdig reform i forhold til det element, ja.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:16

Kl. 17:16

Rune Lund (EL):

Det er rigtigt, at regeringen valgte at lave en aftale med de borgerlige, og vores daværende politiske ordfører udtalte meget frit fra leveren, hvad hun mente om den sag for rullende kameraer. Men når jeg hører på formanden for SF, synes jeg, at der nok grundlæggende mangler en erkendelse af, hvor skæv og hvor katastrofal 2012-skattereformen var, og hvor meget ulighed den skabte. Det gælder også, når vi ser LO køre kampagne for bedre dagpengerettigheder. Havde det ikke været for 2012-skattereformen, ville det være sådan, at en dagpengemodtager, når reformen er fuldt indfasat i 2022, vil have omkring 12.000 kr. mindre om året, end den dagpengemodtager ville have haft, hvis ikke partier, herunder SF, havde stemt for 2012-skattereformen. Kan vi ikke få en erkendelse af, at den skattereform sådan set samlet set var helt skæv, fordi den øgede uligheden enormt i det danske samfund?

Kl. 17:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:17

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes netop, at jeg kom med erkendelsen af, at den blev lidt skæv, fordi vi skulle lande den med de borgerlige, fordi vi desværre ikke kunne få Enhedslisten til at være med på en aftale. Ordføreren ved lige så vel som jeg, at det her ikke var noget, der tog kort tid, det var noget, der indebar rigtig mange møder, rigtig mange forhandlinger, og vi prøvede at lande den med Enhedslisten. Hvis jeg kunne have bestemt, havde jeg gerne set, at Enhedslisten var kommet i mål. Men det er jo op til Enhedslisten at vælge det selv, og det kunne så ikke lade sig gøre, og det er jeg virkelig ked af, for så endte vi jo med at have en anden indfasning i forhold til overførslerne, end hvad jeg mener ville have været det bedste.

Kl. 17:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Roger Courage Matthisen, Alternativet.

Kl. 17:17

Roger Courage Matthisen (ALT):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen, først og fremmest. Det er jo ikke korrekt, at vi i den klimaaftale, som Alternativet er med i, anerkender og billiger Nordsøaftalen. Det er jo simpelt hen ikke korrekt. Så ordføreren er nødt til at gå hjem og læse aftalen igen.

Men jeg vil egentlig spørge til almene boliger. Jeg tror, det var Odenses politimester, der sagde: Der er jo ikke nogen, der flytter ind i et område, der bliver kaldt en ghetto. Altså, hvornår sidder en familiemor og siger til sine børn: I morgen, unger, flytter vi ind i en ghetto? Der er hele den stigmatisering af områderne, det begreb, som jo i Danmark er sanktioneret på landsplan. Det er det eneste land i verden, jeg kender til, der bruger ordet ghetto, og ordføreren gør det også selv i sin tale. Hvordan forholder ordføreren sig til den stigmatisering med det ordbrug?

Kl. 17:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:18

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg ville egentlig gerne bruge et andet ord. Det er bare nogle gange nemmest, hvis vi ved, hvad vi snakker om. Men jeg mener jo, at vi snakker om socialt udsatte områder. Vi snakker om folk, der er socialt presset – nogle af dem, der har allermindst i vores samfund. Det er da dem, jeg er optaget af, og jeg er optaget af at finde gode løsninger for dem, for resten skal nok klare sig. Men det er jo derfor, vi skal have blandede boligområder. Det er jo derfor, vi skal sørge for, at folk får et andet tilbud. Hvis du er på kontanthjælp og bliver spurgt, om du helst vil søge derud, hvor alle de andre socialt udsatte bor, eller om du godt kunne tænke dig at flytte hen i det sociale boligbyggeri, hvor der er folk, der også går på arbejde, folk, der også har nogle andre muligheder, så er jeg hundrede procent sikker på, at folk ville vælge det sidste. Det er i hvert fald det, jeg oplever i min mailboks, og jeg ved godt, debatten er meget firkantet, og der kun er folk, der er imod det her. Men det er jo ikke korrekt. Der er jo rigtig mange mennesker, der bor i de her almennyttige boligområder, som gerne vil bo et andet sted, og det er jo noget af det, vi giver dem muligheden for.

Kl. 17:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 17:19

Roger Courage Matthisen (ALT):

Skal jeg så forstå det sådan, at ordføreren vil arbejde på, at vi afskaffer begrebet ghetto, det stigmatiserende begreb, og at vi afskaffer ghettolisten eller i hvert fald det punkt, der inddeler folk efter etnicitet og sammenkobler dem med en ghetto? Ordføreren taler om, at det jo er nemmere, for så ved vi, hvad vi taler om. Det synes jeg faktisk er en rigtig, rigtig skidt måde at italesætte problemerne på, for så anerkender du præmissen af, at det jo kun er folk, der laver kriminalitet og med anden etnisk baggrund, som ghettobegrebet læner sig op ad, og som bor i de områder, hvilket jo ikke passer. I langt størstedelen af områderne, stort set alle, har vi jo flere etniske danskere, og vi har flere, der har et dansk statsborgerskab. Det er det ene.

Det andet er, at vi indskrænker på sigt – har jeg hørt hr. Jacob Mark tale om – jeres frihed, ved at I ikke kan flytte derhen, hvor I vil, og ved at tvangsflytte jer. Synes ordføreren, at det er okay, at vi indskrænker nogles frihed på sigt, at vi straffer nogle dobbelt geografisk, fordi de på sigt får mere frihed ud af, at vi indskrænker den nu? Er det sådan, vi skal bedrive demokratiet og retssikkerheden i Danmark?

Kl. 17:20

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:21

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg forstod slet ikke den anden del af spørgsmålet. Det er ikke, fordi jeg ikke vil svare på det, men jeg forstår simpelt hen ikke, hvad spørgeren spørger om, og så er det svært at svare.

I forhold til den første del: Det, jeg er optaget af, er da at løse problemerne. Altså, jeg synes, det rigtige er at kalde det en ghetto, fordi det er det, alle så forstår. Det er jo en vigtig del af det. Jeg har aldrig sagt – og jeg vil simpelt hen ikke have, at ordføreren putter sådan nogle prædikater på mig – at en ghetto kun handler om folk, der er af anden etnisk herkomst, og kriminelle. Det må stå for spørgerens egen regning. Det, jeg siger, er, at det er områder, hvor vi oplever folk, der er socialt udsatte, folk, der har sociale problemer, og også folk med anden etnisk herkomst. Det er jo et sammensurium af

nogle af dem, der er socialt svagest stillede i vores samfund, og jeg synes, vi har et fælles ansvar i Folketinget for at løfte de her mennesker og give dem en chance og ikke bare overlade dem til sig selv.

Kl. 17:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tusind tak til fru Pia Olsen Dyhr for dagens indsats. Der er ikke flere spillere. Og hjertelig velkommen til fru Mette Abildgaard fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 17:21

(Ordfører)

Mette Abildgaard (KF):

Sikke mange taler, sikke mange spørgsmål, sikke mange timer, vi har været i gang i salen her. Min partiformand har et udtryk, som han ofte bruger, og som han også godt kunne finde på at bruge om debatten her i dag. Han kunne godt finde på at sige, at det har været en hård fødsel. Lige det udtryk har jeg det en lille smule stramt med lige for tiden, med 16 dage til termin, og så synes jeg rent principielt ikke, at det er et udtryk, mænd har lov til at bruge.

Snart bliver to til tre, når min mand og jeg bliver forældre til en lille pige. Så har jeg stiftet min egen lille trekloverregering derhjemme, og lur mig, om det ikke bliver den mindste, der kommer til at sætte dagsordenen for en tid. Sådan er det også i dansk politik en gang imellem. I hvert fald synes vi Konservative, at vi får masser af indflydelse. Vi er så småt begyndt at kigge på vuggestue derhjemme. Her i Folketinget vil de fleste mene, at vi har to stuer: rød stue og blå stue. Jeg går selv på blå stue, og det er jeg rigtig glad for. For det virker nogle gange sådan en lille smule kaotisk på rød stue. Der er i hvert fald sådan kamp om, hvem det er, der skal bestemme ude på legepladsen. På blå stue samarbejder vi. Vi er ikke bange for vores forskelligheder, og vi får leveret masser af resultater. Det har vi gjort i de mere end 1.000 dage, der er gået siden valget.

For et barn er de første 1.000 dage afgørende. Derfor har vores konservative børne- og socialminister fremlagt et ambitiøst udspil for netop børnenes første 1.000 dage med særlig fokus på de sårbare børn. Vi vil sikre flere besøg i hjemmet af sundhedsplejersken for at sikre, at alting går godt derhjemme. Vi vil ansætte 460 ekstra pædagoger, som skal støtte børnene, så uanset hvilken baggrund, uanset hvilken bagage man har med i rygsækken til vuggestuen, ligger alle muligheder åbne for en.

På min telefon har jeg lige nu tre numre på listen over favoritter: min mand, min partiformand og fødemodtagelsen på Hvidovre Hospital. Sundhedsvæsenet bliver vigtigt for de fleste danskere på det ene eller på det andet tidspunkt. Siden folketingsvalget er Danmark gået fra en niendeplads til en tredjeplads blandt de bedste sundhedsvæsen i Europa. Det skyldes i høj grad vores fantastiske personale. De knokler, yder hjælp og omsorg, når der er brug for det. Men de er også frustreret, frustreret over it-systemer, der ikke virker, frustreret over bøvnl og bureaukrati, frustreret over manglende tillid og manglende tid. Alt det skal vi lytte til, også selv om vi hver dag siden valget har investeret 4 mio. kr. ekstra i vores sundhedsvæsen. Vi er ikke i mål.

Vi skal også lytte til de faresignaler, der fortæller os, at vi kommer til at mangle alment praktiserende læger i fremtiden: familielæger, som ofte har behandlet flere generationer i samme familie. I 2021 kan 300.000 danskere stå uden egen praktiserende læge, fordi så mange klinikker har måttet lukke for tilgangen af nye patienter. Det vil være katastrofalt, og derfor vil vi Konservative meget gerne have øget optaget på specialet almen medicin.

Jeg er spændt på, hvilken type mor jeg bliver, om jeg kan begrænse fredagsslikket til om fredagen, eller om der sniger sig blandelseslik ind lidt oftere, men jeg er ikke i tvivl om, at jeg vil gøre alt i verden for at undgå, at min datter nogen sinde kommer til at ryge. Sådan tror jeg faktisk de fleste forældre har det, og alligevel er der

hver evig eneste dag 40 børn og unge, der starter med at ryge. Det er altså to hele skoleklasser. 8 pct. af de børn, der fødes i år, kommer til at dø af rygning. Det hverken kan eller skal vi bare acceptere.

Kl. 17:27

Derfor foreslår vi Konservative i dag, at der indføres røgfri skoletid over hele landet, både i folkeskoler, efterskoler, på ungdomsuddannelser og på erhvervsuddannelserne, for alle elever under 18 år. Vi foreslår også samtidig, at prisen på en pakke cigaretter stiger til 60 kr. For studier viser, at det vil få 20.000 børn og unge til at lægge cigaretterne på hylden. Det ansvar er vi nødt til at tage på os.

I morgen går jeg på barsel. Så står den på hyggetøj og Netflix for en tid, men jeg gør det med god samvittighed, for regeringen er i arbejdstøjet og skaber resultater til gavn for danskerne. Vi har sænket skatten, investeret i velfærden, rekordmange danskere har et arbejde, antallet af asylansøgere er det laveste i 9 år, og der er skabt over 146.000 private arbejdspladser siden valget, og vi vil stå sammen om at gøre Danmark endnu rigere og friere. Det er resultater, vi er stolte af, som bl.a. er kommet på grund af nødvendige reformer, vi har gennemført, men også nødvendige reformer, som fra tid til anden har givet sådan et par sure opstød i salen her. Alligevel hører jeg ikke nogen partier sige, at de vil rulle det hele tilbage, både hvad angår dagpenge og efterløn, og det forstår jeg sådan set godt. For så vil de sure opstød blive afløst af deciderede plukveer, når det går op for folk, at der skal samles en regning på 55 mia. kr. op.

En anden regning, der er grim at få, er den regning, der sendes til de efterladte, der har mistet et kært familiemedlem. Jeg forstår simpelt hen ikke, at Socialdemokratiet har foreslået, at afdødes familiemedlemmer skal beskattes endnu hårdere. Men de vil ikke svare på, præcis med hvor meget. Det synes jeg man skylder at give et svar på. I Det Konservative Folkeparti er vi helt klare i spytet: Vi mener, at arveafgiften helt skal afskaffes. For når borgerne ser deres mor eller far blive lagt i kisten, skal politikerne ikke se en skattekasse. Hårdtjente penge skal blive i borgernes lommer, når man allerede har betalt skat af dem en gang.

Jeg elsker Søren Kragh-Jacobsens børnesang »Fy fy skamme«. Den lærer børn, hvad man må, og hvad man ikke må. Der skal være respekt for loven og vores fælles værdier. Derfor er jeg rigtig glad for, at politiet har fået langt bedre værktøjer til at sætte ind over for banderne. Det har betydet 400 ekstra bandemedlemmer i fængsel. Banden Loyal to Familia er blevet gjort forbudt. Udenlandske kriminelle bliver nu tvunget til at spare op til deres egen hjemrejse. Samtidig åbner vi et udvisningsfængsel. Som vores konservative justitsministre har sagt: Vi går ikke efter fem hjerter i Politiken, nul hjerter passer os glimrende.

Mit hjerte banker for det Danmark, vi giver videre til de kommende generationer. Vi skal passe på vores udsatte og sårbare natur. Vi skal passe på vores klima og vores klode. Derfor skal min datter heller ikke, når hun bliver stor, indånde partikler fra nyregistrerede benzin- og dieslbiler. Derfor har vi Konservative foreslået at sætte en slutdato for det i 2030, og vi er rigtig glade for, at det er blevet regeringens politik. Det er en sejr for alle i salen her.

En graviditet har tre trimestre, en folketingsperiode har 4 år, og jo tættere man kommer på deadline – hvad enten det er en fødsel eller et valg – jo mere bidsk kan man godt gå hen og blive. Spørg bare min mand derhjemme. Derfor vil jeg gerne sige afslutningsvis: Jeg håber alligevel, at vi får et godt og konstruktivt folketingsår, og at vi kan minde hinanden om, at når fru Pernille Skipper, fru Zenia Stampe eller fru Trine Bramsen – nogle af de nybagte mødre på rød stue – kæmper i debatten, så gør de det ud fra troen på, hvad der skaber den bedste fremtid for Danmarks børn, ligesom at når økonomi- og indenrigsministeren, hr. Mads Fuglede eller jeg selv kæmper for vores nyfødte, ja, så kæmper vi for alle Danmarks børn. Vi kan være uenige, og vi kan diskutere, så det brager, både i salen her og udenfor, men vi bør aldrig betvivle hinandens motiver. Men kære kollegaer i

blå stue, I er simpelt hen nødt til at tage jer sammen og komme i gang. Min egen lille opgørelse viser, at rød stue i det forgangne år har leveret 75 pct. flere børn, end blå stue har. Valgkampen 2036 er i fuld gang, og lige nu får vi altså baghjul af de røde. Jeg bliver nødt til at sige det, som det er. Som hr. Pelle Dragsted forleden selv indrømmede på Twitter, er strategien i Enhedslisten at avle sig til socialisme. (Munterhed).

Tiden er gået, og nu glæder jeg mig meget til 45 minutter med spørgsmål. Det er ingen tid med tanke på, at en førstegangsfødsel i snit varer 17 timer, hvilket jeg har lært for nylig. Hvis nogle af spørgsmålene bliver så hårde, at de udløser veer, eller at vandet måske ligefrem går, så undskylder jeg på forhånd over for dem, der har lagt det nye gulvtæppe her i Folketingssalen. Tak for ordet.

Kl. 17:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Vi går i gang med debatten, og den første, der får ordet, er hr. Simon Kollerup.

Kl. 17:33

Simon Kollerup (S):

Tak for det. Det er dejligt at se ordføreren i lykkelige omstændigheder, og jeg tror, vi er mange kollegaer, der glæder os til at se en lille ny radikal – nej, ikke en radikal, men en lille ny konservativ. Ja altså, hvem ved! Men jeg er sikker på, at det også vil kunne læses i målingerne, når det sker.

Jeg har et enkelt spørgsmål til ordføreren, og det handler om, at man for nylig kunne høre landets finansminister sige, at han sådan set ikke ville afvise en forhøjelse af pensionsalderen og heller ikke skattelettelser for at øge arbejdsudbuddet. Og der er mit spørgsmål til Det Konservative Folkeparti, om det er Det Konservative Folkepartis politik fortsat at hæve pensionsalderen og give topskattelettelser.

Kl. 17:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Værsgo.

Kl. 17:34

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det. Jeg skulle lige til at sige: Så galt skulle det nødig gå, at det bliver en radikal, men lad os se, hvad tiden bringer – man ved aldrig!

Det Konservative Folkeparti står fuldstændig på mål for den aftale, vi har lavet, om at hæve pensionsalderen. Det er en af de nødvendige reformer, som jeg også talte om i min tale, og som netop sikrer, at vi også har råd til at investere i vores velfærdssamfund fremadrettet. Der bliver vi nødt til at følge med tiden, og derfor står vi fuldt ud på mål for den aftale, vi har lavet, om pensionsalderen.

I Det Konservative Folkeparti vil vi meget gerne have topskatten afskaffet. Det ser vi gerne, men omvendt må vi nok også være realistiske og sige, at det er der ikke 90 mandater til at gøre her i Folketingssalen i dag. Vi er i virkeligheden nok meget langt fra de 90 mandater. Men ønsket er der, om end jeg ikke tror, at det er realistisk inden for den kommende periode.

Kl. 17:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Simon Kollerup.

Kl. 17:35

Simon Kollerup (S):

Man kunne jo håbe, at ordføreren kunne være med til at flytte stemmer over midten. Det ville vi i hvert fald bifalde, hvis det var det, der var tilfældet med den lille ny.

Nok om det. Jeg vil bare følge op på svaret her. Det Konservative Folkeparti arbejder fortsat for topskattelettelse og vil egentlig gerne have mere af den slags. Og man behøver jo ikke at samle 90 mandater for at få sin regering til at være med på det, og derfor er mit spørgsmål selvfølgelig: Hvis vi bevæger os fra Det Konservative Folkeparti til regeringen, er det så regeringens mål fortsat at sænke topskatten eller helt at afskaffe den?

Kl. 17:35

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:35

Mette Abildgaard (KF):

Jeg tror umiddelbart, at regeringen har haft de runder, man skulle have, på topskatten, og nu står jeg her på vegne af Det Konservative Folkeparti og kan fortælle, hvad partiets politik er. Og ja, vi mener grundlæggende, at danskerne bliver beskattet for hårdt. Vi synes helt grundlæggende, at topskatten er en misundesskat på folk, som arbejder hårdt, og som har taget en god uddannelse, og som knokler hver evig eneste dag. Vi synes grundlæggende, det er en uretfærdig beskatning, som vi har svært ved at se det logiske i. Så får vi muligheden for at afskaffe den, gør vi det gerne. Men vi er også meget optaget af skattelettelse i bunden, hvor vi kan se, at desværre rigtig mange danskere – er det 43.000? – får mindre end 2.000 kr. ud af at gå på arbejde hver evig eneste dag i forhold til at være på offentlig forsørgelse.

Kl. 17:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 17:36

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak for talen. Så fik vi afklaret, at det, at salget af biler, der kører på fossile brændsler, skulle stoppe i 2030, var De Konservatives skyld. Det har måske været en hård fødsel at skulle igennem det. Vi står over for nogle kæmpe klimaproblemer. Vi skal holde os under 1½ grads global temperaturstigning for at undgå nogle alvorlige skift i klodens tilstand. Vi har i Danmark et landbrug, som står for 20 pct. af CO₂ udledningerne, og vi har organisationer som Landbrug & Fødevarer, som gerne vil fordoble svineproduktionen. Her har vi altså et emne, hvor antallet betyder noget.

Jeg kunne godt tænke mig at høre fra De Konservative, om De Konservative anerkender, at det er nødvendigt at nedbringe den animalske produktion i Danmark, for at vi kan komme frem til, at landbrugets CO₂-belastning bliver bragt ned. Vi kan altså ikke bare nøjes med at arbejde med elbiler, vi er nødt til at gå ind i, at landbruget skal nedbringe sine CO₂-udslip. Anerkender ordføreren, at det er nødvendigt til at ske ved at nedbringe den animalske produktion?

Kl. 17:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:37

Mette Abildgaard (KF):

Jeg anerkender i hvert fald fuldt ud, at hvis vi skal nå i mål med Parisaftalens målsætninger, kræver det en ret grundig indsats i alle de ikkekvotebelagte sektorer, heriblandt også landbruget. Nu lægger vi ud med transportsektoren, fordi det er der, vi kan se, at det jo desværre går den forkerte vej. I forhold til personbiler står de for 19 pct. af CO₂-udledningen i dag, og vi kan se, at det tal bare stiger og stiger modsat andre sektorer. Jeg anerkender også fuldt, at vi ikke kommer i mål, uden at landbruget også skal bidrage. Det er der man-

ge måder, man kan lykkes med, eksempelvis med brug af præcisionslandbrug, ved at se på teknologien i staldene osv. Vi skal have kortlagt de virkemidler, der er. Så jeg anerkender fuldt ud, at vi ikke kan nå i mål, uden at også landbruget bidrager.

Kl. 17:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren.

Kl. 17:38

Søren Egge Rasmussen (EL):

Ja, det er altså ikke nok at have præcisionslandbrug. Vi er nødt til at gå ind i at se på, at vi i Danmark bruger 80 pct. af vores landbrugsareal til foder og til den animalske produktion. Globalt er det 70 pct. Vi er nødt til at gå ind i noget, hvor vi nedbringer CO₂-udslippet, det kan altså ikke gøres bare ved at præcisionsgøde, eller hvad man nu kan forestille sig. Skal kommentaren lige før forstås på den måde, at landbruget ikke er med i den klimapakke, regeringen kommer med i næste uge, så det udelukkende er transporten, der er med i den pakke?

Kl. 17:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:39

Mette Abildgaard (KF):

Ja, nu ville det jo nok være bemærkelsesværdigt, hvis jeg stod her og afslørede indholdet. Når jeg så alligevel godt kunne have lidt lyst, er det jo, fordi jeg er gået på barsel i næste uge og derfor ikke kan være med til at diskutere, når først det bliver lagt frem – men jeg må alligevel stå for fristelsen og dy mig. Men det er klart, at når vi kommer med et klimaudspil, er det ikke nok at adressere bare en enkelt sektor. Vi skal adressere de tre b'er, biler, boliger og bønder. Så naturligvis er vi også nødt til at adressere landbruget.

Det er rigtigt, at vi i Danmark har et meget stort areal, der er dyrket, men vi skal også bare være opmærksomme på, at det heller ikke hjælper noget, at vi så skærer ned på det i Danmark, hvor vi trods alt dyrker ret klimavenligt, for at produktionen så bare bliver skruet op andre steder. Det er bare en balance, som vi er nødt til at have øje for.

Kl. 17:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 17:39

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak til fru Mette Abildgaard for en rigtig god tale, og tillykke med de gode omstændigheder. Fru Mette Abildgaard kan tage det helt roligt, der er masser af tid. Gennemsnitligt går en førstegangsfødende 9 dage over tid, så der er lang tid endnu, hvor fru Mette Abildgaard kan berige os med sine politiske tanker.

Det, jeg gerne vil bruge lidt tid på, er noget, som justitsministeren var ude med i sommer. Nu har vi snakket lidt om familielægen og sådan noget, hvor vi ser lidt ens på nogle ting, og jeg tror også, der er et sted, vi ser ens på nogle ting, når det drejer sig om politiet, nemlig ønsket om, at vi igen får etableret et stærkere nærpolti, hvor der er nogle betjente, der går rundt i folks lokalmiljøer og kender folkene, kender de unge mennesker, ved, hvem de skal gribe fat i, hvis nogen er på vej ud i noget snavs, så vi også får det forebyggende arbejde, der ligger i at have et synligt, tilstedeværende politi med lokalkendskab, højnet.

Så vil fru Mette Abildgaard ikke fortælle lidt mere om de tanker, der ligger her, hvad der kommer af muligheder, og hvordan vi kan få

det her gjort til virkelighed, så det ikke kun bliver ved tanker mellem os og enighed mellem os?

Kl. 17:43

Kl. 17:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:40

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det. Jeg ved jo, at hr. Kristian Thulesen Dahl har gode råd med hjemmefra i forhold til graviditetsområdet, men jeg har nu ladet mig fortælle, at det er 4 dage, man i snit går over, hvilket er lidt uheldigt, fordi vi er inviteret til bal i kongehuset 4 dage over min termin. Så det er lidt usikkert, om vi skal til fest hos de kongelige, men vi satser på det.

I forhold til nærpolitiet er det fuldstændig rigtigt, at justitsministeren har lovet lidt af sløret for, at der kommer et udspil. Vi kommer til at højne antallet af betjente, som er tilknyttet det nære. I dag er der cirka 250 mand, og det, justitsministeren har været ude at sige, er, at man kan regne med 100 ekstra mand. Det er altså en ganske betydelig stigning af personer, som er dedikeret til det lokale, til det nære. Jeg er fuldstændig enig med spørgeren i, at det har en betydning at se politiet i lokalområdet, for det giver en tryghed, det giver en følelse af, at det ikke er længere væk, når man har brug for det, så derfor er det et meget vigtigt udspil.

Kl. 17:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 17:41

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi skal ikke slås om 4 eller 9, men nu må vi se, hvem der får ret, når det forhåbentlig er gået godt. I forhold til politiet vil jeg sige, at noget, der er vigtigt for os i Dansk Folkeparti, og det er en af grundene til, at vi kan lave det her, er, at vi får uddannet flere betjente. Vi får også et vestligt uddannelsessted med mulighed for at få optaget flere på politiskolen, og så får vi uddannet flere betjente. Det er for os at se et flerårigt perspektiv, så vi får flere i mandskabet til de opgaver, der er. Og det gør så også, at vi får mulighed for at få forstærket den her nærpoltiindsats.

Så vil jeg bare lige sikre mig, at vi er enige om, at det skal medføre, at politifolk render rundt i et lokalområde og har kendskab til det lokalområde, så det er folk, der varigt kommer i det samme miljø i de samme områder.

Kl. 17:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 17:42

Mette Abildgaard (KF):

Vi er meget glade for det gode samarbejde, vi har haft med Dansk Folkeparti på retsområdet, og i særdeleshed forhold til det her med nærpolitiet. Det er fuldstændig rigtigt, at vi har øget optaget betydeligt efter bl.a. et stort ønske fra Dansk Folkeparti med det resultat, at der fra 2016 til 2019 blev optaget 600 ekstra mand på politiuddannelsen. Det er klart, at vi skal have, at de betjente, der er ude i det lokale, som er ude i nærområdet, kender deres område. Det er hele tanken bag det, at man får et kendskab til de unge lømler, som man måske skal have en snak med, før de får rodet sig ud i noget, de ikke kan rode sig ud af igen. Det skal være tanken bag udspillet.

Kl. 17:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Carolina Magdalene Maier.

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Og tusind tak til fru Mette Abildgaard for en rigtig fin ordførertale. Jeg er helt sikker på, at fru Mette Abildgaard bliver en fremragende og meget omsorgsfuld mor. Og jeg er sikker på, at den datter, der kommer ud – hvornår det nu end måtte være – kommer til at få et rigtig fint og trygt liv.

Der er noget, jeg godt kunne tænke mig at adressere, for når nu ordføreren i sin ordførertale har talt så meget om børn og børns vilkår og det, at vi skal sikre vores børn et godt liv, samtidig med at hun gerne vil afskaffe arveafgiften, så er det jo også sådan, at børn vil vokse op med nogle forskellige forudsætninger. Ordføreren sagde, at hårdt tjente penge skal blive i lommen, og det kan man jo mene. Men hvis man er rengøringsassistent, er pengene givetvis hårdt tjente, men de er ikke særlig mange. Så det barn, der bliver født af rengøringsassistenten, får ikke en særlig stor arv. Til gengæld kan det barn, der bliver født af en bankdirektør eller en formuende familie med en stor kapital i banken, få en stor arv.

De to børn kommer til at vokse op med to grundlæggende forskellige muligheder i verden – i hvert fald i forhold til, kan man sige, den kapital, den arv, der kommer med. Kan ordføreren ikke godt forstå, at vi er nogle, der synes det er uretfærdigt, at man alene på grund af forældrenes formue skal have så forskellige økonomiske forudsætninger for sit liv som barn?

Kl. 17:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:44

Mette Abildgaard (KF):

Helt grundlæggende kan jeg ikke forstå, hvorfor staten skal blande sig, når forældre har sparet noget op, som de ønsker at give videre til deres børn og deres børnebørn. Det synes jeg simpelt hen helt principielt ikke kommer staten ved.

Vi har i dag en grænse på 289.000 kr., og når man kommer over det beløb, skal der betales arveafgift. Det er cirka halvdelen af danskerne, der efterlader sig de penge. Så det er altså ikke sådan, at det er en meget lille, elitær skare, som betaler arveafgift i dag. Det er halvdelen af danskerne, der gør det. Og der kan vi bare ikke se, hvilken ret staten har til at komme at sige, at den har krav på de penge, når de er blevet beskattet en gang.

Men det er rigtigt, at børn har forskellige forudsætninger i livet. Vi har et stort velfærdssamfund, som har til opgave at sikre, at alle børn får gode vilkår i livet. Vi kan aldrig fjerne forskellighederne. Men det er altså mere end halvdelen af danskerne, der efterlader sig en arv på det her niveau.

Kl. 17:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 17:45

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Af samme grund har Alternativet jo også foreslået at sætte grænsen op, og det ved jeg at Socialdemokratiet faktisk også har. Vi kunne sætte grænsen op i forhold til, hvor meget nogen efterlader sig, inden man skal begynde at betale arveafgift, fordi det sikrer en større lighed. Så der vil jeg gerne komme ordføreren i møde, for selvfølgelig skal der være en vis sum, inden man begynder at skulle betale afgift af den.

Men det er jo ikke der, problemet er. Problemet gælder jo de store kapitalformuer, som nogle børn arver. Så når staten skal blande sig, er det jo, lige præcis fordi hvis ikke staten blander sig, vil børn i

Danmark have vidt forskellige forudsætninger for, hvad det er for et liv, de får. Og vil vi som stat, som Folketing, stå model til at give børn i Danmark så vidt forskellige forudsætninger for, hvad de har af muligheder i deres liv? Det synes vi bare ikke er okay.

Kl. 17:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 17:46

Mette Abildgaard (KF):

Jeg synes, det kunne være rigtig interessant at høre, hvad grænsen så skal sættes op til. Og det er også lidt det, jeg efterlyser fra Socialdemokratiet i min tale i dag. Jeg synes, det må være fair at give et svar på, hvad grænsen så skal hæves til. For så kan vi da starte med at samarbejde om det.

Måske kan vi også starte med at samarbejde om, hvordan man f.eks. definerer nært beslægtede familiemedlemmer. For i dag er det sådan, at hvis man vil lade arven gå videre til sin søster eller sin bror, kommer der de her 25 pct. oveni, i forhold til hvis man vil lade arven gå videre til sine børn. Det synes jeg heller ikke er en fair måde at definere familie på i dag, altså at en søster eller bror ikke kan være nær familie. Så lad os da endelig drøfte det konstruktivt videre.

Kl. 17:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Jacob Mark.

Kl. 17:47

Jacob Mark (SF):

Tak for det. Jeg kunne godt lide det billede med rød og blå stue, men jeg forstod ikke helt det med, at rød stue skulle være dem, der larmer. Og hvis det er sådan, at det er rød og blå stue, forestiller jeg mig, at hr. Kristian Thulesen Dahl er det barn på blå stue, der stikker af over til rød stue, og at det nogle gange skaber panikovre i blå stue. Men det er altid godt med billeder i en debat. Det sætter gang i en masse ting.

Men jeg vil snakke om de der stuer, for det, der nogle gange kan gøre det let for børn at stikke af fra stuerne, er, hvis der ikke er voksne nok. Der har lige været en stor kampagne på Facebook med pædagoger, der har delt skilte, hvor de skriver: Klokken er 14.00, og jeg er alene med 24 børn. Der er også en undersøgelse, der viser, at pædagoger i gennemsnit står alene med børneflokkene på 17 børn 1 time om dagen. Det har gjort, at vi igen og igen har foreslået, at vi skal have minimumsnormeringer, at vi altså ligesom i folkeskolen siger, at der skal være et minimum antal voksne til børnene, så vi ved, at der er tid til pleje og tryghed, leg og trøst. Hvad tænker De Konservative om det?

Kl. 17:48

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:48

Mette Abildgaard (KF):

Jeg har noteret mig, at spørgeren tidligere i dag har stillet det samme spørgsmål til en anden Mette, nemlig fru Mette Frederiksen, og at han ikke havde synderlig held med at få hende med på det. Og jeg bliver nok nødt til at beklage og sige til spørgeren, at det heller ikke kommer til lykkedes med den her Mette.

Vi mener ikke i Det Konservative Folkeparti, at den rigtige måde at løse de udfordringer, der kan være i nogle institutioner, er at indføre minimumsnormeringer, hvor vi trækker den samme model ned over alle institutioner landet over. Det er et kommunalt ansvar, og man må som kommunalpolitiker også stå til ansvar for de prioriterin-

ger, man træffer på de her områder. Der er en verden til forskel på, hvordan det fungerer på tværs af landet, hvilket spørgeren også selv var inde på tidligere i dag.

Vi har til gengæld fra konservativ side meldt ud, at vi er åbne for at se på, om vi skal have øget normeringerne i ydertimerne, fordi vi kan konstatere, at der er rigtig mange forældre, der har meget travlt med at få deres børn hentet, fordi de ikke bryder sig om at have børnene der i ydertimerne. Så det kan vi måske diskutere nærmere.

Kl. 17:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Jacob Mark.

Kl. 17:49

Jacob Mark (SF):

Så forstår jeg simpelt hen ikke længere argumentationen. Hvis argumentet mod at sikre, at der er voksne nok gennem en minimumsnormering, er, at det er det kommunale selvstyre, der skal tage sig af det, hvordan kan det så være, at De Konservative nu med en ny politik vil lave en helt ny minimumsnormering, men kun i ydertimerne? Det er da om noget endnu mere bureaukratisk end at sige: Her har I en ressource, bestem selv, hvordan den skal fordeles. Nu vil De Konservative sige: Vi vil bestemme, præcis hvordan ressourcerne skal bruges i ydertimerne. Hvad er forskellen? Er det ikke et brud på det kommunale selvstyre? Vil det ikke give bedre mening at sige: Vi ved, at der er brug for mere tid, så vi giver nogle flere ressourcer og en minimumsnormering, og så er det op til daginstitutionerne at finde ud af, hvordan de bedst fordeles?

Kl. 17:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:50

Mette Abildgaard (KF):

Når vi fra konservativ side har foreslået en særlig indsats målrettet ydertimerne, er det, fordi vi ved, at det er der, der er en særlig udfordring, og det er, fordi vi ved, at der er en særlig udfordring, som har stor samfundsøkonomisk betydning. Vi ved, at mor og far i mange tilfælde går tidligere fra arbejde, end de ellers ville, fordi de skal have hentet ungerne, inden de risikerer at være tilbage i en institution, hvor der måske kun er en enkelt pædagog tilbage. Så vi kan konstatere, at det er noget af det, der har meget stor samfundsøkonomisk betydning. Derfor har vi valgt at sige, at der skal være en særlig indsats der.

Kl. 17:50

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Morten Østergaard.

Kl. 17:50

Morten Østergaard (RV):

Jeg vil da også tilslutte mig koret, der ønsker held og lykke til fru Mette Abildgaard, og også tillykke med fødselsdagen for nylig. Alt går jo godt og strålende. Jeg kan i hvert fald være lidt nervøs for, at vi skal undvære fru Mette Abildgaard, og her tænker jeg særlig på en lille blomst, vi har vandet nogle gange i fællesskab, som handler om offentlighedsloven. Det er desværre faldet ud, smuttet, for justitsministeren at få det ind i lovprogrammet, altså en ændring af offentlighedsloven. Det er jo lidt mærkeligt, for det står i regeringsgrundlaget, og man havde jo et lovforslag, man egentlig bare kunne have fremsat. Jeg tror, at der ville være et stort flertal for det. Men det har regeringen valgt ikke at gøre.

Derfor har vi jo måttet rejse en forespørgsel for at få fundet ud af, hvad der foregår, og jo også sige, at forliget ikke kan bære igennem

en folketingsvalgkamp. Derfor vil jeg egentlig bare høre, hvor vi har Det Konservative Folkeparti i dag. Står man der, hvor regeringen står, med en meget beskeden ændring af offentlighedsloven, eller står man der, hvor man stod, inden man gik i regering, sådan at man, hvis forliget ikke består, fordi vi jo har opsagt det, sådan set er klar til at lave de store ændringer, som både fru Mette Abildgaard og i øvrigt den nuværende justitsminister har talt for?

Kl. 17:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:51

Mette Abildgaard (KF):

Det er fuldstændig korrekt, at Det Konservative Folkeparti meldte ud i forhold til tre paragraffer, som vi fandt bekymrende i forhold til offentlighedsloven. Det også fuldstændig rigtigt, at det, der har ligget på forhandlingsbordet, og som der nu er kommet et bud på, er en lempelse af den ene paragraf, nemlig ministerbetjeningsparagraffen. Det er en entydig lempelse af den, det er der ikke nogen tvivl om. Men vi anerkender også, at det ikke er så vidtgående, som flere andre partier gerne ville have det. Men som også fru Christina Egelund var inde på i dag, da hun stod her på talerstolen, er der tale om en forligskreds, hvor der er meget forskellige syn på det her spørgsmål, og hvor der også er partier, heriblandt mit eget, som har været med til at tage nogle beslutninger, som vi har set nogle konsekvenser af, som vi ikke har brudt os om. Det samme gælder hr. Morten Østergaards parti.

Nu tager vi situationen op til overvejelse. Vi overvejer, hvad der skal ske her fra. Det tilkommer ikke mig at fortælle om den videre regeringsproces. Det er justitsministerens område.

Kl. 17:52

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 17:52

Morten Østergaard (RV):

Men det tilkommer vel fru Mette Abildgaard at redegøre for det konservative synspunkt. Jeg går ud fra, at det er derfor, at man er gået på talerstolen. Og det, mit spørgsmål egentlig var, er, om man mener det, regeringen i dag mener, altså den lille ændring af ministerbetjeningsparagraffen, eller om man mener det, man mente, inden man gik i regering. For vilkårene er jo nu, at det bliver givet frit. Vi har opsagt forliget. Det står ikke efter næste folketingsvalg, og derfor er det jo interessant at høre, om Det Konservative Folkeparti nu er kommet så tæt på Venstre og Socialdemokratiet, at vi skal have luppen frem for at finde de ændringer, der skal til, eller om man så vil finde tilbage til det synspunkt, man havde, nemlig at der bør laves reelle og store ændringer i offentlighedsloven for at genskabe lys, hvor der blev mørke.

Kl. 17:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:53

Mette Abildgaard (KF):

Jeg redegør meget gerne for, hvor Det Konservative Folkeparti står, og vi har ikke i den konservative folketingsgruppe truffet nogen nye beslutninger i forhold til vores syn på offentlighedsloven, hvad angår det, vi har meldt ud tidligere, hvor vi altså har peget på de her tre paragraffer. Vi synes, at det, man har forhandlet sig frem til, er meget fornuftigt. Vi synes, at det er bedre end ingenting. Vi har en justitsminister, der også er vores partiformand, som har et ansvar for

de forhandlinger. Men Det Konservative Folkeparti har ikke truffet nogen nye beslutninger i forhold til offentlighedsloven.

Kl. 17:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Jens Joel.

Kl. 17:54

Jens Joel (S):

Tak for det. Og tillykke til ordføreren med den forestående familieførelse. Jeg ønsker ordføreren alt andet end en svær fødsel, og selv om jeg forstår, at det ikke er noget, vi mænd må udtale os om, vil jeg sige, at jeg er sikker på, at uanset hvordan det går, vil det være det hele værd – for det er ganske enkelt en fantastisk oplevelse.

Jeg er jo også lidt bekymret for, at vi skal undvære fru Mette Abildgaard, med tanke på børnenes fremtid, for vi skal diskutere klima det næste stykke tid. Jeg fik kaffen galt i halsen i august, da den konservative partiformand sagde, at det ikke lige var på det grønne område, at man skulle bruge sine kræfter. Jeg forstår, at det senere er blevet forklaret, at det ikke var det, man mente, og at vi stadig væk kan regne med De Konservative.

Nu er det så, at det bliver alvor. Nu er det jo ikke bare overskrifter, men det er nu, at det skal vises i handling, og derfor vil jeg egentlig følge op på det, hr. Søren Egge Rasmussen spurgte til i forhold til landbruget og det forestående klimaudspil. Fru Mette Abildgaard sagde, at nu starter vi med transportsektoren, og der vil jeg bare lige høre: Er landbruget, altså en nedbringelse af klimaudledningerne fra landbruget, set med konservative briller en del af en seriøs klimainsats?

Kl. 17:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:55

Mette Abildgaard (KF):

Tak for de venlige ord. Og tak, fordi spørgeren også anerkender, at den grønne dagsorden er vigtig for Det Konservative Folkeparti, og at vi også fik det præciseret, da der opstod en smule tvivl om det – for det er konservativt hjerteblod.

Jeg kan svare meget kort og meget simpelt på det, hr. Jens Joel spørger om, nemlig om Det Konservative Folkeparti mener, at landbruget også skal adresseres, hvis vi vil lave en seriøs klimaplan. Ja, det mener Det Konservative Folkeparti at landbruget skal. Vi mener også, at boligerne skal adresseres. Men jeg siger bare, at med hensyn til transportsektoren er vi altså nødt til at gøre en særlig indsats. Det er der, vi har et meget stort hængeparti, og hvor vi kan se at udledningerne går direkte i den forkerte retning. Og det er da også det, jeg har noteret mig mange af Folketingets partier er kommet med udspil om, altså lige præcis transportsektoren, og hvordan vi kan gøre en indsats der.

Men vi skal videre med også at have kvalificeret debatten i forhold til både boliger og landbrug, altså hvordan vi også får lavet nogle ændringer der, samtidig med at vi beholder et konkurrencedygtigt dansk landbrug, som bidrager ganske betydeligt til det danske velfærdssamfund.

Kl. 17:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Jens Joel.

Jens Joel (S):

Men det synes jeg er et godt og klart tilsagn fra De Konservative om, at boligerne og landbruget også skal være en del af en seriøs klimaaftale; det vil jeg gerne kvittere for.

I forhold til transporten har statsministeren jo indtil videre sat et mål, og det har De Konservative også. Så vil jeg spørge, om klimaet får meget ud af sådan et mål, hvis ikke også der er meget konkrete, håndgribelige virkemidler på kort sigt i den klimaplan, som vi vedtager.

Kl. 17:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:56

Mette Abildgaard (KF):

Naturligvis er målsætninger i sig selv ikke nok. Men lige præcis på klimaområdet synes jeg faktisk der har været en ret bred anerkendelse af, at vi bliver nødt til at starte med at sætte os nogle mål. Det er derfor, at vi har lavet Parisaftalen. Det er derfor, at den tidligere regering med støtte fra Det Konservative Folkeparti indførte målsætning om reduktion af Danmarks CO₂-udledning. Målsætninger er ofte det, der kickstarter handling, når det gælder klimaet.

Det er også det, der skal ske i forhold til transportområdet: Vi skal kickstarte handling. Vi skal kickstarte et marked, som forstår, at vi vil den grønne omstilling; som forstår, at de godt kan investere i udviklingen af grønne transportløsninger til fremtiden – for der bliver en efterspørgsel efter dem.

Kl. 17:56

Kl. 17:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Vi når hr. Rasmus Vestergaard Madsen, før vi holder middagspause. Efter middagspausen er det hr. Christian Poll og hr. Christian Rasmussen, som starter debatten. Men først er det hr. Rasmus Vestergaard Madsen. Værsgo.

Kl. 17:58

Rasmus Vestergaard Madsen (EL):

Målsætninger er nok et rigtig godt sted at starte, også i forhold til min veninde, som jeg snakkede med for et par uger siden. Vi kom til at snakke om børn, som også er et af de emner, der har været oppe flere gange i dag. Men vi snakkede også om klimaforandringerne, og det, hun fortalte mig, var, at hun var kommet frem til, at hun simpelt hen ikke ville have nogen børn. Hun ønskede ikke at sætte børn i den her verden, fordi de så skulle leve med de konsekvenser, som der vil være, hvis ikke vi gør noget ved klimaforandringerne nu. Som ordføreren også siger, har Danmark underskrevet Parisaftalen og skal leve op til målsætningen om at holde temperaturstigningen under 2 grader. Jeg vil bare gerne høre, om ordføreren måske kan røbe en lille smule mere fra klimaplanen, og om den klimaplan faktisk holder sig under de 2 grader med de reduktioner, som Danmark skal lave.

Kl. 17:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 17:58

Mette Abildgaard (KF):

Nu hørte jeg også godt det her interview med den kvinde, der på grund af klimaet ikke ønskede at sætte børn i verden. Og jeg kan jo ikke sige med sikkerhed, om det er den samme kvinde, hr. Rasmus Vestergaard Madsen og jeg taler om. Men jeg synes, det var lidt bemærkelsesværdigt, at den kvinde – i hvert fald den kvinde, jeg hørte

på Radio 24/7 – var blevet interviewet om præcis det samme et par år tidligere til Politiken, hvor hun overhovedet ikke pegede på klimaet som noget, der skulle have en indflydelse på hendes valg. Men det er sådan set også ligegyldigt for pointen, nemlig at vi *skal* handle og vi *skal* sætte ind.

I forhold til den klimaplan, vi kommer til at præsentere, er det klart, at den bringer Danmark et stykke i den rigtige retning, ligesom det energiforlig, som alle Folketingets partier tilsluttede sig før sommerferien, også bringer Danmark et stykke i den rigtige retning.

Men det er jo ret centralt at sige, at der er lagt den her revisionsmekanisme ind. Det ligger jo helt fundamentalt i Parisaftalen: Vi skal hele tiden overveje, om der skal nye tiltag til, og om der skal nye initiativer til. For det, landene hidtil har meldt ud i forhold til Parisaftalen, er jo ikke i sig selv nok. Der kommer til at skulle ske yderligere handling i årene fremover.

Kl. 17:59

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Rasmus Vestergaard Madsen.

Kl. 17:59

Rasmus Vestergaard Madsen (EL):

Nu ved jeg ikke, hvem det var, ordføreren hørte i radioen. Jeg tror i hvert fald ikke, det var min veninde. Men i regeringens finanslovsudspil bliver der afsat 200 mio. kr. til klima og miljø. Vi står med den største udfordring for menneskeheden, vi nogen sinde har set. Jeg skal bare lige høre, om ordføreren mener, at det er ambitiøst nok kun at afsætte 200 mio. kr. til den enorme grønne omstilling, som vi skal igennem.

Kl. 18:00

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 18:00

Mette Abildgaard (KF):

Jeg beklager, hvis det ikke er den samme kvinde, vi har talt om. Jeg vidste ikke, at der fandtes så mange kvinder, som åbenbart ikke vil sætte børn i verden på grund af klimaet. Der er lidt en ny åbenbaring for mig. I forhold til de 200 mio. kr. og finansloven kan jeg ikke genkende tallet. Der er afsat en grøn milliard i det udspil, der er kommet fra regeringen, så jeg kan ikke følge tallet 200 mio. kr. Vi har alene fået afsat 200 mio. kr. til de her naturmål, som vi Konservative fik skrevet ind i regeringsgrundlaget, og som skal sikre den sårbare og udsatte natur. Og der er altså også afsat penge til en lang række andre grønne initiativer, så jeg kan ikke lige genkende det tal.

Kl. 18:00

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Jeg skal hermed afbryde mødet. Vi starter mødet op igen kl. 19.00. Mødet er udsat. (Kl. 18:00).

Kl. 19:00

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Mødet er genoptaget.

Vi fortsætter med kommentarer og spørgsmål til fru Mette Abildgaard. Hr. Christian Poll, Alternativet, værsgo.

Kl. 19:00

Christian Poll (ALT):

Tak for det. Jeg vil også lige benytte lejligheden til at sige tillykke til ordføreren med den fantastiske situation at skulle være mor for første gang. Jeg håber, ordføreren vil nyde den kommende tid og give

det den ro, fred og tid, der skal til, for det er jo en tid, der aldrig kommer tilbage.

Men jeg har også et spørgsmål, og som ordføreren måske ikke er overrasket over, så er det det grønne område, vi skal tale om her. Regeringen har i sit finanslovsforslag her for nylig jo hævet den såkaldte klimapulje til 540 mio. kr. og kalder det for det højeste niveau nogen sinde, men problemet er jo, at det ikke er nye, additionelle penge, som det jo ellers ligger i Parisaftalen det skal være. Der står i Parisaftalen, at når vi finder penge til klimabistand, skal det være nye, additionelle penge. Der er altså tale om penge, der er taget fra en eksisterende indsats i forbindelse med klimabistand, og det mener jeg er problematisk.

Hvad drømmer ordføreren om man kunne finde af penge? Er det godt nok, eller kunne man ønske sig flere penge på det her område?

Kl. 19:02

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:02

Mette Abildgaard (KF):

Tak til hr. Christian Poll for et særdeles relevant spørgsmål. Jeg deler ordførerens optagethed af klimabistanden, for en ting er, at vi skal gøre, hvad vi kan for at forhindre de klimaforandringer, som vi ser - der skal vi sætte ind med en bred palet af tiltag - men vi er også nødt til at lave klimatilpasninger rundtomkring, og der udgør den her klimabistand et meget vigtigt fundament for det.

Det er altid et spørgsmål om prioritering af knappe ressourcer. Der er også blevet prioriteret rigtig mange midler til at lave et energiforlig, som sikrer, at vi får de her tre store havvindmølleparker med i alt 2.400 MW; vi har prioriteret at sætte flere midler af til energiforskning, som også er noget af det, der virkelig batter. Så det er nogle andre områder, der er blevet prioriteret, men jeg deler sådan set spørgerens engagement i klimabistanden og kunne såmænd også godt have et ønske om, at den på sigt kunne blive hævet.

Kl. 19:03

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo, hr. Christian Poll.

Kl. 19:03

Christian Poll (ALT):

Det er jeg jo glad for at høre, og jeg forventede også et svar i den retning. Men jeg mener, det er mere hardcore end som så, for der er jo tale om, at vi med det her beløb og det, at det altså ikke er additionelle penge, jo altså ikke lever op til Parisaftalen. Vi har skrevet under på Parisaftalen, og i den står der, at man skal tilføre nye, additionelle penge til klimabistanden. Når jeg spørger ministeren, om vi lever op til Parisaftalen, plejer han at sige ja, men det synes jeg faktisk ikke det ser ud til her.

Kl. 19:03

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:03

Mette Abildgaard (KF):

Jeg skal være helt ærlig og indrømme, at jeg ikke kan huske den præcise ordlyd i Parisaftalen i forhold til klimabistanden og additionelle midler, men jeg kunne forestille mig, når hr. Christian Poll formulerer det, som han gør, at han har ret, for som jeg kender ham, så plejer han at have ret godt styr på det.

Jeg kan ikke sige så meget andet, end at vi er nødt til at prioritere midlerne og se på, hvor vi kan finde dem. Vi har prioriteret mange penge til det store energiforlig, som blev indgået før sommerferien,

og som alle Folketingets partier kom med i, og derfor er vi også rykket ganske betydeligt, og det er der, der i første omgang er blevet prioriteret.

Kl. 19:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Christian Rabjerg Madsen, Socialdemokratiet.

Kl. 19:04

Christian Rabjerg Madsen (S):

Tak for det. Jeg kan glæde ordføreren med, at DR skriver: »Højgravid Abildgaard i topform fra talerstolen«. Og det er jeg sådan set enig med DR i. Jeg synes, det var en meget veloplagt tale fra ordføreren, og tusind tak for den.

Som det er ordføreren bekendt, er min hustru jeg også lige blevet forældre til en lille pige, og det er helt fuldstændig fantastisk og fylder rigtig meget. Noget af det, som ikke er helt super ved at blive forældre, er dog, at man bliver bekymret for alt muligt, både en masse ting, som ikke er så relevante at bekymre sig om, altså om de trækker vejret om natten, for det gør de jo typisk, men også nogle ting, som det faktisk er relevant at være bekymret for, nemlig sprøjtegifte og pesticider i vores drikkevand. Det kunne jeg egentlig godt tænke mig at spørge ordføreren om, for 2017 var et rigtig møgår, hvad angår vores drikkevand og sprøjtegifte i vores drikkevand. Der skete en femdobling fra 2016 til 2017 i antallet af gange, hvor vandværker sendte vand ud til danske forbrugere, hvor der var mere sprøjtegift i, end der måtte være. Næsten 100 gange skete det i 2017, at der kom vand til danske forbrugere med mere sprøjtegift end det tilladte.

På trods af at det er så alvorligt, har vi en regering, som er helt og aldeles passiv. Der bliver intet gjort. Kan Konservative og fru Mette Abildgaard være tilfreds med den situation?

Kl. 19:05

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:05

Mette Abildgaard (KF):

Tak til hr. Christian Rabjerg Madsen for de pæne ord, og også tillykke retur. Jeg har fået det lille fif til fødselsforberedelse, i forhold til om børnene trækker vejret om natten, at man skal holde et lille lommespejl hen foran dem, for så tjekker man på den måde, om spejlet bliver dugget, og så er man fri for at lægge hovedet helt tæt på for at lytte efter. Så det kan jeg hermed give videre.

Jeg deler i den grad bekymringen i forhold til sprøjtegifte, og jeg må også sige, at det er en bekymring, som rigtig mange danskere giver udtryk for. Vi forklarer det jo ofte med fortidens synder, altså at man finder rester af ting, som var tilladt engang, men som heldigvis ikke er det mere. Men spørgsmålet er selvfølgelig, hvordan vi sikrer, at man om 30 år ikke kommer med præcis samme forklaring og henviser til fortidens synder, som så er ting, der er tilladt i dag.

Vi har jo lavet et meget bredt forlig med pesticidaftalen, og deri står også, at vi i løbet af efteråret skal drøfte videre, hvordan vi beskytter det, der hedder BNBO'erne, de boringsnære beskyttelsesområder, endnu bedre, end vi gør i dag. Og det går vi også fra Det Konservative Folkepartis side ind til med en villighed til at finde nogle løsninger på at gøre mere dér, end vi gør i dag.

Kl. 19:06

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Christian Rabjerg Madsen.

Kl. 19:06

Kl. 19:09

Christian Rabjerg Madsen (S):

Ja, det er jo rigtigt nok, at borgerlige politikere meget ofte taler om fortidens synder, og det er rigtigt nok, at desphenylchloridazon er forbudt – det er meget det, man finder i øjeblikket – men der er jo også stoffer som 1,2,4-triazsol, som er hormonforstyrrende, og som stadig væk er tilladt, og som vi finder nu. Og ordføreren har også ret i, at det nødig skulle være sådan, at man om 30 år taler om fortidens synder, hvad angår de stoffer, som vi bruger i dag.

Jeg er glad for, at ordføreren deler den bekymring, som jeg giver udtryk for i forhold til pesticider, men jeg synes ikke, det er tilfredsstillende, at man bare henviser til aftalen, for i aftalen står der jo netop, at vi skal tale om, at man kan forbyde nogle stoffer tæt på boringerne i BNBO'erne. Men prøv nu at høre: Burde vi ikke kunne blive enige om, at man bare forbyder brug af sprøjtegifte der, hvor vores drikkevand er allermest sårbar, nemlig tæt på vores drikkevandsboringer? Det ville ifølge ministeriet være den bedste beskyttelse, vi kunne give vores drikkevand. Kunne Konservative ikke finde på at bakke op om det?

Kl. 19:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:07

Mette Abildgaard (KF):

Jo, det kunne Konservative sagtens. Jeg synes bare, at det hele bliver forsimplet lidt med ordet bare, for vi har rigtig mange hektar områder i Danmark, som er boringsnære beskyttelsesområder, og hvis man skal tage dem ud af drift ved at pålægge en række nye restriktioner, siger det sig selv, at så skal man kompensere de landmænd, de jordejere, som ejer den jord, der er tale om. Og det er meget, meget dyrt at gøre. Så vi skal have fundet en praktisk løsning på, hvordan det eventuelt vil kunne gøres, uden at det medfører meget store regninger, og uden at det er i strid med alle mulige EU-regler i forhold til statsstøtte osv. Lad os mødes i forhandlingslokalet og drøfte, hvad der er af muligheder i forhold til at beskytte grundvandet bedre.

Kl. 19:08

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Jan Johansen, Socialdemokratiet.

Kl. 19:08

Jan Johansen (S):

Tak for det. Jeg vil også gerne sige tillykke til ordføreren med familieførelsen – held og lykke; jeg er sikker på, at det nok skal gå godt. Jeg kan desværre ikke bidrage med, at jeg lige har fået en baby, men jeg har fem børnebørn, så glæden fortsætter, skal jeg bare sige, når børnene bliver voksne.

Nu var ordføreren lidt inde på sundhedsområdet og manglen på omsorg og nærhed, og jeg hørte i dag fru Mette Frederiksen give et eksempel på, at på sygehuse gik sygeplejerskerne forbi dem, der lå på gangene, fordi de ikke havde tid og var stressede og ikke havde rum til at tage sig af patienterne. Vi kom med et forslag om, at der skulle ansættes 1.000 sygeplejersker mere. Kan De Konservative sparke det forslag op, så vi får den nærhed og omsorg ind igen på sygehuse? Det ville også hjælpe på de syge, så de hurtigere blev raske – det tror jeg på.

Kl. 19:09

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Mette Abildgaard (KF):

Jeg er fuldstændig enig med spørgeren i, at vi skal gøre mere for at give vores dygtige sundhedsmedarbejdere tid til omsorg. Der har vi en stor opgave. Men det handler ikke alene om flere hænder. Som jeg sagde, bliver der brugt rigtig meget irritation på it-systemer, der ikke fungerer, f.eks. i Region Hovedstaden, hvor vi jo har en socialdemokratisk regionsrådsformand, der ellers står fast på at forsvare det system.

Vi hører sundhedsmedarbejdere, som er frustreret over mængden af registreringer og bøvler og bureaukrati, de skal igennem. Det skal vi også have ryddet op i, men jeg anerkender også, at selvfølgelig har det også noget at sige, hvor mange hænder der er til at hjælpes om opgaven, men jeg bliver bare nødt til at sige: Hold op, hvor jeg synes det er en gratis omgang for Socialdemokratiet at møde op her i dag og sige, at vi skal have 1.000 ekstra mand, uden at jeg overhovedet har hørt nogen angivelse af, hvordan man vil finansiere det. Hvor skal pengene til det komme fra, måske fra samme sted, som man vil finansiere en hel masse urørt skov og midler til at tilbagerulle medieforliget og alt muligt andet? Vi mangler simpelt hen at se nogle beregninger på, hvordan økonomien hænger sammen bag de forslag, der kommer – sympatiske eller ej.

Kl. 19:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Jan Johansen.

Kl. 19:10

Jan Johansen (S):

[Lyddudfald] ... der er enige om nærhed og omsorg, men når vi snakker om hænder, kan det sagtens laves. Den tror jeg ikke på. Jeg tror, at det er mangel på hænder. Jeg tror, at vi har strammet det her alt for meget, f.eks. på sygehuse.

Men ordføreren var også inde på problemet, at der mange steder mangler adgang for borgerne til praktiserende læger. Det er ikke kun i de tyndt befolkede områder, nu er det også i byerne. Hvordan løser man det problem fra konservativ side? Har De Konservative nogen ideer om, hvordan det her problem skal løses? For det bliver større og større, og vi bliver nødt til at løse det problem, for de mennesker skal jo have den samme service, uanset hvor de bor i Danmark, som resten af Danmark.

Kl. 19:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:11

Mette Abildgaard (KF):

Spørgeren har fuldstændig ret i, at det her er en kompleks problemstilling. Et af de steder, hvor man ser der er flest lægehuse, der har lukket for tilgangen af nye patienter, er faktisk i hovedstadsområdet, hvilket jeg tror overrasker mange, for der er det svært at skaffe de nødvendige faciliteter, lokaler til at drive lægepraksis i. Vi foreslår fra konservativ side, at vi får øget optaget på almen medicin. Vurderingen er fra PLO, lægernes organisation, at man skal op og have ca. 5.000 praktiserende læger i 2030 mod de 3.500, vi har i dag. Det vil kræve, at vi kontinuerligt øger optaget på det speciale, der hedder almen medicin, og det er det, vi Konservative i hvert fald foreslår som et initiativ.

Kl. 19:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Jeppe Jakobsen, Dansk Folkeparti.

Kl. 19:11

også tage den med videre, og det er nok så langt, jeg kan gå på partiets vegne fra talerstolen i dag.

Kl. 19:14

Jeppe Jakobsen (DF):

Tak for det. Jeg kender jo Det Konservative Folkeparti som et parti, der er næsten lige så glad for forsvaret som Dansk Folkeparti og næsten lige så glad for politiet som Dansk Folkeparti. De to etater har jo det tilfælles, at de begge genererer veteraner. Desværre genererer de veteraner med forskellige rettigheder i Danmark. Det skyldes, at den tidligere regering foretog en revision af veteranpolitikken, hvor man skrev alle de veteraner, som ikke havde været udsendt af Forsvarsministeriet, ud. Og når man nu i Det Konservative Folkeparti, ligesom Dansk Folkeparti, bekymrer sig meget om vores betjente, og især de betjente, som også er veteraner, vil De Konservative så ikke støtte Dansk Folkeparti i, at det er på tide, at vi får revideret den her veteranpolitik, sådan at vores politiveteraner og andre veteraner udsendt af andre ministerier end Forsvarsministeriet får den samme beskyttelse, som vores soldater har?

Kl. 19:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:12

Mette Abildgaard (KF):

Tak til hr. Jeppe Jakobsen for spørgsmålet. Han har fuldstændig ret i, at det her også er et område, der ligger Det Konservative Folkeparti på sinde, lige så vel som det ligger Dansk Folkeparti på sinde. Vi har bare et særligt ansvar for de mænd og kvinder, vi sender ud i verden for at kæmpe for Danmark med et dansk flag på skulderen. Og så er jeg sådan set enig med spørgeren i, at det er underordnet, hvem der udsender dem, altså hvem der formelt står for udsendelsen. Det danske ansvar, den danske taknemlighed bør være præcis den samme.

Jeg må indrømme, at jeg ikke kender de forskellige reguleringer, der er, alt efter hvem der står som udsender, tilpas godt nok til at kunne svare fuldstændig klokkeklart på, om der skal gælde de samme regler. Men rent principielt deler jeg det synspunkt, at der ikke bør være en afgørende forskel. Har man tjent Danmark, har man tjent Danmark.

Kl. 19:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Jeppe Jakobsen.

Kl. 19:13

Jeppe Jakobsen (DF):

Tak for det. Nu, hvor man kan sige at en konservativ beklæder posten som justitsministeren, var det jo oplagt, at man tog det initiativ og måske fik koordineret med forsvarsministeren om at få indkaldt – og så den her gang måske til nogle forhandlinger om det, så det ikke bare bliver regeringens veteranpolitik, men hele Folketingets veteranpolitik. For det er jo faktisk en af de få sager, som samler hele Folketinget. Her er der enighed om, at der skal gøres en indsats. Er det noget, man kunne se sig selv i i Det Konservative Folkeparti, altså at man inviterede bredt til at tage ansvar for det her meget vigtige område?

Kl. 19:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:14

Mette Abildgaard (KF):

Jamen jeg synes da bestemt, at det giver mening, at det er Folketinget bredt, der samarbejder om noget, der er så vigtigt, for vi er sammen herinde om at trykke på knappen, når vi sender mennesker ud i Danmarks navn. Så den opfordring vil jeg tage med mig, og jeg vil

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Serdal Benli, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 19:14

Serdal Benli (SF):

Tak for ordet. Herfra skal der også lyde et hjerteligt tillykke til ordføreren med familieførøgelsen.

Konservative har jo historisk set været det borgerlige parti, som danskerne i hvert fald har kendt for at tage hånd om de svageste i vores samfund. Måske har Konservative været uenige med os i, hvor meget der skulle omfordeles, men de allersvageste ønskede Konservative at hjælpe. Nu hører vi så fra Rockwool Fonden og AE, at regeringens kontanthjælpsloft er med til at gøre 25.000 børn fattige. Vi kan også læse, at der er en stigende mængde ansøgninger om julehjælp osv. Mit spørgsmål til Det Konservative Folkeparti er: Synes I virkelig helt oprigtigt, at et land, der er så rigt og velstående som Danmark, kan være det bekendt?

Kl. 19:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:15

Mette Abildgaard (KF):

Jeg mener, at den allerstørste hjælp og håndsækning, vi kan give til familier, hvor mor og far mangler et arbejde, er hjælpen til at få et arbejde; hjælpen til at komme ud og blive selvforsørgende; hjælpen til, at man har et arbejde at stå op til hver evig eneste dag og selv bidrage og er et godt forbillede for sine børn. Vi står i en gunstig situation i Danmark med rekordlav arbejdsløshed, hvor der i den grad er mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet.

Jeg bliver bare nødt til at sige, at sidste gang man afskaffede kontanthjælpsloftet, fra 2011 til 2015, kom der en stigning på 23.900 på kontanthjælp i den periode. Det er en stigning på 20 pct. Det mener jeg ikke er at gøre børnene en tjeneste. Det mener jeg ikke er at gøre familierne en tjeneste. Jeg køber ikke de her grænser, hvor man går ind og definerer i forhold til at være fattig. Vi skal sikre, at danskerne har arbejde at stå op til. Det er det ypperste, vi kan gøre politisk.

Kl. 19:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:16

Serdal Benli (SF):

Det, man så kan konstatere, er, at kontanthjælpsloftet i hvert fald ikke har haft den effekt, som ordføreren jo ønsker. Vi kan konstatere, at der stadig væk er 25.000 børn, der lever i fattigdom. Der må jeg jo så konstatere, at den gode borgerlige anstændighed, som De Konservative var kendetegnet ved, nu er historie. Det savner jeg, det må jeg ærligt indrømme. Kan vi virkelig være bekendt i en tid, hvor det buldrer derudad, at efterlade tusinder af børn på perronen?

Kl. 19:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:17

Mette Abildgaard (KF):

Kan vi virkelig være bekendt i en tid, hvor økonomien buldrer derudad, at sende det signal, at det bedste, vi kan gøre for folk, er, at lade dem blive på kontanthjælp? Kan vi virkelig være det bekendt?

Nej, det kan vi ikke. Vi skylder folk, at de kommer ud og tager ansvar for deres eget liv ved at komme ud på arbejdsmarkedet. Det kæmper vi for i regeringen og i Det Konservative Folkeparti.

Kl. 19:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så tager vi den sidste korte bemærkning til ordføreren, og det er fru Julie Skovsby, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 19:17

Julie Skovsby (S):

Tak for det. Jeg vil også gerne ønske ordføreren og ordførerens familie alt det bedste i tiden, der kommer. Regeringen går til valg på at fortsætte sammen. Jeg vil gerne spørge, om De Konservative kan oplyse, om man går til valg på skattelettelser.

Kl. 19:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:18

Mette Abildgaard (KF):

Jeg er simpelt hen ked af det, men jeg havde lidt svært ved at høre det allersidste ord, spørgeren sagde, fordi der var lidt larm fra den anden side. Jeg formoder, at ...

Kl. 19:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Man skal udvise respekt for ordføreren, så ordføreren kan høre, hvad der bliver spurgt om, så jeg beder om, at man er lidt stille.

Værsgo.

Kl. 19:18

Mette Abildgaard (KF):

Jeg synes ærlig talt, det er en lille smule svært at svare på det, for jeg hørte simpelt hen ikke det sidste, der blev spurgt om. Men jeg kan bekræfte, at de tre partier i regeringen går til valg på at fortsætte sammen. Vi er stolte af de resultater, vi har skabt for Danmark; vi er stolte af en rekordlav arbejdsløshed og en økonomi, der er i vækst; vi har det laveste antal asylansøgere i Danmark i 9 år osv. Det er nok det tætteste, jeg kommer på et svar, beklager.

Kl. 19:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:18

Julie Skovsby (S):

Så lad mig gentage det. Jeg spurgte, om man går til valg på skattelettelser, om man fra regeringens side ønsker skattelettelser.

Kl. 19:19

Mette Abildgaard (KF):

Jeg kan i hvert fald bekræfte, at Det Konservative Folkeparti ønsker skattelettelser. Det Konservative Folkeparti synes grundlæggende, at danskerne betaler alt for høje skatter. For os er det principielt, at man, når man går på arbejde og tjener sine penge, skal kunne regne med at beholde en væsentlig større del af dem, end man gør i dag, til sig selv og sin familie. Det synes vi er helt principielt. Derfor er vi imod arveskatten. Derfor er vi imod topskatten. Vi synes, det er helt grundlæggende forkert, at der er 43.000 danskere, der får mindre end 2.000 kr. ud af at gå på arbejde i forhold til at være på offentlig forsørgelse.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Det var så det sidste spørgsmål til den konservative ordfører. Vi går videre med de grønlandske mandater, og det er først fru Aaja Chemnitz Larsen, Inuit Ataqatigiit.

Kl. 19:19

(Ordfører)

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. I sidste uge var jeg i Grønland bl.a. for at deltage i Inatsisartutts åbning. Men det blev i stedet en kulmination på en parlamentarisk krise i Inatsisartut. Og åbningen blev udsat til i går, onsdag. Der er sjældent et kedeligt øjeblik i politik, det gælder også i Grønland, i høj grad. Desværre blev det en trist måde at præsentere vores demokrati på over for omverdenen. Det ærgrer mig allermost af hensyn til befolkningen i Grønland, som jeg synes har fortjent bedre. Det er vigtigt, at vi får skabt et endnu stærkere samfund i Grønland.

I denne uge blev en mindretalsregering etableret med Siumut, Atassut og Nunatta Qitornai. Demokraterne er et støtteparti, og kun for tredje gang i Grønlands nyere politiske historie har vi fået en mindretalsregering. Sidste gang hørte jeg, at vores mindretalsregering holdt i 3 dage, så nu må vi se, hvordan det kommer til at gå.

Inuit Ataqatigiit har ikke ønsket at være en redningskrans for en politisk ledelse i Siumut, som ikke har formået at skabe stabilitet i Grønland. Ud fra min bedste vurdering kommer den nye koalition med sit støtteparti desværre heller ikke til at skabe den politiske ro og stabilitet, som vores land har brug for. Der er ellers hårdt brug for, at vores politikere kommer i arbejdstøjet til gavn for befolkningen i Grønland. For Grønland står nemlig over for et momentum i forhold til at sætte noget skub i væksten i Grønland. Vi står over for en åben dør af muligheder, som vi ikke må lade lukke. De kommende 6 måneder skal der træffes en beslutning i forhold til lufthavnene, i forhold til finansloven og i forhold til vores vigtigste eksport i Grønland, nemlig fiskeriet.

Vi kan ikke i Grønland være tjent med, at vi politikere bliver en hindring i forhold til udviklingen. Vi skal tværtimod være med til at skabe rammerne for vækst og øget velfærd i Grønland. Ustabilitet og politisk uro er den værste gift for disse muligheder, som Grønland står over for lige nu.

I august var Folketingets Grønlandsudvalg i Grønland. Vi besøgte Uummannaq, Saattut i Nordgrønland og Nuuk. Det er tydeligt, at Grønland ligesom store dele af verden oplever opgangstider. Særlig salg af rejer og hellefisk er begunstiget af gode priser, og det er de forhold, som skaber væksten i det grønlandske samfund. Derfor mener vi også fra Inuit Ataqatigiits side, der skal mere gang i iværksætteriet, i byggeriet og i turismen, for det skal være med til at styrke velfærden i Grønland.

Samtidig har vi også en række strukturelle udfordringer, for hvor der er arbejde, er der ikke bolig, og hvor der er bolig, er der ikke arbejde. Vi tiltrækker folk helt fra Asien for at kunne møtte arbejdsmarkedets behov, mens der er mange af vores egne, som endnu ikke er arbejdsparate.

Grønland har brug for investeringer udefra. Vi har ikke alle midler selv, og Grønland skal øge samarbejdet med flere lande, herunder også med Danmark, for at skabe jobs, vækst og muligheder i fremtiden. Den protektionisme og nationalisme, som vi ser i dele af det politiske miljø i Grønland så vel som i resten af verden, er en stopklods for vores egne muligheder for vækst. I årevis har vi fra Inuit Ataqatigiits side her i Folketinget kæmpet for dansk medfinansiering i større investeringer og erhvervsudvikling i Grønland, og i mandags mødtes jeg med statsministeren og takkede for hans personlige engagement i at sikre dansk medinvestering til udvidelse af lufthavne i Nuuk og

Ilulissat samt i erhvervstiltag, bl.a. via Vækstfonden og Greenland Venture.

Nu står vi over for, at investeringerne skal omsættes til reel udvikling, og jeg håber, at der fortsat vil være en god dialog og en inddragelse af de grønlandske folketingsmedlemmer og grønlandsordførerne her i Folketinget i den videre proces.

Inatsisartut skal i løbet af oktober tage endelig stilling til udvidelse af lufthavnene. Inuit Ataqatigiit har valgt at komme med sit eget lufthavnsudspil, som tager afsæt i den viden, som vi har fra udvalgsarbejdet i Inatsisartut, og fra de rapporter, som løbende er kommet. Der er ingen tvivl om, at der er behov for at investere i vores infrastruktur og bogstavelig talt være med til at åbne Grønland op for resten af verden. For os er det centrale, at hverken økonomien eller arbejdsmarkedet bliver overophedet. Vi skal også huske på, at selv med den danske håndsrækning skal vi fortsat finde 2,1 mia. kr. i den grønlandske landskasse for at realisere lufthavnsprojekterne. Der er tale om rigtig store investeringer, særlig i en grønlandsk kontekst. Derfor er det også vigtigt, at vi gør det klogt, og at vi gør det med omtanke.

Kl. 19:25

Fra Inuit Ataqatigiits side vil vi derfor også i debatten minde om, at vi er nødt til at investere i vores børn, i deres folkeskole, i deres trivsel og i en god og værdig alderdom for vores ældre. Borgernes adgang til sundhed og til hjælp og støtte i Grønland er ikke god nok, som den er i dag. Og husker vi ikke på også at styrke vores sårbare borgere i det grønlandske samfund, så bliver den skævvridning, som der allerede er, endnu større i fremtiden.

Hvis vi ser på selvstyreloven, så er ånden i selvstyreloven, at vi skal fremme ligeværd og gensidig respekt. Det er en fælles opgave, som ikke kun en part kan løse. Derfor er jeg også ærgerlig over, også lidt pinligt berørt over de episoder, som fandt sted, da statsministeren besøgte Grønland for nylig, hvor demonstranter udviste manglende respekt og tog demonstrationen hen et sted, hvor den ikke burde være endt. Vi har alle ret til at udøve vores demokratiske ret og til at demonstrere, når vi er uenige. Vi skal også bare vide, at når vi ikke viser respekt, så modarbejder vi også ånden i selvstyreloven. Enkelte demonstranternes opførsel var direkte upassende, og det er en holdning, som i mine øjne er enormt ugrønlandsk. Heldigvis ved jeg, at der er rigtig mange i Grønland, som deler min holdning og mener, at vi er et gæstfrit og åbent folk, som rigtig gerne vil være med til at blive ved med at være et gæstfrit og åbent folk. Det er også vigtigt, når vi udøver vores demokratiske rettigheder til at udtrykke vores uenighed.

Hvis vi kigger fremad og kigger på statsministerens tale, hvor der også blev talt om ligeværdighed, så kan man sige, at vi er nødt til at vide noget mere om hinanden, hvis vi skal fremme ligeværdigheden. Jeg har støttet borgerforslaget om at sætte fokus på rigsfællesskabet i folkeskolen i Danmark. Grønlandske børn og unge ved rigtig meget om Danmark, men det kniber, når det går den anden vej. Og der må og skal vi gøre noget mere. Regeringen har med finansloven afsat 40 mio. kr. til at styrke viden om rigsfællesskabet i Danmark i de kommende 4 år, og det er et rigtig godt skridt. Pengene kunne jo f.eks. bruges til stipendier til grønlandske kunstnere i Danmark. De kunne bruges til at styrke danske værtsfamilier til grønlandske studerende på efterskoler, ungdomsuddannelser og universiteter, eller til at sikre, at der er mere viden i folkeskolen om Grønland og Færøerne.

På kulturområdet mener jeg også det er oplagt at imødekomme det årelange behov, der har været for en ekstra præst til de knap 16.500 grønlændere, som i dag bor i Danmark. Det er alt sammen nogle reelle behov, som jeg håber at regeringen vil imødekomme. Vi vil meget gerne være med til at komme med løsninger omkring dette.

Hvis vi ser på udenrigspolitik og sikkerhedspolitik, har vi fra Grønlands side ønsket større selvbestemmelse, større inddragelse og

større indsigt i udenrigs- og sikkerhedspolitiske anliggender. Og statsministeren kvitterede i sin åbningstale for dette ønske og konstaterede, at det kræver nye måder at samarbejde på.

Inuit Ataqatigiit er i gang med at færdiggøre et globaliseringsudspil, som netop ser på, hvordan Grønland kan spille en større udenrigs- og sikkerhedspolitisk rolle i egne og fælles anliggender. Det står desværre i skærende kontrast til de manglende visioner og konkrete mål for udenrigs- og sikkerhedspolitikken i Naalakkersuisuts seneste koalitionsaftale, for det kræver, at vi tænker nyt. Og ud over en bedre koordination samt tidligere og tættere inddragelse i udenrigs- og sikkerhedspolitiske tiltag, er vi også nødt til at se på, hvordan vi styrker Grønlands kompetencer i udenrigstjenesten og samtidig styrker viden ude i de danske ambassader om Arktis og Grønland. Det er vigtigt, at vi, hvis vi gerne vil spille en større rolle i forhold til en global arktisk dagsorden, også sikrer, at der er den her viden om hinanden, og at vi deler den viden, som vi har.

For ønsker Grønland en større udenrigs- og sikkerhedspolitisk rolle, så er strategisk kompetenceudvikling af vores dygtige unge mennesker fra Grønland også et vigtigst sted at sætte ind. Og jeg oplevede selv for år tilbage at være den første grønlænder i FN's hovedkvarter i New York. Selv om der skulle gå 12 år, før det skete igen, så understreger det netop, at der ikke er mange chancer for, at vores unge kan komme ud og styrke deres viden om udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål. Det kunne f.eks. være, at der kunne komme flere unge grønlændere ud på de danske ambassader, i Kina, i Rusland og på nogle af de andre ambassader, som også arbejder med arktiske spørgsmål.

Tak for ordet. Jeg ser frem til samarbejdet i det kommende folketingsår.

Kl. 19:30

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og så er der nogle kommentarer. Hr. Rasmus Nordqvist, Alternativet.

Kl. 19:30

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak. Først vil jeg gerne sige tak til ordføreren for et altid godt samarbejde og for, at hun altid er med til også at gøre os i Alternativet kloge, når der er sager, som vi ikke er hundrede procent opdateret på, og som netop har med Arktis at gøre. Og det er jo brugbart, når vi sidder herinde, at vi kan samarbejde. Nogle gange, når jeg sidder og sveder lidt over mine ordførerskaber og hele den palet, tænker jeg på, hvor mange ordførerskaber fru Aaja Chemnitz Larsen står med på sin palet herinde i Folketinget, og bl.a. det udenrigspolitiske, det globale, som statsministeren også var inde på i sin tale, er jo et af dem.

Jeg kunne godt tænke mig at høre lidt mere om, hvordan ordføreren ser Grønlands rolle internationalt. Hvis man skal til at spille en mere aktiv rolle, hvordan er det så, man tænker at ville spille ind i forhold til den globalpolitiske situation, vi ser?

Kl. 19:31

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:31

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Allerførst vil jeg også gerne kvittere for et godt samarbejde. Det er rigtig rart, at der er et godt samarbejde mellem de forskellige partier i Folketinget.

I dag er jeg repræsentanten for Grønland, kan man sige. Vi har jo 2 mandater, men jeg repræsenterer Grønland alene i dag, og det har nogle gange også sine fordele – at det ligesom bliver de ting, der er vigtige for os i IA, der kommer frem.

Vi har lavet et globaliseringsudspil, fordi vi mener, der er behov for at byde ind med noget meget, hvad skal man sige, borgernært og konkret i forhold til at sikre, at vi får nogle styrkede kompetencer i Grønland til at kunne videreudvikle vores udenrigspolitiske virke fra Grønlands side. Jeg synes, at Grønland jo egentlig har ret store beføjelser i forhold til selvstyreløven på hjemtagne områder. Hvis der skal indgås aftaler i forhold til fiskeri, som er et hjemtaget område, så har vi jo sådan set langt hen ad vejen nogle muligheder for selv at indgå nogle aftaler og selv spille en rolle.

Jeg så meget gerne, at vi også kiggede til Færøerne, som jo har frihandelsaftaler med nogle lande i hvert fald. Jeg ved, at statsministeren pegede på det her med at spille en større rolle fra Grønlands side, og det synes jeg er enormt interessant at få diskuteret. Og vi vil rigtig gerne byde ind med nogle konkrete ideer også i den proces.

Kl. 19:32

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 19:32

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak. Og så er der også hele det sådan mere sikkerhedspolitiske område, som jo også er en del af det her globale billede, vi ser lige nu, hvor det er meget vigtigt at holde Arktis som et afspændt område. Mener ordføreren, at det vil være lettere, hvis Grønland spiller en større rolle i det sikkerhedspolitiske arbejde også?

Kl. 19:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:33

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Altså, jeg synes, at den interesse, som der er for Arktis, og som jeg oplever er stigende, også bare i de år, jeg har siddet i Folketinget, udmønter sig helt konkret i, at briterne f.eks. er mere til stede i Nordnorge, og at russerne og kineserne også viser interesse i forhold til Grønland og grønlandsk farvand, er jo nogle ting, vi er nødt til at være opmærksomme på. Altså, hvis vi ønsker at spille en udenrigspolitisk rolle, synes jeg helt sikkert, at jo mere viden, vi har – for jeg mener, at viden er magt i det her spørgsmål – men også jo mere proaktive vi er, jo mere kan vi være i stand til at sikre, at Arktis bliver en fredszone, som vi fra IA's side mener det skal være. Tak.

Kl. 19:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Morten Østergaard, Radikale Venstre.

Kl. 19:33

Morten Østergaard (RV):

Nu er det jo ikke nogen studiekreds, men der er alligevel noget, som jeg kunne tænke mig at få hjælp til at forstå. Den reaktion og den regeringskrise, der har været oven på den her aftale mellem Danmark og Grønland, efterlader et billede af, at man gerne vil have størst mulig selvstændighed og uafhængighed. Men at det ligesom skulle være mere kontroversielt at have et fælles projekt med Danmark end f.eks. med Kina, har jeg rigtig svært ved at forstå. Derfor vil jeg måske egentlig bare formulere spørgsmålet på denne måde: Er der måske i det, der foregår nu, kimen til, at vi kan komme lidt ud over den der berøringsangst, hvor man næsten ikke kan gøre noget sammen af frygt for, at det bliver tolket ind i, om det er en større eller mindre afhængighed, så vi måske kan komme hen i retning af, at det, vi gør, gør vi, når Grønland har brug for det og lyst til det, men også gør det på en måde, så man ikke unødvendigt gør sig afhængig af fremmede magter?

Kl. 19:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:34

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet. Det er yderst relevant. Vi har jo drøftet kinesiske interesser for investeringer i Grønland, og amerikanerne har også lavet en hensigtserklæring om, at de er interesseret i at investere i lufthavnene i Grønland. Vi er jo nogle, der stiller de spørgsmål, og det synes jeg også man er nødt til at gøre, om, hvad motiverne er for at vise interesse for Grønland.

Personligt vil jeg sige, at jeg synes, det er rigtig, rigtig positivt, at man fra regeringens side har vist en interesse for at være medinvestor i de grønlandske lufthavne og udvidelsen af dem, og at man også peger på erhvervsudviklingen og på, hvordan vi kan styrke erhvervsudviklingen på tværs af Grønland og Danmark. Hvordan kan vi være med til at sikre, at det, når der sker en øget erhvervsudvikling i Grønland, også kommer danske virksomheder til gavn? Det synes jeg i hvert fald er en interessant diskussion at tage, for vi har jo ikke alle kompetencerne i Grønland. Og det skal selvfølgelig ske i tæt samarbejde med grønlandske virksomheder, hvor det kan lade sig gøre.

Kl. 19:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 19:35

Morten Østergaard (RV):

Det synes jeg er positivt, og jeg tænker også, at lige præcis det med at få bedre relationer – det kunne så være erhvervsmæssige relationer, uddannelsesmæssige relationer eller andre – måske også er det, der med sådan et historisk belastet ord kan få afspændt forholdet en lille smule, sådan at det er de ting, som man kan bruge hinanden til, der kommer i centrum, men i ligeværdighed. Det skal ikke handle om, at nogle fortæller nogle andre, hvad de skal gøre, eller at nogle hjælper nogle andre, som ikke har bedt om hjælp, men i ligeværdighed, hvor det handler om, at man gør noget, som i virkeligheden bringer alle parter et bedre sted hen.

Kl. 19:36

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:36

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Det er sådan set også derfor, at jeg bl.a. bruger det her eksempel på det udenrigspolitiske område. Hvis vi ikke selv har nogen visioner for udenrigspolitikken, er det jo også svært at komme bagefter og pege fingre af, at regeringen ikke har gjort nok. Vi er selv nødt til at sætte retningen i Grønland. Der er egentlig en forståelse, som gennem årene er blevet mere klar for mig, også i folketingsarbejdet, nemlig at Grønland selv har et kæmpeansvar i forhold til at sige, hvad vi egentlig gerne vil. Vi ved, at der er en række love fra 1960'erne og 1970'erne, som vi rigtig gerne vil have opdateret, så de ikke er med til at holde det grønlandske samfund tilbage, men tværtimod er med til at sikre, at der sker en udvikling i samfundet. Det skal vi jo gøre i fællesskab. Det er jo ikke bare Danmark, der skal sikre en ligeværdighed. Det er også Grønland, der skal spille ind og være med til at sikre den her ligeværdighed.

Kl. 19:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Christian Juhl, Enhedslisten.

Kl. 19:37

Kl. 19:40

Christian Juhl (EL):

Tak til Grønlands frie stemme for et godt samarbejde. Det er en fornøjelse, hver eneste gang vi har en fælles opgave. Jeg blev lidt chokeret, da jeg sidste gang var i Grønland med Nordisk Råd, for det var lige midt i den parlamentariske krise, og jeg tænkte: Hvorfor pokker kunne den statsminister fra Danmark ikke træde lidt mere forsigtigt? Nu er det hele nok ikke hans skyld, men at begynde at formulere en politik sammen med grønlænderne, før de selv har gjort det, synes jeg ikke er en god idé, men jeg synes, det er en god idé, at der er penge til jeres infrastruktur. Og så synes jeg, at grønlænderne selv skal formulere, hvilke behov de har, og hvilke planer de har, og gå i gang med det derfra.

Jeg vil gerne høre, i hvilken retning fru Aaja Chemnitz Larsens ideer går. Nu er der lavet en rammeaftale om Ilulissats og Nuuks lufthavne, men i hvilken retning går fru Aaja Chemnitz Larsens ideer i forhold til infrastrukturen og især i forhold til lufthavnene?

Kl. 19:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:38

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Det er sådan, at Inatsisartut jo skal drøfte det her spørgsmål, og der er anden- og tredjebehandling den 15. maj og 22. oktober i 2018. Vi ønsker selvfølgelig at vide, om regeringen også respekterer den politiske proces, der skal foregå, og det synes jeg sådan set også at vi har fået bekræftet.

Jeg synes jo, at lufthavnsinvesteringerne er en kæmpe, kæmpe stor investering. Kigger man på arbejdet her i Folketinget, vil man se, at vi er vant til at lave brede forlig, særlig når der indgås aftaler, der trækker tråde langt ud i fremtiden. Det ville jo også være interessant i forhold til grønlandsk politik. Altså, vi kunne være med til at forhindre en zigzagkurs, også når vi snakker om de store lufthavnsinvesteringer, hvis vi fik lavet de helt, helt brede forlig, og det synes jeg sådan set er en ret vigtig pointe. Når det er så store investeringer, som også påvirker vores børn og børnebørn, kræver det, at det er et bredt flertal – også bredere end de 19 mandater – som står bag ved det.

Kl. 19:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:39

Christian Juhl (EL):

Tak. Men jeg tænkte, at havde det nu været mig, der var grønlænder, ville jeg da sige: Kunne vi ikke bygge en lufthavn og så se, hvordan det gik, og så bygge en til? Jeg ville da være rigtig nervøs for at bygge to eller tre lufthavne sådan lige i rap, for når 20 pct. af hele Grønlands økonomi er i spil på en gang, er det jo alvorlige ting, der kan ske. Men det er da godt, at den danske regering har fundet sin holdning i det her spørgsmål. Det er også godt, at der kommer en erhvervsfond med.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre om behovet for penge. Nogle grønlændere siger, at der ikke er behov for penge, men behov for muligheder for at tjene nogle penge, og at det derfor vil blive svært at finde nogen, der vil bruge de penge. Er det også fru Aaja Chemnitz Larsens holdning, at der rent faktisk ikke er brug for erhvervsfonde, men brug for reelle indtjeningsmuligheder og aktivitetmuligheder?

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:40

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Nej, altså. Jeg vil sige, at der er behov for investeringer i erhvervsudvikling, men det, vi måske har overset, er en vigtig del af processen, og det er, at vi skal modne projekterne. Altså, vi har en masse projekter, som er blevet finpudset, som er blevet gennemarbejdet, og som har en vis tyngde og gennemarbejdelse, kan man sige, men de mangler at blive modnet, i forhold til at de er klar til at komme ud, så man kan tjene nogle penge. Jeg synes sådan set, det er rigtig fint med Vækstfonden, og at der bliver lagt et kapitalindskud i forhold til Greenland Venture. Det synes jeg er rigtig fornuftigt, men så er det også vigtigt, at de får modnet nogle flere projekter i Grønland.

Kl. 19:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru Karin Gaardsted, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 19:41

Karin Gaardsted (S):

Mange tak, og også fra min side mange tak for det rigtig gode samarbejde. Jeg var med i Uummannaq her i august måned, og det var virkelig en meget stor oplevelse. Jeg vil sige, at den oplevelse, der var den mest positive for mig, var, at jeg simpelt hen blev overrasket over, hvor meget gang der var i Uummannaq. Det ligger trods alt temmelig langt mod nord. Men der var også en stor mangel på arbejdskraft, og det var både på fiskefabrikken og på de byggepladser, vi så, bl.a. med de nye huse, der skulle bygges til de mange mennesker, der kom ind fra de to bygder, som man har lukket ned på grund af tsunamien. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ordførerens syn på, hvordan man løser den opgave med at få mere arbejdskraft frem og få mere arbejdskraft uddannet, for vi så jo, at man er begyndt at importere kinesere. Altså, af alle steder henter man medarbejdere fra Kina ind på fiskefabrikken. Jeg siger ikke noget om, at de ikke er dygtige, nej, for det tror jeg bestemt at de er, men de er dog alligevel langt hjemmefra. Så hvad er ordførerens syn på det?

Kl. 19:42

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:42

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet, og i øvrigt også tak for samarbejdet. Da vi var i Uummannaq og i Saattut, hørte vi også om folk, som var ude og kunne tjene 15.000 kr. på en dag ved f.eks. at fiske hellefisk eller fiske rejer. Det siger jo noget om, at det også er svært at tiltrække nogen til at få 90 eller 100 kr. i timen ved at stå på en fiskefabrik. Der er en udfordring der, som nok er svær at håndtere.

Det uddannelsesmæssige, for det er egentlig det, jeg synes er interessant, tager tid. Det er jo på den lange bane, at man kan ændre de her ting. Det er sådan, at det er 40 pct. af befolkningen i Grønland, der har en uddannelse efter folkeskolen, og det er jo et alt for lavt tal, hvis man sammenligner med Færøerne, hvor det f.eks. er 70 pct. Så jeg synes, at uddannelsesområdet virkelig er et af de områder, man er nødt til at sætte ind på. Det er det lange seje træk. Man er også nødt til at kigge på trivsel og socialområdet for at sikre, at det bliver løftet. Det kan man ikke bare løfte på den korte bane, men jeg synes, det er et vigtigt fokus at have, at uddannelsesniveaue skal stige.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo, fru Karin Gaardsted.

Kl. 19:43

Karin Gaardsted (S):

Jeg er meget enig i, at det omkring skolegang og uddannelse er helt afgørende for Grønland.

Så vil jeg gerne sige tak til ordføreren, fordi ordføreren gav udtryk for sin holdning i forhold til de danske investeringer i lufthavne, som statsministeren var oppe at lave aftaler om her for nylig. Man må sige, at det jo kan være vanskeligt for os danskere at se på, at vi kommer med et tilbud om et ret stort investeringsbeløb, og så bliver man mødt med en ret voldsom demonstration. Hvor meget fylder den der modstand imod de danske investeringer? Er det mange mennesker, der står bag, eller er det nogle få?

Kl. 19:43

Kl. 19:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet, for jeg hørte det egentlig også indirekte både hos hr. Christian Juhl og hr. Morten Østergaard, og jeg fik ikke helt svaret på det. Hvis man helt konkret kigger på det politiske landskab vil jeg sige, at det er 10-15 pct., som har en modstand mod, at Danmark skal være medinvestor i udvidelse af lufthavne i Grønland. Det er Partii Naleraq, som jo stod bag den her demonstration i Nuuk, da statsministeren var der, og det er til dels også Nunatta Qitornai, som udtrykker nogle holdninger, og som ikke er så glad for et tæt samarbejde med Danmark, kan man sige.

Jeg synes jo, at det er vigtigt at huske på, at det er et politisk mindretal, og ofte bliver det stemmen, altså den grønlandske stemme i debatten, når man ser det her fra Folketingets side, og det synes jeg er ærgerligt, fordi der er rigtig mange besindige, gode folk, som går på arbejde hver evig eneste dag, og som egentlig gerne vil have, at der sker noget udvikling, men at vi også får gang i noget vækst og noget øget velfærd generelt i Grønland, og det er det jo med til at sikre. Tak.

Kl. 19:44

Kl. 19:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Og så er det hr. Carsten Bach, Liberal Alliance.

Kl. 19:45

Carsten Bach (LA):

Tak. Tak for ordførertalen. Jeg sætter stor pris på, at vi også får Grønlands stemme i form af fru Aaja Chemnitz Larsen i dag her i Folketingets åbningsdebat. Tak for det. Og i øvrigt vil jeg sige tillykke med den nye regering i Grønland. Det er jo, som ordføreren selv var inde på, en mindretalsregering, og det er der måske knap så meget erfaring med i Grønland, som der er herhjemme.

Jeg er jo stor tilhænger af rigsfællesskabet og de erfaringer, vi kan udveksle på tværs i rigsfællesskabet. Og der er jo masser af erfaring at hente i Danmark i forhold til det at have mindretalsregeringer, så måske er det også et sted, hvor vi kan hjælpe hinanden fremadrettet. Vi har jo et rigtig godt samarbejde om Arktis i det hele taget, og det synes jeg er rigtig dejligt.

Vi har i en dansk kontekst her i dag talt meget om rekruttering af udenlandsk arbejdskraft. Måske er der jo faktisk her noget, vi kan lære af hinanden – også på tværs i rigsfællesskabet – om rekruttering af udenlandsk arbejdskraft den ene vej og måske opkvalificering af egne borgere den anden vej.

Men ordføreren, fru Aaja Chemnitz Larsen, taler en del om det her med udenlandske investeringer og om, hvor vigtige de er for Grønland og den fremtidige økonomiske situation i Grønland. Det, jeg måske savnede en lillebitte smule, også set i kontekst af, at der nu er kommet et nyt fænomen i Grønland – en mindretalsregering osv. – var måske lidt ordførerens tanker om den politiske situation.

Hr. Morten Østergaard var inde på det her med studiekreds, og det er ikke, fordi jeg vil gøre det yderligere til studiekreds, end det er, men jeg kunne måske godt tænke mig at høre ordførerens tanker om det her med den fremtidige forfatningsmæssige situation for Grønland set i forhold til rigsfællesskabet. Jeg vil spørge, om det ikke måske skaber nogle usikre politiske forhold, som kan gøre det sværere at tiltrække udenlandske investeringer til Grønland.

Kl. 19:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:47

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet. Jeg vil forsøge at svare på det konkrete, men jeg tænker også, at der er noget sådan underliggende, så det vil jeg også prøve at komme lidt ind på, hvis jeg kan nå det.

Det er sådan, at koalitionen har peget på, at de gerne vil have en ny forfatning, så det er stadig væk en del af koalitionsaftalen og en del af det, man vil arbejde med fremadrettet. Så sådan må vi forvente at det bliver. Der er jo forskellige holdninger, bl.a. hos Demokraterne, som er et støtteparti til koalitionen, så derfor tror jeg ikke at vi har set de sidste nyhedshistorier i forhold til en forfatningskommission. Det er et arbejde, som skal folde sig ud, og det er lidt svært på nuværende tidspunkt at gisne om, præcis hvordan det kommer til at se ud.

Det mere sådan underliggende handler egentlig mere om det her med, at vi – som der står i selvstyreloven – skal arbejde hen imod ligeværdighed. Jeg ser gerne, at der er et ligeværdigt samarbejde mellem tre forskellige nationer fremadrettet. Jeg tænker ikke, at det sådan lige i den nærmeste fremtid kommer til at ske, men at man hele tiden arbejder hen imod, at den her ligeværdighed bliver det understøttende i det samarbejde, som der er i rigsfællesskabet. Det synes jeg er enormt vigtigt. Så kan det godt være, det bliver en anden konstellation end den konstellation, vi har i dag.

Kl. 19:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:48

Carsten Bach (LA):

Tak for det. Det var mere økonomiske investeringer, udenlandske investeringer, i forhold til politisk stabilitet, jeg spurgte om. Det kan ordføreren måske uddybe en lille smule mere.

Men ellers vil jeg også gerne lige ind på lufthavnsprojekterne, som der er blevet kredset en del om, også hos flere andre spillere. Og i virkeligheden vil jeg måske spørge ordføreren sådan ret konkret, om ordføreren mener, at den danske regering og den danske statsminister har blandet sig konkret i grønlandske forhold ved i forhold til de her investeringer specifikt at pege på lufthavnsudvidelser i Nuuk og Ilulissat.

Kl. 19:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:49

er din egen skyld, at du har det dårligt. Hvorfor tog du af sted? Er det også holdninger, som veteraner i Grønland har kæmpet med?

Kl. 19:52

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak. Jeg tager det sidste spørgsmål først. Vi havde jo et samråd i Grønlandsudvalget for nylig, hvor vi også drøftede det her, og jeg stillede også selv spørgsmålet, hvorfor det skulle være lige nu, altså hvorfor den her timing.

Der har været første behandling i Grønland af lovforslaget om lufthavnene. Altså, man kan altid diskutere, præcis hvornår det skulle være, og om det blev gjort på en sådan forsigtig, god måde. Man kunne måske godt have gjort det lidt mere gelinde. Det vil jeg sige. Men det er der, og jeg synes, at det er rigtig, rigtig positivt. Vi har jo kæmpet for det fra dag et her hos Inuit Ataqatigiit i Folketinget, så jeg synes, det giver rigtig god mening med den hensigtserklæring, som der er kommet fra regeringen, og det er det, jeg synes man skal fokusere på.

Kl. 19:50

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Sjóður Skaale, og det er fra Javnaðarflokkurin.

Kl. 19:50

Sjóður Skaale (JF):

Tak for det. En ting, som jeg selv har beskæftiget mig meget med, er færøske veteraners forhold. De var faktisk ret dårlige for nogle år siden, men jeg har haft en meget fin dialog med danske myndigheder, med ministeren og andre myndigheder og danske veterancentre osv., og det har hjulpet meget. Der har været en fin dialog om det, og der er også lavet konkrete tiltag, både når det gælder anerkendelse af veteranernes indsats, og når det gælder om at skaffe veteranerne adgang til de tjenester, som den danske stat tilbyder sine veteraner. Hvordan er det i Grønland? Tak.

Kl. 19:51

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:51

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Det er rimelig begrænset, hvor meget der bliver gjort i forhold til grønlandske veteraner. Vi har omkring 100 grønlandske veteraner – 92 grønlandske veteraner. Veterancenteret har været i Grønland her i løbet af sommeren, og det var det første lille forsigtige skridt, kan man sige, men man kan jo sige, om man har været veteran fra Grønland, været udsendt for det danske forsvar, og om man så vælger at bosætte sig i Grønland eller i Danmark, skal jo ikke gøre en forskel, i forhold til om man får en hjælp eller ej. Det, som Veterancenteret gjorde, var at give noget viden og give nogle kurser til de ansatte i kommunerne. Det synes jeg er et godt skridt, men vi er slet, slet ikke i mål, og jeg ved, at Folketinget skal behandle et forslag her i løbet af folketingsåret, der netop handler om at styrke indsatsen i forhold til veteraner, og der vil jeg virkelig opfordre til, at man også husker på, at der er ca. 100 grønlandske veteraner i Grønland.

Kl. 19:52

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Sjóður Skaale.

Kl. 19:52

Sjóður Skaale (JF):

En ting, som er problematisk på Færøerne, er forståelsen for det, som veteraner har gjort. For det er ikke færøske myndigheder, som har sendt dem ud, og derfor møder de ofte en kold skulder, når de taler om deres udsendelse, på Færøerne: Hvorfor gik du i krig? Det

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:52

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for spørgsmålet. Jeg tror generelt, at vi er ret empatiske i Grønland, og jeg har aldrig nogen sinde hørt den holdning i Grønland. Mit bud er, at de fleste er meget taknemlige for den indsats, man har valgt at gøre. Vi har jo ikke værnepligt i Grønland, så det er jo lidt tilfældigt, når folk så har været af sted, fordi de har valgt at gøre det af egen fri vilje, eller fordi de måske kommer fra Danmark og så har valgt at bosætte sig i Grønland efterfølgende. Jeg synes jo, at der i forhold til ptsd eller nogle af de senfølger, som mange veteraner også har, er behov for, at vi netop går ind og får lavet en indsats i Grønland, hvis behovet er der.

Kl. 19:53

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så går vi videre. Hr. Carl Holst, Venstre.

Kl. 19:53

Carl Holst (V):

Tak for det, og tak for talen. Det var hr. Christian Juhl, der foranledigede, at jeg bad om ordet, fordi man nærmest fik det indtryk, at han havde den opfattelse, at statsministerens engagement i at understøtte den beslutning, der tages på Grønland, om en lufthavn, var upassende. Han brugte udtrykket, at statsministeren var begyndt at formulere politik og dermed indirekte var skyld i regeringskrisen på Grønland. Hykleriet fra hr. Christian Juhl bliver lidt tydeligere, når han efterfølgende siger: Hvis jeg nu var grønlander, ville jeg kun bygge én lufthavn ad gangen.

Men jeg vil godt lige engang bede om at få afklaret: Er vi enige om, at det, den danske statsminister gjorde, var at tage et møde og fortælle, at den danske stat bakker op med økonomiske garantier i forhold til det, som hjemmestyret beslutter, altså en økonomisk understøttelse af, hvad hjemmestyret når frem til af beslutninger i forhold til, hvad fremtidens lufthavnsituation skal være på Grønland?

Kl. 19:54

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:54

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Altså, man kan jo konstatere, at Partii Nalaraq valgte, bl.a. på grund af den her hensigtserklæring mellem hr. Kim Kielsen og statsministeren, men også på baggrund af manglende inddragelse fra hr. Kim Kielsens side, at træde ud af regeringen. Så på den måde kan man sige, at det til dels har været en udløsende faktor i forhold til den politiske ustabilitet, der har været her på det sidste. Så kan man altid diskutere, hvor fornuftigt det er, og om man kunne have løst det på en anden måde. Men det var nu den måde, som partiet valgte at løse det på. Der havde jo været en førstebehandling af det her lovforslag om lufthavnene, og der skal først være en anden- og en tredjebehandling her i løbet af oktober.

Man kan jo konstatere, at der ligger en hensigtserklæring nu. Det gør der også fra dansk side, og det gør der også fra amerikansk side. Jeg synes, det er vigtigt at kigge fremad. Jeg synes, det er vigtigt, at man sikrer, at der er en tæt inddragelse, også af os som folketingsmedlemmer. Jeg ved, at en række partiordførere eller partiformænd blev inddraget i processen, inden man tog til Grønland, og der så jeg

da gerne, at vi som grønlandske folketingsmedlemmer også fik mulighed for at blive inddraget. Så inddragelse fremadrettet tænker jeg er enormt vigtigt.

Kl. 19:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Carl Holst.

Kl. 19:55

Carl Holst (V):

Vi kan ikke både have et ønske om at inddrage Folketinget og bagefter have et ønske om, at det er det grønlandske selvstyre, der har en beslutningskompetence, vi ikke skal blande os i. Der bliver givet en fin politisk analyse, og jeg er enig i den, og jeg synes, demonstrationen var uanstændig. Jeg synes bare ikke, det er fair af hensyn til historieskrivningen at sige, at det var Danmarks statsminister, der formulerede en politik, når det, han reelt gjorde, var at tilbyde økonomisk stabilitet omkring en beslutning, som hjemmestyret nåede frem til.

Så kan vi diskutere, om det var en første- eller en andenbehandling. Ordføreren er selv medlem af et parti, der var med i 2015-aftalen, som jo har et andet fundament end det, der udløste krisen. Jeg tror, vi skal passe på med ikke at mane skræmmebilleder frem i retning af, at uanset hvad vi foretager os fra dansk side, så er det krænkende over for det grønlandske selvstyre.

Kl. 19:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:57

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak. Jeg tænker egentlig heller ikke, at det er det, jeg gør, og det er i hvert fald ikke det, der er intentionen. Jeg mener sagtens, man kan inddrage Folketingets partier, inddrage grønlandsordførerne. Jeg mener også sagtens, man kan inddrage de grønlandske folketingsmedlemmer og orientere dem om, hvad det er for nogle hensigter man har. Og så må man jo sige, at det er hr. Kim Kielsen, som på vegne af naalakkersuisut har sagt ja tak. Så jeg udlægger det ikke, som om det er statsministeren, der har udløst en regeringskrise. Jeg ser, at der har været nogle udfordringer i samarbejdet i den tidligere regering, i naalakkersuisut. Så jeg mener, der er flere, der har et ansvar i den her sag.

Kl. 19:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så der er ikke flere spørgsmål. Så skal vi have en ny ordfører, og det er hr. Magni Arge, Tjóðveldi. Værsgo.

Kl. 19:58

(Ordfører)

Magni Arge (T):

Tak, formand. Lad mig først sige, at jeg ikke tror, at statsministeren skal frygte for sin velkomst på Færøerne i morgen. Jeg tror ikke, at den bliver så dramatisk.

»Vi be'r bare guderne om godt vejr« var en strofe, der gik rent ind hos os, som lever livet ude i Nordatlanten, hvor vejret hurtigt kan skifte fra brølende storme til bjergtagende stilhed. Poetens herlige sange vil høres gennem blæsten i mange år, for vi har tradition for at tage sange til os fra andre lande og kulturer og husker dem ofte længere, end de gør i hjemlandene.

På Færøerne er vi nok så traditionsbundne, men sange og melodier, som har kvalitet, er også bæredygtige, for ellers ville de ikke leve videre i vores kultur. Men tag ikke fejl, Færøerne er ikke noget museum. Vi omfavner også de moderne tider, og vi har også vores egne

skjalde, som turnerer verden rundt med deres musik og sange. Eivør og Teitur - for bare at nævne et par eksempler - er nogle, som vi værdsætter højt. Vores kulturarv i både traditionel og moderne form pumper blodet rundt i vores nationale legeme, driver os frem og holder sammen på vores identitet. Det giver os en stor national styrke, selv om vi ikke er så mange.

Statsministeren nævnte også bæredygtighed i sin tale. Han talte om bæredygtighed og verdensmål og kampen mod klimaforandringer. Han meldte også ud om ambitiøse mål for grøn omstilling, som gør en forskel i klimakampen. Verdensmålene og kampen mod klimaforandringerne er en global kamp, som alle bør tage alvorligt. FN's generalsekretær sagde det nok så kontant forleden: Tager verdens lande ikke klimakampen alvorligt nu, så risikerer vi langt flere naturkatastrofer de kommende år, som vil gøre ubodelig skade på mange lande og befolkninger. Den arv har kommende generationer ikke fortjent fra os, som har levet så godt af det, vi fik fra vores forfædre.

Det er også en kamp, som vi tager til os i Færøerne, for det handler i høj grad også om at passe godt på livet i havet, som vi lever af. Vi har også sat os ambitiøse mål om at flytte vores energiforbrug fra fossile brændstoffer til vedvarende energi. Vi har masser af utæmmet energi ude i Nordatlanten. Og vi er i gang med at indrette en bæredygtig infrastruktur, så vi kan levere den nødvendige kvalitet, som et moderne samfund kræver. Med jeres erfaring som spyspids i den grønne omstilling og vores kraftfulde natur kan vi uden tvivl få glæde af erfaringsudveksling og vidensdeling om vedvarende energi.

Verdensmålene skal vi alle sammen tage ansvar for, men sådan som tingene er skruet sammen i dag, er det Danmark, der står for af-rapportering til FN. Det kræver en koordinering med Færøerne og Grønland. Men det bør også kunne udvikles i et samarbejde præget af gensidig respekt, ligesom de nordiske lande tilstræber det i Nordisk Råd.

Forholdet mellem vores to lande er skruet sådan sammen, at vi i stedet for at lede efter synergier ofte havner i konflikter omkring Færøernes bevægelsesfrihed. Grundloven er skrevet og fortolket til Danmarks bedste, og med hjemmestyreløven fra 1948 accepterede Danmark nødtvungent et begrænset færøsk selvstyre som en slags internt anliggende, men verden har ikke stået stille siden da, tværtimod har vi oplevet en kolossal udvikling i et konstant hurtigere tempo. Befolkningstallet er fordoblet, og selv om vi ikke har lagt nye landområder ind, er vores territorium vokset fra 1.400 km² landområde til et havområde, der omfatter 265.000 km². Omstillingen fra fri adgang til det store hav og til suveræne rettigheder inden for eget territorium har til tider været smertelig, men har også skabt nye muligheder og givet et stort ansvar. Det ansvar har vi påtaget os.

Dengang i 1948 forudså man heller ikke, at Danmark i 1972 trådte ind i et europæisk fællesskab - alene - og derved distancerede sig fra Færøerne og senere Grønland. Statsministeren siger, at EU er afgørende for Danmark, men den danske stat har hidtil ikke villet acceptere, at Færøerne til gengæld har brug for større bevægelsesfrihed i det internationale samfund for at forsvare egne interesser og udvikle relationer med andre lande og markeder.

Kl. 20:02

Vi hørte statsministeren sige i sin tale, at han så frem til at drøfte større færøsk inddragelse og indsigt i udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Det var vist det, man kan kalde for en meget blød formulering oppe fra magten og ned til to af de gamle besiddelser. Inddragelse og indsigt er selvfølgelig godt, men det handler om meget mere. Vi færinger har lige så store ønsker om at skabe vækst og velfærd som Danmark, og den opnår vi kun gennem vores værdiskabelse og handel med andre lande. Vores velfærd bygger på vores adgang til ressourcerne i eget territorium og andre steder, som vi kan forhandle os til, og den bygger på vores evner til at producere værdifulde produkter, som vi kan sælge på det internationale marked.

Der er opbrud i Nordatlanten ligesom mange andre steder i verden, og det er drevet af den tiltagende interesse for Arktis og konsekvenserne af Brexit, som vi endnu ikke kender. Verdensmarkedet er globalt, og vi handler overalt, også på denne scene er der opbrud. Det stiller store krav til smidighed og hurtig omstilling. Men i den danske stats optik er det øjensynlig vigtigere at holde fast i sin magtdominans end at skabe en smidig og rummelig plads. Vi så det senest, da vi var vidne til den latterlige tilbagekaldelse af en intentionsaftale mellem Grønland, Island og Færøerne om samarbejde til fælles gavn. Vi skal selvfølgelig udvikle vores samarbejde med vores naboer. Det er den mest naturlige ting i verden, da vi har mange fælles interesser og fælles historie.

Der har også været en del støj på linjen især her i Danmark, fordi vi eksporterer så megen fisk til Rusland. Det hænger ganske enkelt sammen med, at der ikke er sanktioner mod eksport af færøske madvarer til Rusland. Og jeg vil gerne understrege, at vi hele tiden har været åbne om vores samhandel med Rusland, så alle og enhver kan følge med i udviklingen gennem offentlige statistikker. Der er intet fejlet ind under gulvtæppet. Det er vist mere, end man kan sige om hvidvaskning af russiske penge igennem danske pengeinstitutter - og så jeg vil frabede mig flere danske bank på den konto.

Statsministeren sagde også, at der ikke er en modsætning mellem dansk suverænitet og et stærkt engagement i Europa, tværtimod. Den lader vi stå lidt. Prøv at skifte et par enkelte ord ud, så lyder teksten således: Der er ikke en modsætning mellem færøsk suverænitet og et stærkt samarbejde med Danmark, tværtimod. Henvend 40 pct. af vores vareimport kommer fra Danmark, og Danmark er større på importsiden, end Rusland er på eksportsiden.

Vi hører ofte her fra talerstolen, at vi har så mange andre ting til fælles: historie, venskaber, familier, uddannelse, lovgivning osv. Jeg tror ikke, det forsvinder, bare fordi vi indretter os således, at der bliver tale om jævnbyrdige parter med suveræne kompetencer. Tværtimod tror jeg, at vi får frigivet ny og positiv energi, når mistilliden, der følger i kølvandet på den senkolonialistiske hjemmestyrelse, forsvinder.

Hvis det er mistillid til færingernes evne til at administrere egne forhold, der ligger til grund for den konservative tilgang til modernisering af forholdene, kan jeg oplyse, at det faktisk går ret godt. Væksten i økonomien har været ganske stor de senere år. BNP pr. indbygger ligger lige over det danske niveau. Vi var 25 pct. bagud for 17 år siden. Og det er sket, på trods af at Færøerne egenhændigt valgte at reducere det danske bloktilskud i 2001 med 30 pct. og fastfryse den resterende del på ca. 600 mio. kr. Den offentlige nettogæld er faldet markant og er væsentlig mindre end i de fleste europæiske lande. Husstandenes gæld er væsentlig lavere end i Danmark, og det offentlige sparer op i en strukturfond. Vi har nogle af de førende virksomheder i verden inden for opdræt og pelagisk fiskeri, og så sent som i går blev vores flyselskab kåret som den bedste leverandør af flytjenester til den danske charterbranche.

Politisk har vi gennemført flere væsentlige reformer de senere år, og man har forbedret forholdene for de lavestlønnede. Vi har også påtaget os et større ansvar med hjemtagning af person-, familie- og arveret og slider med at få en aftale på plads om overtagelse af udlændingeområdet og dele af luftfartsområdet. Og på trods af at der skal være valg inden for et år, har Færøernes landsstyre fremlagt et moderat forslag til finanslov, for selvfølgelig skal det offentlige holde igen i en økonomi, der boomer.

Vores økonomi hviler i høj grad på havets ressourcer og adgang til eksportmarkeder. Det kræver smidighed, handlekraft og hurtige tilpasninger i en global økonomi. Selvfølgelig må vi derfor indrette vores politiske handlefrihed derefter. Det handler om Færøernes fremtidige velfærd, og derfor må der gøres op med dogmer, der forhindrer en nødvendig udvikling.

Jeg anbefaler derfor statsministeren at tage sine politiske håndværksbriller på, når han skal mødes med lagmanden, og parkere de senkoloniale juridiske fortolkninger af grundlov og udenrigslov i Rigsarkivet. De er ganske enkelt ikke bæredygtige, og derfor kan vi ikke synge videre på dem. Og handler det om at give noget for noget, kan vi reducere bloktilskuddet og bringe vores pladser i Folketinget i spil. Tak.

Kl. 20:08

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Rasmus Nordqvist, Alternativet. Værsgo.

Kl. 20:08

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak. Man kan sige, at der i tirsdags, da statsministeren holdt tale, var to ting, jeg bed mærke i. Den ene ting var, at regeringen endelig har tænkt sig at gøre op med diesel- og benzinbiler, og den anden ting var så den her udtalelse om måden at se på udenrigspolitik på, når det gøres sammen med Grønland og Færøerne. Nu blev det af ordføreren omtalt som lidt blød tale fra magtens side, og det kan jeg sagtens forstå intentionerne i, men det var trods alt nye taktik, vi hørte. Kunne jeg ikke få sat lidt flere ord på det – for ordføreren var inde på at tale om sikkerhedspolitik, behovet for at samarbejde med andre end lige Danmark på det område – altså, hvilke tanker det er, man gør sig på det her område?

Kl. 20:09

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:09

Magni Arge (T):

Jeg synes, det er utrolig vigtigt, at hvis man skal etablere nogle fornuftige og fremadrettede samarbejder, skal der skabes tillid, og netop på det sikkerhedspolitiske område mangler der er tillid, fordi man mangler indsigt og man mangler viden om, hvad der egentlig sker på det her område, hvad det er for nogle aktiviteter, det er, hvordan man ser på Færøerne i en sikkerhedspolitisk situation. Jeg kan komme med et eksempel.

Her forleden, hvor der var kommet nogle krigsskibe ind på en færøsk fiskebanke ude på Islandsryggen – de begyndte pludselig at skyde med kanonerne og kaldte fiskeskibene op og bad dem om at sørge for at komme væk fra deres fiskesteder, fordi nu skulle der skydes med skarpt derude – var der ikke en eneste person på Færøerne, der vidste noget som helst om det her, og normalt bliver der advaret om det, inden der foregår sådan nogle øvelser. Det er sin sag. Jeg rettede så senere en forespørgsel til forsvarsministeren om, hvad det var, der foregik, hvem det var, der skød, hvem det var, der holdt de her øvelser, men jeg har ikke fået noget svar, for det danske forsvar vidste øjensynligt ikke, hvem det var, der var inde på færøsk territorium og skyde med skarpt, eller ville ikke fortælle, hvad det var for noget.

Den form for – hvad skal man sige – oplysning bliver vi nødt til at gøre noget ved, så vi har en forståelse for, hvad der foregår inde på vores eget territorium. Ellers kan vi ikke orientere os udenrigs- og sikkerhedsmæssigt politisk.

Kl. 20:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 20:10

Rasmus Nordqvist (ALT):

Det lyder også meget mystisk og voldsomt, må man sige. Men er det, som ordføreren efterspørger, måske så også en højere grad af

samarbejde – er det på regeringsniveau, er det på parlamentsniveau – på udenrigs- og sikkerhedspolitikområdet? Eller hvad skulle ligesom være formen for det fremtidige samarbejde?

Kl. 20:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:11

Magni Arge (T):

Hvis jeg skal være helt ærlig, må jeg sige, at når det kommer til det udenrigspolitiske felt, står vi med det fulde ansvar for handelspolitikken, for vi er ikke medlem af EU, og vi kan ikke få gavn af de aftaler, som Danmark har med EU. Derfor må vi lave vores egne handelsaftaler. Det er den ene side af sagen.

Den anden side af sagen er, at vi må forhandle med de lande, hvis territorium vi skal ind og fiske inden for, og vi skal i andre tilfælde forhandle med lande, hvor vi deles om fiskebestanden i internationale farvande. Det har vi også behov for at kunne forhandle på eget ansvar. I øjeblikket foregår det i en såkaldt DFG-pulje sammen med Grønland – og Danmark oveni – som gør det svært, hvis vi er uenige om sagerne. Vi har simpelt hen brug for suveræne rettigheder til at føre vores egne udenrigspolitiske og handelspolitiske forhandlinger, når vi har behov for det.

Der er så andre felter, hvor man sagtens kan samordne nogle ting, og det kunne være inden for det sikkerhedspolitiske område, f.eks. over for NATO, eller hvad det ellers måtte være, men det kræver, at man har indsigt, så man ved, hvad det er, man lægger ryg til.

Kl. 20:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Christian Juhl, Enhedslisten.

Kl. 20:12

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Jeg forstår godt ønsket om øget selvbestemmelsesret. Jeg har fulgt den der historie. Det er en mærkelig historie, og det kunne være rigtig fedt, hvis statsministeren eller andre kyndige personer kunne give en forklaring på, hvad pokker der egentlig sker, for det ville jo nærmest være en skandale, hvis det var i danske farvande, at sådan nogle ting skete – især hvis det var os venligtsindede magter, så ville vi da forvente, at man fik en besked.

Jeg vil gerne høre, om skridtene på vej til selvbestemmelsesret for Færøerne. Hvad er de næste skridt, hvis man nu erkender, at sikkerheds- og forsvarspolitik hører til i den kasse, der hedder, at her er vi selvstændige, og så bestemmer man selvfølgelig selv? Hvilke andre skridt ville der kunne tages på vej mod selvbestemmelsesret, for at færingerne ville synes, at det var en god og acceptabel proces?

Kl. 20:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:13

Magni Arge (T):

Nu ved alle nok, at det parti, jeg repræsenterer, går efter en fuld færøsk selvstændighed, så det skridt er egentlig meget nemt at tage, hvis man kan sige det sådan. Men hvis vi skal se på et mellemspil fra, hvor vi er nu og frem til det punkt, så vil jeg sige, at der er en række ting, som jeg synes burde være i spil. En af dem er, at al den myndighed, der er overdraget til Færøerne, skulle være uigenkaldelig, og det bør Danmark også skrive under på og sørge for at offentliggøre over for alle verdens nationer. Den anden er, at Færøerne fra flere statsministre har fået at vide, at vi vil respektere jeres beslutning, så det er ganske fint.

Men der er en stor forskel på det og så en pæn udtalelse fra statsministeren over for Færøerne, som er en del af det danske kongerige, om jeg så må sige, på nuværende tidspunkt, for så havner vi i en konfliktsituation, i nøjagtig samme situation, som Catalonien er havnet i over for Spanien. Hvis vi havner i en konfliktsituation, kan hele verden vælge at lukke øjnene og ørerne og sige: Det er et internt anliggende, vi kan overhovedet ikke forholde os til den her sag. Men ser vi på Ny Kaledonien som et tredje eksempel, som skal afholde en afstemning den 4. november om selvstændighed, så har de baseret den på et UN-charter fra 1946 om ekstern ret til selvbestemmelse, og det er noget lignende, vi har brug for.

Kl. 20:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Christian Juhl.

Kl. 20:14

Christian Juhl (EL):

Tak. Nu har vi jo ikke ligesom spanierne spærret folk inde, bare fordi de har forlangt selvstændighed, og det synes jeg da er en kvalitativ forskel. Én ting er, at vores udenrigsminister en gang imellem siger, at man lige skal passe på ikke at gå ud over grundlovens rammer og sådan nogle ting – det kan man jo diskutere – men jeg synes, at Catalonien jo er et helt særtilfælde, hvor man efter min mening reagerer ret aggressivt over for mennesker, der ønsker selvbestemmelse.

Men derfor synes jeg da, det er vigtigt at gå nogle skridt i den retning, og derfor synes jeg også, det vil være vigtigt, at Færøerne så prøver at formulere det og så prøver at bede regeringen om at være med til at tage de skridt, så vi kan få det på plads. For det er jo da en fordel for alle mennesker at få den selvbestemmelsesret, som man nu har lyst til at have.

Kl. 20:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:15

Magni Arge (T):

Tak. Jeg anerkender fuldt ud, at Spanien og Danmark ikke kan sammenlignes, men derfor undrer det mig også, at man ikke har reageret fra Danmarks side over for, hvordan Spanien har håndteret det her. For man er jo enige om fælles EU-værdier angående demokrati osv., og det kan undre mig, at man ikke gør det. Alle lande har forskellige situationer, og det er også derfor, vi lægger op til at have en konference om en uge på Færøerne, som handler om the right of self-determination in twenty-first century democracies, hvor vi har folk fra forskellige lande, som er ude i lignende situationer, og hvor vi hører, hvordan deres tilgang er, og hvordan de betragter situationen for at lære af hinanden.

Et andet skridt er selvfølgelig afvikling af bloktilskuddet, for når man ikke er afhængig af penge fra en anden stat, har man jo større råderum.

Kl. 20:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det fru Aaja Chemnitz Larsen.

Kl. 20:16

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for en fin tale. Tjóðveldi og hr. Magni Arge er jo også meget optaget af FN's verdensmål, som vi også er det i Inuit Ataqatigiit, og i Inuit Ataqatigiit mener vi også, at regeringen har et ansvar i forhold til Grønland omkring verdensmål 16, nemlig fred og retfærdige institutioner – hele justitsområdet og hele sikkerhedsområdet. Men vi har jo det primære ansvar derhjemme i Grønland og på Færøerne.

røerne – er der noget, vi kan gøre herfra som nordatlantiske mandat-er i forhold til at fremme FN's verdensmål?

Kl. 20:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:17

Magni Arge (T):

Jeg vil sige, at jeg føler mig lidt privilegeret over, at jeg som folketingsmedlem fik mulighed for at deltage i en konference i FN i juli måned sidste år, som gav mig en indføring i verdensmålene. Og jeg må sige, at jeg synes, det er en af de mest betydningsfulde dagsordener, der nogen sinde er blevet fremsat, i hvert fald i min levetid, og jeg vil meget gerne hjælpe til med at udbrede kendskabet til den og være med til opbygge en opbakning til den.

Det handler i bund og grund om, at vi alle sammen må flytte os over til en mere bæredygtig måde at agere på som borgere i verden, sådan at vi kan aflevere planeten til de næste generationer i en rimelig fornuftig stand, på samme vis som vi selv fik den. Men der ligger jo mange delmål i det her, og man kan samarbejde på forskellige felter.

Et af dem handler om målinger af, hvilken situation man er i i forhold til de forskellige mål, og hvad det så er for nogle mål, man har tænkt sig at sørge for at løfte, og hvordan man måler på det. Det har man arbejdet meget med i Danmark – så langt er vi ikke nået endnu på Færøerne, og det er man vistnok heller ikke i Grønland. Og så vil der være krydsfelter, som du nævnte, f.eks. i Grønland netop på det juridiske område, kan jeg forestille mig, hvor der vil være behov for at styrke dem, sådan at man samlet, både Grønland og Danmark, kan rapportere, at her er improvement.

Kl. 20:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ja tak! Taletiden blev overskredet.

Værsgo til fru Aaja Chemnitz Larsen.

Kl. 20:18

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Det andet spørgsmål handler om udenrigs- og sikkerhedspolitiske anliggender. Statsministeren var jo inde på det i sin åbningstale, og jeg kunne godt tænke mig at høre, om ordføreren vil sådan udfolde, hvor det er, ordføreren ser, at Færøerne f.eks. kunne spille en større udenrigspolitisk rolle. Og med det vil jeg egentlig også henlede noget opmærksomhed på sikkerheden og det forsvarspolitiske, for man kan sige, at cybersikkerhed jo er noget, vi taler om i Folketinget, men som vi måske ikke snakker så meget om i forhold til Grønland og Færøerne – måske skulle vi gøre det noget mere.

Tak.

Kl. 20:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:19

Magni Arge (T):

Hvis vi skal tage det sikkerhedspolitiske endnu en gang, kan vi også godt se på den beliggenhed, som vi har, lige midt ude i Nordatlanten, og de institutioner, vi har opbygget, med overvågning af skibsfart, der sejler til og fra Færøerne. Den search and rescue-tjeneste, som vi har på Færøerne, kunne jo sagtens udbygges til også at være en aktiv deltagelse i overvågningssystemer ude i vores del af verden og også i forbindelse med search and rescue i vores del af verden. Og vi kunne da sagtens også stille op med hjælp i forhold til at kunne komme til undsætning, hvor der er katastrofer eller brug for hjælp af en eller

anden art. Men det er alt sammen af mere defensiv karakter, for vi har simpelt hen intet offensivt militær i det hele taget på Færøerne og kommer nok aldrig til at få det heller.

Kl. 20:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til hr. Magni Arge. Der er ikke flere spørgsmål. Så skal vi have en ny ordfører, og det er hr. Sjúður Skaale, Javnaðarflokkurin. Værsgo.

Kl. 20:20

(Ordfører)

Sjúður Skaale (JF):

Vi kan kun se de ændringer, vi selv skaber, ved at se tilbage på vores liv. Derfor kan vi også kun se meningen i vores gerning ved at se tilbage, og jeg synes, at den sidste åbningsdebat, som jo er begyndelsen til en afslutning, er en fin lejlighed til lige det. Når jeg ser tilbage, må jeg sande C. S. Lewis' ord, når han siger: Er det ikke mærkeligt, hvordan fra dag til dag intet ændres, men når man så ser tilbage, ja, så er alt anderledes?

I politik kan der gå rigtig mange dage, uden at noget ændres. Men da jeg startede her i huset, talte jeg om underskuddet på de færøske finanser. Nu har vi et pænt overskud.

Noget af det, jeg beskæftigede mig mest med, var den store fraflytning fra Færøerne. Jeg lavede undersøgelser og talte med et utal af mennesker og tog sammen med andre gode kræfter skridt til initiativer og til en række tiltag, der skulle vende udviklingen, og der skete intet fra dag til dag. Men nu er den store fraflytning ændret til en endnu større tilflytning. Jeg lagde megen energi i at få grænsehindringer mellem Danmark og Færøerne fjernet. Det føltes, som om der ikke skete noget, men nu er mange af dem enten blødt op eller helt væk. Det er et eksempel på, at det går godt i rigsfællesskabet, og hvis vi vil forstå, hvorfor det går godt, må vi også kigge tilbage. Så kan vi se, at Færøerne har udviklet sig til et stadig mere selvstændigt samfund. Fra dag til anden er intet sket, men når vi ser tilbage, kan vi se, at alt er ændret.

På næsten alle områder har vi fået færøske ordninger, som vi selv betaler for. Det har styrket Færøerne politisk, økonomisk og identitetsmæssigt. Jeg plejer at drille min kære kollega Magni Arge med, at man tilbage i 1980'erne kunne høre ham rapportere fra Idrætsparken i København på færøsk i færøsk radio: Så er det Preben Elkjær, der lægger den over til Michael Laudrup, og han skyder, og der er mål, der er mål til Danmark, 3-1 til Danmark mod Sovjetunionen! Det var republikaneren på bageste række, der gjorde det. (*Munterhed*).

Sådan ændres alting. Er det ikke utroligt? Nu er vi selv med i international fodbold. Vores landshold vinder ikke helt så mange kampe som det danske, men der er fyldt stadion, når de spiller, for det er vores eget hold. Udviklingen er næsten uden undtagelse sket i god forståelse mellem parterne. Da vi for 2 måneder siden f.eks. overtog ansvaret for person-, familie- og arveretten, skete det så gnidningsløst, at ingen lagde mærke til det. Men det gjorde Færøerne lidt stærkere, og jo stærkere Færøerne bliver, jo mere jævnbyrdigt bliver fællesskabet med Danmark, og jo stærkere bliver det.

Men selvfølgelig kan det, at Færøerne står uden for EU, ikke andet end medføre, at vi nogle gange går i hver sin retning. I øjeblikket sælger Færøerne store mængder fisk til Rusland. At statsministeren ikke nævnte den elefant i rummet, kan jeg godt forstå, men det vil jeg gøre, selv om sagen er lidt delikat. Jeg ved også, at handlen potentielt kan give problemer for regeringen, og derfor vil jeg først kvittere for, at regeringen ikke har lagt noget pres på Færøerne, hvilket mange ellers gerne så at den gjorde.

I en debat på det sidste folkemøde på Bornholm kiggede den journalist, der var ordstyrer, direkte på mig og spurgte: Sig mig, Sjúður Skaale, hvordan kan man med god samvittighed bryde sanktioner, sælge ufattelige mængder fisk til Rusland, bygge sit vel-

færdssamfund på det og stadig væk se sig selv i spejlet om morgenen? To fremstående politikere var også med i debatten, og de var ikke meget mildere i mælet. Og vi har på det sidste også set samme tone i den offentlige debat i Danmark.

Men denne sag har mange facetter. Når Færøerne ikke er omfattet af russernes boykot af EU, er årsagen den såre enkle, at Færøerne ikke er med i EU, og EU-lande sælger altså alt muligt andet end de sanktionerede madvarer til Rusland. Også Danmark sælger alt det til russerne, som russerne vil købe af Danmark. Den danske eksport til Rusland er nominelt større end den færøske, og den er vokset med 10 pct. det sidste år. Derfor skal man være lidt påpasselig med at sætte sig på den alt for høje hest.

Kl. 20:25

Man må heller ikke glemme, at Rusland blev et marked for færøsk fisk, da EU i 2013 uretmæssigt sanktionerede Færøerne, og så er det ikke kun fra færøsk side, man siger, at handelen kan være med til at hindre, at konflikten mellem Vesten og Rusland breder sig nordpå. I omtalte debat på Bornholm var en seniorforsker fra Center for Militære Studier på KU også i panelet. Han sagde således om denne sag: Jeg tror på længere sigt, at vi har at gøre med det, som diplomater kalder constructive ambiguity, altså nyttifulde uenigheder. Og i relationen mellem Europa og Rusland er der fortsat et handelsforhold, og hvis vi på længere sigt skal ud af den ulykkelige konfliktssituation med russerne, er handel noget af det vigtigste, vi kan bygge det på. Derfor tror jeg, at det, der her foregår, er meget fornuftigt, for det er noget, man på længere sigt kan bygge noget andet på. Når alt det er sagt, skal jeg selvfølgelig også sige, at der sikkerhedspolitisk naturligvis ikke er nogen tvivl om, hvor Færøerne står, men ligesom Danmark forskellige steder i verden holder handel for sig og diplomati for sig, kan man også gøre det i dette tilfælde.

Da statsministeren i sin tale malede sit billede af Danmark, var der også en elefant i rummet, som blev forbigået. Den er så stor, at man i mange kredse i verden i dag ikke kan nævne Danmark, uden at folk kommer til at tænke på Danske Bank. Jeg vil ikke sige så meget om den konkrete sag, det er jeg ikke i stand til fagligt, men når jeg nu lagde ud med et C.S. Lewis-citat, må jeg bare konstatere, at der er undtagelser. Nogle gange, når man kigger tilbage, så er alt det samme.

I 1934 skrev Halldór Laxness således i sit store værk »Sjálftætt fólk« – på dansk »Frie Mænd«: Folk tror, at bankens milde favntag er i overensstemmelse med det yndige udseende, trygt og stærkt, men banken er nok tryggest ved de overmennesker, der har gode grunde til at skyldte en million. 6 år senere kom John Steinbecks »Vredens Druer« ud, og der finder vi denne lille dialog: Javel, råbte fæsterne, men jorden er vores. Vi har opmålt den, vi har dyrket den, vi er født på den, vi har dræbt på den, og vi er døde på den. Det er det, der gør en til ejer, og ikke et papir med tal på. Nej, der tager I fejl, banken er mere end mennesker. Det sker, at hver eneste mand i banken hader, hvad banken gør, men banken gør det alligevel. I må vide, at banken er mere end mennesker, den er rovdviret. Mennesker har skabt det, men de kan ikke styre det.

Sådan har man op til vore dage i kunsten beskrevet en parallel næsten fiktiv pengeverden, mest grotesk måske i »The Wolf of Wall Street« fra 2013. Sådan har vi oplevet denne verden i virkeligheden, fra Lehman Brothers over flere islandske banker til Danske Bank, og også på Færøerne har folk betalt en høj pris for en pengeverden, der blev blændet af skinnet fra det glitrende guld. Kapitalismen er god, men den skal være en hest, vi sidder på og selv styrer, ikke en hest, der skal have lov til at løbe lige derhen, hvor dens instinkter driver den. Eller for at bruge Steinbecks terminologi: Rovdyret må tæmmes. Det er man gået i gang med, det er regeringen gået i gang med, og held og lykke med det.

Til sidst vil jeg sige, at min kones faster var et godt menneske. Hun var en god ven af vores hus, og det var en fast tradition, at hun

bagte boller til vores børnefødselsdage. Ikke noget med at bage dem aftenen forinden. De blev æltet og sat i ovnen samme morgen, så de kunne serveres nybagte og varme til fødselsdagen. Hun gik pludselig og uventet bort en aften for knap 2 uger siden. Hun hed Edna. Næste morgen, søndag morgen, ringede min telefon, og en stemme sagde: Hej, det er Eydna, jeg har lige bagt boller, kommer I over og spiser? Det var min søster, hvis navn udtales på samme måde. Midt i chokket var det et smukt billede på livets kæde, der aldrig brydes. Edna bager ikke mere, men Eydna fortsætter med at bage.

Kl. 20:30

Det er muligt, at Lars Løkke Rasmussens regering de kommende måneder vil bage sine sidste politiske boller, men selv om nogle andre måske kommer til at stå i køkkenet i fremtiden, vil der blive bagt boller, som er næsten ens. For selv om man taler konflikterne op her i huset – konflikter er jo drivkraften i et demokratisk system – så er det i forhold til andre steder ikke konflikter, der præger det her hus, det er konsensus.

Hvis åbningstalen var et startskud til valgkampen, så bliver det ikke en kamp, hvor de to kandidater til posten som statsminister skyder efter hinanden fra hver sin skyttegrav. Det, vi så, var jo, at Venstres formand politisk forsøgte at lægge sig ovenpå Socialdemokratiets formand, og så minder det jo ikke så meget om en krig, som det minder om en parringsdans. Man er enige om, at man på valgdagen skal ligge oven på hinanden, men man er bare ikke helt enige om, hvem der skal ligge øverst. Men uanset hvem der ender ovenpå i denne ægteskabelige strid, så håber jeg, at mit partis forhold til begge parter forbliver lige så forbilledligt godt, som det har været hidtil.

Tak for ordet.

Kl. 20:31

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til hr. Sjúður Skaale. Der er korte bemærkninger, og den første kommer fra fru Karin Gaardsted, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 20:32

Karin Gaardsted (S):

Tak for det. Det er jo lidt svært at komme med et par kedelige spørgsmål her oven på den flotte tale. Men noget af det, som optager os, er jo kendskabet til hinandens lande inden for rigsfællesskabet. Det er ikke nogen ny sag, men jeg tager den op alligevel, for jeg synes faktisk, at det bliver ved med at være et problem.

Jeg har her igennem et stykke tid ledt efter en færøsk avis, som jeg kunne læse i. Jeg kan ikke finde nogen færøsk avis, der skriver noget som helst på dansk, så det er lidt svært for mig at følge med, ud over hvad jeg sådan kan få fra anden kilde. Jeg kunne godt tænke mig at høre ordførerens mening om, hvordan vi kan styrke den her formidling, også omkring de politiske sager, der sker oppe på Færøerne.

Kl. 20:33

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Værsgo.

Kl. 20:33

Sjúður Skaale (JF):

Tak for spørgsmålet. Det er en sag, som jeg har beskæftiget mig meget med. Der er jo indgået aftale med DR om, at de skal sætte et større fokus på rigsfællesskabet. Regeringen har bevilget en del penge til at styrke kendskabet til rigsfællesskabet i Danmark.

Når det gælder de færøske aviser eller nyhedsportaler, så er de jo skrevet til de færøske læsere. Det er nok svært for dem at være på dansk, ligesom det ville være svært at få Politiken på engelsk. Men det er en skam, at der ikke er danske nyhedsbureauer, som er aktive på Færøerne. I gamle dage var f.eks. Ritzau på Færøerne. Det er de ikke længere. Det er ærgerligt, det skal jeg indrømme. Jeg forstår, at

det ikke kun er her i landet, man siger, at det er svært. Overalt i verden siger man, at det er svært at få nyheder om Færøerne, for alt er på det her næsten hemmelige sprog, som kun kendes af 50.000 mennesker. Det er problematisk.

Kl. 20:34

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak. Fru Karin Gaardsted.

Kl. 20:34

Karin Gaardsted (S):

Det er jo en lille smule mindre problematisk i forhold til Grønland, fordi der er så mange grønlændere, som er dansksprogede, så der er aviserne på begge sprog. Nå, men vi fortsætter med arbejdet på at få det her udbredt.

Jeg kunne godt lige tænke mig at vide, hvad ordførerens bud er på de næste områder, som Færøerne skal hjemtage.

Kl. 20:34

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 20:34

Sjúrður Skaale (JF):

Mit parti har ikke en forfærdelig hast med at hjemtage så meget som muligt af ideologiske grunde. Vi mener, at når vi er klar til at hjemtage nogle ting, som kan hjemtages, uden at det mærkes for brugerne, så er vi klar. Når vi kan finansiere det og vi kan forvalte det på en ordentlig måde, så tager vi det hjem. Det er mere praktisk styret, end det er ideologisk styret.

Men det næste er vel udlændingeområdet, som nu forvaltes i både Thorshavn og i København, og det sker mange gange, at mennesker, der skal til Færøerne, falder ned imellem to stole. Hvem har nu ansvaret? Er det på Færøerne, eller ligger det i Danmark? Det er nogle gange svært at sige. Det er problematisk. Vi kunne godt tænke os at få mere klare kommandolinjer, når det gælder det område.

Kl. 20:35

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak. Så er det fru Karen Ellemann, Venstre.

Kl. 20:35

Karen Ellemann (V):

Tak til hr. Sjúrður Skaale for altid meget glimrende ordførertaler, det er en fornøjelse at lytte til dem. Jeg har blot et ganske enkelt spørgsmål – der bliver ikke noget opfølgende spørgsmål: Hvem agter hr. Sjúrður Skaale at pege på som Danmarks kommende statsminister, altså efter at der har været folketingsvalg i Danmark?

Kl. 20:35

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 20:35

Sjúrður Skaale (JF):

Nu er det sådan, at det er en tradition, at Javnaðarflokkurin peger på det danske socialdemokratis formand. Sådan er det. Som jeg har sagt mange gange, håber jeg ikke, at jeg bliver den afgørende stemme. Jeg håber ikke, at det, som næsten skete sidste gang, sker, altså at f.eks. den blå blok vinder valget i Danmark, men taber magten, fordi der kommer fire røde nordatlantiske mandater og overgiver magten til rød blok. Det kan ske, men jeg håber ikke, at det sker. Jeg synes, det er uheldigt, hvis det sker. Men vi må vælge side. Vi peger på en socialdemokratisk formand som statsminister. Det andet ville være næsten uanstændigt, altså at vi sætter vores stemme på auktion efter et valg. Det ville ikke være holdbart, så vi peger på en rød regering.

Kl. 20:36

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Okay, så er det hr. Magni Arge.

Kl. 20:36

Magni Arge (T):

Tak skal du have. Det er bare en henstilling til hr. Sjúrður Skaale. Hvis han er i gang med at skrive min biografi, må han altså ikke glemme at tage den 12. oktober 1990 med, hvor Færøerne spillede sin anden internationale landskamp mod Danmark i Idrætsparken. Det stod 1-1 i hele 18 minutter. Det var de mest underholdende 18 minutter, jeg nogen sinde har rapporteret fra. Der var 50.000 tilskue- re, og man kunne ikke høre en lyd. Hvad der skete bagefter er for så vidt ligegyldigt.

Kl. 20:37

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Hvad er svaret?

Kl. 20:37

Sjúrður Skaale (JF):

Jeg skal medgive hr. Magni Arge for at imødekomme ham, at han selvfølgelig har nogle ideologiske problemer, nemlig at han faktisk rapporterede fra det færøske landsholds kamp efter den kamp i Danmark, og han gjorde det med endnu mere og endnu større entusiasme, end dengang han rapporterede fra Danmarks kamp. Det skal siges.

Kl. 20:37

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Er der yderligere spørgsmål fra spørgeren? Nej. Så er det Aaja Chemnitz Larsen, IA. Værsgo.

Kl. 20:37

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for en fin ordførertale. Vi er enige om, at der skal være noget mere kendskab til rigsfællesskabet i Danmark, og der er jo blevet afsat nogle penge i finansloven. Jeg blev på et tidspunkt spurgt af et færøsk medie, om det ikke var en god idé, at vi i Grønland også kendte noget mere til Færøerne, og at Færøerne kendte noget mere til Grønland. Det synes jeg egentlig var ret tankevækkende, for jeg mener, at vi i virkeligheden godt kunne komme lidt tættere på hinanden, altså også Grønland og Færøerne. Jeg mener, at der er meget, som vi kan lære af hinanden.

Men jeg vil egentlig gerne stille et spørgsmål: Hvad mener ordføreren de her penge skal bruges til? Der er afsat omkring 40 mio. kr. til at styrke viden om rigsfællesskabet i Danmark, altså om Grønland og Færøerne, men der er også afsat nogle penge til kulturområdet. Hvad kunne de penge bruges til?

Kl. 20:38

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 20:38

Sjúrður Skaale (JF):

Når det gælder det at lære noget om hinanden, så er jeg fuldstændig enig. Sandheden er jo den, at der næppe findes to mere forskellige samfund på den her klode end Grønland og Færøerne, og derfor er der et stort behov for, at man har kendskab til hinanden. For mange gange sætter man det i samme bås, lægger det i samme skuffe, og det er jo helt forkert. Så det er der absolut behov for.

Når det gælder pengene, som er bevilget, vil jeg sige, at jeg jo helst vil have, at der blev lavet undervisningsmateriale om Grønland og Færøerne til brug i den danske skole, således at alle danske skole-

børn, som går 10 år i skole, i hvert fald har lidt om Grønland og lidt om Færøerne. Nu kan man gå 10 år i skole uden at læse en side om Færøerne. Det er ikke godt nok. På Færøerne bruger vi rigtig, rigtig mange penge på at lære alle børn dansk og om Danmark fra 4. klasse. Så det er uheldigt, at det slet ikke findes i den danske skole. Det er helt klart.

Kulturområdet har jeg ikke nogen klare tanker om lige nu.

Kl. 20:39

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Aaja Chemnitz Larsen, værsgo.

Kl. 20:39

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Vi skal i hvert fald nok være med til at komme med nogle bud på, hvad pengene kan bruges til. Der er jo lavet et borgerforslag, som netop vil sætte rigsfællesskabet på skoleskemaet i de danske skoler, og der er også lavet en undersøgelse – det skal i gang nu her til efteråret – blandt danske unge om, hvor meget de kender til rigsfællesskabet. Er det et arbejde, som I også støtter fra Javnaðarflokkurins side?

Kl. 20:39

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 20:39

Sjúrður Skaale (JF):

Ja, det er klart. Jeg har faktisk selv lavet sådan en undersøgelse for nogle år siden, hvor jeg undersøgte, hvor stor viden der er om hinanden. Det var lidt deprimerende læsning. Så jeg støtter helt klart op om, at man gør det. Men jeg sætter også pris på, at regeringen har prioriteret det her, og at man har sat penge af til det, og det med at man flager med det grønlandske og det færøske flag osv. Det er også noget, der sætter et fokus og kan vække interesse. Så jeg sætter pris på de skridt, som er taget af den regering, der sidder.

Kl. 20:40

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Med dette svar siger vi tak til hr. Sjúrður Skaale. Da der ikke er flere korte bemærkninger, er vi faktisk nået til, at jeg nu kan give ordet til statsministeren for en betydelig afsluttende bemærkning på 30 minutter, hvis der er behov for det. Værsgo til statsministeren.

Kl. 20:40

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg trækker det i hvert fald lige så længe, at folk, der gerne vil have mit job, kan nå frem til salen, inden jeg slutter af og åbner mulighed for spørgsmål. Jeg vil da gerne starte med at takke for debatten – undskyld min stemme, men jeg har desværre pådraget mig en forkølelse, men jeg håber, at det går endda. Det har været en lang debat. Den har været i næsten 12 timer, og tid er jo, som fru Mette Frederiksen påpegede, en lidt underlig størrelse. Jeg tænker ikke på det der med de 12 minutter, som forsvandt umiddelbart efter regeringsskiftet sidst, da man fuldt og helt skrev sig ind i VK-regeringens økonomiske politik, men jeg tænker på tiden som tid. Det er der jo skrevet digte om. Nu har mange af os i sagens natur i ugens løb tyet til Kim Larsen. Det gjorde jeg også selv i min tale i tirsdags, og fru Mette Frederiksen gjorde det her i dag. Men vi har også i år mistet en anden folkekær poet, et menneske, som vi også savner, nemlig Benny Andersen, og han skrev om tiden:

»Vi har 12 ure i huset/alligevel slår tiden ikke til./ Man går ud i sit køkken/henter kakaomælk til sin spinkle søn/men når man vender tilbage/er han blevet for gammel til kakaomælk ... Man må udnytte tiden, mens man har den.«

Det er jo en beskrivelse af tiden, som bare flyver af sted. I dag synes jeg også, at tiden bare er fløjet af sted. Jeg har nydt hvert et minut, nydt at være i selskab med gode kollegaer, som har holdt positive indlæg. Jeg har jo efterhånden været her i mange år, og det minder mig om en åbningsdebat i andet-tredje år inde i en valgperiode. Ved den første åbningsdebat er der stadig noget adrenalin i kroppen fra valgkampen. Der er noget, der skal ud. Ved den sidste plejer tingene at spidse til, men i det andet og tredje år plejer det at være roligt, og det er den følelse, jeg har i kroppen nu. Det vil jeg gerne takke for.

Jeg synes, det har været en interessant debat og en seriøs debat, men jo også en debat krydret med en vis portion humor og vid. Hr. Uffe Elbæk tog temaet op. Han sagde: Jeg kender mange i DF, der har god humor. Så er vi to, for det gør jeg også. Jeg kender sådan set mange i alle partierne, der har humor. Jeg synes f.eks., det var ret vittigt, at fru Christina Egelund drømmer om Poul Nyrup Rasmussen om natten, fordi han gik til valg på »Gang i 90'erne«. Det var jo en plan, der indeholdt skattelettelser. Det er sådan noget, som hr. Peter Hummelgaard Thomsen i dag får mareridt om, når han drømmer om udenrigsministeren, men sådan er der jo så meget. Jeg er stadig væk glad for, at vi i 2012, mens vi var i opposition, lavede en skatteaftale med den daværende regering, som gav substantielle topskattelettelser. Sådan er der så meget.

Fru Mette Abildgaard fik jo os alle sammen til at trække på smilebåndet, da hun gav os det her indblik i egen graviditet. Den falder i forskellige faser, måtte jeg forstå. Ja, det starter med undfangelsen. Og jeg noterede mig, at fru Mette Abildgaard på et tidspunkt om den her navnekonkurrence sagde: Jeg har mødt mange spændende mennesker, men jeg kan ikke huske navnene på dem. Men jeg er nu ret sikker på, at i forhold til det der med graviditeten er der fuldstændig styr på det. Men det, der fik mig til at trække på smilebåndet, var, da hun refererede hr. Pelle Dragsted for en strategi om at ville »avle sig til socialisme«. Jeg kan bare sige, at med tre børn har jeg selv gjort alt, hvad jeg kan, for at trække udviklingen den anden vej.

Men det, der overraskede mig mest i den her sammenhæng, var faktisk, da fru Pernille Skipper ville have hr. Kristian Thulesen Dahl ned på knæ. Jeg tror, det var noget med mikrofonen, men det var alligevel ned på knæ. Det havde jeg ikke lige set komme.

Hvem der så i øvrigt i sådan politisk forstand har gjort knæfald for hinanden i oppositionen – ud over at jeg ved, at nogle har gjort det direkte og på det mere personlige plan, og det vil jeg gerne ønske fru Mette Frederiksen tillykke med – ved jeg jo ikke. Men nogle må have gjort det, for det er jo simpelt hen lykkedes for oppositionen i dag at fremsætte et fælles forslag til vedtagelse. Tillykke med det. Det lykkes jo, når man laver statistik på det, cirka hver anden gang ved åbnings- og afslutningsdebatter, og i dag lykkedes det så. Så tillykke med det. Jeg kan så forstå på Morten Østergaard, at det gemmer i sig, at man nu noget nær er blevet enige om udlændingepolitikken. Det bliver jo så interessant at se, om det er Socialdemokratiet, der er blevet enig med Enhedslisten, Alternativet og Det Radikale Venstre, eller om det forholder sig omvendt. Jeg ved ikke, om vi med tiden får et svar.

Kl. 20:45

Til gengæld glæder jeg mig over, at vi i regeringen og vores parlamentariske grundlag, uden at gøre unødigt knæfald over for hinanden, jo har kunnet enes om en fælles vedtagelse, også i år, og det er der sådan set ikke noget overraskende i, og i den forstand er det jo ikke kun Dansk Folkeparti, der er et kedeligt parti. En kedelig regering og et kedeligt flertal kan man regne med. Sådan er det hver gang til åbningsdebatter, til afslutningsdebatter, og sådan er det også i år. Så jeg vil gerne sige tak til hr. Kristian Thulesen Dahl og Dansk Folkeparti for et solidt og konstruktivt samarbejde. For vi har sådan set nået meget sammen, og vi skal nå endnu mere sammen.

Det er også derfor, at vores vedtagelse jo handler om, at vi har skabt i titusindvis af nye jobs. Der skal skabes endnu flere. Vi har givet tusindvis af mennesker mulighed for at flytte sig fra overførselsindkomst og ind på arbejdsmarkedet, et kæmpe socialpolitisk fremskridt, og de skal have følgeskab af flere. Vi har trukket fremgangen i alle landsdele, skabt et Danmark i bedre balance, flyttet og er i gang med at flytte 8.000 statslige arbejdspladser. Det står lidt i kontrast til det, der var bevægelsen under den sidste regering, hvor der netto blev flyttet ni – altså ni – ind i København; så det er jo først noget senere, at den her interesse og det engagement er dukket op. Men der skal tages flere initiativer for at sikre et Danmark i bedre balance. Det er en vigtig dagsorden. Og det følger jo op på det, vi har gjort, om planlov, om landbrugspakke, om billigere færgebilletter og andet, der har sikret, at vi nu har beskæftigelsesfremgang i 98 kommuner, og at vi, som hr. Kristian Thulesen Dahl også var inde på, altså for første gang, jo i virkeligheden nok i flere generationer, har oplevet, at befolkningskurverne er knækket på de små øer. Vi har forbedret velfærden, og nu skal vi styrke den nære velfærd endnu mere gennem en sundhedsreform med omsorg, tryghed og samling for patienterne i fremtiden. Vi skal sikre et bedre klima, et bedre miljø for de kommende generationer.

Vi har også gennemført helt nødvendige stramninger af udlændingepolitikken, og nu skal vi holde fast og komme videre. Antallet af asylansøgere var sidste år det laveste siden 2008, og det er ikke nogen naturlov, og det skyldes ikke kun europæiske beslutninger, for vi har også flyttet os fra at være – efter min hukommelse – 5. mest populære asyldestination i Europa til nu at ligge på en 16. plads. Så det er ikke kun europæiske beslutninger, det er danske beslutninger. Vi har med rettidig omhu grebet ind og strammet op, og tilstrømningen er nu på et niveau, der kan håndteres, og det ønsker vi at fastholde. Danmark skal være kendt for, at der stilles høje krav til de flygtninge, der kommer hertil. Antallet betyder noget. Det har jeg så også noteret mig står i rød bloks vedtagelse: at antallet af flygtninge er af betydning for integrationen. Antallet betyder noget. Nu må vi så teste, om man mener det alvorligt, og hvad det egentlig er for et antal, man tænker på.

For sandheden er jo den, at selv om vi nu har fået antallet af nyttilkomne ned og under kontrol, har vi stadig store udfordringer, som er bygget op gennem en meget lang årrække. Og det er også baggrunden for, at integrationsministeren i dag har meddelt, at Danmark ikke modtager kvoteflygtninge i år. Det er sådan set ikke, fordi vi egentlig ikke ønskede det, for ideelt set ønsker vi jo at få en situation, hvor vi har så meget kontrol over alting, at de flygtninge, der kommer, er nogle, vi selv inviterer ind på kvote.

Derfor vil jeg gerne i aften gøre lidt ud af et tema, som hr. Kristian Thulesen Dahl jo rejste, og som jo også er afspejlet i forslaget til vedtagelse, nemlig det her spørgsmål om midlertidighed. Det lyder jo logisk. Jeg tror også, det lyder intuitivt rigtigt, og jeg tror egentlig, at det er sådan, de fleste tænker over flygtningebegrebet i sin kerne. Man flygter fra noget, man får husly, det, man flygter fra, forandres, man vender tilbage, man bygger op. Det lyder logisk, det lyder ukompliceret. Det er alt andet end ukompliceret. Det er i hvert fald ikke situationen i Danmark, må vi sige helt åbent.

Siden 1997 og frem til sådan cirka sidste år, altså i de sidste 20 år, har vi modtaget 105.000 flygtninge og familiesammenførte af flygtninge til Danmark – 105.000. Af de 105.000 er 95.000 stadig i Danmark her den 1. januar 2018, og det betyder altså, at selv om det måske lyder logisk, er situationen den, at ni ud af ti flygtninge ender op med at være her permanent, og det duer ikke i længden af mange forskellige grunde.

Kl. 20:51

Det handler om noget moralsk, nemlig at hvis man flygter og endda har mulighed for at flygte så langt, som det er at flygte til Danmark i forhold til krigszoner, har man sådan set også et individu-

elt ansvar for at vende tilbage og tage ansvaret på sig og bygge op. Det handler også om befolkningens accept af at hjælpe, for jeg er helt sikker på, at danskerne – flere har også lavet den her reference til oktober 1943 – er et generøst folkefærd, der gerne vil hjælpe mennesker i nød. Men det hviler jo så også på den præmis, der hedder, at det er mennesker i nød, og at det er en midlertidig ting.

Så jeg er helt enig i – som det er udtrykt i vedtagelsen, og som hr. Kristian Thulesen Dahl også har anmeldt det – at vi er nødt til at tage den her diskussion mere alvorligt og sikre, at vi rent faktisk også har et regelsæt og en administration, der sikrer, at midlertidigt er midlertidigt. Det rummer i hvert fald i udgangspunktet et smerteligt dilemma, for jeg har to sådan helt grundlæggende synspunkter, som kæmper med hinanden, og vi skal se, om vi kan finde en form, der gør, at de kan forenes.

Det ene synspunkt er det, jeg lige har givet udtryk for, nemlig at man kommer hertil som krigsflygtning. Så skal man mødes med en forventning om, at det er det, man er, og at huslyet er midlertidigt. Man skal hjem igen. Det skylder man det land, man kommer fra. Når der er fred, skal man rejse hjem og hjælpe til med genopbygningen, sådan må det være.

Det andet synspunkt, som jeg føler lige så stærkt for, er, at mens man er her, skal man forsørge sig selv, hvis man kan, for alternativet er jo ellers, at det skal danske skatteydere gøre. Mens man er her, skal man vedligeholde og gerne egentlig også udbygge sine kompetencer og være en aktiv del af vores samfund, så man også er rustet til at tage den opgave på sig at vende hjem.

Det er jo to stærke synspunkter: Midlertidigt er midlertidigt, og man skal forsørge sig selv. Den store udfordring og den cirkulære kvadratur, som vi i hvert fald til dato ikke har håndteret, eller den gordiske knude, vi ikke har fået hugget over, er jo, hvordan man forer det her. For der er jo i hvert fald skabt et billede af, at præcis det forhold, at man deltager, og at man arbejder, forstærker ens tilknytning til Danmark i en sådan forstand, at man oparbejder retten til permanent ophold. Det skal vi drøfte, for jeg forstår sådan set godt det synspunkt, som jeg nu lægger i munden på Dansk Folkeparti, men som jeg egentlig også hører andre dele, nemlig at midlertidigt er midlertidigt.

Når jeg lytter til hr. Kristian Thulesen Dahl og reservationerne om integrationsgrunduddannelsen, reservationerne over for flygtninges integration på arbejdsmarkedet, muligheden for at man uddanner sig, så hører jeg jo, at det bunder i præcis dette, nemlig at hvert skridt i den retning, man tager, kan forringe muligheden for, at man kommer hjem igen. Og hvis det bunder i det, er det jo en reel bekymring. Det, der nu bliver vores politiske opgave, og som jeg gerne vil invitere til, er jo at tage den udfordring op og formulere en politik, der forener de her to synspunkter. Det er ikke let. Det betyder med sikkerhed, at vi kommer til at træffe svære valg. Det betyder med sikkerhed, at vi kommer til at gøre op med mange års politik, for hvis det var så enkelt, ville vi jo ikke have ni ud af ti, der de facto bare bliver her.

Jeg mener grundlæggende, at vi skal gøre tre ting. For det første skal vi jo sætte endnu mere kraft ind i arbejdet med hjemsendelser. Det er allerede i gang. Vi har et godt samarbejde med Afghanistan. Hvis ikke jeg husker meget forkert, har vi nu det laveste antal afghanere siddende i udsendelsesposition, vi har haft i mange år. Jeg tror, at vi har sendt 47 hjem i år. Vi sender folk hjem, afghanere, syrere, somaliere, men vi skal gøre mere. Det er en ting.

Det andet er, at vi er nødt til at finde juridiske veje til at sikre, at det, at man arbejder, mens man er her, ikke i sig selv betyder noget afgørende for vurderingen af tilknytningen til Danmark.

Det tredje er, at man skal tjene sine egne penge, mens man er her, uanset om det er i kort eller lang tid. Det skal vi dykke ned i.

Vi aftalte jo allerede sidste år op til jul med Dansk Folkeparti, at det her var en problemstilling, som vi skulle dyrke. Vi kom ikke i

mål, men det er nogle drøftelser, der nu skal genoptages, og jeg ser frem til at drøfte det i første række med Dansk Folkeparti. Jeg vil bare sige til Dansk Folkeparti her i aften, at det ikke bliver let, for det bliver et arbejde, der både omfatter konventioner – hvor tæt på dem kan man komme? – vores egen lovgivning, hele det administrative setup, vi har sat op. Men det rækker bare ikke ved, at problemstillingen er vigtig og reel.

Kl. 20:56

I næste uge har vi sættemøder om finansloven, og jeg forventer, at spørgsmålet bliver drøftet allerede her. Jeg synes, det er sundt fornuft, jeg synes, det er det moralsk rigtige, og det er det helt nødvendige at gøre, hvis vi skal gøre op med mange års fejlslagen politik. Så vil jeg lægge noget til oven i det – og det bliver jeg måske så ikke enig med hr. Kristian Thulesen Dahl om – nemlig at for mig er det også en helt afgørende nøgle for, at vi får et lidt mere nuanceret syn på det med udlændinge. I min optik er der kæmpe forskel på en spontan krigsflygtning eller en ulovlig migrant, som søger til Danmark, og som vi har svært ved at få til at rejse hjem igen, og så den dygtige canadier eller inder eller kineser, eller hvem det nu måtte være, vi inviterer midlertidigt ind på det danske arbejdsmarked for at udfylde en jobfunktion på et opholdsgrundlag, der falder bort, i samme øjeblik man ikke har det arbejde mere. Kæmpe forskel. Jeg bilder mig lidt ind, at jo mere vi kan få kontrol over hele det her spørgsmål om asyltilstrømning og midlertidighed, jo mere åbenhed kan vi også få i den anden diskussion.

Jeg står ikke og siger, at vi har løst alle problemerne, for der er stadig en risiko for, at der går hul på EU's ydre grænse igen, men jeg vil bare stilfærdigt sige, at vi har bragt tallet ned til det laveste i 9 år. Og går man dybere ind i tallene, vil man se, at de i virkeligheden er faldet mere, for når vi opgør antallet af asylansøgere, kigger vi ikke kun på dem, der står nede ved Padborg og banker på, så kigger vi også på dem, der er i Danmark på et andet opholdsgrundlag og søger asyl, og det kan f.eks. være en person, der er kommet ind gennem familiesammenføring, og hvor det måske knager i ægteskabet, eller hvad ved jeg, og så vil man gerne søge sit eget opholdsgrundlag. Og hvis man ser på den andel af dem, der søger asyl, som altså søger det med det her afsæt, at de er her i forvejen på et lovligt opholdsgrundlag, vil man se, at det er en andel, der er stigende, og som i år efter min bedste hukommelse udgør 28 pct. Så 28 pct. af de 2.500, der har søgt asyl i år, var her i forvejen på et lovligt opholdsgrundlag. Så antallet, der kommer ind over grænsen, er lavt, som det sjældent er set før. Det skal holdes under kontrol, og nu skal indsatsen drejes imod, at vi sikrer, at midlertidighed bliver midlertidig, og at vi sikrer, at folk tjener deres egne penge imens. Lad det være det om det.

Men der er jo den sammenhæng til den anden debat, der også har været her i dag, i forskellige afskygninger omkring velfærd, at hvis ikke vi har de her ting under kontrol, forringer vi vores muligheder for at udvikle vores velfærdssamfund. Og det er der, når jeg lytter til debatten, lidt forskellig appetit på, altså hvilke forbrugspromillemål-sætninger man skal have og den slags ting, men jeg hører ikke nogen afgørende uoverensstemmelse. Der er jo en stærk dansk konsensus om, at vi godt kan lide det danske velfærdssamfund. Og det er med god grund, for jeg er enig med fru Pia Olsen Dyhr i, at det er et godt samfund, og det skal vi tale op. Det synes jeg godt man kan tillade sig at være stolt af, også selv om man godt ved, og det ved jeg godt, at der er sygeplejersker, som løber hurtigt. Jeg ved også godt, at der er ældre, der ikke får den omsorg, de har brug for, og jeg ved også godt, at der er unge sårbare, som venter for længe på rette hjælp. Det er der nu, og det var der for et år siden, og det var der også under den sidste regering, og det vil der også være under den næste regering. Det bliver aldrig perfekt, men det er sådan set ret godt.

Hvis vi skal være ærlige over for hinanden, må jeg sige, at når hr. Jacob Mark siger, at alle børn oplever, at der ikke er tid nok til dem, så synes jeg godt nok, at det er noget af en påstand, og det matcher

ikke mit eget billede af danske børn, altså at alle børn oplever, at der ikke er tid nok til dem. Mit billede, og det støttes faktisk også af fakta, er, at langt de fleste danske børn trives godt. Men vi er jo i Danmark, så vi skal have endnu højere ambitioner, og det har vi for børnene, for de ældre, for de udsatte, for hele kernevelfærden, og det er sådan set også min ambition, at vi skal skabe mere sammenhæng, mere nærhed, mere omsorg, og det skal vi ikke ved at rive ned, men ved at bygge op oven på de resultater, vi allerede har opnået, som jo f.eks. er milliardinvesteringer i sygehusene, samlingen af specialerne, klare patientrettigheder, det forhold, at hvor man før opererede for lungecancer på omkring 70-80 forskellige adresser, så gør man det nu på omkring et dusin, men med langt højere kvalitet i behandlingen. Alt det står jeg ved, og så tror jeg endda, at man kan kalde det fremskridt.

Kl. 21:01

Nu synes jeg, tiden er kommet, hvor vi skal bygge oven på det med en ny sundhedsreform, hvor vi skaber sammenhæng, nærhed og tryghed for mennesket, patienten og borgeren – fremskridt skridt for skridt.

Et godt eksempel på det er jo lægehelikopterne. Nu efterspurgte fru Mette Frederiksen jo den præcise datering af de lægehelikoptere, der hænger rundt omkring i bybilledet, og der kan jeg da så oplyse, at det er en Eurocopter EC135 fra Airbus, produceret i 2013 og 2014. Og det er jo rigtigt, at da var jeg ikke i regering, men til gengæld var det min sundhedsminister Bertel Haarder, som i sin tid var med til at beslutte at få og indvie de første lægehelikoptere. Det skete i 2010. Men det kan være, at man overså det, for det var den 1. maj, og der har I sikkert været i Fælledparken (*munterhed*) – men det var dér, det skete.

Så kan man jo godt slås om det, men hvis man nu løfter sig lidt op i helikopteren og ser det hele derfra, så er historien om lægehelikopterne jo i virkeligheden også historien om et af de mange eksempler, der viser, at vi i fællesskab forbedrer trygheden for borgerne. Det er et fremskridt, og det er det, der har ført til, at vi i dag altså har 75 mia. kr. mere i faste kroner rensat for inflation, end vi havde i 2001. Det er en investering, vi har foretaget sammen under skiftende regeringer, idet de fleste af dem jo dog har haft en statsminister fra Venstre, men alligevel. 75 mia. kr. ekstra, det vil jeg også tillade mig at kalde et fremskridt.

Jeg ved godt, at man måske ikke er så meget for tal, men jeg synes alligevel, at når talkrigen har kørt og man har tweetet løs om et svar fra Finansministeriet, så hører det vel lige med til historien, at fra 2011 til 2015, da man sidst var i regering, aftalte man med kommunerne – da aftalte man med kommunerne – at deres serviceramme skulle sættes ned med 3,5 mia. kr. Brug 3,5 mia. kr. mindre! Det sagde den daværende regering til kommunerne. Siden regeringsskiftet har vi sagt det modsatte: Brug nogle flere penge, brug 2 mia. kr. mere! Jeg synes, det er et fremskridt.

Når det så kan lade sig gøre, er det jo, fordi vi grundlæggende har en sund økonomi, der hviler på solide reformer. Fru Mette Frederiksen var også inde på det. Jeg tror, fru Mette Frederiksen sagde, at nogle har vi været enige om, nogle har vi ikke været enige om. Jeg har været enig i dem alle: efterlønsreformen, dagpengereformen, kontanthjælpsreformen m.v., som jo altså har gjort, at vi i dag kan holde liv i opsvinget, fordi vi har et arbejdsudbud, som vi skabte dengang.

Det er rigtigt, at til en start var vi ikke enige, men jeg er da glad for, at fru Mette Frederiksen overhovedet ikke rystede på hånden, da hun som en af sine første ministergerninger tilbage i 2011 skrev under på det lovforslag, som min daværende regering havde vedtaget sammen med Det Radikale Venstre og Dansk Folkeparti, og som er en af hovedgrundene til, at vi har en sund offentlig økonomi. Det er jeg godt tilfreds med, ligesom jeg også er tilfreds med, at den daværende regering skrev ind i sit regeringsgrundlag, at man ville videre-

føre VK-regeringens økonomiske politik i sin hele. Det kan man godt være tilfreds med. Det var muligvis skidt for Socialdemokratiets troværdighed, men det var godt for Danmark.

Tak for en god debat, også til repræsentanterne for Nordatlanten, som så ikke kunne være her allesammen. Fru Aleqa Hammond har ikke haft mulighed for at være her i dag. Hun har sendt mig et brev, hvori hun bl.a. hilser de danske investeringer i Grønland velkommen. Det vil jeg gerne kvittere for, og jeg vil også gerne kvittere over for fru Aaja Chemnitz Larsen for de positive tilkendegivelser om præcis samme emne og i øvrigt det engagement, der er, og den dialog, vi har.

Også tak til hr. Magni Arge. Jeg er meget glad for, at jeg er blevet betrygget i, at jeg godt kan tage til Færøerne i morgen uden at frygte, hvordan jeg bliver modtaget, når jeg ankommer. Det står så i skærende kontrast til de fem lam, jeg skal op og slagte – de frygter min ankomst. Aldrig har de set så glad en amatør, men det kommer til at gå dem ilde (*munterhed*).

Tak til hr. Magni Arge og hr. Sjúrdur Skaale. Vi har en debat, vi skal tage med hinanden, som vi ikke kan gøre detaljeret færdig her i aften. Men som begge vores færøske medlemmer var inde på – og sådan set også fru Aaja Chemnitz Larsen – er der nemlig spørgsmålet om, hvordan vi sikrer, at Færøerne og Grønland respektive får en egen stemme, en klarere stemme i udenrigspolitiske anliggender.

Kl. 21:06

Det er en debat, jeg er åben for, når den foretages på et oplyst grundlag, og derfor har jeg aftalt på rigsmødet allerede sidste sommer på Christiansø, at der skulle sættes gang i et arbejde, som jeg håber hen over efteråret kan danne grundlaget for, at vi får netop sådan en diskussion om, hvordan vi med respekt for grundlovens bestemmelser og DFG-ordningen kan imødekomme, hvad jeg opfatter som legitime grønlandske og færøske interesser om at have egen identitet og maksimal egen stemme i udenrigspolitiske anliggender.

Derfor vil jeg også sige i forhold til den hændelse, som hr. Magni Arge kort refererede til, at jeg ved, at forsvarsministeren har rakt ud efter den person, der har ansvaret for udenrigsanliggender i det færøske landsstyre med henblik på en meget konkret dialog om den hændelse, der fandt sted for nylig.

Så har det jo været et andet gennemgående træk her i dag, at vi alle sammen har mødt mennesker, altså bortset fra den konservative ordfører, der har mødt så mange spændende mennesker, at man ikke kan huske navnet på dem, og det var jo med referencer, og det synes jeg har været fint at lytte til og et vidnesbyrd om, at vi jo ikke altid sidder muret inde her bag de tykke mure.

Hr. Kristian Thulesen Dahl har mødt Jesper. Fru Britt Bager har mødt så mange, at hun ikke længere kan huske, hvem der er Benny Engelbrecht, og hvem der er Morten Bødskov, men der er sendt en fin brugervejledning ud, kan jeg se, på de sociale medier, så den fejl kommer aldrig til at ske igen. Fru Pernille Skipper har fået et brev fra Karina, og sådan har vi alle sammen mødt nogle.

Jeg har også mødt nogle, og det kunne jeg godt lige have lyst til at dele med jer her til sidst, for den anden dag havde jeg besøg af en børneflokk på kontoret, bl.a. Louis og Simon og Lea, tre skoleelever, og vi diskuterede klimaforandringer, som jo er et alvorligt emne, men det var alligevel en god dag på kontoret, fordi der var et kæmpe engagement. Den lille Louis siger på et tidspunkt, at hvis vi ikke passer godt nok på jorden lige nu, skal vi hurtigt finde en ny jord, hvortil Simon replicerede: Ja, men det kan jo være, at de ikke gider have os boende. Så tænker jeg bare, at måske skulle man lytte lidt til børnene, fordi vi står i hvert fald med en stor opgave og vores tids største udfordring, og det kan godt være, at de ord, de sætter på det, er lidt upræcise, men det er jo dem, det handler om.

Så vi står med en kæmpe opgave, som ikke desto mindre er nødvendig at løse, og derfor vil jeg også gerne kvittere for, hvad jeg oplever som en ret bred opbakning til de ambitioner, jeg meldte ud i

forgårs, om oven på en fælles målsætning om at gøre sig fri af fossile brændstoffer i 2050 da at sige: ingen benzin- og dieslbiler i 2030 og kun nulemissionsbiler i 2035.

Det er godt med bred opbakning, fordi det er en kæmpe udfordring. Den kan man jo dimensionere på mange måder, men bare et tal, man kan trække frem, er jo, at vi i dag har samlede indtægter fra registrerings-, ejer-, brændstofs- og andre bilrelaterede afgifter på 50 mia. kr. – 50 mia. kr. – om året. Nu vokser der så den her fælles ambition om, at det skal vi af med, altså væk med det, væk med alle de der biler, men med det ryger der altså også lige 50 mia. kr., som jo sætter al den debat, der har været i dag, om, hvem kan bruge hvilken ting, og hvor mange kroner der skal findes til en sygeplejerske eller fem, i perspektiv. For at sige det på dansk: Det er et kæmpe hul i kassen.

Så jeg vil bare sige tak for den store opbakning, der er til målsætningen, fordi den får vi brug for, når vi i de kommende år skal indfri den og finde en måde at gøre det på, hvor det ikke bare bliver miljømæssigt bæredygtigt, men altså, hvor velfærdssamfundet også fortsat hænger sammen. Så tak for den opbakning fra fru Mette Frederiksen, side, fra hr. Morten Østergaards side, fra andres side, fra hr. Uffe Elbæks side, hvor jeg fornemmer, at begejstringen er så stor, at man måske ligefrem overvejer at tage et kørekort, hvis vi kan drage omsorg for, at det er en elbil, man kommer til at sidde i. Tak for de mange positive tilkendegivelser, og tak i øvrigt for stort engagement. Jeg glæder mig til samarbejdet.

Folketingsåret gik jo officielt i gang for 2 dage siden. Regeringen har måske tyvstartet lidt med et udspil eller to eller seks; der kommer flere klimaudspil i næste uge. Vi har rigtig mange vigtige opgaver på programmet. Vi skal videre, vi skal skabe endnu større fremskridt. Jeg er jo optimist af natur og synes heller ikke, at det er svært at holde sig i højt humør efter aftenens debat, for det går jo godt i Danmark. Det går faktisk ret godt. Og så er der det med tiden, den flyver af sted. Så hvis jeg bare lige må slutte af med endnu et lille tidsbillede fra Benny Andersen. Han skriver et sted:

»Ens datter kommer hjem fra skole/går ud for at hinke/kommer ind lidt efter/og spør om man vil passe den lille/mens hun og manden går i teatret/og mens de er i teatret/rykker den lille med noget besvær/op i 3. G.«

Man må udnytte tiden, mens man har den, og derfor håber jeg også, at Folketinget er indstillet på, at vi nu udnytter tiden frem til folketingsvalget, som jo kommer den 17. juni næste år som det seneste, på at få løftet en stor, fælles, vigtig politisk dagsorden. Tak skal I have.

Kl. 21:12

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til statsministeren, som jo faktisk næsten ramte tiden præcist.

Nu skal jeg så introducere en ny regel her i Tinget, nemlig at ordførerne jo har dobbelt taletid her til spørgsmålene. Det vil sige, at man faktisk har 2 minutter i første omgang og 1 minut senere. Og det er en ændring; det er sådan set en fordobling. Men jeg tror, det næsten er det, I plejer at bruge. (*Munterhed*). Så det er måske til at have med at gøre. Nu afprøver vi systemet.

Værsgo til fru Mette Frederiksen.

Kl. 21:13

Mette Frederiksen (S):

Jeg tror faktisk, vi sidder og kigger lidt på hinanden; jeg var i hvert fald ikke bekendt med den regelændring. Men lidt ekstra tid skal nok gøre godt. (*Statsministeren* (Lars Løkke Rasmussen): En kodificering af gældende regelsæt, må man forstå). Tak til statsministeren for replikken.

Jeg har jo valgt i dag at bruge den taletid, jeg er blevet tildelt, til primært at tale om velfærd. Jeg er egentlig ikke så bekymret for den talrig, som statsministeren altid vil forsøge at starte, heller ikke an-

noncerne, og 75 mia. kr. den ene vej og 75 mia. kr. den anden vej. For jeg er egentlig helt overbevist om, at virkeligheden er det bedste vidne, vi har. Og ja, det danske velfærdssamfund er jo relativt set, i sammenligning med de fleste andre lande, et fuldstændig fantastisk samfund, men hver eneste dag træffer vi jo politiske valg, der gør, at vi styrker eller svækker det. Og lige meget hvordan man vender og drejer det, er det sådan, at hvis man bruger pengene på skattelettelser og alt, hvad dertil hører, så er der færre penge at bruge til kræftbehandling; så er der færre penge at bruge til de børn, som jeg egentlig tror hr. Jacob Mark er optaget af, nemlig dem, der er allermest udsat og har behov for mere voksenkontakt; så er der færre penge til vores mest psykisk sårbare; så er der færre penge til de ældre mennesker, der – lang tid før både statsministeren og jeg overhovedet blev født – gik i gang med at bygge det her samfund op, har været en aktiv del af vores arbejdsmarked og givet deres bidrag, og som nu efter et langt liv har behov for fællesskabets hjælp og oplever, at der ikke er tid nok.

Det er derfor, jeg taler om velfærd. Og når vi ikke vælger at bruge det råderum, der er, på skattelettelser, så *har* vi råd til at ansætte flere sygeplejersker, så *har* vi råd til at prioritere de unges uddannelse – i stedet for år efter år at skære ned på det, der er det allerallervigtigste, nemlig vores børn og unges muligheder for at dygtiggøre sig.

Så har jeg et spørgsmål. Den regering, vi har i dag, har jo adskillige omgange talt om og ønsket at forringe pensionsvilkårene i Danmark og også bedt de nedslidte danske lønmodtagere om at arbejde længere. Effektivt, klogt og godt har vi forhindret det, men jeg synes, at spørgsmålet i dag må være, om det egentlig ikke stadig væk er regeringens politik. Er det stadig statsministerens politik, og er det stadig statsministerens holdning og ønske, at danskerne skal arbejde længere, altså at pensionsalderen skal ændres?

Kl. 21:16

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Statsministeren.

Kl. 21:16

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

I virkeligheden er der vel to spørgsmål i det, når der bliver spurgt, om det er min holdning og mit ønske, at danskerne skal arbejde længere. Og så bliver det ført videre til, om pensionsalderen skal øges.

I forhold til det første er det bestemt mit ønske, at danskerne skal arbejde længere. Og det kan jeg jo se et ønske, som befolkningen også har. Og jeg glæder mig jo over, at en stor del af den beskæftigelsesfremgang, vi har i de her år, jo sådan set dækker over, at de +60-årige er mere på arbejdsmarkedet, end de var før. Der er sådan set et engagement hos mange seniorer, som gerne vil arbejde.

Det er også derfor, jeg glæder mig til, at man om lidt i finanslovsforhandlingerne – jeg glæder mig så på distance, for det er jo finansministeren, der fører dem – skal lave anden halvleg af den diskussion og den aftale, vi havde med Dansk Folkeparti i foråret, om hvordan vi skaber en yderligere tilskyndelse til, at seniorerne bliver på arbejdsmarkedet. Vi er jo nået et stykke vej ved at tage hånd om samspilsproblemerne. Så i forhold til ønsket: Ja, jeg ønsker, at folk skal have en mulighed for at blive på arbejdsmarkedet, hvis de vil.

Til den anden del af spørgsmålet om, om jeg vil tvinge en højere pensionsalder hjem: Nej. Og det har jeg sådan set ikke nogen ambition om. Jeg vedstår jo fuldstændig, at jeg i den helhedsplan, jeg lagde frem i 2016, og også i tilløb, som den nuværende regering har lavet, har haft det synspunkt, som jo primært gik på at fremrykke det, som vi med meget stor bredde i Folketinget allerede har besluttet. Det var der ikke appetit på. Og man kan jo kun fremrykke ting en gang. Altså, vi har jo sådan set aftalt ret bredt, og det fornemmer jeg at alle står vagt omkring, hvordan pensionsalderen koblet til levealderen skal stige. Og hvis man kigger på det, kan man se, at i forhold til

dem, der var, og dem, der kommer, er der en gruppe omkring lige nu, som alt andet lige sådan set får bedre pensionsvilkår end dem, der var, og dem, der kommer. Og derfor havde vi det synspunkt, at man måske med fordel kunne fremrykke noget. Det var der ikke appetit på, og derfor er det faldet bort. Og når det ikke kan fremrykkes, kan det ikke fremrykkes. Og så er der altså sådan set ikke mere at sige om det. Så hvis man skal oversætte det her til dansk, så det ikke kan misforstås, så har jeg ingen planer om at foreslå yderligere stramninger af pensionsalderen.

Kl. 21:18

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Fru Mette Frederiksen, værsgo.

Kl. 21:18

Mette Frederiksen (S):

Det er helt korrekt, at der ikke var appetit på det, og selvfølgelig var der ikke det hos hverken os eller andre, og det er ganske enkelt, fordi vi synes, det er urimeligt, at nogle af dem, der har de hårdeste job, skulle have den besked, at de skulle arbejde endnu længere tid. Men mig bekendt ligger det stadig til grund for regeringens økonomiske politik, at der skal ske en voldsom forøgelse af arbejdsudbuddet, og jeg tror ikke på, at regeringen får et flertal for at begynde at importere faglært arbejdskraft på det lønniveau, som regeringen ønsker. Vi har forhindret senere tilbagetrækning, og hvad er det så for en forøgelse af arbejdsudbuddet, som regeringen ønsker? Er det forringelser af SU'en, er det forringelser af overførselsindkomster? Hvad er det, der ligger og venter? Det synes jeg sådan set danskerne fortjener et svar på allerede nu.

Kl. 21:19

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Statsministeren.

Kl. 21:19

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Lille spejl, lille spejl. Det var måske et spørgsmål, man skulle stille til sig selv, for her i dag har man sådan set bare stået og ført sig frem med det rådighedsbeløb, der er i regeringens økonomiske politik. Det er, hvad Socialdemokratiet har og ikke en krone mere – ikke en krone mere, for der findes ikke et eneste konstruktivt, fremadrettet forslag fra Socialdemokratiet, der skal gøre Danmark rigere, ikke ét. Det er også derfor, man er så upræcis om det hele, har fremlagt finanslovsforslag, hvor de eneste tal er sidetallene.

Jeg kan sige, at vores økonomiske politik hænger fuldstændig sammen, for i beregningen af rådighedsbeløb er ikke regnet andet ind end det, vi har i hånden – det, vi har i hånden, beslutninger, vi har truffet. Så er det rigtigt, vi har en ambition, men vi har jo ikke forgrebet os på en ambition, vi ikke har indfriet. Vi ville da gerne oven i det, vi allerede har, gøre Danmark endnu rigere. Det er også derfor, vi præcis i går præsenterede et forslag om mere fleksibel adgang for udenlandsk arbejdskraft, fordi det kunne være en af vejene til at få lidt bedre arbejdsudbud. Det er derfor, jeg har kæmpet for det, og jeg gjorde også meget ud af det i min replik før, nemlig at insistere på, at vi skal have de udlændinge, der er i Danmark, i arbejde, altså asylanterne og de familiesammenførte, for hvis vi øger deres erhvervsfrekvens, når de nu er her, bidrager det positivt til økonomien, og det gør Danmark rigere, også rigere end det, der ligger i de rådighedsbeløb, vi allerede har, for de er jo regnet ind med den erhvervsfrekvens, vi har. Så der er mange steder at gå hen.

Vores økonomiske plan hænger sammen, vi har så bare også appetit på, at vi godt kunne tænke os at gøre Danmark *endnu* rigere end det, vi allerede har planlagt efter.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl. Værsgo.

Kl. 21:21

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak til statsministeren for replikken her for et øjeblik siden. Jeg synes faktisk, det var velgørende at høre, at statsministeren tog så stærkt et ejerskab til spørgsmålet om en aktiv hjemsendelsespolitik og en ændring af den flygtningepolitik, der har været ført i årtier. Det var også godt at få belyst illustrativt med nogle tal, hvad det her jo faktisk handler om, altså at ni ud af ti, der kommer til Danmark via asylsystemet, familiesammenføringssystemet, ender med at blive i det danske samfund. Og at det står i stærk kontrast til den sunde fornuft, der jo ligger i, at man får hjælp i en midlertidig periode, og så har man selvfølgelig både moralsk, men også retligt, en forpligtelse til at vende tilbage og være med til at genopbygge sit land, når det er muligt. Og jeg har selvfølgelig den forventning, at med det engagement, statsministeren lægger for dagen i sit svar på det her, så kan vi nå nogle resultater i de forhandlinger, der skal være her i efteråret om det her emne.

Jeg vil sige, at jeg synes, det er rigtig godt set i forhold til, at da vi tog det her op for godt et års tid siden i de forhandlinger, vi havde der, var det nok en lidt træg start, vi havde på det. Men nu skal vi nå i mål. Og vores engagement i det her bygger jo altså også på, at vi har en redegørelse fra Finansministeriet om, at vi har ganske store milliardudgifter, der belaster de offentlige kasser hvert eneste år, 36 mia. kr., fordi vi ikke har styr på det her område. Og dermed også være sagt, at hvis vi når det her med, at man skal sendes hjem og man rent faktisk bliver det, så er det jo lige præcis rigtigt – som statsministeren siger – at vores engagement jo ikke handler om, at man ikke må lave noget, mens man er her. Det er ikke det, det handler om.

Men når vi har koblet de her ting sammen, er det jo, fordi vi har fået at vide, at hvis man fortsat har den politik, man har i Danmark i dag i forhold til integrationen, så får vi sværere ved at få folk hjemsendt igen efterfølgende. Og det er derfor, vi har linket de her to ting sammen. Så vi ser frem til, at statsministeren og andre kan berige os med, hvilke muligheder der er for at løse det, som statsministeren kalder den gordiske knude, få hugget den over, så vi kan få en aktiv hjemsendelsespolitik i gang.

Kl. 21:23

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Statsministeren.

Kl. 21:23

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Det vil jeg meget gerne kvittere for, altså at det bliver så tydeliggjort, at spørgsmålet om folks erhvervsdeltagelse, deres selvforsørgelse, sådan set ikke hviler på noget principielt om, at det er skidt, men sådan set logisk snarere det modsatte. Altså at det er bedst, at folk tjener deres egne penge, hvis ikke det forhold, at man tjener sine egne penge, umuliggør det, der er ambitionen, nemlig at midlertidigt er midlertidigt. Det er meget, meget positivt. Og så starter det svære arbejde.

For det er jo rigtigt, at antagelsen i hvert fald har været – hvad er det, de siger i »Tirsdagsanalysen«; perception is reality« – at det forhold, at man lærer dansk, at man arbejder, forstærker ens mulighed for at blive.

Nu har vi analyseret på det for at forberede de her drøftelser, og det ligger ikke på den flade hånd. Men vi kommer til at dykke ned i, hvordan vi kan afskære det, sådan at vi både kan stille et krav om, at man forsørger sig selv, og at man ikke af den grund oparbejder ret-

ten til at blive her permanent. Det glæder jeg mig til forhandlingerne om.

Man skal bare ikke bilde sig ind – og det er ikke sagt til hr. Kristian Thulesen Dahl; det er nok snarere sagt til os alle sammen – at det her bliver let. For det er jo klart, at hvis man har det synspunkt – og det har jeg – at husly er midlertidigt, og at man skal rejse væk, når forholdene er der, så betyder det jo også, at den syriske familie, der så har været i Danmark i en årrække og tjent sine egne penge og sådan set klaret sig godt, så skal rejse hjem, hvis omstændighederne er til at rejse hjem. Også når hele landsbyen hejser flag og går i fakkeloptog og vinker. Og det er jo dér, det skal stå sin prøve, og det er vi nødt til at være ærlige om over for hinanden. For det er jo sådan, det må være.

Så har vi så en arbejdsmarkedspolitik, der gør, at man så i øvrigt kan søge ind som arbejdskraft, når man er rejst hjem igen, hvis man opfylder kvalifikationerne. Og der vil der jo så være en forskellig appetit på at sige, hvor mange penge man skal tjene for at komme ind igen. Og der ligger nok nogle skismaer her. For jeg forudser, at nogle af dem, der vil begræde mest, at folk skal rejse ud, vil være de samme, der vil kæmpe mest imod, at folk skal have en mulighed for at komme igen, hvis ikke de allerede havde været her. Så der ligger mange ting under overfladen her. Men altså først og fremmest en kvittering for den her konstruktive tilgang.

Kl. 21:26

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 21:26

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er jo en absurditet, hvis det forhold, at man behandler folk ordentligt, mens de opholder sig i eksempelvis Danmark, skulle forhindre et land i at sende folk hjem igen, når muligheden for det er der. Vi bliver nødt til at betragte det her på den måde, at hvis nogle mennesker, der opholder sig i Danmark midlertidigt, i virkeligheden kommer hjem med nogle forstærkede kompetencer, så må den landsby finde ud af, at så er det sådan set et plus. Så har vi sådan set gjort det godt.

Hvis der er internationale konventioner, der gør det svært for Danmark at lave det, der er sund fornuft, så bliver jeg også nødt til at anmelde til statsministeren, at så er det jo i virkeligheden de internationale konventioner og fortolkningen af dem, den er gal med. Og der ser vi jo måske lidt forskelligt på, hvad man skal turde gøre. Men jeg synes i hvert fald, at det er nødvendigt, at vi er parate til også at udfordre de internationale konventioners definitioner på sådan noget som det her.

For lad os sige, at et stort flertal her i Folketinget er enige om, at det mest naturlige selvfølgelig er, at folk har det godt og tjener deres egne penge osv., mens de midlertidigt opholder sig i Danmark, og at de så skal hjem bagefter. Men hvis det så gør, at vi ikke kan give dem de muligheder, at vi ikke kan gennemføre den sunde fornuft, fordi de så mister muligheden for at komme hjem, så er det altså ikke den sunde fornuft, den er gal med. Så er det konventionerne og den praksis omkring konventionerne, den er gal med. Og så skal vi også turde at udfordre konventionerne i givet fald.

Men jeg ser frem til en 4-5 spændende uger, for det er vel det, vi har, i forhold til at der skal laves en finanslovsaftale. Og med det, som statsministeren har bebudet i forhold til sværhedsgraden af det her, kan jeg godt fornemme, at det bliver nogle sene aftner. Men det er vi også parate til. Det her skal virkelig have et skud i bøssen, i forhold til om vi kan nå resultatet.

Kl. 21:27

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Statsministeren.

Kl. 21:28

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Jeg skal ikke forlænge ordvekslingen, for det er jo bare at genbekræfte tilsagnet om, at det vil vi gerne lægge rigtig meget energi i med alle de sværhedsgrader, der er. Og det handler jo om dansk lovgivning, det handler om vores administrationspraksis, og det handler rimeligvis også om, hvilke ressourcer vi stiller op i forhold til kontrol og hele hjemsendelsesregimet. Og så handler det rimeligvis også om konventionsfortolkning. Og ja, jeg har en grundlæggende rød linje, der er, at jeg mener, at det klæder et lille land som Danmark, at vi lever i en regelbaseret international verden.

Men det skal jo ikke betyde, at man ikke kan udfordre. Og det har vi også gjort før. Altså, da vi f.eks. i fællesskab tog ansvaret for at sige, at folk, der kommer med et midlertidigt beskyttelsesbehov, skal have udskudt ret til familiesammenføring.

Der var det jo heller ikke sådan, at man bare kunne slå op, jeg havde nær sagt i en bibel eller i sådan en fysikrapport, at det var bevist, at det var sådan. Der stod, at det var med en procesrisiko, og den tog vi. Og sådan må det være. Og man må vel også helt åbent sige, at med det, der sker i verden i øjeblikket – man kan se det i Tyskland og med asylloftet – så sker der jo altså noget.

Så konventionerne skal respekteres, men man skal heller ikke bare stå ret for det første fuldmægtigsskriv om forståelsen af dem.

Kl. 21:29

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Fru Pernille Skipper, værsgo.

Kl. 21:29

Pernille Skipper (EL):

Tak til statsministeren for talen, og også tak for endnu en gang – nej, det mener jeg faktisk ikke (*Statsministeren* (Lars Løkke Rasmussen): Så lad være med at sige det). Glem det. Bare tak for talen. (*Statsministeren* (Lars Løkke Rasmussen): Nej, nu bliver man jo nysgerrig). Ja, det er, så langt vi kommer.

Statsministeren gentager jo sådan noget, der ligesom er blevet et mantra for Venstre og flere i regeringen i det sidste stykke tid, og det er derfor, vi rigtig godt kan mærke, at vi er inde i et valgår, for Venstre er blevet lidt venstreorienteret, og nu gælder det om at vise, hvor meget man har satset på velfærd. Statsministeren gentager, at der er kommet milliardinvesteringer, og at der sågar er kommet forbedret velfærd. Jeg havde en ordveksling med fru Britt Bager, Venstres politiske ordfører, her tidligere, som endte med, at fru Britt Bager bad mig om at gå ud i virkeligheden. Og der vil jeg bare sige til jer alle sammen, at hvis I er lidt bekymrede – undskyld, man må ikke tiltale direkte – hvis det ærede Ting skulle være bekymret for, om der er nogen, der følger med, så kan jeg ud fra min indbakke og sociale medier og diverse, sige, at det var der i hvert fald nogle, der så. Og jeg har nogle invitationer til fru Britt Bager fra nogle, som måske mener, at det er fru Britt Bager, der skal ud i virkeligheden. Men jeg er sikker på, at de samme invitationer kan udstrækkes til statsministeren.

I invitationerne var der også dokumentation for Arbejdstilsynets anmærkninger og om tilstandene på sygehusene, artikler om, hvad sygeplejerskerne siger, artikler om fødegangene, egne oplevelser som patient. Der er en hel del fra virkeligheden, som man kan sige er kommet ind til salen her. Egentlig synes jeg måske, at det er lidt synd for fru Britt Bager, at det er hende, der får invitationerne, fordi det jo også er statsministeren, der turnerer rundt med parolen om, at der er blevet ansat en læge om dagen undtagen om søndagen. Men statsministeren glemmer jo fuldstændig også at fortælle om de fyrede sygeplejersker, sosu'er og lægesekretærer. Så der er jo i virkeligheden kun blevet ansat fire ekstra personer i alt og samlet set i hele landet på vores sygehuse.

Så kunne statsministeren ikke bare bekræfte, at der ikke er kommet flere hænder ud på vores sygehuse, som der ellers gives indtryk af, når statsministeren taler om den her ene læge om dagen.

Kl. 21:32

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Statsministeren.

Kl. 21:32

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg ved ikke. Det er min alder. Jeg undskylder meget, altså for måske at skulle sige det her, bare for at det skulle stå lige med nogle overvejelser, vi har. Jeg blev så nysgerrig over, hvad det var, fru Pernille Skipper havde tænkt sig at sige, men som hun trak i sig igen. Men nysgerrigheden deles ikke i forhold til det, nej. Jeg overvejer, om jeg skulle sige det, jeg har lyst til at sige nu ... (*Munterhed*).

Jeg tænkte bare, at det er min alder. Nå, så kommer jeg med det, for det er nok min alder. Jeg har været her så længe, og så tænkte jeg, at nu skal vi slå hinanden i hovedet med virkeligheden, at komme ud i virkeligheden, og at vi ikke kender noget til livet og døden og mennesker. Altså, hallo! Jeg er 54 år. Jeg har været socialudvalgsformand og viceborgmester og amtsborgmester, jeg har levet hele mit liv med den offentlige sektor. Uden at prale tror jeg godt, at vi kunne tage en konkurrence om, hvem der har besøgt flest fødeafdelinger. Jeg har været tre gange i personlig kapacitet. Og jeg står ikke og tegner noget drømmebillede. Jeg ved da godt, at der er udfordringer – jeg ved da godt, at der er udfordringer, men jeg ved da også, at vi investerer.

Vi lagde fra land med at investere en halv milliard mere i sundhedsvæsenet i 2016, end den regering, vi tog over fra, havde tænkt sig at gøre – det er da bare en sandhed, man kan slå efter – hvis fru Helle Thorning-Schmidt havde fortsat. Så kom vi, og så toppede det. Vi lagde fra land med at bruge en halv milliard kroner ekstra. Og så skal de samme mennesker sidde og håne os for, at vi ikke gør nogen ting.

Der er ansat en ekstra læge og en ekstra sygeplejerske hver dag på nær søndage, hvis man går tilbage til 2001. Der er ansat flere læger i sundhedsvæsenet i den her valgperiode. Det er rigtigt, at der ikke er flere sygeplejersker ude på vores sygehuse i den her valgperiode. Hvad er det for en udvikling, der sker i vores sundhedsvæsen? Det er en udvikling, hvor liggetiderne falder, hvor specialiseringsgraden på sygehusene bliver højere, hvor patienterne hjemsendes hurtigere til den kommunale pleje. Så ja, der er også en opgavefordyning fra sosu-assistenten op i hierakiet op mod lægerne i vores sygehusvæsen, og hvis det bliver sådan, at man skal sidde herinde og detailstyre, hvordan de ekstra milliarder, vi har givet regionerne – nogle flere, end der lå i kortene, da vi tog over – skal fordeles mellem af lægesekretærer og sosu-assistenten og læger og overlæger og radiologer, og hvor meget man må købe scannere for, og hvad medicinbudgettet skal være, så går man helt galt i byen, og så kan jeg i hvert fald ikke forstå, at man samtidig abonnerer på det synspunkt, at vi skal have folkevalgte regioner, for hvad skal de beslutte?

Kl. 21:34

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Det var et spørgsmål. Nu er det så er fru Pernille Skipper. Værsgo.

Kl. 21:34

Pernille Skipper (EL):

Jeg synes, de skal træffe beslutning om vores sygehusvæsen. Jeg ved slet ikke, hvor den svada kom fra. (*Statsministeren* (Lars Løkke Rasmussen): Den kom herfra). Jeg trækker det tilbage. (*Munterhed*). Nu holder jeg mig til virkeligheden. Jeg er bare lidt forvirret. Jeg startede med at præsentere nogle tal for fru Britt Bager. Så får jeg at vide, at jeg skal komme ud i virkeligheden. Så prøver jeg at fortælle stats-

ministeren, hvordan det ser ud ude i virkeligheden, og så får jeg at vide, at det skal jeg overhovedet ikke komme med her, for det handler om tal. Okay, så lad os gå tilbage til tallene.

Det er statsministeren og diverse medlemmer af regeringen og Venstre, som turnerer rundt med, at der skulle være ansat en læge ekstra om dagen, undtagen om søndagen. Og så sætter man punktum. Man fortæller ikke, at der er kommet færre sygeplejersker, færre lægesekretærer og færre sosu'er. Man fortæller heller ikke, at lægerne selv siger, at det apropos opgaveforskydning betyder, at de sidder med alt for meget papirarbejde og ikke bruger deres kompetencer til gavn for patienterne, hvor de burde bruge dem. Og man fortæller slet ikke, at der fra 2015 til 2017, hvor statsministeren har siddet med ansvaret, samlet set er kommet fire ekstra ansatte på alle landets sygehuse, men at der også er kommet 50.000 ekstra patienter. Så det er altså ikke godt nok at sige, at man godt ved, at der er problemer, og at det hele ikke er rosenrødt, og så turnere rundt og prale med, hvordan der er kommet flere ansatte.

Jeg er ligeglad med, om vi forholder os til historierne fra de mennesker, der selv oplever det, eller tallene. Der er ingen af delene, der beviser, at velfærden er blevet forbedret, sådan som statsministeren starter med at sige. Derfor synes jeg bare, at det ville klæde statsministeren at indrømme, at der ikke er kommet flere ekstra hænder ude i vores sundhedsvæsen. Det er der ikke.

Kl. 21:36

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Statsministeren.

Kl. 21:36

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Der er intet af det, der beviser, at der er kommet en bedre velfærd, siger fru Pernille Skipper. Er det, at ventetiden er blevet kortere siden 2015, ikke mere velfærd? Er det, at kræftoverlevelsesserne er for opadgående og har været det, siden jeg blev sundhedsminister tilbage i 2001, ikke velfærd? Jeg forstår det simpelt hen ikke. Altså, jeg har haft den tilgang i hele mit politiske liv, at vi driver sygehuse for at gøre patienterne raske. Det kan være, at det er en fejl, men sådan har jeg tænkt det. Og der, hvor jeg måler velfærden, er ved at se på, om patienterne bliver mere raske, end de blev tidligere. Ja, det gør de. Kommer patienterne hurtigere i behandling? Ja, det gør de. Ligger vi pænt i forhold til sammenlignelige landes sundhedsvæsen? Ja, det gør vi.

Da jeg blev sundhedsminister, havde vi et ringe sundhedsvæsen, som patienterne havde tabt tilliden til. Det er ikke lang tid siden, at der var en uafhængig tænketank – det er ikke noget, jeg har fundet på – der pegede på det danske sundhedsvæsen som værende det tredjebedste i Europa. Det er da velfærd. Der er flere læger på sygehuse, og vi bruger flere penge.

Indtil videre i hvert fald fungerer sygehusvæsenet på den måde, at det drives af regionerne, og indtil videre i hvert fald er det dem, der beslutter, hvordan de mange ekstra milliarder kroner, som vi har investeret i sundhedsvæsenet, fordeles mellem sosu-assistenten, sygeplejersker, lægesekretærer, radiografer, læger, djøfere, investeringer, medicin. Det er deres beslutning.

Jeg er i øvrigt er nødt til at pege på, at vi har et problem med sygeplejersker, og derfor har vi også gjort noget ved det i forhold til at se på, om vi kan øge optaget osv. Jeg tror, at hvis man slår op i sygeplejerskernes a-kasse, er der aktuelt 250 sygeplejersker, der har haft en ledighedsperiode på mere end 12 uger – 250. Så kan man jo godt sige, at vi skal ansætte mange flere, men de må i hvert fald bare ikke komme fra Canada – det må de ikke – og i hvert fald heller ikke fra Amerika. De må muligvis komme fra Rumænien og Bulgarien, men ikke fra Canada. Men de kan i hvert fald ikke komme fra Danmark, for de findes ikke.

Kl. 21:39

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru Carolina Magdalene Maier fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 21:39

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det, og også tak fra mig til statsministeren for talen. Jeg er faktisk glad for, at statsministeren i sin tale uddybede det her med midlertidigheden ... er der opmærksomhed? (*Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Fuldstændig!*) Det er godt. Jeg er glad for, at statsministeren uddybede det med midlertidigheden, for da jeg læste forslaget til vedtagelse fra regeringen, tænkte jeg: Hvad mener man egentlig med det her med, at midlertidigt ophold reelt skal blive midlertidigt? For man taler om, og statsministeren og hr. Kristian Thulesen Dahl har også talt om sund fornuft, men hvad er sund fornuft?

Jeg kan blive rigtig bekymret for de forhandlinger, som skal foregå, med Dansk Folkeparti, for jeg er ikke helt sikker på, at i hvert fald min forståelse af sund fornuft er den samme forståelse af sund fornuft, som man har i Dansk Folkeparti, hvor man – i hvert fald i forhold til det, som jeg tror – egentlig bare mest er interesseret i, at nydanskere ikke skal i arbejde, ikke skal integreres, fordi de skal så hurtigt hjem som overhovedet muligt. Så kan man spørge sig selv, hvem det gavner.

Så jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge statsministeren: Hvor går grænsen? Hvornår kan man få lov til at blive i det her land? Statsministeren sagde faktisk i sin tale, at man selvfølgelig skal tjene sine egne penge for at kunne få lov til at blive. Hvis vi nu forestiller os – og vi ved jo alle sammen, at en væbnet konflikt i gennemsnit varer ca. 15-20 år – at man har været i Danmark i 10 år, 15 år, man har børn, der går i skole og måske er ved at tage en uddannelse, og man har et arbejde, men så bliver man arbejdsløs i en periode, ville det så være nok til at sige: Nå, du tjener ikke dine egne penge, det er ærgerligt, ud med dig?

Altså, hvad er lige kriteriet for sund fornuft i forhold til den her meget vigtige nuancering af balancen, som statsministeren jo selv var inde på, og som jeg tror vi alle sammen i den her sal er enige om er virkelig, virkelig besværlig og svær at forholde sig til? Så hvor er balancen? Hvad hvis man lige pludselig er arbejdsløs i en periode? Betyder det noget, at man har en familie, nogle børn, der er ved at tage en uddannelse i Danmark, så det på den måde er en investering for Danmark?

Kl. 21:41

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Statsministeren.

Kl. 21:41

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg medgiver fuldstændig, at udtrykket sund fornuft nok ikke er patenteret, og man skal nok lige bruge lidt flere ord på det, og man kan have forskellige tilgange til det. Det er jo en balance, og det kan jeg ikke stå og udvikle her, for det er også hård jura. Men jeg skal altså prøve at gøre det sådan lidt sort-hvidt, og så ryger nuancerne.

Så vil jeg sige, at der i min optik er ligesom to måder, hvorpå man kan komme til Danmark, hvis man er udlænding. Den ene er jo som flygtning, fordi man har et beskyttelsesbehov. Så skal man være her, så skal man have husly, og så mener jeg helt principielt som udgangspunkt, at man også skal rejse ud igen, når det behov, der gjorde, at man kom her, er væk. Det er den ene vej.

Den anden vej er som arbejdskraft – eller at man gifter sig ind i landet, altså med folk, der er her permanent og er statsborgere – men ellers som arbejdskraft. Det er ligesom de to veje ind. Og dem kan man jo godt krydskøre, for hvis man kommer her som f.eks. flygt-

ning og er her en årrække og opbygger nogle kompetencer, man tager en uddannelse – man bliver kemiingeniør, for nu bare at tage noget – så kan det jo meget vel være, at det, man er flygtet fra, nu er forandret, og så mener jeg principielt at man skal rejse hjem som kemiingeniør. Men så har vi en arbejdsmarkedspolitik, der gør, at man jo kan søge ind i landet og søge beskæftigelse hos Novozymes eller et andet sted. Og hvis vi så i øvrigt i vores arbejdsmarkedspolitik har skabt en dør, som er stor nok til, at man kan gå ind ad den – og det ser vi lidt forskelligt på, for der er nogle, der synes, der skal være meget kort til døren – så vil man i min optik kunne komme ind der.

Jeg tror egentlig, at debatten er tjent med – og vi kan ikke gøre det færdigt i detaljen her – at vi prøver, som jurist ville jeg sige at sondre, altså at vi prøver ligesom at have de her to veje, for det er to forskellige situationer.

Kl. 21:43

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 21:43

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jeg er meget enig i behovet for nuancering, for jeg tror, det bliver virkelig virkelig væsentligt i de forhandlinger, der kommer. Og jeg håber, at regeringen husker, at der findes andre partier i Folketinget end Dansk Folkeparti. For hvornår tages hensynet også til, om den enkelte faktisk har en stærkere tilknytning til Danmark, ikke kun, fordi det er rart at være i Danmark, men også, fordi man måske er integreret i samfundet, har familie, venner, bidrager til samfundet, er ved at investere i samfundet, bl.a. ved at have nogle børn, der er på vej igennem uddannelsessystemet, og som på et eller andet tidspunkt kommer ud på det danske arbejdsmarked? Det er jo langtidsinvesteringer, vi taler om.

Min far er udlænding. Min far kom til Danmark og arbejdede i slutningen af 1960'erne, fordi der manglede arbejdskraft. Men havde han levet i dag, var jeg ved at sige, for det gør han, men havde han ikke arbejde i dag, jamen så havde han jo ikke kunnet få lov til at blive i Danmark. Han var i perioder arbejdsløs. Var han blevet sendt ud af landet efter de regler, som givetvis vil blive forhandlet, så havde jeg nok ikke stået her i dag. Det er der sikkert nogle, der ville have været glade for. Men det ville jeg i hvert fald ikke selv have været særlig glad for.

Så det er bare for at bruge et eksempel på, at vi virkelig skal huske at tænke i de langsigtede investeringer i forhold til, hvad vi gør ved mennesker og menneskers forståelse af, hvor man hører til, hvor man kan lide at være, hvor man selv føler, at man bidrager aktivt til samfundet.

Kl. 21:44

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak for det. Så er det statsministeren.

Kl. 21:44

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen jeg er glad for, at vi er her alle sammen i dag, og jeg ved jo ikke, præcis hvad der gemmer sig i den familiehistorie. Men der var også en periode op igennem 1960'erne og 1970'erne, hvor vi åbnede døren for arbejdskraft.

Jeg tror altså, at vi er nødt til at være lidt skarpe på, hvad vi taler om her. Det, vi taler om omkring midlertidighed, er folk, der søger asyl i Danmark, fordi de er flygtninge; de flygter fra noget, de opfylder bestemmelserne for at få beskyttelsesstatus. Det er det, vi taler om. Vi taler ikke om ulovlige migranter, for de får ikke noget opholdsgrundlag. De skal sendes ud igen. Det har sine besværligheder, afhængig af hvor de kommer fra. Det er derfor, at noget af det her også handler om at sætte lidt hårdere ind over for de lande, hvor folk

kommer fra, hvis de ikke har noget legalt grundlag for at opholde sig i Danmark. Det er en del af det. Men vi taler om flygtninge. Og der er mit grundsynspunkt, at det opholdsgrundlag, der hedder, at man er flygtning, jo falder bort, når det, man er flygtet fra, ikke længere er til stede. Så er opholdsgrundlaget smuldret.

Hvis man skal blive her, skal det jo være, fordi man så kan komme op at stå på noget andet, som jo f.eks. kunne være – så kan vi altid diskutere, om man skal rejse hjem først og indgive en ny ansøgning, eller om man kan gøre det her, hvis det skal kunne gøres enkelt – at man har nogle kompetencer, som vi har brug for på det danske arbejdsmarked. Det er jo den nuance, jeg forsøger at lægge ind i det.

Men, helt ærligt, det er en stor og kompliceret debat, og vi kan i hvert fald ikke konkludere det her fra Folketingets talerstol. Jeg er bare rigtig glad for, og jeg synes, det er en nyskabelse, at Dansk Folkeparti her i aften så klart har tilkendegivet, at det, jeg tror mange har aflæst som sådan en automatisk »de skal ikke arbejde, de skal ikke integreres«, hviler på bekymringen for, at hvis de gør det, kan vi ikke opfylde ambitionen om, at det er midlertidigt. Altså, det er ikke en ideologisk betinget modstand mod, at folk tjener deres egne penge. Jeg synes, det er nyt, at det står så klart, og det synes jeg er positivt.

Kl. 21:46

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Jeg fornemmer bestemt, at alle har taget det med dobbelt taletid til sig, hvad enten de har det eller ej.

Men nu er det i hvert fald hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 21:47

Morten Østergaard (RV):

Tak. Jeg fornemmer på statsministeren, at der var lidt rituel stammedans over debatten, at tingene gentog sig lidt. Det kan jeg da måske godt nikke genkendende til, for jeg synes jo egentlig, at der efterhånden er sådan et mønster, hvor statsministeren sådan i opvarmningen til Folketingets åbning – det kunne være ved et DI-topmøde eller ved selve Folketingets åbning – sådan ligesom siger det, som regeringen gerne ville, og det, som statsministeren gerne ville, men så går der meget kort tid, før det går op for statsministeren og regeringen, at det kan man ikke, at det ikke kan lade sig gøre. Og i tirsdags var hr. Kristian Thulesen Dahl jo meget klar i sin besked til statsministeren, da han sagde:

Man kan godt få en fornemmelse af, at statsministeren med talen tager nogle ting frem, som han godt kan mærke vil give nogle gnister i forhold til Dansk Folkeparti. Vi havde lagt op til et efterår, hvor vi stille og roligt forhandlede finanslov og fik vist danskerne, at vi kan regere det her land. Der må man tænke: Hvorfor gør han det i en situation, hvor vi ellers skulle sætte os ned og finde nogle gode løsninger?

Så fornemmer jeg, at statsministeren bliver lidt nervøs, ikke? I dag hører vi jo også, at det godt kan være, at Dansk Folkeparti synes, at de er regeringens bedste ven, men dog siger de, at statsministeren skal gå af efter valget, så der kan dannes en ny regering. Og så skal jeg ellers love for, at man retter ind fra statsministerens side og går til stålet. Groucho Marx ville jo have været stolt, ikke? Han sagde: »Those are my principles, and if you don't like them... well, I have others.«

Logikken her må jo være, som jeg forstår statsministeren, at der kommer få flygtninge, faktisk færre end i mange år, at det går bedre med at integrere dem end i mange år, og at det alt sammen er regeringens fortjeneste, men vi mangler arbejdskraft, så hvad kan vi tilbyde Dansk Folkeparti? Lad os sende nogle mennesker, der er i arbejde, hjem.

Jamen hvis det bliver resultatet af det her efterår – ikke mere udenlandsk arbejdskraft, men bare at sende nogle folk, der er i arbej-

de, hjem – er der så ikke lige et problem, der står lidt uløst hen, og som var det store centrale problem, også i forbindelse med DI's topmøde, også i forbindelse med åbningstalen her, nemlig at den store udfordring er, at vi har et opsving, hvor vi risikerer igen at stå uden tilstrækkelig arbejdskraft?

Derfor er spørgsmålet jo egentlig bare: Skulle statsministeren ikke nu holde fast i at føre den politik, han gerne vil – ellers må man jo spørge vælgerne – i stedet for bare at føre den politik, det kan blive til, når man læner sig op ad Dansk Folkeparti?

Kl. 21:49

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Statsministeren.

Kl. 21:49

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg synes lige, at der er nogle mellemregninger, der springes over her. Vi har jo opgivet at komme igennem med vores politik. Altså, jeg har hele tiden vidst, at som mindretalsregering kommer vi ikke igennem med vores politik en til en, men hvis vi møder lidt modgang, så tænker vi: Fremad!

Vi har f.eks. lagt et forslag frem om udenlandsk arbejdskraft, som rummer fire forskellige elementer, og så har jeg noteret mig, at hele den offentlige debat har drejet sig om det ene med beløbsgrænsen. Jeg indrømmer gerne, at det ser lidt svært ud, men nu må vi ind i forhandlingslokalet. Jeg har meget, meget svært ved at forstå, at bulgarere, rumænere, og hvad man ellers kan komme i tanker om, bare kan komme, at der ikke er nogen beløbsgrænser, at de er i fri konkurrence med buschauffører, skraldefolk og servicemedarbejdere, men hvis der skulle komme canadiere, f.eks. en canadisk sygeplejerske, så er det uha da da. Altså, det synes jeg da vi skal snakke lidt mere om, men det ser tungt ud.

Dansk Folkeparti overrasker mig ikke så meget her. Altså, det bliver jeg nødt til at sige: Med partiets historiske profil og alting overrasker det mig ikke. Socialdemokratiet overrasker mig. De har haft en beskæftigelsesminister, der selv sad for bordenden, da vi sidst behandlede udenlandsk arbejdskraft. De gik ud og slog sig for brystet over, at vi havde liberaliseret det, gjort det mere fleksibelt. Det er for at sige det på dansk ren populisme, ren valgtaktik. Sådan er det.

Men heldigvis er der også nogle andre elementer, og så må vi jo se, hvad vi kan opnå der. Vi har f.eks. stillet et forslag om, at vi skal have en meget mere fleksibel positivliste, hvilket jo sådan set er lige så godt, altså som ikke går på, hvor mange penge man tjener, men hvad det er for en jobfunktion, man har. I dag har vi en positivliste, som er et spejlbillede på nogle, vi manglede for nogle kvartaler siden i nogle arbejdsmarkedsstatistikker. Vi har foreslået, at vi vil have en mere dynamisk positivliste, hvor de regionale arbejdsmarkedsråd kan spille ind, hvor nogle af de a-kasser, som beskæftigelsesministeren nu har forsøgt at frisætte, kan spille ind. Og når jeg taler med den ansvarlige del af den danske fagbevægelse, hører jeg, at man har – det bliver jeg bare nødt til at sige – en mere nuanceret tilgang til den her debat, end man har i det kongelige danske Socialdemokrati. Derfor tror jeg sådan set på – men det må jo vise sig – at der er noget at hente det.

Det er bare for at sige, at jeg ikke har det der billede af, at fordi vi møder lidt modstand, skal vi bare lægge os ned. Det er jo også derfor, at vi kan glæde os over – nu er min tid gået – 20 mia. kr. i skattelettelser, at PSO-afgiften er væk og rigtig mange ting.

Kl. 21:52

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 21:52

Morten Østergaard (RV):

Om statsministerens tid er gået, eller om den bare er sådan lidt lånt, vil jo vise sig, når vi når til valget på et tidspunkt, men tag nu ikke sorgerne på forskud, om jeg så må sige (*Statsministeren* (Lars Løkke Rasmussen): Fremad!) Fremad, præcis! Og jeg glæder mig da over, at det så alligevel var muligt at få statsministeren tilbage på sporet omkring det, som er den centrale udfordring.

Jeg synes også, det er interessant at diskutere prioriteringerne. Nu nåede statsministeren vist lige inden for taletiden at nævne de 20 mia. kr. til skattelettelser osv., og der har jo været skabt et råderum, og der har været mulighed for at gøre forskellige ting. Det efterlader bare mig med et andet, synes jeg, påtrængende spørgsmål, og det er: Hvorfor skal der så ikke investeres i uddannelse? Altså, hvorfor skal der så år efter år skæres ned på uddannelse? Videregående uddannelser blev ikke nævnt med et ord i statsministerens åbningstale.

Jeg må bare sige, at for mig handler det at komme fremad jo om at give flere muligheder til vores børn, ikke at lægge loft på deres uddannelsesmuligheder. For mig handler det om at give næste generation bedre muligheder, end man selv har haft. Men for statsministeren og for regeringen handler videregående uddannelser lige nu om at fiske penge op af en brønd og bruge dem på noget andet, og så handler det om at begrænse universiteternes mulighed for at tiltrække udenlandske studerende. Det er ikke at gå fremad, men tilbage, vil jeg sige til statsministeren, og det skulle man tage at lave om.

Kl. 21:53

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Værsgo.

Kl. 21:53

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen det er jo også noget, jeg var lige ved at sige vrøvl, men det er måske alligevel for meget. Men det er jo ikke helt sandt. Men nu tager jeg det med de udenlandske studerende. Altså, prøv lige at høre: Vi har været inde og, hvad der er meget fornuftigt, kortlægge, hvad det er for nogle studiepladser, vi laver, der tiltrækker udenlandske studerende – hvem er de, og hvad bliver der af dem? Og så kan vi se, at i forhold til nogle bestemte studieretninger, bl.a. på akademiuddannelserne, er det den absolutte hovedregel, at folk kommer ind, læser og rejser hjem igen.

Der bliver jeg bare nødt til at sige, at i en tid, hvor pengene heller ikke er uendelige, er det ikke en klog måde at bruge vores alle sammens penge på at invitere folk – nu siger jeg det på dansk – fra Østeuropa op til Danmark på dansk SU, give dem en uddannelse, køre dem ud i lufthavnen og sige: Tak, fordi I besøgte os. Men det har jo ikke noget at gøre med en aversion mod udenlandske studerende. Derfor er noget af det, vi bl.a. lægger op til i den her indsats omkring udenlandsk arbejdskraft, at se på: Hvad kan vi gøre for at få de udlændinge, der kommer til Danmark for at studere, til at blive her noget længere, altså investere det, de har lært i Danmark, på det danske arbejdsmarked? Så ligesom at tviste det og sige, at nu er vi imod udenlandske studerende, er simpelt hen, undskyld mig, for primitivt.

Jeg medgiver, at hr. Morten Østergaard gerne vil investere alt muligt i alt muligt, men hr. Morten Østergaard har ikke pengene. Hr. Morten Østergaard står lige og skoser mig for, at jeg har svært ved at komme igennem med nogle arbejdsmarkedsudbudsreformer og andet, som vi har forsøgt med, men så må jeg bare sige, at hele det der bagkatalog, som hr. Morten Østergaard kører rundt med, jo er dødt som en død sild i det der Røde Hav, man har tænkt sig at svømme rundt i. For pengene er der jo ikke.

De var der heller ikke, da jeg blev statsminister. Jeg kiggede ned i kassen; den tidligere regering havde pyntet på tallene, kørt helt ud

til grænsen af EU-budgetreglerne, og ja, derfor var vi nødt til at lave et omprioriteringsbidrag. I 2017 lykkedes det så at løfte det offentlige forbrug op til der, hvor det var sidst, jeg var statsminister, i 2010, og nu har vi så meget styr på det, at vi kan anmelde, at for 2022 behøver vi ikke længere omprioriteringsbidraget i den form, vi har det nu. Pengene skal jo være der, før man kan bruge dem.

Kl. 21:56

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Den næste, der har ordet, er fru Lisbeth Bech Poulsen. Værsgo.

Kl. 21:56

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Pengene skal være der, det er jeg enig i. Og tak til statsministeren for talen i tirsdags og i dag. Selvfølgelig er der nogle ting, vi er uenige i, men også nogle ting, vi er enige i. Statsministeren er jo kommet bredt omkring mange emner, men der er et emne, som vi i SF synes har været meget fraværende, og det er verdenshistoriens største hvidvaskskandale, som vi jo desværre oplever i de her tider, Danske Bank-sagen.

Danske Bank-sagen er jo ikke kun et spørgsmål om en bank, der – nu må vi se, hvordan det ender – af en eller anden grund ikke har kunnet styre, hvad der foregik i banken, men det er noget, der også påvirker os alle sammen som danskere. Vi har en EU-retskommissær, der siger, at det her er en risiko for alle medlemslande, og at i værste fald kan hvidvaskssager som den her betyde nye økonomiske kriser eller finanskriser. Vi har også hørt Kommissionens næstformand være ude og sige, at det her er virkelig, virkelig alvorligt. Der er krisemøder i EU, hvor erhvervsministeren også deltager; i parentes bemærket synes jeg, erhvervsministeren har gjort det rigtig godt. Vi har finske, britiske, estiske myndigheder, der ud over de danske myndigheder er på sagen. Den europæiske bankmyndighed, der kigger os over skulderen, og nu overvejer nogle ret drastiske, nye skridt i forhold til, hvordan vores banker skal reguleres. Vi har amerikanske myndigheder, som overvejer at give banken kæmpe bøder, og det, der egentlig kunne være mest dramatisk, nemlig et forbud mod at handle i dollar. Hvis det sker – jeg skal nok runde af, formand – kan sådan en bank jo ikke klare det.

Derfor håber jeg, at statsministeren kan se, at den her sag er blevet en sag af national interesse, og at noget af det, som vi også har brug for at høre fra statsministerens side, er, hvad der foregår i Statsministeriet. Hvad er det for nogle tanker, man gør sig omkring det her? For det har jo skadet hele Danmark.

Kl. 21:58

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det statsministeren.

Kl. 21:58

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Tak for den i øvrigt, synes jeg, udmærkede ligesom gengivelse af sagens faktum og af, hvor alvorligt det er. Jeg deler fuldstændig den der analyse. Og ja, jeg overvejede også, om jeg skulle adressere det i min åbningstale, og jeg tænkte om det: Det giver så meget sig selv, hvad man skal sige om det, at det behøver jeg ikke at bruge en åbningstale til, hvor jeg skal sætte dagsordenen for vores folketingsår.

For det er jo bare evident, at det er skandaløst, hvad vi har set, og det er lige så evident, at den sag skal gøres færdig ved de respektive myndigheder, der nu arbejder med den, nemlig Finanstilsyn og Bagmandspolitiet. Og det er lige så oplagt, at det også må føre til, at vi overvejer: Er vores mekanismer stærke nok? Vi har vel – efter min hukommelse – fordoblet ressourcerne til Finanstilsynet i forhold til, hvordan situationen var, da vi ramte den finansielle krise, tilbage da

jeg selv var finansminister, og har vel derfor også udvidet staben med noget, der ligner 70 pct.

Men vi kommer jo altså til at se på: Skal mere gøres? For mig, vil jeg sige, at det her vil være et meget tungt lod i den vægtskål, der snart skal veje ud; vi har allerede stillet den op og er ved at lave en analyse: Skal Danmark tiltræde bankunionen? Det synes jeg ser mere åbenlyst ud, at vi nok skal, end det gjorde, før vi stod med den her skandale.

Så deler jeg i øvrigt den parentetiske bemærkning om, at erhvervsministeren håndterede det her meget fint og fornemt. Regeringen er jo bygget op på den måde, at vi har et ressort, og at ressortet ligger der, og ministeren tegner regeringen. Det har han gjort forbløffende flot, og jeg føler mig dækket ind af alle de skridt, han har taget.

Kl. 22:00

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Værsgo.

Kl. 22:00

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg er enig i meget af det, statsministeren siger, men jeg hører lidt, at statsministeren siger, at det her ikke er noget, som landets leder skal beskæftige sig med, fordi det hører under et ressortområde. Det ville jeg også mene var rigtigt nok, hvis det var en mindre sag.

Men vi har et internationalt ratingbureau, Standard & Poor's – og så kan man mene, hvad man vil, om, at private firmaer kan fastsætte vores kreditværdighed – som har været ude at sige, at måske bliver Danmark sat ned fra den bedste kreditværdighed. Hvis det sker, kommer det til at koste alle danskere, alle danske virksomheder penge, og det skader hele den danske finanssektor. I sidste ende kan det gøre langvarig skade på dansk økonomi.

Kan statsministeren forstå, hvorfor jeg mener, at det er et spørgsmål om – jeg ved ikke, hvad statsministeren griner af (*Statsministeren* (Lars Løkke Rasmussen): Nej, nej, jeg smiler) – vores land og vores økonomi og ikke bare en bank, der er i problemer?

Kl. 22:01

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 22:01

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Ja, det kan jeg fuldstændig forstå, og når jeg smiler, er det bare, fordi jeg tænker: Tror fru Lisbeth Bech Poulsen ikke, at jeg ved det, eller hvad? Det er mere det.

Jeg har ikke sagt, at jeg ikke skal beskæftige mig med det. Jeg omtalte det ikke i min åbningstale. Jeg vil bare sige, at jeg beskæftiger mig med rigtig mange ting, som jeg ikke har talt om i min åbningstale. Jeg følger det her tæt, jeg har fulgt det her tæt. For jeg er fuldstændig enig i den analyse, der er givet – fuldstændig enig. Jeg er fuldstændig enig i, at det er vigtigt, at vi tager nogle skridt, der også viser omverdenen, at vi har styr på det. For ja, det er en systemisk bank, og den er meget stor, og det er klart, at hvis der sker noget med den, har det også et gennemslag i realøkonomien.

Men man kunne måske også trække det så langt, som at jeg ser på det med så stor en alvor, at jeg heller ikke har lyst til at stå og holde meget, meget store taler om det og trække al mulig opmærksomhed ind omkring det her. For vi har håndteret det og håndterer det med de spor, der er lagt ud, både i forbindelse med Finanstilsynet, i forbindelse med bagmandspolitiet, i forbindelse med det, jeg antydede før, om at se på, om Finanstilsynet fremadrettet har de kompetencer og de ressourcer, der skal til, og hvad det er for nogle overvejelser, man må gøre sig om den europæiske bankunion.

Så det er slet ikke, fordi jeg ikke kan se sagens alvor. Men så er der bare den forbrugeroplysning, at jeg beskæftiger mig med andet end det, der kommer ud af min mund. Jeg ved godt, at jeg snakker meget, men jeg beskæftiger mig med meget mere end det.

Kl. 22:02

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Aaja Chemnitz Larsen. Værsgo.

Kl. 22:02

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for kommentarerne. Allerførst vil jeg sige god bedring – jeg kan godt høre, at statsministeren ikke er helt rask – og i øvrigt også god tur til Færøerne i morgen.

Det er jo sådan, at statsministeren er minister for rigsfællesskabet, og jeg vil egentlig gerne gøre statsministeren opmærksom på en sag, som jeg synes er dybt bekymrende. Vi har en god dialog med beskæftigelsesministeren, men vi ser jo gerne, at der er langt flere grønlændere, der er i arbejde, end hvad tilfældet er i dag, og det prøver vi at presse på for i forhold til satspuljeforhandlingerne. Vi er jo ikke selv inviteret med, så vi er rundt at snakke med de forskellige socialordførere, som er forhandlere for de enkelte partier. Og vi har fået nogle nye tal, som viser, at det er omkring en tredjedel af alle grønlændere mellem 25 og 50 år, som er i arbejde i Danmark, mens det generelt er mere end 75 pct. af danskere, som er i arbejde. Jeg synes, det er enormt bekymrende, at der er så stor forskel, og jeg var i virkeligheden sådan ret chokeret over de der tal, som jeg har fået her for ikke så lang tid siden.

Den gode nyhed er så, at næsten alle, nemlig 90 pct., af de grønlændere, som har en lang uddannelse, er i arbejde. Det er faktisk mere end akademiske danskere generelt. Men jeg synes, det er dybt bekymrende, at der er så stor forskel på, hvor mange der er i arbejde. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om statsministeren har en kommentar til det.

Kl. 22:04

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 22:04

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det, og tak for deltagelsen i min helbredssituation. Jeg er glad for, at man kan høre, at jeg ikke er rask, og at man ikke ligesom kan se det eller på anden vis bare fornemme det, eller hvad man ellers kunne stille af diagnoser. Så tak for det.

Jeg er helt enig i, at der er en udfordring her. Jeg må sige, at jeg godt vidste, tallet var lavt, men jeg vidste ikke, det var en tredjedel. Altså, det indgår ikke i min almindelige paratviden. Jeg vidste godt, det var lavt, men det er chokerende lavt. Det er jo faktisk på niveau med det, vi adresserer i forhold til det, vi talte om tidligere i debatten her i dag, altså nytilkomne flygtninge og familiesammenførte, som efter 3 år lå med en erhvervsdeltagelse på noget, der ligner 20 pct., for 3 år siden, altså i 2015, som nu er løftet til omkring det dobbelte og dermed altså nogenlunde ligger på niveau med de tal, der bliver nævnt her. Så det skal man tage meget alvorligt.

Jeg kan bare sige, at der jo er historiske grunde til, at fru Aaja Chemnitz Larsens parti ikke er med i satspuljen, fordi det ligesom er danske satser, men jeg er da sikker på, at både beskæftigelsesministeren og kollegaerne her vil lytte med stor interesse, hvis man har konkrete ideer til, hvordan man kan arbejde med den her målgruppe. For det burde jo være sådan, at grønlændere i Danmark havde den samme erhvervsfrekvens, som danskerne har.

Vi har jo tidligere mødtes og samledes om og samarbejdet om andre projekter, der ligesom arbejder med grønlændere på kanten af det danske samfund, så det kan jeg jo ikke bare stå og give tilsagn

om. Men jeg er da helt sikker på, at vi vil se på det med stor interesse, og det håber jeg da også at man vil gøre bredt.

Kl. 22:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 22:06

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for kommentarerne. Man kan sige, at kommunerne jo spiller en rigtig stor rolle. Omkring 50 pct. af grønlænderne bor i de fem største byer, inklusive Esbjerg, og der, hvor der også er grønlandske huse, i de fire største byer, i Danmark. Det kunne jo være interessant at lave en målrettet indsats bl.a. der. Men man kunne også godt sige, at der jo i KL-aftalen tit er fokus på flygtninge, og statsministeren nævner selv, at tallene er sammenlignelige med tallene for flygtninge, og det er jo ikke en sammenligning, vi ellers er glade for. Men når de her tal kommer frem, er det bare så dybt bekymrende, at man er nødt til at kigge på, hvor det er, vi kan sætte ind. Er det ved satspuljeforhandlingerne? Er det eventuelt også i forhold til en KL-aftale? Det synes jeg i hvert fald bør være en overvejelse værd. Tak.

Kl. 22:07

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 22:07

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er noteret som nogle konkrete bud på, hvordan man kunne arbejde videre med den sag, som jeg gerne vil give sådan et overordnet tilsagn om at vi gerne vil gøre, og som jeg også gerne på kanten vil engagere mig i.

Kl. 22:07

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Nicolai Wammen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 22:07

Nicolai Wammen (S):

Tak for det, og også fra min side vil jeg ønske statsministeren god bedring og en god rejse til Færøerne, hvor jeg kan forstå, at statsministeren skal spille hovedrollen i den lokale udgave af »The Silence of the Lambs«. Det bliver spændende at følge.

En stor del af debatten her i dag har handlet om: Hvad er det, der sker ude i virkeligheden? Man har med både navne og eksempler prøvet at give indtryk af, at det har man helt styr på. Derfor er et øjeblik, som jeg i hvert fald vil tage med mig, da Venstres politiske ordfører, fru Britt Bager, svarede på et spørgsmål fra fru Pernille Skipper, for i en debat om, hvad det egentlig er for et sundhedsvæsen, vi har i dag, hvor der er rigtig meget, der er godt, blev der også spurgt til, hvor der er noget, der er skidt, og der kom en kritik. Der svarede fru Britt Bager til det billede, som fru Pernille Skipper prøvede at tegne, med patienter, der ligger på gangene, og et personale, der ikke kan følge med:

Jeg synes ærligt talt, at fru Pernille Skipper skulle bevæge sig lidt mere ud i virkeligheden. Lidt mere. For det er simpelt hen ikke det Danmark, jeg kender. Det er ikke det sundhedsvæsen, jeg færdes i.

Jeg tror, at det er det sundhedsvæsen, som rigtig mange ansatte færdes i. Og jeg tror også, at det er det sundhedsvæsen, som rigtig mange danskere oplever. Derfor er mit spørgsmål til statsministeren sådan set meget enkelt: Er statsministeren enig med sin politiske ordfører i, at der ikke ligger mennesker på gangene på hospitalerne i Danmark, og at der er personale, der ikke længere kan følge med?

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:09

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nu synes jeg, at hr. Nicolai Wammen gør det lidt igen: at et synspunkt er et synspunkt, og er det rigtigt, og er det rigtigt? Mon ikke tingene er lidt mere nuancerede?

Kl. 22:09

Da hr. Nicolai Wammen sidst var minister, var det 9.000 offentligt ansattes stillinger, man skar – hvis man skulle bruge Socialdemokratiets terminologi, ville man sige, at man fyrede dem. Jeg ved ikke, om de blev fyret. Men der var en 9.000 færre offentligt ansatte, hvis man sammenligner dengang, hr. Nicolai Wammen var minister, med dengang, da han holdt op igen. Det står lidt i kontrast til de flere offentligt ansatte, vi har ansat på vores vagt. Men selv med 9.000 færre offentligt ansatte var det vel ikke sådan, at det hele bare var en katastrofe. Det tror jeg da ikke. Jeg har da meget godt sige om Danmark mellem 2011 og 2015.

Jeg ikke bare tror, men jeg ved, at når man taler med personalet og med patienterne og går ud og ser på virkeligheden, er den fyldt med nuancer. Og ja, der er også problemer, bl.a. med færdigbehandlede ældre medicinske patienter, som der ikke er kapacitet til på sygehusene. Og det skal vi så gøre noget ved.

En af bevæggrundene til, at regeringen har anmeldt, at vi kommer med en sundhedsreform i løbet af nogle uger eller senere i efteråret, er jo præcis det forhold, at vi skal skabe et langt tættere og mere forpligtende samarbejde mellem det, der sker på sygehusene, ude i almen praksis og hjemme i kommunerne. Der er steder, hvor det kører om ikke i olie så i hvert fald i et ordentligt flow, hvor sygehusets forventninger til kommunen og kommunens forventninger til sygehuset er afstemt. Og der er steder, hvor det ikke fungerer. Det handler ikke kun om – det gør det selvfølgelig også – hvor mange hænder der er. Det handler nok så meget om, hvor de hænder er, altså på hvilken side af den her trekant mellem almen praksis, kommunen og sygehuset de er.

Altså, jeg tegner ikke noget drømmebillede. Jeg ved, at vi har et langt bedre sundhedsvæsen, end vi har haft – det ved jeg – målt på det, det handler om, nemlig patienterne. Jeg ved, at der er masser af udfordringer. Jeg ved også, hvis vi skal være ærlige over for hinanden, at de ikke alene bliver løst ved en eller en konkurrence om, hvorvidt det er 50 flere, 100 flere eller 200 flere sygeplejersker, der skal til, for det skal også løses i den virkelighed, vi står i lige nu og her, hvor der mig bekendt er 250 arbejdsløse sygeplejersker, der har været arbejdsløse i mere end 12 uger. Det skal løses i den virkelighed. Det er måske et for sagligt svar, men så undskylder jeg, men jeg er jo slet ikke gået i valgkamp endnu, det er kun nogle andre, der er det.

Kl. 22:11

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 22:11

Nicolai Wammen (S):

Jeg er ikke i tvivl om, at statsministeren var optaget af sit svar, men det var ikke et sagligt svar på det spørgsmål, jeg stillede. Spørgsmålet var sådan set utrolig enkelt, nemlig om statsministeren er enig med sin politiske ordfører i, at der ude i virkeligheden ikke er folk, der ligger på gangene på vores hospitaler, og at der ikke er nogen steder, hvor personalet ikke kan følge med. Det er det, det handler om, ikke at der er ting, der fungerer godt i sundhedsvæsenet, for det er der heldigvis, men hvorvidt det virkelig er Venstres leders holdning, som man så afspejlet hos den politiske ordfører fra Venstre.

Det er ikke bare et spørgsmål om politikere, der skal stå og rive hinanden noget i næsen. Det er et spørgsmål, hr. statsminister, om, hvorvidt landets øverste politiske leder er klar over, hvad der foregår, og der må jeg bare sige, at når man ser en masse fine annoncer om, hvor godt det hele går, og man så hører den politiske ordfører sige, at der ikke ligger nogen på gangene, og at der søreme ikke er nogen, der løber for hurtigt, så må man sige, at så er I meget, meget langt fra den virkelighed, som mange danskere oplever.

Når nu statsministeren er så glad for at kaste om sig med tal, vil statsministeren så ikke i aften svare på et enkelt spørgsmål om et konkret tal: Hvor mange danskere ligger der på gangene på de danske sygehuse netop nu?

Kl. 22:13

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:13

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Klokken er 22.13. Er det på akutsygehusene, eller er det også på de eliktive klinikker, eller hvordan skal det gøres op? Ja, statsministeren går op i tal, men altså, prøv lige at høre her: Nu har vi haft et kæmpe show kørende hele dagen i dag, hvor twitterholdet derovre med reference til Finansministeriets svar på fire sider af 28. september cykler rundt og siger, at der skal fyres 1.000 sygeplejersker. Det er godt nok sagligt, ikke? Når man læser det samme svar, kan man med den samme grad af manglende saglighed se, at hvis man fører Socialdemokratiets økonomiske politik, kommer der 0 flere sygeplejersker – 0 flere sygeplejersker! Tilsvarende giver et forløb med en offentlig forbrugsvækst svarende til det demografiske træk beregningsteknisk anledning til et tilnærmelsesvis uændret antal sygeplejersker. Det er det, der hedder 0. Det er så det, der fører til, at man siger: Stem på mig, så får I 1.000.

Helt ærligt, det er, og nu siger jeg det, som jeg føler det, så plat og så lavt og usagligt, at jeg håber, at danskerne kan gennemskue det. Jeg ved godt, at der er problemer i sundhedsvæsenet, og det vidste jeg også, da jeg blev sundhedsminister. Det var sådan set derfor, vi lavede sundhedsvæsenet om. Socialdemokratiet var imod, men jeg kan så forstå, at det, vi opfandt dengang, er så genialt, at der ikke skal pilles ved det. Der ramte vi den godt nok rigtigt. Det tog nogle år, før man kunne se det.

Nu siger vi så, at vi nok bliver nødt til at justere nogle ting igen, for der er problemer. Der er problemer med nærhed, der er problemer med sammenhæng, der er problemer med, at vi også kommer til at bruge for mange ressourcer, fordi patienterne bliver kastebolde. Jeg ved da godt, at der er problemer, men tænk at stå og tegne et billede af, at jeg ikke ved, hvad for et sundhedsvæsen, vi har. Anyday stiller jeg op i en konkurrence om, hvem der ved mest om det – anyday.

Kl. 22:15

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Vi når ikke flere spørgsmål i denne runde, og derfor siger jeg tak til statsministeren, der så kan hvile stemmen lidt.

Forhandlingen er hermed sluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse.

Kl. 22:15

Afstemning

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Folk er ved at finde deres plads. Der foreligger to forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 2 af Kristian Thulesen Dahl (DF), Britt Bager (V), Christina Egelund (LA) og Mette Abildgaard (KF), og der kan stemmes.

Afstemningen er slut.

For stemte 57 (DF, V, LA og KF), imod stemte 52 (S, EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 2 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 1 af Mette Frederiksen (S), Pernille Skipper (EL), Uffe Elbæk (ALT), Morten Østergaard (RV) og Pia Olsen Dyhr (SF) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Vi skal lige have lidt ro i salen. Vi er langt fra færdige, der er flere punkter på dagsordenen.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**4) 1. behandling af lovforslag nr. L 1:
Forslag til finanslov for finansåret 2019.**

Af finansministeren (Kristian Jensen).
(Fremsættelse 02.10.2018).

Kl. 22:16

Forhandling

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Vi skal stadig væk have ro i salen.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**5) 1. behandling af lovforslag nr. L 2:
Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2022.**

Af finansministeren (Kristian Jensen).
(Fremsættelse 02.10.2018).

Sammen med dette punkt foretages:

**6) 1. behandling af lovforslag nr. L 3:
Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2018, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2019, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2020 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2021.**

(Konsekvenser af aftale om lavere skat på arbejdsindkomst m.v.).

Af finansministeren (Kristian Jensen).
(Fremsættelse 02.10.2018).

Kl. 22:17

Forhandling

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 22:18

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes på tirsdag den 9. oktober 2018, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.
Mødet er hævet. (Kl. 22:18).